T.C.
GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

117133

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN YAPISI, MUHASEBE DÜZENİ VE UYGULAMASI

117133

Mehmet Salih AKAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI
Yard.Doç.Dr.Gökhan ÖZER

GEBZE
2002

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Mehmet Salih AKAY'ın Tez çalışması, G.Y.T.E. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun .....01.08./2002 Tarih ve 2002/.19. Sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **İşletme** Anabilim Dalında Yüksek lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Yard.Doç.Dr.Gökhan ÖZER (GYTE)
(Tez Danışmanı)

ÜYE : Yard.Doç.Dr.Cengiz YILMAZ (GYTE)

ÜYE : Yard.Doç.Dr.Halit KESKİN (GYTE)

ONAY

G.Y.T.E. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 06./09./2002 . Tarih ve 2002/.20. Sayılı kararı.

İmza/Mühür

ÖZET

Devlet üzerine düşen görevleri yerine getirirken ekonomik faaliyetlerde de bulunmak zorundadır. Bu hizmetler sırasında meydana gelen atıl kapasiteyi değerlendirmek ve gelir elde etmek maksadıyla döner sermayeli işletmeler kurulmuştur.

Başlangıçta çok dar alanda uygulama imkanı olan döner sermayeli işletmeler, bünyesindeki kurumlara ek gelir imkanı sunması ve giderlerde serbestlik sağlaması sebebiyle çok tercih edilir olmuşlar ve sayıları oldukça artmıştır.

Bu çalışmada, döner sermayeli işletmelerin yapısı, muhasebesi ve uygulaması üzerinde durulacak; özellikle Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği ayrıntılı olarak incelenerek, işlemlere açıklık kazandırılacaktır.

Birinci bölümde, konunun genel olarak izahı yapılacaktır.

İkinci bölümde; döner sermayeli işletmelerin tanımı, hukuki dayanağı, kuruluş amacı, özellikleri, sınıflandırması, hazineye katkıları, yönetim ve örgüt yapıları üzerinde durulacaktır.

Üçüncü bölümde; döner sermayeli işletmelerin muhasebe düzeni ve hesap planı örneklerle izah edilecektir.

Dördüncü bölümde; döner sermayeli işletmelerin denetimi ve bu maksatla düzenlenen defter ve belgelerin izahı yapılacaktır.

Beşinci bölümde; bu konuda iki döner sermaye işletmesinde yapılan uygulama örnekleriyle açıklanacaktır.

SUMMARY

Government, when performing the missions of its own, also has to do the economical activities. Meanwhile serving, government has to establish companies with revolving funds to utilize the idle capacity and obtain income.

At the beginning the companies with revolving founds which could only have a limited application area has been prefered more and increased because they could create income for the companies existing in their structure and supply a freedom for the expenses.

In this study the structure, accounting and application of the companies with revolving funds will be examined and especially The Accounting Regulations Of The Companies With Revolving Funds will be investigated with details and transactions will be made more clear.

In the first section, subject will be explained generally.

In the second section; the description, the legal basis, the aim of the establishment, specialities, classification, the contrubution to the government treasury management and organization structure of the companies with revolving funds, will be studied.

In the third section; the accounting structure and plan of the companies with revolving funds will be explained with examples.

In the fourth section; the inspection and the records kept for inspection and the documents used for it will be examined.

In the fifth section; an example including an application with two companies with revolving funds will be explaines with samples.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada bana yol gösteren ve her türlü yardımı esirgemeyen değerli danışmanım Yrd.Doç.Dr.Gökhan ÖZER'e, gerek yüksek lisans eğitimi ve gerekse tez hazırlamamda maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman unutamayacağım kıymetli komutanım Albay Kemal BABATAŞ'a, tez çalışmalarım esnasında beni aydınlatan Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Md.lüğü Döner Sermaye ve Fonlar Ş.Md. M.Ali GÜVENTÜRK'e, bana daima yardımcı olup, bana katlanan mesai arkadaşlarıma ve en zor ve ümitsiz anlarımda bile beni motive eden ve fedakarlıklarını esirgemeyen eşime ve çocuklarıma sonsuz teşekkürü bir borç biliyorum.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZET IV

SUMMARY V

TEŞEKKÜR VI

İÇİNDEKİLER DİZİNİ VII

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ XXIII

1. GİRİŞ 1

2. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN YAPISI 2

2.1. Döner Sermayeli İşletmelerin Tanımı 2

2.2. Döner Sermayeli İşletmelerin Hukuki Dayanağı 2

2.3. Döner Sermayeli İşletmelerin Kuruluş Amacı 3

2.3.1. Ana Amaç 3

2.3.2.Özel Amaç 3

2.4. Döner Sermayeli İşletmelerin Özellikleri 4

2.5. Döner Sermayeli İşletmelerin Sınıflandırması 4

2.6. Döner Sermayeli İşletmelerin Hazineye Katkıları 6

2.6.1. Kurumlar Vergisi Katkısı 6

2.6.2. Katma Değer Vergisi Katkısı 7

2.6.3. Yıl Sonu Karları 7

2.6.4. Hazine Payları 7

2.7. Döner Sermayeli İşletmelerin Yönetim ve Örgüt Yapıları 8

2.7.1. İşletme Müdürü 8

2.7.2. İta Amiri 8

2.7.3. Sayman 8

2.7.4. Tahakkuk Memuru 8

2.7.5. Veznedar 9

2.7.6. Ayniyat Memuru 9

2.7.7. Ambar Memuru 9

2.7.8. Saymanlık Mutemedi 9

2.7.9. Satın Alma Komisyonu 9

2.7.10. Muayene Komisyonu 10

3. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN MUHASEBE DÜZENİ 10
3.1. Döner Sermayeli İşletmelerin Hesap Planı Açıklamaları 10
3.1.1. Dönen Varlıklar 11
3.1.1.1. Hazır Değerler 11
3.1.1.1.1 100– Kasa Hesabı 11
3.1.1.1.2. 101– Alınan Çekler Hesabı 12
3.1.1.1.3. 102– Bankalar Hesabı 14
3.1.1.1.4. 103– Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı 15
3.1.1.1.5. 108– Diğer Hazır Değerler Hesabı 17
3.1.1.2. 11– Menkul Kıymetler 18
3.1.1.2.1. 110– Hisse Senetleri Hesabı 19
3.1.1.2.2. 112– Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı 19
3.1.1.2.3. 118– Diğer Menkul Kıymetler Hesabı 21
3.1.1.2.4. 119– Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-) 23
3.1.1.3. 12– Ticari Alacaklar 25
3.1.1.3.1. 120– Alıcılar Hesabı 25
3.1.1.3.2. 121– Alacak Senetleri 27
3.1.1.3.3. 122– Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-) 29
3.1.1.3.4. 123– Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı 30
3.1.1.3.5. 126– Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 31
3.1.1.3.6. 127– Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 32
3.1.1.3.7. 128– Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı 33
3.1.1.4. 13– Diğer Alacaklar 35
3.1.1.4.1. 135– Personelden Alacaklar Hesabı 36
3.1.1.4.2. 136– Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı 37
3.1.1.4.3. 138– Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı 39
3.1.1.4.4. 139– Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-) 40
3.1.1.5. 15– Stoklar 42
3.1.1.5.1. 150– İlk Madde ve Malzeme Hesabı 42
3.1.1.5.2. 151– Yarı Mamuller – Üretim Hesabı 44
3.1.1.5.3. 152– Mamuller Hesabı 45
3.1.1.5.4. 153– Ticari Mallar Hesabı 48
3.1.1.5.5. 157- Diğer Stoklar Hesabı 49
3.1.1.5.6. 158- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-) 51

3.1.1.5.7. 159- Verilen Sipariş Avansları Hesabı 52
3.1.1.6. 17- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri 54
3.1.1.6.1. 170 – 178 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı 54
3.1.1.6.2. 179- Taşeronlara Verilen Avanslar Hesabı 55
3.1.1.7. 18- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları 55
3.1.1.7.1. 180 - Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı 56
3.1.1.7.2. 181- Gelir Tahakkukları Hesabı 57
3.1.1.8. 19- Diğer Dönen Varlıklar İşlemleri 58
3.1.1.8.1. 190- Devreden KDV Hesabı 58
3.1.1.8.2. 191- İndirilecek KDV Hesabı 59
3.1.1.8.3. 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı 61
3.1.1.8.4. 195- İş Avansları Hesabı 62
3.1.1.8.5. 196- Personel Avansları Hesabı 63
3.1.1.8.6. 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı 64
3.1.1.8.7. 198- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı 65
3.1.1.8.8. 199- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı (-) 66
3.1.2. Duran Varlıklar 67
3.1.2.1. 22- Ticari Alacaklar 67
3.1.2.1.1. 220- Alıcılar Hesabı 67
3.1.2.1.2. 221- Alacak Senetleri Hesabı 68
3.1.2.1.3. 222- Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-) 69
3.1.2.1.4. 226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 70
3.1.2.1.5. 227- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 71
3.1.2.1.6. 229- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-) 72
3.1.2.2. 23- Diğer Alacaklar 72
3.1.2.2.1. 235- Personelden Alacaklar Hesabı 72
3.1.2.2.2. 236- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı 73
3.1.2.2.3. 239- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-) 73
3.1.2.3. 24- Mali Duran Varlıklar 74
3.1.2.3.1. 248- Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabı 74
3.1.2.3.2. 249- Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı Hesabı (-) 74
3.1.2.4. 25- Maddi Duran Varlıklar 75
3.1.2.4.1. 250- Arazi ve Arsalar Hesabı 75

3.1.2.4.2. 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı 76
3.1.2.4.3. 252- Binalar Hesabı 77
3.1.2.4.4. 253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı 78
3.1.2.4.5. 254- Taşıtlar Hesabı 79
3.1.2.4.6. 255- Demirbaşlar Hesabı 81
3.1.2.4.7. 256- Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı 83
3.1.2.4.8. 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) 84
3.1.2.4.9. 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 85
3.1.2.4.10. 259- Verilen Avanslar Hesabı 86
3.1.2.5. 26- Maddi Olmayan Duran Varlıklar 87
3.1.2.5.1. 260- Haklar Hesabı 87
3.1.2.5.2. 267- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı 88
3.1.2.5.3. 268- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) 89
3.1.2.5.4. 269- Verilen Avanslar Hesabı 90
3.1.2.6. 27- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar 90
3.1.2.6.1. 271- Arama Giderleri Hesabı 91
3.1.2.6.2. 272- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri Hesabı 92
3.1.2.6.3. 278- Birikmiş Tükenme Payları Hesabı (-) 92
3.1.2.6.4. 279- Verilen Avanslar Hesabı 93
3.1.2.7. 28- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları 93
3.1.2.7.1. 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı 93
3.1.2.7.2. 281- Gelir Tahakkukları Hesabı 94
3.1.2.8. 29- Diğer Duran Varlıklar 95
3.1.2.8.1. 291- Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV Hesabı 95
3.1.2.8.2. 293- Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı 96
3.1.2.8.3. 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar . 97
3.1.2.8.4. 295- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı 98
3.1.2.8.5. 297- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar 99
3.1.2.8.6. 298- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-) 99
3.1.2.8.7. 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabı 101
3.1.3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar 101
3.1.3.1. 32- Ticari Borçlar 101
3.1.3.1.1. 320- Satıcılar Hesabı 102
3.1.3.1.2. 326- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 103

3.1.3.1.3. 329- Diğer Ticari Borçlar 103
3.1.3.2. 33- Diğer Borçlar 105
3.1.3.2.1. 335- Personele Borçlar Hesabı 105
3.1.3.2.2. 336- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı 106
3.1.3.3. 34- Alınan Avanslar 107
3.1.3.3.1. 340- Alınan Sipariş Avansları Hesabı 107
3.1.3.3.2. 349- Alınan Diğer Avanslar Hesabı 108
3.1.3.4. 35- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri 108
3.1.3.4.1. 350-358 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri 109
3.1.3.5. 36- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler 110
3.1.3.5.1. 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı 110
3.1.3.5.2. 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri 112
3.1.3.5.3. 362- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabı ... 112
3.1.3.5.4. 363- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabı 113
3.1.3.5.5. 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi veya Diğer Yükümlülükler Hesabı 114
3.1.3.5.6. 369- Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı 115
3.1.3.6. 37- Borç ve Gider Karşılıkları İşlemleri ve Hesap Kayıtları 115
3.1.3.6.1. 370- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı 115
3.1.3.6.2. 371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı (-) 116
3.1.3.6.3. 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 117
3.1.3.6.4. 373- Maliyet Giderleri Karşılığı Hesabı 118
3.1.3.6.5. 379-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı 119
3.1.3.7. 38- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuk Hesapları .. 120
3.1.3.7.1. 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı 120
3.1.3.7.2. 381- Gider Tahakkukları Hesabı 121
3.1.3.8. 39- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar 121
3.1.3.8.1. 391- Hesaplanan KDV Hesabı 122
3.1.3.8.2. 393- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı 123
3.1.3.8.3. 397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabı 124
3.1.3.8.4. 399- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar Hesabı 125

3.1.4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar 126
3.1.4.1. 42- Ticari Borç Hesapları 126
3.1.4.1.1. 420- Satıcılar Hesabı 126
3.1.4.1.2. 426- Alınan Depozito ve Teminatlar 127
3.1.4.1.3. 429- Diğer Ticari Borçlar Hesabı 128
3.1.4.2. 43- Diğer Borçlar 128
3.1.4.2.1. 436- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı 128
3.1.4.2.2. 438- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı 128
3.1.4.3. 44- Alınan Avanslar 129
3.1.4.3.1. 440- Alınan Sipariş Avansları Hesabı 130
3.1.4.3.2. 449- Alınan Diğer Avanslar Hesabı 131
3.1.4.4. 47- Borç ve Gider Karşılıkları Hesapları 131
3.1.4.4.1. 472 – Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 131
3.1.4.5. 48- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Hesapları 132
3.1.4.5.1. 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı 132
3.1.4.5.2. 481- Gider Tahakkukları Hesabı 133
3.1.5. Özkaynaklar 133
3.1.5.1. 50- Ödenmiş Sermaye 133
3.1.5.1.1. 500- Sermaye Hesabı 133
3.1.5.1.2. 501- Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-) 134
3.1.5.2. 52- Sermaye Yedekleri Hesapları 135
3.1.5.2.1. 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabı 135
3.1.5.3. 54- Kar Yedekleri İşlem ve Hesapları 137
3.1.5.3.1. 549- Özel Fonlar Hesabı 137
3.1.5.4. 57- Geçmiş Yıllar Karları İşlemleri ve Hesap Kayıtları 137
3.1.5.4.1. 570- Geçmiş Yıllar Karlar Hesabı 137
3.1.5.5. 58- Geçmiş Yıllar Zararları İşlemleri ve Hesap Kayıtları 138
3.1.5.5.1. 580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı (-) 138
3.1.5.6. 59- Dönem Net Karı (Zararı) İşlemleri ve Hesap Kayıtları 139
3.1.5.6.1. 590- Dönem Net Karı Hesabı 139
3.1.5.6.2. 591- Dönem Net Zararı Hesabı (-) 140
3.1.6. Gelir Tablosu Hesapları 141
3.1.6.1. 60- Brüt Satışlar İşlemleri ve Hesap Kayıtları 141

3.1.6.1.1. 600- Yurtiçi Satışlar Hesabı 141
3.1.6.1.2. 601- Yurtdışı Satışlar Hesabı 142
3.1.6.1.3. 602- Diğer Gelirler Hesabı 143
3.1.6.2. 61- Satış İndirimleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 144
3.1.6.2.1. 610- Satıştan İadeler Hesabı (-) 144
3.1.6.2.2. 611- Satış Iskontoları Hesabı(-) 145
3.1.6.2.3. 612- Diğer İndirimler Hesabı (-) 146
3.1.6.3. 62-Satışların Maliyeti 147
3.1.6.3.1. 620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabı (-) 147
3.1.6.3.2. 621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti Hesabı (-) 148
3.1.6.3.3. 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı (-) 149
3.1.6.3.4. 623- Diğer Satışların Maliyeti Hesabı (-) 150
3.1.6.4. 63- Faaliyet Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 151
3.1.6.4.1. 630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı (-) 151
3.1.6.4.2. 631- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı (-) 152
3.1.6.4.3. 632- Genel Yönetim Giderleri (-) 153
3.1.6.5. 64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar İşlemleri ve Hesap Kayıtları 153
3.1.6.5.1. 642- Faiz Gelirleri Hesabı 154
3.1.6.5.2. 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabı 154
3.1.6.5.3. 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabı 155
3.1.6.5.4. 646- Kambiyo Karları Hesabı 156
3.1.6.5.5. 647- Reeskont Faiz Gelirleri Hesabı 156
3.1.6.5.6. 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı 157
3.1.6.6. 65- Diğer Faaliyetlerden Doğan Olağan Gider ve Zararlar 158
3.1.6.6.1. 654- Karşılık Giderleri Hesabı(-) 158
3.1.6.6.2. 655- Menkul Kıymet Zararı Hesabı(-) 159
3.1.6.6.3. 656- Kambiyo Zararları Hesabı(-) 159
3.1.6.6.4. 657- Reeskont Faiz Giderleri Hesabı 160
3.1.6.6.5. 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı (-) 161
3.1.6.7. 67- Olağandışı Gelir ve Karlar 162
3.1.6.7.1. 671- Önceki Dönem Gelir ve Karlar Hesabı 162
3.1.6.7.2. 679- Diğer Olağan Dışı Gelir ve Karlar Hesabı 163
3.1.6.8. 68- Olağandışı Gider ve Zararlar İşlem ve Hesapları 163

3.1.6.8.1. 680- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararlar Hesabı (-) 164
3.1.6.8.2. 681- Önceki Dönem Gider ve Zararları Hesabı (-) 164
3.1.6.8.3. 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararları 165
3.1.6.9. Dönem Net Karı Zararı İşlemleri 166
3.1.6.9.1. 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabı 166
3.1.6.9.2. 691- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yükümlülük Karşılıkları Hesabı 168
3.1.6.9.3. 692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabı 169
3.1.7. Maliyet Hesapları 170
3.1.7.1. 71 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri İşlemleri 171
3.1.7.1.1. 710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabı 171
3.1.7.1.2. 711- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı 172
3.1.7.1.3. 712- Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Farkı Hesabı 173
3.1.7.1.4. 713-Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Farkı Hesabı .. 174
3.1.7.2. 72-Direkt İşçilik Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 176
3.1.7.2.1. 720-Direkt İşçilik Giderleri Hesabı 176
3.1.7.2.2. 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı 177
3.1.7.2.3. 722- Direkt İşçilik Ücret Farkları Hesabı 178
3.1.7.2.4. 723- Direkt İşçilik Süre (Zaman) Farkları Hesabı 179
3.1.7.3. 73- Genel Üretim Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 181
3.1.7.3.1. 730- Genel Üretim Giderleri Hesabı 181
3.1.7.3.2. 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı 182
3.1.7.3.3. 732- Genel Üretim Giderleri Bütçe Farkları Hesabı 183
3.1.7.3.4. 733- Genel Üretim Giderleri Verimlilik Farkları Hesabı ... 184
3.1.7.3.5. 734- Genel Üretim Giderleri Kapasite Farkları Hesabı 184
3.1.7.4. 74- Hizmet Üretim Maliyeti İşlemleri ve Hesap Kayıtları 185
3.1.7.4.1. 740- Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı 186
3.1.7.4.2. 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı 186
3.1.7.4.3. 742- Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabı 187
3.1.7.5. 75- Araştırma ve Geliştirme Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 189
3.1.7.5.1. 750- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı 189
3.1.7.5.2. 751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabı .. 189
3.1.7.5.3. 752- Araştırma ve Geliştirme Gider Farkları Hesabı 190

3.1.7.6. 76- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 191
3.1.7.6.1. 760- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı 192
3.1.7.6.2. 761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabı 192
3.1.7.6.3. 762- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Fark Hesabı 193
3.1.7.7. 77- Genel Yönetim Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 194
3.1.7.7.1. 770- Genel Yönetim Giderleri Hesabı 195
3.1.7.7.2. 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı 195
3.1.7.7.3. 772-Genel Yönetim Gider Farkları Hesabı 197
3.1.8. Nazım Hesaplar 198
3.1.8.1. Teminat Alınan Değerler 198
3.1.8.1.1. Teminat Alınan Değerler İşlemleri 198
3.1.8.1.2. Tahvillerin Faiz Kuponları 199
3.1.8.1.3. 900- Alınan Teminatlar Hesabı 199
3.1.8.1.4. 901- Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabı 199
3.1.8.2. 91- Teminat Verilen Değerler İşlemleri ve Hesap Kayıtları 200
3.1.8.2.1. 910- Verilen Teminatlar Hesabı 200
3.1.8.2.2. 911- Verilen Teminatlar Alacaklı Hesabı 200
3.1.8.3. 92- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler İşlemleri ve Hesap Kayıtları 201
3.1.8.3.1. 920- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Hesabı 201
3.1.8.3.2. 921- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Alacaklı Hesabı 201
3.1.8.4. 93- Vergi Dışı Gelirler İşlemleri ve Hesap Kayıtları 202
3.1.8.4.1. 930- Vergi Dışı Gelirler Hesabı 202
3.1.8.4.2. 931- Vergi Dışı Gelirler Alacaklı Hesabı 202
3.1.8.5. 94- Demirbaş Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları 202
3.1.8.5.1. 940 - Demirbaş Giderleri Hesabı 202
3.1.8.5.2. 941- Demirbaş Giderleri Alacaklı Hesabı 202
3.2. Kullanılacak Defter ve Belgeler 203
3.2.1. Muhasebeleştirme Belgeleri 203
3.2.1.1. Tahakkuk Müzekkeresi ve Verile Emri 204
3.2.1.2. Saymanlık İşlem Fişi 205
3.2.2. Tutulacak Defterler 206
3.2.2.1. Defterlerin Onayı 206

3.2.2.2. Defterlerin Kullanılma ve Saklanma Süreleri 207
3.2.2.3. Defterlerde Kayıt Düzeni 207
3.2.2.4. Defterlerde Kayıt Süresi 208
3.2.2.5.Yevmiye Defteri 208
3.2.2.6. Defteri Kebir 208
3.2.2.7. Günlük Kasa Defteri 208
3.2.2.8. Envanter ve Bilanço Defteri 209
3.2.3. Düzenlenen Belgeler 210
3.2.3.1. Gönderme Emri 210
3.2.3.2. Kredi Ödeme Emri 210
3.2.3.3. Vezne Alındısı 211
3.2.3.4. Sayman Mutemedi Alındısı 211
3.2.3.5. Banka Kredi Kartı Alındısı 212
3.2.3.6. Mahsup Alındısı 212
3.2.3.7. Menkul Kıymetler Alındısı 213
3.2.3.8. Ayniyat Alındısı 213
3.2.3.9. Ambar Stok Çıkış Fişi 213
3.2.3.10. Stok Hareketleri Defteri 214
3.2.3.11. Duran Varlıklar Amortisman ve Yeniden Değerleme Defteri .. 214
3.2.3.12. İhtiyaç Pusulası 215
3.2.3.13. Maliyet Pusulası 216
3.2.3.14. Sipariş Pusulası 216
3.2.3.15. İmalat Defteri 216
3.2.4. Diğer Defter ve Belgeler 217
3.2.4.1. Kadro Defteri 217
3.2.4.2. Kadro Aylık Kartı 217
3.2.4.3. Dava Defteri 217
3.2.4.4. Alındı Kayıt Defteri 218
3.2.4.5. Arşiv Defteri 218
4. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN DENETİMİ 219
4.1. Döner Sermayeli Kuruluşların İşletme İçi İdari ve Mali Denetimi 219
4.2. Döner Sermayeli Kuruluşların İşletme Dışı Denetimi 220

4.2.1. Maliye Bakanlığı'nın Denetimi 220
4.2.2. Sayıştay Başkanlığı'nın Denetimi 221
4.2.2.1. Döner Sermayeli Kuruluşların Hesap ve İşlemlerinin İncelenmesi (Yargısal Denetim) 221
4.2.2.2. Döner Sermayeli Kuruluşlarca Bağıtlanan Sözleşmelerin Denetimi (Ön Denetim) 223
4.2.2.3. Döner Sermayeli Kuruluş Bilançolarının İncelenmesi (Yasama Denetimi) 224
4.3. Merkeze ve Sayıştay'a Gönderilecek Defter, Cetvel ve Belgeler 225
4.3.1. Döner Sermayeli İşletmeler Dönem Sonu Faaliyet Raporu 225
4.3.1.1. Bilanço 226
4.3.1.2. Gelir Tablosu 226
4.3.1.3. Satışların Maliyeti Tablosu 227
4.3.1.4. Sermaye Hareketleri Tablosu 227
4.3.1.5. Fon Akım Tablosu 227
4.3.1.6. Nakit Akım Tablosu 228
4.3.2. Genel Geçici Mizan 228
4.3.3. Genel Kesin Mizan 228
4.3.4. Envanter ve Bilanço Defteri 229
4.3.5. Kasa Sayım Tutanağı 229
4.3.6. Banka Mevcudu Tespit Tutanağı 229
4.3.7. Menkul Kıymetler / Teminat Mektupları ve Sayım Tutanağı 229
4.3.8. Gelirlerin Dökümü 229
4.3.9. Giderlerin Dökümü 230
4.3.10. Maddi Duran Varlıkların Sayım Tutanağı ve Amortisman Dökümü 230
4.3.11. Borçların Dökümü 230
4.3.12. Alacakların Dökümü 230
4.3.13. Ambar Sayım Tutanağı 231
4.3.14. Atölye Sayım Tutanağı 231
4.3.15. Zayiat Dökümü 231
4.3.16. Amortismana Tabi Kıymetlerle İlgili İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına Ait Döküm 231
4.3.17. İşletme Bütçesi 231

4.3.18. Yevmiye Defteri 231
4.3.19. Döner Sermayeli İşletmeler Yıllık Gayri Safi Hasılat ve Kâr Bildirimi 232
4.3.20. Sayıştay İlamları Cetveli 232
5. UYGULAMA 232
5.1. Kurumlar Vergisine Tabi İşletme Uygulaması 232
5.1.1. Kurumun Yapısı 232
5.1.2. Kurumun Personel Durumu 233
5.1.3. Döner Sermaye İşletmesi Mevzuatı 234
5.1.4. Döner Sermaye İşletmesinin Faaliyet Alanı 234
5.1.5. Döner Sermaye İşletmesinin Sermayesi 234
5.1.6. Döner Sermaye İşletmesinin Kar ve Zararı 235
5.1.7. Döner Sermaye İşletmesinin Gelir ve Giderleri 235
5.1.8. Döner Sermaye İşletmesinin Organları, Yetki ve Görevleri 237
5.1.8.1.Döner Sermaye Yönetim Kurulu 237
5.1.8.1.1. Döner Sermaye Yönetim Kurulunun Görevleri 237
5.1.8.2. Döner Sermaye Genel Sekreterliği 238
5.1.8.3. K.K.Lojistik Komutanlığı 239
5.1.8.4. İşletme Yönetim Kurulu 239
5.1.9. Döner Sermaye İşletmesinin Personeli 240
5.1.10 Kurum İhtiyaçlarının Karşılanması 241
5.1.11. Döner Sermaye İşletmesinin Sipariş Faaliyetleri 241
5.1.11.1. Kamu Kuruluşlarından Sipariş Alma 241
5.1.11.2. Yerli Gerçek ve Tüzel Kişilerden Sipariş Alma 241
5.1.11.3. Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilerden Sipariş Alma 242
5.1.11.4 İş Teklifleri 242
5.1.11.5 Sipariş Bedeli ve Avans 242
5.1.12. Muhasebe ve Hesap İşleri 243
5.1.13. Döner Sermaye İşletmesinin Yatırdığı Kanuni Kesintiler 243
5.1.13.1. Amortisman 243
5.1.13.2. İşletme Masrafları 244
5.1.13.3. Hazine Payı 244
5.1.13.4. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Payı 245
5.1.13.5. Merkez Masraf Hissesi 245
5.1.14. Uygulama 245

5.1.14.1. Sipariş Bedelinin Tahsili 246
5.1.14.2. Sipariş Açılması 246
5.1.14.3. Malzemelerin Satın Alınması 247
5.1.14.4. Malzemelerin Teslim Alınması 247
5.1.14.5. Üretim 248
5.1.14.6. Malzemenin Teslimi 250
5.1.14.7. Ay Sonu İşlemleri 250
5.1.14.8. Yıl Sonu İşlemleri 252
5.1.15. Uygulama Sonucu 254
5.2. Hastane Uygulaması 254
5.2.1. Hastanenin Yapısı 254
5.2.2. Hastanenin Personel Durumu 255
5.2.3. Döner Sermaye İşletmesi Mevzuatı 255
5.2.4. Döner Sermaye İşletmesinin Faaliyet Alanı 255
5.2.5. Döner Sermaye İşletmesinin Sermayesi 255
5.2.6. Döner Sermaye İşletmesinin Kar ve Zararı 256
5.2.7. Döner Sermaye İşletmesinin Gelir ve Giderleri 256
5.2.8. Döner Sermaye İşletmesinin Personeli 257
5.2.9. Hastane İhtiyaçlarının Karşılanması 258
5.2.10. Döner Sermaye İşletmesinin Çalışma Esasları 258
5.2.11. Muhasebe ve Hesap İşleri 259
5.2.12. Döner Sermaye İşletmesinin Yatırdığı Kanuni Kesintiler 259
5.2.12.1. Hazine Payı 259
5.2.12.2. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Payı 260
5.2.13. Uygulama 260
5.2.13.1. Resmi Kurum Personeli Muayene Hizmetleri 260
5.2.13.2. Sosyal Güvenlik Kuruluşuna Bağlı Olmayan Hasta Muayeneleri 261
5.2.13.3. Malzemelerin Satın Alınması 262
5.2.13.4. Malzemelerin Teslim Alınması 263
5.2.13.5. Malzeme Kullanımı 263
5.2.13.6. Ücret Tahakkukları 264
5.2.13.7. Ay Sonu İşlemleri 264
5.2.13.8. Yıl Sonu İşlemleri 266

5.2.14. Uygulama Sonucu 267

6. SONUÇ 268

KAYNAKLAR 270

ÖZGEÇMİŞ 272

EKLER

EK-1 DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN HESAP ÇERÇEVESİ VE HESAP PLANI 273

EK-2 TAHAKKUK MÜZEKKERESİ 294

EK-3 SAYMANLIK İŞLEM FİŞİ 295

EK-4 YEVMİYE DEFTERİ 296

EK-5 DEFTERİ KEBİR 297

EK-6 GÜNLÜK KASA DEFTERİ 298

EK-7 ENVANTER VE BİLANÇO DEFTERİ 299

EK-8 GÖNDERME EMRİ 300

EK-9 KREDİ ÖDEME EMRİ 301

EK-10 VEZNE ALINDISI 302

EK-11 SAYMAN MUTEMEDİ ALINDISI 303

EK-12 BANKA KREDİ KARTI ALINDISI 304

EK-13 MAHSUP ALINDISI 305

EK-14 MENKUL KIYMETLER ALINDISI 306

EK-15 AYNİYAT ALINDISI 307

EK-16 AMBAR STOK ÇIKIŞ FİŞİ 308

EK-17 STOK HAREKETLERİ DEFTERİ 309

EK-18 DURAN VARLIKLAR AMORTİSMAN VE YENİDEN DEĞERLEME DEFTERİ 310

EK-19 İHTİYAÇ PUSULASI 311

EK-20 MALİYET PUSULASI 312

EK-21 SİPARİŞ PUSULASI 313

EK-22 İMALAT DEFTERİ 314

EK-23 KADRO DEFTERİ 315

EK-24 KADRO AYLIK KARTI 316

EK-25 DAVA DEFTERİ 317

EK-26 ALINDI KAYIT DEFTERİ 318
EK-27 ARŞİV DEFTERİ 319
EK-28 DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER DÖNEM SONU FAALİYET RAPORU 320
EK-29 BİLANÇO 321
EK-30 GELİR TABLOSU 325
EK-31 SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU 326
EK-32 SERMAYE HAREKETLERİ TABLOSU 327
EK-33 FON AKIM TABLOSU 328
EK-34 NAKİT AKIM TABLOSU 329
EK-35 GENEL GEÇİCİ MİZAN 330
EK-36 GENEL KESİN MİZAN 331
EK-37 KASA SAYIM TUTANAĞI 332
EK-38 BANKA MEVCUDU TESPİT TUTANAĞI 333
EK-39 MENKUL KIYMETLER / TEMİNAT MEKTUPLARI VE SAYIM TUTANAĞI 334
EK-40 GELİRLERİN DÖKÜMÜ 335
EK-41 GİDERLERİN DÖKÜMÜ 336
EK-42 MADDİ DURAN VARLIKLARIN SAYIM TUTANAĞI VE AMORTİSMAN DÖKÜMÜ 337
EK-43 BORÇLARIN DÖKÜMÜ 338
EK-44 ALACAKLARIN DÖKÜMÜ 339
EK-45 AMBAR SAYIM TUTANAĞI 340
EK-46 ATÖLYE SAYIM TUTANAĞI 341
EK-47 ZAYİAT DÖKÜMÜ 342
EK-48 AMORTİSMANA TABİ KIYMETLERLE İLGİLİ İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABINA AİT DÖKÜM 343
EK-49 İŞLETME BÜTÇESİ 344
EK-50 DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER YILLIK GAYRİ SAFİ HASILAT VE KÂR BİLDİRİMİ 345
EK-51 SAYIŞTAY İLAMLARI CETVELİ 346
EK-52 MALİYET PUSULASI 347
EK-53 HASTANE TEŞKİLATI 348

EK-54 PERFORMANS DEĞERLEME FORMU 349
EK-55 EK ÖDEME BORDROSU 350

SİMGELER VE KISALTMALAR

KDV	Katma Değer Vergisi
MDV	Maddi Duran Varlık
K.K.LOJ.K.	Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanlığı
DMO	Devlet Malzeme Ofisi
MSB	Milli Savunma Bakanlığı

1. GİRİŞ

Devlet, yüklenmiş olduğu ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki görevlerini kamu idare ve kurumları aracılığıyla yerine getirir. Bu amaçları yerine getirebilmek için devlet, kaynak bulmak ve bu kaynakları rasyonel biçimde kullanmak zorundadır. Bu konudaki en önemli araç ise bütçedir (Gönen ve Işık,1985.S3).

Kamu bütçesi, kamu kesiminin gelecek bir dönem için kaynak harcama dengesini yansıtan ve parlamenter demokrasilerde yasama organına kamu harcaması yapma ve kamu gelirlerini toplama konusunda verdiği yetkiyi gösteren belgedir (Batıel,1994.S1).

Devlet bütçesi; genel, katma ve özerk bütçe olmak üzere üçe ayrılmakta olup, kamu kuruluşları bu bütçelere bağlı olarak hareket etmektedir.

Bazı kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde devletin genel idare teşkilatının dışında, ekonominin kurallarına uygun, iktisadi işletmeler kurması, diğer bir deyişle işletmeci gibi hareket etmesi zorunludur. Buna göre kurulmuş ana işletmeler olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT), devletin kamu hizmetlerini getirirken aynı zamanda ekonomik kalkınmayı sağlamayı, temel mal ve hizmetleri üretme, üretimi artırmak ve sosyal hayatı düzeltmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

İktisadi alanda kurulmuş özerk bütçeli bu kuruluşlar yanında, devletin genel idari kuruluşu içinde bulunan genel ve katma bütçeli idarelere bağlı iktisadi nitelikli döner sermayeli işletmeler bulunmaktadır. (Gönen,1985, S4)

Bu işletmeler, devletin temel kamu hizmet ve görevlerinin yürütülmesi sırasında bir ihtiyaç olarak doğmuş olup; bu hizmetlerin görülmesi yanında; ticari, sınai, tarımsal, kültürel veya mesleki faaliyetlerin yapılması için kurulmuşlardır. (Kostik,1999, S11)

2. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN YAPISI

2.1. Döner Sermayeli İşletmelerin Tanımı

Döner sermayeli işletmeler, genel ve katma bütçeli idarelerin kamu hizmeti yaparken ortaya çıkan kapasite fazlasını değerlendirmek, destek hizmeti sağlamak, mal ve hizmet üretmek, bütçeye gelir sağlamak üzere kurulmuş iktisadi ünitelerdir. (Gönen 1985,S4)

Diğer bir ifade ile döner sermayeli işletmeler, genel ve katma bütçeli idarelerin kanunla verilen asli görevini yürütürken ortaya çıkan ve genel idare esaslarına göre yönetilmesi mümkün olmayan faaliyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan işletmeler olarak tanımlanabilir.

2.2. Döner Sermayeli İşletmelerin Hukuki Dayanağı

Türk kamu ekonomisinde döner sermaye kavramı 1050 sayılı ''Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun 49'ncu maddesi ile girmiş ve aynı madde ile işletmelerin hukuki nitelikleri belirlenmiştir. Söz konusu madde ile genel bütçe içinde yönetilen sınai ve ticari kurum ve idarelerin ilk madde ve malzeme alım bedelleri ile uzman ve işçi ücretlerinin karşılanması amacıyla bütçelere döner sermaye adı ile bir ödenek konulması ve belirtilen harcamaların bu ödenekten karşılanması, bu kurum ve idarelerin döner sermaye ödeneklerinden kullanılmayan tutarların yıl sonunda iptal edilmesi, kullanılan sermayeden doğan gelir fazlasının da bütçeye gelir yazılması hüküm altına alınmıştır. Kamu döner sermaye işletmelerinin yasal dayanağını oluşturan bu maddenin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi; kanun koyucunun sadece genel bütçeli idarelere bağlı, harcama alanı sınırlı küçük işletmeler kurmak amacını güttüğü söylenebilir. (Aydın,1995,S1)

Döner sermayeli işletmelerin kurulmasında ana hüküm 1050 sayılı kanunun 49'ncu maddesi olmakla birlikte, devletin hizmet ve faaliyetlerinin artması nedeniyle özel kanunlarla yeni döner sermayeli işletmeler kurulmuştur. Bu şekilde kurulan

işletmeler 1050 sayılı yasanın kapsamı dışında çıkmışlar, amaç ve kapsam yönünden 49'ncu madde hükmünü aşmışlardır.

27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Bakanlıklar Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki Kanun ile bu konuda önemli bir adım atılmıştır. Bu kanunun 40'ncı maddesinde; bakanlıklar ile bağlı kuruluşların ihtiyaç halinde döner sermayeli işletme kurulabileceği, bunların kurulması, sermayesi, gelirleri, işleyiş ve denetimi ile ilgili esas ve usullerin kanunla düzenleneceği hükmü getirilmiştir. Böylece bu konudaki hukuki boşluk bir bakıma doldurulmuştur.

2.3. Döner Sermayeli İşletmelerinin Kuruluş Amacı

Bu işletmeler, devletin temel kamu hizmet ve görevlerinin yürütülmesi sırasında bir ihtiyaç olarak doğmuş olup, bu hizmeti aksatmamak kaydıyla; ticari, sınai, tarımsal, kültürel veya mesleki faaliyetlerin yapılması için kurulmuşlardır. Kuruluş amacını iki başlık altında inceleyebiliriz.

2.3.1. Ana Amaç

Devletin kamu hizmetlerini yerine getirirken ana hizmet aksatılmamak koşuluyla belirlenen amaçtır. Bunlar;

- Temel hizmet gören birimlere destek hizmeti sağlamak,
- Kapasite fazlasını değerlendirmek,
- Mal ve hizmet üreterek piyasada oluşan talebi karşılamak,
- Devlete ek gelir yaratmaktır.

2.3.2. Özel Amaç

Döner sermayeli işletmelerin kurulmasında tatbikatta görülen özel amaçlar şunlardır:

- Kamu hukuku kurallarının dışına çıkarak, işletmeye daha fazla idari ve mali özerklik sağlamak,
- Giderlerde serbestlik sağlayarak özel imkân ve ayrıcalıklar yaratmaktır.

2.4. Döner Sermayeli İşletmelerin Özellikleri

Kamu döner sermayeli işletmelerin genel özelliklerini şöylece sıralamak mümkündür:

- Ana kuruluş olan genel bütçeli, katma bütçeli veya özel bütçeli idare ve kurumlara bağlı olarak kanunla kurulur.
- Genellikle tüzel bir kişiliğe sahip değildir.
- Sermayeleri, bağlı olduğu genel, katma veya özel bütçeli idarenin verdiği ödenekler, işletme kârları, sabit değerler, bağış ve yardımlardan oluşur.
- İşletme bütçesi yıllık olarak hazırlanır. Bağlı olduğu kuruluşun onayından sonra yürürlüğe girer.
- İşletmelerin büyük çoğunluğu 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'na tâbi değildir.
- İşletmelerin denetimi, bağlı olduğu kuruluşun üst amirleri veya görevlendireceği elemanlar, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay'ca yapılır.
- İşletmenin ticari işlemleri ve işleri hakkında Türk Ticaret Kanunu, adi işlem ve işleri hakkında Borçlar Kanunu, Devletle olan ilişkilerinde kamu hukukuna giren kamu hükümleri uygulanır.

2.5. Döner Sermayeli İşletmelerinin Sınıflandırılması

Döner sermayeli işletmeleri çalışma alanlarına, kuruluş özelliklerine veya bağlı oldukları kurum veya bütçelere göre sınıflandırmak mümkündür. Biz burada bağlı oldukları bütçelere göre sınıflandıracağız.

A. Genel Bütçeli Kuruluşlara Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler.

1. Başbakanlığa Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler.

(a) Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınlar Döner Sermayeli İşletmeleri

(b) Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi

(c) Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

(d) Devlet İstatistik Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi

(e) Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

(f) Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

(g) Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

2. Maliye Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Tasfiye İşleri Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
3. Tarım Köy İşleri Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) 969 Sayılı Kanuna Tabi Döner Sermayeli İşletmeler
      (1) Tarım İl Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri
      (2) Zirai Mücadele ve Karantina Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmesi
      (3) Bölge Pamuk Deneme ve Üretim İşleri Md.lüğü Döner Sermaye İşletmesi
   (b) 867 Sayılı Kanuna Tabi Döner Sermayeli İşletmeler
      (1) Veteriner İşletmeleri Döner Sermaye İşletmesi
      (2) Hayvan Park ve Pazar Kurumları Döner Sermaye İşletmesi
4. Bayındırlık ve İskan Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
   (b) Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Md.lüğü Döner Sermaye İşletmesi
5. Milli Savunma Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler.
   (a) Askeri Fabrikalar
   (b) Askeri Hastaneler
   (c) Gülhane Askeri Tıp Akademisi
6. Sağlık Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler.
   (a) Sağlık Kurumları Döner Sermaye İşletmesi
7. Adalet Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Yargıtay Yayınları Döner Sermaye İşletmesi
   (b) Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi
8. Dışişleri Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi
9. Kültür Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
10. Turizm Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
11. İçişleri Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Döner Sermaye İşletmeleri
   (b) İstanbul Polis Hastanesi Döner Sermaye İşletmesi
12. Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler
   (a) Özel Eğitim Okulları
   (b) Meslek Liseleri
   (c) Öğretmen Liseleri
   (d) Yatılı İlköğretim Bölge Okulları

(e) Ticaret Liseleri

(f) Diğer Kuruluşlar

13. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

(a) Yakın ve Ortadoğu Çalışma Eğitim Merkezi

(b) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi

14. Orman Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

B. Katma Bütçeli Kuruluşlara Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

1. Başbakanlığa Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

(a) Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

(b) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Md.lüğü Döner Sermaye İşletmesi

(c) Vakıflar Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi

2. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

(a) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

3. Orman Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

(a) Orman Genel Müdürlüğüne Bağlı Döner Sermayeli İşletmeler

2.6. Döner Sermayeli İşletmelerin Hazineye Katkıları

Döner sermayeli işletmeler, yapmış oldukları ticari işler sonucunda elde ettikleri gelirler dolayısıyla ödedikleri vergiler dışında, aylık gayrı safi hasılatı üzerinden ödedikleri hazine hissesi ile mevzuatları gereği yıl sonu karlarının hazineye aktarılması suretiyle hazineye katkı sağlamaktadırlar.

Döner sermayeli işletmelerin hazineye katkıları aşağıda belirtilen şekilde sağlanmaktadır.

2.6.1. Kurumlar Vergisi Katkısı

Döner sermayeli işletmelerden kurumlar vergisine tabi olanların sayısı 345'tir. Bunun çoğunluğunu Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri oluşturmaktadır.

Bu işletmelerin 1999 yılı kurumlar vergisi tahakkukları 3.991.390.480.589 TL.'dir.

2.6.2. Katma Değer Vergisi Katkısı

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun muafiyet ve istisnalar kapsamına giren konularda faaliyet gösterenler dışında tüm döner sermayeli işletmeler yapmış oldukları mal ve hizmet teslimlerinden sonra dolayı KDV mükellefi olup, bu yolla da hazineye gelir sağlamaktadır. Ayrıca kurumlar vergisi mükellefi olmayan 1796 işletme satın aldıkları mal ve hizmetlere ait Katma Değer Vergisini mahsup edememektedir.

2.6.3. Yıl Sonu Karları

Kendilerine tahsis edilen sermayeyi tamamlamayan döner sermayeli işletmeler yıl sonu karını sermayelerine aktarırlar. Sermayesini ödeyen işletmeler ise yıl sonu karlarını hazineye yatırırlar.

1999 yıl sonu itibarı ile döner sermayeli işletmelerin toplam sermayeleri 61.574.026.200.275 TL. olup, bunun 31.967.808.707.546 TL ödenmiş, 29.606.217.4992.729 TL ödenmemiştir. Döner sermayeli işletmelere tahsisli sermayeler artırılmadığı takdirde yıl sonu karından artan tahmini 40 Trilyon TL. hazineye irat kaydedilecektir.

2.6.4. Hazine Payları

Döner sermayeli işletmeler yaptıkları gayri safi hasılat üzerinden Maliye Bakanlığı tarafından belirtilen oranda hazineye pay ayırırlar. Bu tutarı satışı takip eden ayın 20'sine kadar ilgili saymanlıklara veya Mal Müdürlüklerine yatırırlar.

T.C.

Gayri safi gelirin oranı işletmenin özelliğine göre % 9 - % 30 arasında değişmektedir. 2000 yılında elde edilen gayri safi gelir 128.361.978.000.000 TL. olup. 2001 yılında 203.231.807.000.000 TL. elde edilmesi beklenmektedir.

2.7. Döner Sermayeli İşletmelerin Yönetim ve Örgüt Yapıları

Döner sermayeli işletmelerin yönetim ve örgüt yapıları genelde aynı olup, bağlı oldukları bakanlık, kurum ve kanunlara göre bazı değişiklikler göstermektedir. Ancak, her işletmede çoğunlukla bulunan veya ilgili mevzuatı gereğince bulunması gerekenlerin tanımı veya işlevleri aşağıya çıkarılmıştır.

2.7.1. İşletme Müdürü

Döner sermaye işletmesinin idari, mali ve teknik işlerini kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, çalışma programları, bütçe esasları ve işletmecilik ilkelerine uygun biçimde yürütmek üzere ilgili merciler tarafından atanan kişidir.

2.7.2. İta Amiri

Harcamayı yapma ve ödeme verme yetkilisi olarak, kamu harcamalarının geçici ya da kesin şekilde ödenmesi konusunda saymanlara yazılı emir ve yetki veren kişidir.

2.7.3. Sayman

Döner sermaye işletmelerinin mali işleri ile muhasebe işlemlerini yürütmek üzere, Maliye Bakanlığı tarafından atanan veya kurumları tarafından görevlendirilen kişidir. Saymanlar, Maliye Bakanlığı'na bağlı memurlar olarak, Bakanlık denetimi altında ve Sayıştay'a sorumlu olduğu görev süresinin hesabını vermekle yükümlüdürler.

2.7.4. Tahakkuk Memuru

Devlet harcamalarının ve gelirlerinin tahakkukundan, ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılmasından, giderlerin gerçek gereksinim olmasından, hizmetlerin yerinde ve zamanında yerine getirilmesinden sorumlu olan kişidir.

2.7.5. Veznedar

Kasa mevcudunun defter ve kayıtlara uygun tutulmasından, kasadaki kıymetlerin noksansız muhafazasından sorumlu olan, döner sermaye işletmesinde para alma ve ödemeye ilişkin işleri yürüten kefalete tabi kişidir.

2.7.6. Ayniyat Memuru

Döner sermaye işletmesinde sayman karşı sorumlu olarak ayniyat işlerini yürüten kişidir.

2.7.7. Ambar Memuru

Döner sermaye işletmesine satın alınan veya işletme tarafından üretilerek ya da imal edilerek ambara giren malzemelerin kaydını tutan, muhafaza eden ve her türlü tehlike veya zarara karşı koruyan kişidir.

2.7.8. Saymanlık Mutemedi

Saymanlık veznesi dışında nakden yapılacak tahsilatlar için, saymanın görüşü alınarak ita amirince görevlendirilen kişidir.

2.7.9. Satın Alma Komisyonu

Döner sermaye işletmesinin ihtiyaç duyduğu her türlü malzemenin ilgili mevzuata göre satın almasını yapmak üzere ihale yetkilisi tarafından görevlendirilen en az üç kişilik bir komisyondur. Kuruluşun memurlarından birinin başkanlığında, sayman veya görevlendireceği bir kişi ile kuruluştan yapım işlerinde işin ehli veya uzmanı olan en az bir kişiden oluşur.

2.7.10. Muayene Komisyonu

Satın alınan mal ve hizmetlerin geçici veya kesin kabulleri, en az birisi o işle ilgili olmak üzere ihale yetkilisi tarafından kurulan üç kişilik muayene ve kabul komisyonu tarafından yapılır.

3. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN MUHASEBE DÜZENİ

26 ARALIK 1992 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak 01 OCAK 1994 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 1 Sıra Nolu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile, banka ve sigorta şirketleri, özel finans kurumları, finansal kiralama şirketleri ve menkul kıymet yatırım fonları ile aracı kurumlar ve yatırım ortaklıkları dışında kalan ve bilanço usulüne göre defter tutan gerçek ve tüzel kişilerin tümü, zorunlu uygulama kapsamı içine alınmıştır.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Md.lüğünün 31 ARALIK 1993 tarih ve 23/148/46305 sayılı yazısıyla; bu tebliği uygulamak için gerekli hazırlıklarını tamamlayan döner sermaye işletmelerinin uygulamaya hemen başlamaları, gerekli hazırlıkları tamamlayamayan işletmeler ise tamamladıkları tarihten itibaren başlamaları bildirilmiştir. Ancak bu uygulama 01 OCAK 1996 tarihinden itibaren zorunlu hale gelmiştir.

13 HAZİRAN 1999 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Döner Sermayeli Kuruluşlar Muhasebe Yönetmeliği ile bu işletmelerin muhasebe uygulamaları son şeklini almıştır. Bu bölümde en son yönetmeliğe göre oluşturulan Hesap Planı'nın izahı ve içerikli açıklaması yapılacaktır.

3.1. Döner Sermayeli İşletmelerin Hesap Planı Açıklamaları

İşletmelerin muhasebe işlemleri hesap sınıfları ve hesap planı doğrultusunda yürütülür. Hesapların çalışması hesap planı açıklamalarında belirtildiği gibi gerçekleşir. Hesap çerçevesi doğrultusunda döner sermayeli işletmeler için hazırlanan, yardımcı hesapları da içeren hesap planı EK-1'dedir.

3.1.1. Dönen Varlıklar

Bu ana hesap grubu, nakit olarak kasa ve bankada tutulan varlıklar ile normal koşullarda en fazla bir yıl veya işletmenin normal faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi ya da tüketilmesi öngörülen varlık unsurlarını kapsar.

3.1.1.1. Hazır Değerler

Bu grup, nakit olarak kasada veya bankada bulunan varlıklar istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevirme imkanı bulunan varlıkları (menkul kıymetler hariç) kapsar.

3.1.1.1.1 100– Kasa Hesabı

İşletmenin elinde bulunan ulusal ve yabancı paraların Türk Lirası karşılıkları bu hesapta izlenir. Kayıt dışı özel nitelikteki paralar kasada bulundurulmaz.

Kasaya yatırılan tutarlar, yabancı para birimi ile yapılan tahsilatlar Merkez Bankasının o günkü döviz alış kuru üzerinden, sayım sonucunda ortaya çıkan kasa fazlası, envanter dönemlerinde yabancı paraların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile kasa ihtiyacı için bankadan tahsil edilen çek tutarı kasa varlığına girdiğinde bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Kasadan yapılan ödemeler, sayım sonucunda ortaya çıkan kasa noksanı, envanter dönemlerinde yabancı paraların değerlemesi sonucunda ortaya çıkan değer azalışları, kasa mevcudundan bankaya yatırılan tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Devlet Hastanesi 16.10.2001 günü herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayan hastaların muayenesinden 275.000.000 TL gelir elde etmiştir.

100 KASA	**275.000.000**	
100.01.001 Merkez Kasa (TL)	275.000.000	
600 YURTİÇİ SATIŞLAR		**275.000.000**
600.03.010 Poliklinik Ücretleri		275.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi o günkü kasa mevcudundan ihtiyaç fazlası olan 1.250.000.000 TL.nı bankaya yatırmıştır.

102 BANKA	**1.250.000.000**	
102.01.001 Ziraat Bankası	1.250.000.000	
100 KASA		**1.250.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa (TL)		1.250.000.000

ÖRNEK 3 : Kasada yapılan sayım sırasında, 1.650.000TL alış bedelli 100 Amerikan dolarının noksan olduğu tespit edilmiştir.

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI	**165.000.000**	
197.01 Kasa Noksanları	165.000.000	
100 KASA HESABI		**165.000.000**
100.01.002 Merkez Kasa (USD)		165.000.000

3.1.1.1.2. 101– Alınan Çekler Hesabı

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletmeye verilmiş olup, henüz tahsil için bankaya verilmemiş olan çekler bu hesapta izlenir.

Alınan çekler yazılı değerleri ile, yabancı para birimi üzerinden alınan çekler ise Merkez Bankasının o günkü döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak ve envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden alınan çeklerin değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Tahsil edilen çekler ile envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden alınan çeklerin değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları bu hesaba alacak ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı, üçüncü kişilerden alınmış olup henüz tahsil edilmemiş çek tutarlarını gösterir. Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi tarafından Murat Ticaret'e 2.000.000.000 TL + KDV ile mamul satışı yapılmış, KDV tutarı olan 360.000.000 TL peşin tahsil edilmiş ve kalan tutar için Akbank çeki alınmıştır.

100 KASA	**360.000.000**	
100.01.001 Merkez Kasa (TL)	360.000.000	
101 ALINAN ÇEKLER	**2.000.000.000**	
101.01.010 Akbank Çekleri	2.000.000.000	
600 YURTİÇİ SATIŞLAR		**2.000.000.000**
600.01.002 Murat Tic.		2.000.000.000
391 HESAPLANAN KDV		**360.000.000**
391.01 Mal ve Hiz Tesl.Hes.KDV		360.000.000

ÖRNEK 2 : Alınan 2.000.000.000 TL çek Aydın Ticaret'e olan borcumuza karşılık ciro edilmiştir.

320 SATICILAR **2.000.000.000**

320.20.012 Aydın Ticaret 2.000.000.000

101 ALINAN ÇEKLER **2.000.000.000**

101.01.010 Akbank Çekleri 2.000.000.000

3. Fatih Ticaret'ten alınan 200.000.000 TL tutarındaki Yapı Kredi Bankası çekinin tahsil edilerek hesabımıza yattığı banka ekstresinden anlaşılmıştır.

102 BANKA **200.000.000**

102.01.001 Ziraat Bankası 200.000.000

101 ALINAN ÇEKLER **200.000.000**

101.02.014 Y.Kredi Bankası Çekleri 200.000.000

3.1.1.1.3. 102– Bankalar Hesabı

İşletmelerce bankaya yatırılan, ödettirilen veya göndertilen paralar bu hesapta izlenir.

Bankaya yatırılan tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Banka tarafından hesaplanıp saymanlığın hesabına kaydedildiği bildirilen faiz gelirlerinden tevkifat tutarları düşüldükten sonra kalan kısım bu hesaba, faiz gelirlerinden yapılan tevkifatlar 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına borç, faiz gelirlerinin brüt tutarı da 642- Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Bankaca saymanlığa gönderilen hesap ekstreleri ile ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Devlet Hastanesinin Emekli Sandığı'na tabi hastalar için düzenlediği fatura bedeli olan 2.386.700.000 TL'nin hesabına geçtiği banka ekstresinden anlaşılmıştır.

102 BANKA **2.386.700.000**

102.01.001 Ziraat Bankası 2.386.700.000

120 ALICILAR **2.386.700.000**

120.01.002 Emekli Sandığı Genel Md. 2.386.700.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin EYLÜL 2001 ayı Muhtasar Beyannamesi için Vergi Dairesine verilen 486.760.000 TL.tutarındaki çekin hesabımızdan tahsil edildiği gönderilen hesap ekstresinden anlaşılmıştır.

103 VERİLEN ÇEK VE GÖNDERME EMİRLERİ 486.760.000

103.01 Verilen Çekler (TL) 486.760.000

102 BANKALAR **486.760.000**

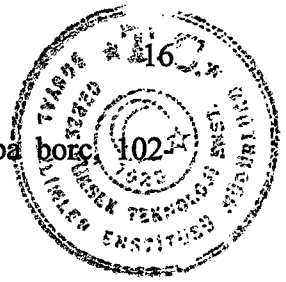
102.01.001 Ziraat Bankası 486.760.000

3.1.1.1.4. 103– Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı

İşletmenin üçüncü kişilere bankadan yapacağı ödemeler için düzenlediği çek ve gönderme emri tutarları ile bunlardan üçüncü kişilere ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen paralar bu hesapta izlenir.

İşletmeler bankada bulundurdukları tutarın üzerinde çek ve gönderme emri düzenlemeyecekleri gibi, ilgili mevzuat gereğince vadeli çek de düzenleyemezler. İşletmeler, çek ve gönderme emri dışında düzenleyecekleri başka belgelerle bankadan ödeme ve gönderme yaptıramazlar.

Düzenlenen çek ve gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bankadan alınacak günlük hesap ekstresinden ilgilisine ödendiği

veya gönderildiği anlaşılan çek ve gönderme emri tutarları bu hesaba borç, 102 Bankalar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı, işletme tarafından düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, bankaca henüz üçüncü kişilere ödenmeyen veya gönderilmeyen tutarları gösterir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye işletmesi, saymanlık ihtiyacı için 800.000.000 TL+ KDV tutarında, DMO'nde bulunmayan kırtasiye satın almıştır. Ödeme tutarından damga vergisi düşülerek firma hesabına havale edilmek üzere gönderme emri düzenlenmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	**800.000.000**		
770.04.011 Kırtasiye Malzemesi	800.000.000		
191 İNDİRİLECEK KDV	**144.000.000**		
191.01 Mal ve Hiz.Alımında Öd.KDV	144.000.000		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		**6.000.000**
	360.03 Damga Vergisi	6.000.000	
	103 VER.ÇEK. VE ÖD.EM.		**938.000.000**
	103.02 Gönderme Emirleri (TL)	938.000.000	

ÖRNEK 2 : Kırtasiye alımı için düzenlenen 938.000.000 TL tutarındaki gönderme emrinin tahsil edildiği banka ekstresinden anlaşılmıştır.

103 VER.ÇEK. VE ÖD.EM.	**938.000.000**		
103.02 Gönderme Emirleri(TL)	938.000.000		
	102 BANKA		**938.000.000**
	102.01.001 Ziraat Bankası	938.000.000	

3.1.1.1.5. 108– Diğer Hazır Değerler Hesabı

Nitelikleri itibariyle hazır değer sayılan pullar, vadesi gelmiş kuponlar, tahsil edilecek banka ve posta havaleleri, yoldaki paralar, posta çekleri gibi değerler bu hesapta izlenir.

Diğer hazır değerler, kasa ihtiyacı için veznedar adına düzenlenen çek tutarları, işletmeye gönderilen havale tutarları ile menkul kıymetlerle birlikte satın alınan vadesi gelmiş kuponlar karşılığında tahsil edilecek faiz tutarları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Diğer hazır değerler kullanıldıkça kayıtlı değerleri üzerinden, kasa ihtiyacı için bankadan tahsil edilen çek tutarları kasaya dahil edildiğinde ve tahsil edilen menkul kıymetlerin vadesi gelmiş kuponları kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Kasa ihtiyacı için veznedar adına 400.000.000 TL tutarında çek düzenlenmiştir.

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER **400.000.000**

108.01.001 Kasa İçin Verilen Çekler 400.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND. EMİRLERİ **400.000.000**

103.01 Verilen Çekler (TL) 400.000.000

ÖRNEK 2 : Çek tutarı veznedar tarafından bankadan tahsil edilip kasaya girmiştir.

100 KASA **400.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 400.000.000

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER **400.000.000**

108.01.001 Kasa İçin Verilen Çekler 400.000.000

ÖRNEK 3 : Tahsil edilen para miktarına ait banka hesap cetveli elimize ulaşmıştır.

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 400.000.000
103.01 Verilen Çekler(TL) 400.000.000

102 BANKALAR 400.000.000
102.01.001 Ziraat Bankası 400.000.000

ÖRNEK 4 : Döner Sermaye İşletmesi hizmetlerinde kullanılmak üzere 200.000.000TL tutarında damga pulu peşin alınmıştır.

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER 200.000.000
108.02.001 Damga Pulları 200.000.000

100 KASA HESABI 200.000.000
100.01.001 Merkez Kasa (TL) 200.000.000

ÖRNEK 5 : Döner Sermaye İşletmesi sular idaresi ile yaptığı sözleşme için 9.000.000TL damga pulu kullanmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 9.000.000
770.05.081 Damga Pulu Kullanımı 9.000.000

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER 9.000.000
108.02.001 Damga Pulları 9.000.000

3.1.1.2. 11– Menkul Kıymetler

Döner sermayeli işletmelerin ellerinde bulunan ve yakın zamanda harcama yeri bulunmayan paraların değer düşüklüğünü önlemek, faiz geliri veya kar payı sağlamak veya fiyat değişmelerinden yararlanarak kar elde etmek amacı ile geçici bir süre elde tutulmak üzere edindikleri hisse senetleri, kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları ve diğer menkul kıymetler ile bunlara ait değer azalma karşılıkları bu grup hesaplarda incelenir.

Hisse senetleri ile kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları ve diğer menkul kıymetler edinildiğinde menkul kıymetler alındısı düzenlenir ve muhasebeleştirme belgesine eklenir. Alındıda menkul kıymetin cinsi, adedi, numarası, varsa ayarı, kupon adedi ve tutarı gibi tüm nitelikleri ayrıntılı olarak gösterilir. Menkul kıymetler, veznedarlarca torba veya zarflar içerisinde vezne odasının uygun bir bölümünde saklanır.

3.1.1.2.1. 110– Hisse Senetleri Hesabı

İşletmenin iştirak amacı dışında, gelirinden veya fiyat farkından yararlanmak ve bu amacın gerçekleşmesi veya nakde gereksinme duyulması halinde satmak üzere edindiği hisse senetleri bu hesapta izlenir.

Hisse senetleri alış bedeli ile, sayım sonucunda fazla çıkan hisse senetleri ise rayiç değerleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Hisse senetleri satıldığında veya herhangi bir nedenle işletmenin mülkiyetinden çıktığında kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak kaydedilmekle birlikte, alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumlu ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, menkul kıymet satış karı 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabına alacak kaydedilir. Alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumsuz ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara, menkul kıymet satış zararı ise 655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç kaydedilir.

Sayım sonucunda noksan çıkan hisse senetleri bu hesaba alacak, noksanlığın nedeninin araştırılması ve sorumluların tespiti için geçici olarak 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 26.000 TL nominal değerli A Hisse senetlerinden 10 lot satın almıştır.

110 HİSSE SENETLERİ HESABI		**260.000.000**
110.10 A Hisse senedi	260.000.000	

102 BANKALAR		**260.000.000**
102.01.003 İş Bankası	260.000.000	

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi satın aldığı hisse senetlerinden 5 lotunu 28.000 TL nominal değerle satmıştır.

102 BANKALAR	**140.000.000**	
102.01.003 İş Bankası	140.000.000	
110 HİSSE SENETLERİ		**130.000.000**
110.10 A Hisse senedi	130.000.000	
645 MENKUL KIYMET SATIŞ KARLARI		**10.000.000**
645.01 Hisse Senedi Satış Karı	10.000.000	

3.1.1.2.2. 112– Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı

Genel bütçeli daireler ile katma bütçeli idarelerin ve sosyal güvence sağlayan resmi kuruluşların çıkardığı tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

Kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları alış bedeli ile, ayrıca sayım sonucunda fazla çıkan kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları rayiç değerleri ile bu hesaba borç ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satılan veya herhangi bir nedenle işletmenin mülkiyetinden çıkan kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak kaydedilmekle birlikte, alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumlu ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, işlemiş faizler 642- Faiz Gelirleri Hesabına, menkul kıymet satış karı ise 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabına alacak kaydedilir. Alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumsuz ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara, menkul kıymet satış zararı ise 655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç, işlemiş faizleri ise 642- Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Sayım sonucunda noksan çıkan kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları bu hesaba alacak, noksanlığın nedeninin araştırılması ve sorumluların tespiti için geçici olarak 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 3 ay vadeli % 72 faizli 1.000.000.000 TL tutarında hazine bonosu satın almıştır.

112 K.KES. TAH.,SEN.VE BONOLARI	**1.000.000.000**	
112.02 Hazine Bonosu	1.000.000.000	
102 BANKALAR		**1.000.000.000**
102.01.001 Ziraat Bankası	1.000.000.000	

ÖRNEK 2 : Satın alınan hazine bonosu vade bitiminde ana para ve faizi ile birlikte nakden tahsil edilmiştir.

102 BANKALAR	**1.180.000.000**	
102.01.001 Ziraat Bankası	1.180.000.000	
112 KAMU KES.TAH.,SEN.VE BONOSU		**1.000.000.000**
112.02 Hazine Bonosu	1.000.000.000	
642 FAİZ GELİRİ		**180.000.000**
642.03 Kamu Kesimi Tahvil, Bono Faiz Geliri	180.000.000	

3.1.1.2.3. 118– Diğer Menkul Kıymetler Hesabı

Hisse senedi, kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları dışında altın, gümüş, her türlü değerli maden ve taşlar ile menkul kıymet sayılan diğer değerler bu hesapta izlenir.

Diğer menkul kıymetler alış bedeli ile, ayrıca sayım sonucunda fazla çıkan diğer menkul kıymetler rayiç değerleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satılan veya herhangi bir nedenle işletmenin mülkiyetinden çıkan diğer menkul kıymetler kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak kaydedilmekle birlikte, alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumlu ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, işlemiş faizler 642- Faiz Gelirleri Hesabına, menkul kıymet satış karı ise 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabına alacak kaydedilir. Alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumsuz ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara, menkul kıymet satış zararı ise 655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç, işlemiş faizleri de 642- Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Sayım sonucunda noksan çıkan diğer menkul kıymetler bu hesaba alacak, noksanlığın nedeninin araştırılması ve sorumluların tespiti için geçici olarak 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına borç kaydedilir.

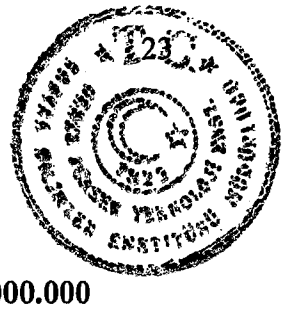
Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi gramı 11.000.000 TL'dan 100 gram altın satın almıştır.

118 DİĞER MENKUL KIYMETLER		**1.100.000.000**
118.01 Altın	1.100.000.000	
100 KASA		**1.100.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	1.100.000.000	

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye satın aldığı altının 50 gramını 10.500.000 TL'den bozdurmuştur.

100 KASA		**525.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	525.000.000	

655 MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARI 25.000.000

655.03 Diğer Menkul Kıy. Satış Zararı 25.000.000

118 DİĞER MENKUL KIYMETLER 550.000.000

118.01 Altın 550.000.000

3.1.1.2.4. 119– Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)

Menkul kıymetlerin değerlerinde önemli ölçüde ya da sürekli olarak değer azalması olduğu tespit edildiğinde ortaya çıkacak zararların karşılanması amacı ile ayrılması gereken karşılıklar bu hesapta izlenir.

Karşılıklar menkul kıymet değer azalışını karşılayacak ölçüde ayrılır. Menkul kıymet değer düşüklüğü için ayrılan karşılıklar, dönem sonunda hesaplanarak vergi matrahına dahil edilmek üzere nazım hesaplar grubunda yer alan "92- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler" hesaplarında izlenir.

Değer azalışları için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Karşılık ayrılmış olan menkul kıymet satıldığında değer düşüklüğünün ayrılan karşılığa eşit olması durumunda, ayrılan karşılık bu hesaba, satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç ve kayıtlı değeri ile menkul kıymet hesabına alacak kaydedilir. Değer düşüklüğü ayrılan karşılıktan fazla olması durumunda, ayrılan karşılık bu hesaba, satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara, bu işlemden doğan zarar ise 655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç; kayıtlı değeri ile ilgili menkul kıymet hesabına alacak kaydedilir. Değer düşüklüğü ayrılan karşılıktan az olması ya da gerçekleşmemesi durumunda, ayrılan karşılık bu hesaba, satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç; kayıtlı değeri ile ilgili menkul kıymet hesabına, gerçekleşmeyen değer düşüklüğüne ait karşılık miktarı ise 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin elinde bulunan alış değeri 26.000. TL olan 5 lot A Hisse senedinin bilançonun günündeki değerinin 16.000 TL olduğu tespit edilmiştir.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HS. 50.000.000

654.01.001 Hisse Senedi Karşılığı 50.000.000

119 M.K.D.D. KARŞILIĞI 50.000.000

119.01.001 A. Hisse D.D.Karşılığı 50.000.000

ÖRNEK 2 : Bir sonraki bilanço döneminde A hisse senedinin tamamı 19.000 TL'den satılmıştır.

100 BANKALAR 95.000.000

102.01.003 İş Bankası 95.000.000

119 M.K.D.D. KARŞILIĞI 50.000.000

119.01.001 A. Hisse D.D.Karşılığı 50.000.000

110 HİSSE SENETLERİ 130.000.000

110.01 A Hisse Senedi 130.000.000

644 KONUSU KALMAYAN KARŞ. 15.000.000

644.01 Menkul Kıymet D.D.Karşılığı 15.000.000

ÖRNEK 3 : Bu hisse senetleri 14.000 TL'den satılmıştır.

100 BANKALAR 70.000.000

100.01.003 İş Bankası 70.000.000

119. M.K.D.D.KARŞILIĞI 50.000.000

119.01.001 A Hisse Senedi D.D.K. 50.000.000

655 MENKUL KIY. SATIŞ ZARARI 10.000.000

655.01.001 A Hisse Senedi Satış Zararı 10.000.000

110 HİSSE SENETLERİ	**130.000.000**
110.01.001 A Hisse Senedi	130.000.000

3.1.1.3. 12– Ticari Alacaklar

Döner sermayeli işletmelerin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan ve bir yıl içinde tahsili öngörülen senetli ve senetsiz alacakları ile bunlardan şüpheli hale gelenler ve bunlar için ayrılan karşılıklar bu grup hesaplarda izlenir.

Bu gruba kayıtlı ticari alacaklar, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarının gerçekleşmesi veya üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi karşılığında verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerleri kapsar.

Mal ve hizmet satışlarının karşılığında alınan senetler bir dosyada saklanır. Bu gruptaki senetlerin süresi en fazla bir yıldır. Süresi bir yıldan fazla uzun vadeli senetler ve senetsiz alacaklar Duran Varlıklar içerisindeki ilgili hesaplarda izlenir.

3.1.1.3.1. 120– Alıcılar Hesabı

İşletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış alacakları bu hesapta izlenir.

Mal ve hizmet satışlarından doğan senetsiz alacaklar bu hesaba borç, satış bedeli "60- Brüt Satışlar" grubunun ilgili hesabına, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir. Mal ve hizmet satışında alıcı adına yapılan giderler, anlaşmalar uyarınca alıcılara yürütülen faizler ile envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden bir alacağın değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Alıcılar tarafından nakden veya hesaben yapılan ödemeler, envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden bir alacağın değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları ile tahsili şüpheli hale gelen ticari alacaklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Satılan mallardan yapılan iadelerden dolayı ortaya çıkan senetsiz alacaklar bu hesaba alacak, geri alınan malın bedeli 610- Satıştan İadeler Hesabına, hesaplanan katma değer vergisi de 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç kaydedilir.

Sürekli envanter yönteminde geri alınan mallar aynı zamanda maliyet değerleri ile ilgili stok hesaplarına borç, "62- Satışların Maliyeti" grubunun ilgili hesabına alacak kaydedilir.

Alacaklardan tahsil edilebilme niteliğini kaybetmiş olanlar bir taraftan bu hesaba alacak, 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına borç; diğer taraftan varsa sorumlulukları saptananlar adına 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Karalar Ticaret'e 200.000.000 TL+KDV ile mal satışı yapmıştır.

120 ALICILAR	**236.000.000**	
120.02.006 Karalar Ticaret	236.000.000	
600 YURT İÇİ ŞATIŞLAR		**200.000.000**
600.01.021 Karalar Ticaret	200.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**36.000.000**
391.01 Mal ve Hiz Tesl.Hes.KDV	36.000.000	

ÖRNEK 2 : Karalar Ticaret satın aldığı malın yarısını uygun olmaması nedeniyle iade etmiştir.

610 SATIŞTAN İADELER		**100.000.000**
610.01 Yurtiçi Satış İadeleri	100.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**18.000.000**
391.02 Satışlardan İade KDV	18.000.000	
120 ALICILAR		**118.000.000**
120.02.006 Karalar Ticaret	118.000.000	

ÖRNEK 3 : Karalar Ticaret'in borcunu banka hesabımıza yatırdığı hesap ekstresinden anlaşılmıştır.

102 BANKALAR		**118.000.000**
102.01.001 Ziraat Bankası	118.000.000	
120 ALICILAR HESABI		**118.000.000**
120.02.006 Karalar Ticaret		118.000.000

3.1.1.3.2. 121– Alacak Senetleri

Bu hesap işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından doğan senede bağlanmış alacakları kapsar.

Mal ve hizmet satışlarından doğan senetli alacaklar bu hesaba borç, satış bedeli "60- Brüt Satışlar" grubunun ilgili hesabına, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden düzenlenen senetlerin değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, 646- Kambiyo Karları Hesabına alacak kaydedilir.

Senetli alacaklardan yapılan tahsilat tutarları, envanter dönemlerinde yabancı para birimi üzerinden düzenlenen senetlerin değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları, tahsili şüpheli hale gelen alacak senetleri ile senetli alacaklardan tahsil

edilebilme niteliğini kaybetmiş olanlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye işletmesi Kayalar A.Ş.'den alacağına karşılık 1.000.000.000 TL tutarında 4 adet senet almıştır.

121 ALACAK SENETLERİ **1.000.000.000**

121.01 Portföydeki Al.Senetleri 1.000.000.000

120 ALICILAR **1.000.000.000**

120.02.007 Kayalar A.Ş. 1.000.000.000

ÖRNEK 2 : Kayalar A.Ş.'den alınan senetlerin birincisi tahsil edilmiştir.

100 KASA **250.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 250.000.000

121 ALACAK SENETLERİ **250.000.000**

121.01 Portföydeki Al.Senetleri 250.000.000

ÖRNEK 3 : Kayalar A.Ş.'den alınan senetlerden ikincisi satıcılardan Sadık Ticaret'e olan borcumuza karşılık ciro edilmiştir.

320 SATICILAR **250.000.000**

320.20.003 Sadık Ticaret 250.000.000

121 ALACAK SENETLERİ **250.000.000**

121.01 Portföydeki Al.Senetleri 250.000.000

ÖRNEK 4 : Kayalar A.Ş.'den alınan iki senet tahsil için bankaya gönderilmiştir.

121 ALACAK SENETLERİ **500.000.000**

121.02 Tahsildeki Al.Senetleri 500.000.000

121 ALACAK SENETLERİ **500.000.000**

121.01 Portföydeki Al.Senetleri 500.000.000

3.1.1.3.3. 122– Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-)

Bilanço gününde senetli alacakların tasarruf değeri ile değerlemesini sağlamak üzere alacak senetleri için ayrılan reeskont tutarı bu hesapta izlenir.

Dönem sonunda hesaplanan alacak senetleri reeskont faiz giderleri tutarı bu hesaba alacak, 657- Reeskont Faiz Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Hesap dönemi başında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 647- Reeskont Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi dönem sonunda elinde bulunan alacak senetlerini yeniden değerlemiş ve 270.000.000 TL reeskont faiz gideri olduğu tespit edilmiştir.

657 REESKONT FAİZ GİDERLERİ 270.000.000

657.01 Al.Sen.Reeskontu 270.000.000

122 ALACAK SEN. REESKONT HES. 270.000.000

122.01 Türk Lirası Al.Sen.Reeskontu 270.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi takip eden dönem başında, bir önceki dönemde ayırmış olduğu 270.000.000TL tutarındaki alacak senetleri reeskontunu iptal etmiştir.

122 ALACAK SEN. REESKONT HES. 270.000.000

122.01 Türk Lirası Al.Sen.Reeskontu 270.000.000

647 REESKONT FAİZ GELİRLERİ 270.000.000

647.01 Al.Sen.Reeskontu 270.000.000

3.1.1.3.4. 123– Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı

Banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilat ve bunlara ilişkin olarak yapılan mahsup ve iade işlemleri bu hesapta izlenir. Bu işlem için Bakanlıktan önceden izin almak gereklidir.

Hizmet veya mal satış bedeli olarak banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlar bu hesaba borç, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına, kalan tutar ise 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına alacak kaydedilir. Avans olarak banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlar bu hesaba borç, 340- Alınan Sipariş Avansları Hesabına alacak kaydedilir.

Banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlar nedeniyle saymanlığın banka hesabına aktarılan tutarlar bu hesaba alacak, 102- Bankalar Hesabına borç kaydedilir. Avans olarak banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlardan iptal edilenlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, 340- Alınan Sipariş Avansları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayan hasta AHMET KARA'nın ameliyat giderlerini karşılamak üzere 200.000.000. TL avans kredi kartı ile tahsil edilmiştir.

123 BANKA KREDİ KARTLARINDAN AL.	**200.000.000**	
123.01 T.C.Ziraat Bankası POS	200.000.000	
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI		**200.000.000**
340.02.004 Ameliyat Avansları		200.000.000

ÖRNEK 2 : Hasta AHMET KARA'nın ameliyatı sonunda toplam 160.000.000.TL masraf hesaplanmış olup, kredi kartıyla alınan avanstan kalan 40.000.000 TL'nin iptal edilmiştir.(Hastane KDV mükellefi değildir.)

340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	**200.000.000**	
340.02.004 Ameliyat Avansları	200.000.000	

600 YURTİÇİ SATIŞLAR		**160.000.000**
600.03.001 Ameliyat Geliri	160.000.000	
123 BANKA KREDİ KART.AL.		**40.000.000**
123.01 T.C.Ziraat Bankası POS	40.000.000	

ÖRNEK 3 : Hasta AHMET KARA'nın ameliyatı gideri için tahakkuk eden 160.000.000 TL'nin banka hesabımıza geçtiği dekonttan anlaşılmıştır.

102. BANKALAR HESABI	**160.000.000**	
102.01.001 Ziraat Bankası	160.000.000	
123 BANKA KREDİ KARTLARI HS.		**160.000.000**
123.01 T.C.Ziraat Bankası POS		160.000.000

3.1.1.3.5. 126– Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı

İşletmece üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere sadece nakit olarak verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerler bu hesapta izlenir.

Verilen depozito ve teminatlar ile envanter dönemlerinde yabancı para birimi olarak verilen depozito ve teminatların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Verilen depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler, işletmenin taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle geri alma imkanı sona eren depozito ve teminatlar ile envanter dönemlerinde yabancı para birimi olarak verilen depozito ve teminatların değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi ihaleye girebilmek amacıyla 450.000.000 TL geçici teminat yatırmıştır.

126 VER.DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 450.000.000

126.02.001 İhale Teminatları 450.000.000

100 KASA 450.000.000

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 450.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi'nin daha önce vermiş olduğu 220.000.000 TL. teminat, gerekli koşullar yerine getirilmediği için yanmıştır.

659 DİĞER OLAĞAN GİD.VE ZARARLAR 220.000.000

659.05 Geri Alınamayan Dep.ve Teminatlar 220.000.000

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 220.000.000

126.02.001 İhale Teminatları 220.000.000

ÖRNEK 3 : Teminatın yanmasından dolayı işletmede görevli Svl.Me. MEHMET ÇOBAN'nın kusurlu olduğu tespit edilmiştir.

135 PERSONELDEN ALACAKLAR 220.000.000

135.02 Mehmet Çoban 220.000.000

649 DİĞER OLAĞAN GEL.VE KARLAR 220.000.000

649.01.003 Geri Alınamayan Dep.ve Tem. 220.000.000

3.1.1.3.6. 127– Diğer Ticari Alacaklar Hesabı

İşletmenin ticari faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen tahsili gecikmiş alacaklar (henüz şüpheli alacak niteliği kazanmayanlar) ve diğer çeşitli ticari alacaklar bu hesapta izlenir.

Diğer ticari alacaklar ile anlaşmalar uyarınca diğer ticari alacaklara yürütülen faizler bu hesaba borç,ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Diğer ticari alacaklardan nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.1.3.7. 128– Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı

Ödeme süresi gelmiş, bu nedenle vadesi birkaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenilmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış ticari alacaklar bu hesapta izlenir.

Tahsili şüpheli hale gelen alacaklar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Şüpheli ticari alacaklardan nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar ile şüpheli olma niteliği ortadan kalkan ticari alacaklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Karşılık ayrılmamış şüpheli alacaklardan tahsil edilemeyeceği kesinleşenler bu hesaba alacak, 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir. Karşılık ayrılmış şüpheli alacaklardan tahsil edilemeyeceği kesinleşenler de bu hesaba alacak, 129- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına borç kaydedilir. Diğer taraftan alacağın tahsil edilememesinde sorumluluğu saptanan personel adına 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi'nin 150.000.000 TL tutarındaki senetli alacağı vadesinde ödenmemiş, iki kez protesto edilmesine rağmen tahsil edilemediğinden dava konusu olmuş ve şüpheli hale gelmiştir.

128 ŞÜPHELİ TİC.ALACAKLAR 150.000.000

128.02 Şüpheli Alacak Senetleri 150.000.000

121 ALACAK SENETLERİ 150.000.000

121.03 Protestolu Al.Senetleri 150.000.000

ÖRNEK 2 : Şüpheli hale gelen 150.000.000 TL tutarındaki alacağın tahsil edilemeyeceği anlaşılmıştır.

659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR 150.000.000

659.02 Tahsil Edilemeyen Al.Senetleri 150.000.000

128. ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR 150.000.000

128.02 Şüpheli Alacak Senetleri 150.000.000

3.1.1.3.8. 129– Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)

Şüpheli ticari alacaklar için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Teminatlı alacaklarda karşılık, teminatı aşan kısım için ayrılır. Ayrılan karşılığın hangi alacaklara ait olduğu muhasebeleştirme belgesinde ve alacak izleme dosyalarında belirtilir.

Şüpheli hale gelen ticari alacaklar için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Şüpheli alacağın tahsiline bağlı olarak, tahmin edilen zararın kısmen ya da tamamen gerçekleşmemesi halinde, gerçekleşmeyen kısım bu hesaba borç, 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak kaydedilir. Şüpheli alacaklardan tahsili imkansız hale gelenler bir taraftan bu hesaba borç, 128- Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına alacak; diğer taraftan alacağın tahsilinin imkansız hale

gelmesinde sorumluluğu saptanan personel adına 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : İşletmenin şüpheli hale gelen 150.000.000 TL tutarındaki ticari alacağının tahsil edilemeyeceği kanaatine varıldığından karşılık ayrılmasına karar verilmiştir.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HESABI **150.000.000**

654.03 Şüpheli Ticari Al.Karş. 150.000.000

129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI 150.000.000

129.02 Şüpheli Al.Senet.Karş. 150.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi dava konusu olan şüpheli alacaklarından karşılık ayırdığı 150.000.000 TL alacağını izleyen dönemde tahsil etmiştir.

100 KASA **150.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 150.000.000

129 ŞÜPHELİ TİCARİ AL.KARŞILIĞI 150.000.000

129.02 Şüpheli Al.Senet.Karş. 150.000.000

128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR **150.000.000**

128.02 Şüpheli Alacak Senetleri 150.000.000

644 KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR **150.000.000**

644.03 Şüpheli Ticari Al.Karş. 150.000.000

3.1.1.4. 13– Diğer Alacaklar

Herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş alacaklar ile bunlardan şüpheli hale gelenler ve şüpheli alacak karşılıkları bu grup hesaplarda izlenir.

Diğer alacaklar; Sayıştay, adli, idari ve askeri mahkemelerce verilip ilgili dairelerden saymanlıklara tebliğ olunan ilamlarla; müfettiş, kontrolör, denetmen veya idare amirinin yaptıkları inceleme ve denetimler sonucunda düzenleyecekleri raporlarla; Bakanlıkça belgeler üzerinde yapılan incelemelerle; Sayıştay denetçileri tarafından aylık belgeler üzerinde yapılan incelemelerle ve saymanın gerek kendi yönetim dönemi ve gerekse devraldıkları saymanın yönetim dönemine ait işlemler üzerinde görevleri gereği yapacakları incelemelerle ortaya çıkar.

3.1.1.4.1. 135– Personelden Alacaklar Hesabı

İşletme personelinin işletmeye olan çeşitli borçları bu hesapta izlenir. İşletmenin esas faaliyet konusu mal ve hizmetlerin personele satılmasından dolayı ortaya çıkan alacaklar 120- Alıcılar Hesabında, personele verilen avanslar da 196- Personel Avansları Hesabında izlenir.

Personelin ücret iptali sonucunda işletmeye doğan borçları bu hesaba, ücret tahakkuk ettirilmesi nedeniyle yapılan vergi, sosyal güvenlik ve diğer kesintiler ilgili hesaplara borç, daha önce hangi gider hesabına borç yazılmış ise o hesaba alacak kaydedilir.

Personelden alacaklara yürütülen faizler, personelin işletmeden kredili olarak ticari faaliyet konusu dışında bir kıymet alması, işletmenin tesislerinden (lojman, misafirhane, dinlenme kampı vb) yararlanması gibi nedenlerle ortaya çıkan borçları ile sayım sonucunda noksan çıkan nakit, menkul kıymet, stok ve duran varlıklardan sorumlulukları tespit edilenlere ilişkin tutarlar ilgilileri adına bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Personelden nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar ile işletmeden ayrılan personelin borcu bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Yapılan sayım sırasında, kasada 124.000.000 TL noksan olduğu tespit edilmiştir.

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI 124.000.000

197.01 Kasa Noksanları 124.000.000

100 KASA HESABI 124.000.000

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 124.000.000

ÖRNEK 2 : Bu açıktan veznedar HASAN ÇETİN'in sorumlu olduğu tespit edilmiştir.

135 PERSONELDEN ALACAKLAR 124.000.000

135.03 Hasan Çetin 124.000.000

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKS. 124.000.000

197.01 Kasa Noksanları 124.000.000

ÖRNEK 3 : Veznedar 124.000.000 kasa açığını ödemiştir.

100 KASA 124.000.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 124.000.000

135 PERSONEL ALACAKLAR 124.000.000

135.03 Hasan Çetin 124.000.000

3.1.1.4.2. 136– Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı

Ticari olmayan ve başka bir hesaba da dahil edilemeyen alacaklar bu hesapta izlenir.

Sayıştay, adli, idari ve askeri mahkemelerce tazmin hükmedilenler ile inceleme, teftiş ve denetimler sonucu fazla ve kanunsuz verildiği veya noksan tahsil edildiği tespit edilen tutarlar, işletmeden ayrılan personelin borcu, diğer çeşitli

alacaklar ile diğer alacaklara yürütülen faizler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Sosyal güvenlik kurumlarına maaş ve ücretlerden fazla veya yersiz kesilmek suretiyle gönderilen tutarlar bu hesaba borç, işletme hissesini oluşturan tutar 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına, fazla kesintiden dolayı noksan hesaplanan gelir vergisi tutarı 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına, personele ödenmesi gereken tutar ise 335- Personele Borçlar Hesabına alacak kaydedilir.

Diğer çeşitli alacaklardan nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi, işçisi Mehmet Sarıgöl adına düzenlediği bordroda SSK'na fazladan 200.000.000 TL prime esas kazanç karşılığı 68.000.000 TL SSK kesintisi ve 10.000.000 TL işsizlik sigortası ödemesinde bulunmuştur (SSK kesintisi işverenden (% 20) 40.000.000 TL, personelden (%14) 28.000.000 TL., işsizlik sigortası işverenden 6.000.000 TL, işçiden 4.000.000 TL.dir). Ayrıca işçiden kesilen 28.000.000 TL SSK kesintisi ve 4.000.000 TL işsizlik sigortası kesintisi olmak üzere toplam 32.000.000 TL gelir vergisi matrahından indirim yapılmış olup, bu matrah üzerinden %20 oranında hesaplanan 6.400.000 TL gelir vergisi, vergi dairesine yatırılacak ve kalan miktar personele iade edilecektir.

136 DİĞER ÇEŞİTLİ AL.HES. 78.000.000

136.01.001 SSK'dan Alacaklar 78.000.000

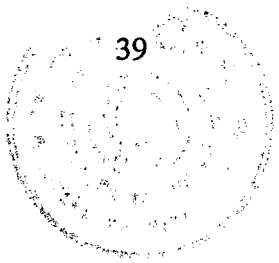
649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR 46.000.000

649.06.001 SSK Kesintisi İşçi Payı 40.000.000

649.06.002 İşsizlik Sigortası 6.000.000

135 PERSONELE BORÇLAR 25.600.000

335.04 Mahmut SARIGÖL 25.600.000

360 ÖD.VERGİ VE FONLAR 6.400.000

360.01.001 Ücret Gelir Vergisi 6.400.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin SSK'dan alacağı olan 78.000.000 TL, bir sonraki ayın 326.000.000 TL olan SSK kesintisinden mahsup edilmiş olup, kalan tutar karşılığı gönderme emri düzenlemiştir.

361 ÖD.SOSYAL GÜV.KES. 326.000.000

361.02 SSK Kesintisi 326.000.000

136 DİĞER ÇEŞİTLİ AL. 78.000.000

136.01.001 SSK'dan Alacaklar 78.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EMİRLERİ 248.000.000

103.02 Gönderme Emirleri (TL) 248.000.000

3.1.1.4.3. 138– Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı

Ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi birkaç defa uzatılmış veya yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış diğer alacaklar bu hesapta izlenir.

Tahsili şüpheli hale gelen diğer alacaklar bu hesaba borç, ilgisine göre 135- Personelden Alacaklar Hesabına veya 136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

Şüpheli diğer alacaklardan nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar ile şüpheli olma niteliği ortadan kalkan diğer alacaklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Karşılık ayrılmamış şüpheli diğer alacaklardan tahsili imkansız hale gelenler bu hesaba alacak, 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir. Karşılık ayrılmış şüpheli alacaklardan tahsili imkansız hale gelenler de bu hesaba

alacak, 139- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabına borç kaydedilir. Diğer taraftan alacağın tahsil edilememesinde sorumluluğu saptanan personel adına 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 :Döner Sermaye İşletmesinde görevli iken istifa eden HÜSEYİN PINAR 'dan kasa açığı 250.000.000 TL alacak yazı ile iki defa istenmiş ancak icra safhasına aktarıldığından şüpheli hale gelmiştir.

138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR 250.000.000

138.01.001 Hüseyin Pınar 250.000.000

136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR 250.000.000

136.02.001 Hüseyin Pınar 250.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin HÜSEYİN PINAR'ın şüpheli hale gelen 250.000.000 Tl alacağı, icra yoluyla tahsil edilmiştir.

100 KASA HESABI 250.000.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 250.000.000

138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR 250.000.000

138.01.001 Hüseyin Pınar 250.000.000

3.1.1.4.4. 139– Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)

Şüpheli diğer alacakların tahsil edilememe ihtimalinin kuvvetlenmiş olması halinde, bu tür risklerin giderilmesini sağlamak üzere ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Teminatlı alacaklardan karşılık, teminatı aşan kısım için ayrılır. Ayrılan karşılığın hangi alacaklara ait olduğu muhasebeleştirme belgesinde ve alacak izleme dosyalarında belirtilir.

Şüpheli diğer alacaklar için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Şüpheli diğer alacağın tahsiline bağlı olarak tahmin edilen zararın kısmen ya da tamamen gerçekleşmemesi halinde, gerçekleşmeyen kısım bu hesaba borç, 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak kaydedilir.

Tahsili imkansız hale gelen şüpheli diğer alacaklar bir taraftan bu hesaba borç, 138- Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına alacak; diğer taraftan alacağın tahsilinin imkansız hale gelmesinde sorumluluğu saptanan personel adına 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesinde önceki dönemde çalışan AHMET YILMAZ işten ayrılmıştır. İşletmeye borcu olan 326.000.000 TL.nı tahsil için iki defa yazı yazılmış, ancak tahsilat yapılamamıştır. Bu yüzden icraya verilmiş ve şüpheli alacak karşılık ayrılma durumuna gelmiştir.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HES. 326.000.000

654.04 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılıkları 326.000.000

139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞ. 326.000.000

139.02.002 Ahmet YILMAZ 326.000.000

ÖRNEK 2 : Daha sonra bu miktardan 200.000.000 TL nakit olarak tahsil edilmiştir.

100 KASA HESABI 200.000.000

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 200.000.000

139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞ. 326.000.000

139.02.002 Ahmet YILMAZ 326.000.000

138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR 326.000.000

138.01.002 Ahmet YILMAZ 326.000.000

644 KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR 200.000.000

644.04 Şüpheli Diğer Al. Karşılığı 200.000.000

3.1.1.5. 15– Stoklar

İşletmenin satmak, üretimde kullanmak veya tüketmek amacıyla edindiği, ilk madde ve malzeme, yarı mamul, ticari mal, yan ürün, atık ve hurdalar gibi varlıklar ile bunlara ait karşılıklar bu grup hesaplarda izlenir.

İşletmenin satın aldığı veya kendi ürettiği maddeler bu gruptaki hesaplara maliyet bedeli ile alınırlar. Maliyet tutarının belirlenmesinde satın alma, taşıma ve taşımaya ilişkin sigorta giderleri ile depolama ve akreditife ilişkin giderler de dahil edilir.

Maddelerin elde edilmesinde ıskonto veya başka indirimler yapılmışsa, stok maliyetine ıskontodan sonraki net tutar alınır. Sonradan yapılan ıskonto ve başka indirimler de fiyat indirimi niteliği taşıdığından ilgili stok hesabına alacak yazılarak maliyetten indirilir.

3.1.1.5.1. 150– İlk Madde ve Malzeme Hesabı

Üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulan hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi ve diğer malzemeler bu hesapta izlenir.

Satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin maliyet bedelleri, ilk madde ve malzemelerin sayımı sonucunda ortaya çıkan fazlalıkları ile üretimde veya tüketimde kullanılmak üzere gider yerlerine verilen ancak, daha sonra kullanılmayarak iade edilen ilk madde ve malzemeler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İlk madde ve malzemelerden üretime verilen veya diğer amaçlarla kullanılanlar, sayımı sonucunda ortaya çıkan noksanlıklar, atık ve hurdaya ayrılanlar ile değerini tamamen yitirenler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Satışı yapılan ilk madde ve malzemeler bir taraftan maliyet bedeli ile bu hesaba alacak, 623- Diğer Satışların Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Satıcılara iade edilen ilk madde ve malzemeler kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına alacak, iade edilen ilk madde ve malzeme bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi üretimde kullanmak üzere KDV hariç 650.000.000 Tltutarında çelik almıştır. Ödemesi çekle yapılmıştır.

150 İLKMADDE VE MALZEME HESABI		**650.000.000**
150.01.021 Çelik	650.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV		**117.000.000**
191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd.KDV	117.000.000	
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM.		**767.000.000**
103.01 Verilen Çekler (TL)	767.000.000	

ÖRNEK 2 : Alınan çeliğin 350.000.000 TL'lik kısmı, A atölyesine 002 nolu dişli siparişinde kullanılmak üzere atölyeye sevk edilmiştir.

710 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME		**350.000.000**
710.01.002.021 Çelik	350.000.000	
150 İLK MADDE VE MALZEME		**350.000.000**
150.01.021 Çelik	350.000.000	

3.1.1.5.2. 151– Yarı Mamuller – Üretim Hesabı

Henüz tam mamul haline gelmemiş ancak direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik ve genel üretim giderlerinden belli oranlarda pay almış üretim aşamasındaki mamuller bu hesapta izlenir.

Henüz işlem halinde olduklarından ambara alınma söz konusu olamayacağı için, bu hesapta sadece üretimdeki "yarı mamul stokları" izlenir.

Hesabın kalanı otomatik olarak yarı mamullerin değerini göstereceğinden maliyet dönemi sonlarında bu hesap üzerinde başka bir işlem yapılmaz.

Maliyet dönemi sonlarında yarı mamul üretimiyle ilgili olarak 710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri, 720- Direkt İşçilik Giderleri ve 730- Genel Üretim Giderleri hesaplarının borcunda toplanan giderler bu hesaba borç, ilgili yansıma hesaplarına alacak kaydedilir. Yarı mamuller üretim hesabının sayımı sonucunda tespit edilen fazlalıklar bu hesaba borç, fazlalığın nedeninin araştırılıp sonuçlandırılmasına kadar 397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabına alacak kaydedilir.

Yarı mamullerden üretimi tamamlanan, artık veya hurdaya ayrılanlar ile üretim hesabında kayıtlı değerlerin sayımı sonucunda tespit edilen noksanlıklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonunda bu hesabın borç kalanı devam eden üretimi ifade ettiğinden takip eden dönemin başında tekrar üretime verilmek üzere bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Üretim için atölyeye gönderilen 350.000.000 TL tutarında çelik, 30.000.000 TL genel üretim gideri ve 120.000.000 TL direkt işçilik gideri ile beraber 10 dişli açılmış ve yarı mamul olarak taşlama atölyesine gönderilmiştir.

151 YARI MAMÜLLER-ÜRETİM HESABI **500.000.000**

151.02.001 Dişli 500.000.000

711 DİREKT İLK MAD.VE MLZ. YANSIT. **350.000.000**

711.01.002.002 Şubat Ayı Gideri 350.000.000

721 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANST. **120.000.000**

721.01.002.002 Şubat Ayı Gideri 120.000.000

731 GENEL ÜRETİM GİD.YANSITMA **30.000.000**

731.01.002.002 Şubat Ayı Gideri 30.000.000

ÖRNEK 2 : Taşlama Atölyesine sevk edilen 10 adet dişliden 1 adedi malzeme hatasından dolayı kullanıma uygun olmadığı ve hurdaya ayrılması gerektiği tespit edilmiştir. Dişli birim fiyatı 50.000.000 TL olarak belirlenmiştir.

157 DİĞER STOKLAR HESABI **50.000.000**

157.01.002.001 Dişli 50.000.000

151 YARI MAMÜLLER HESABI **50.000.000**

151.02.001 Dişli 50.000.000

3.1.1.5.3. 152– Mamuller Hesabı

Üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hale gelmiş bulunan mamuller bu hesapta izlenir.

Üretimi tamamlanan yarı mamuller ile bu hesapta kayıtlı değerlerin sayımı sonucunda tespit edilen fazlalıklar maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonlarında yarı mamuller hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderler bu hesaba borç, 711-Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma, 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma hesaplarının mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedilir.

Satılan veya herhangi bir nedenle başka bir yere verilen mamullerden geri alınanlar bir taraftan maliyet bedeli ile bu hesaba borç 620- Satılan Mamuller Maliyet Hesabına alacak; diğer taraftan satış bedeli 610- Satıştan İadeler Hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391 Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan mamuller maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, 620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç kaydedilir. Diğer taraftan yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, satış bedeli 60- Brüt Satış grubunun ilgili hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi de 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir. Artık ve hurdaya ayrılan mamuller ile bu hesapta kayıtlı değerlerin sayımı sonucunda tespit edilen noksanlıklar maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesapta kayıtlı mamullerden işletmenin kullanımı için ayrılanlar bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, 620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan rayiç değerleri üzerinden 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Birim maliyeti 62.000.000 TL olan dişliden beş tanesi, birim fiyatı 80.000.000+KDV'den satılmıştır. İşletme sürekli envanter sistemini kullanmaktadır.

100 KASA HESABI **472.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 472.000.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR **400.000.000**

600.01.005 Dişli Satışı 400.000.000

391 HESAPLANAN KDV **72.000.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 72.000.000

ÖRNEK 1.A. : Sürekli envanter sistemini uygulayan işletmenin maliyet kaydı aşağıdaki gibidir:

620 SATILAN MAMUL MALİYETİ **310.000.000**

620.21 Dişli Üretimi Maliyeti 310.000.000

152 MAMULLER HESABI **310.000.000**

152.21 Dişli 310.000.000

ÖRNEK 2 : Alıcı firma dişlilerden iki tanesini iade etmiştir.

610 SATIŞTAN İADELER **160.000.000**

610.01 Dişli Satış İadeleri 160.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV **28.800.000**

391.02 Satışlardan İade KDV 28.800.000

100 KASA HESABI **188.800.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 188.800.000

ÖRNEK 2 .A. : Sürekli envanter sistemini uygulayan işletmenin maliyet kaydı aşağıdaki gibidir:

152 MAMULLER HESABI **124.000.000**

152.21 Dişliler Hesabı 124.000.000

620 SATILAN MAMUL MALİYETİ 124.000.000

620.21 Dişli Maliyeti 124.000.000

3.1.1.5.4. 153– Ticari Mallar Hesabı

Herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan aynen satılmak üzere işletmeye alınan ticari mallar (emtia) ve benzeri kalemler bu hesapta izlenir.

Satın alınan ticari mallar maliyet bedeli ile bu hesaba, ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satılan veya herhangi bir nedenle başka bir yere verilen ticari mallardan geri alınanlar, bir taraftan maliyet bedeli ile bu hesaba borç, 621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti Hesabına alacak; diğer taraftan satış bedeli 610- Satıştan İadeler Hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan KDV 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç, geri alınan ticari malların bedeli ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesapta kayıtlı değerlerin sayımı sonucunda tespit edilen fazlalıklar bu hesaba borç, fazlalığın nedeninin araştırılıp sonuçlandırılmasına kadar 397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan ticari mallar bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, 621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 60- Brüt Satışlar grubunun ilgili hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Artık ve hurdaya ayrılan ticari mallar ile sayım sonucu tespit edilen noksanlıklar maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesapta kayıtlı ticari mallardan işletmenin kullanımı için ayrılanlar bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, 621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan rayiç değerleri ile 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilir.

İade edilen ticari mallar alış bedeli ile bu hesaba, alış bedeli üzerinden ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına alacak, iade edilen ticari malın bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi deposunun yıl sonu sayımında 120.000.000 TL tutarında fazla mal olduğu tespit edilmiştir. Fark sebebi daha sonra araştırılmak üzere 397 Sayım ve Tesellüm Fazlalıkları Hesabına aktarılmıştır.

153 TİCARİ MALLAR HESABI **120.000.000**

153.01 Ticari Mallar Hs. 120.000.000

397 SAYIM VE TESELLÜM FAZLALIKLARI 120.000.000

397.02 Stok ve Tesellüm Fazlalıkları 120.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi bedeli peşin ödenerek satın alınan ticari mallardan 200.000.000 TL+ KDV tutarındaki iade etmiştir.

100 KASA HESABI **236.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 236.000.000

153 TİCARİ MALLAR **200.000.000**

153.11 Çelik Kasa 200.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV HES. **36.000.000**

191.03 Alışlardan İade KDV 36.000.000

3.1.1.5.5. 157- Diğer Stoklar Hesabı

50

Yukarıda belirtilen hesaplardaki stok kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemler bu hesapta izlenir.

Diğer stoklar ile sayım sonucu tespit edilen fazlalıklar maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Diğer stoklardan satılanlar ile işletmenin kullanımına tahsis edilenler bir taraftan kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, 623- Diğer Satışların Maliyeti Hesabına borç kaydedilir. Diğer taraftan satılanların satış bedeli 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına , satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. İşletmenin kullanımına tahsis edilenler ise rayiç değerleri ile 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Diğer stokların sayımı sonucunda tespit edilen noksanlıklar bu hesaba alacak, noksanlığın nedeninin araştırılması ve sorumlularının tespiti için geçici olarak, 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesaplarına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi üretim aşamasında maliyeti 50.000.000 TL olan hurdaya ayrılmış 1 adet dişliyi 30.000.000 + KDV ile satmıştır.

100 KASA HESABI		**35.400.000**	
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	35.400.000		
	600 SATIŞLAR HESABI		**30.000.000**
	600.09.001 Hurda Satışları	30.000.000	
	391 HESAPLANAN KDV		**5.400.000**
	391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV	5.400.000	

ÖRNEK 1.A : Sürekli envanter sistemini uygulayan işletmede bu satış işleminin maliyet kaydı aşağıdaki gibidir:

623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ 50.000.000

623.01 Diğer Stok Maliyeti 50.000.000

157 DİĞER STOKLAR HESABI 50.000.000

157.01.002.001 Hurda Dişli 50.000.000

3.1.1.5.6. 158- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)

Yangın, deprem, su baskını gibi doğal afetler ve bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi nedenlerle stokların fiziki ve ekonomik değerlerinde önemli azalışların ortaya çıkması veya bunların dışında diğer nedenlerle stokların piyasa fiyatlarında düşmelerin meydana gelmesi dolayısıyla oluşabilecek kayıpların karşılanması için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Stok değer düşüklüğü için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Karşılık ayrılan stokun satılması halinde ayrılan tutarı bu hesaba, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç; kayıtlı değeri ile ilgili stok hesabına, bu değer üzerinden hesaplanan katma diğer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir. Bununla birlikte; bu işlemlerden doğan zararlar 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına borç, ayrılan karşılık doğan zarardan fazla veya stokun değer düşüklüğünün gerçekleşmemesi halinde ise aradaki fark 644- Konusu Kalmayan Karşılılar Hesabına alacak kaydedilir.

Değersiz hale gelen stoklar için ayrılan karşılık tutarı bu hesaba, ayrılan karşılık tutarı stokun kayıtlı değerinden az ise fark 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına borç, kayıtlı değerleri ile ilgili stok hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi, yıl sonu sayımında 500.000.000 TL değerinde stokun sel basması sonucu bozulduğunun anlaşılmasından dolayı karşılık ayrılmasına karar vermiştir.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HS. **500.000.000**

654.02 Stok Değer Düş. Karşılıkları 500.000.000

158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞ. **500.000.000**

158.04 Ticari Mal Değer Düş.Karş. 500.000.000

ÖRNEK 2 : Daha sonra bu stok 250.000.000 TL + KDV'ye peşin bedelle satılmıştır.

158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞ. **500.000.000**

158.04 Ticari Mal Değer Düş.Karş 500.000.000

100 KASA HESABI **295.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 295.000.000

153 TİCARİ MALLAR HESABI **500.000.000**

153.01 Ticari Mallar Hs. 500.000.000

644 KONUSU KALMAYAN KARŞ. **250.000.000**

644.02 Stok Değer Düş. Karşılıkları 250.000.000

391 HESAPLANAN KDV **45.000.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 45.000.000

3.1.1.5.7. 159- Verilen Sipariş Avansları Hesabı

Yurt içinden ya da yurt dışından satın alınmak üzere siparişe bağlanan stoklarla ilgili olarak yapılan avans ve açılan akreditifler bu hesapta izlenir.

Yapılan avans ödemeleri için teminat alınması durumunda teminat, niteliğine göre ilgili hesaplara kaydedilir. Teminatın iadesinde ise ters kayıtla hesaplardan çıkarılır.

Verilen avans veya açtırılan akreditif tutarları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Stokların teslim alınmasında verilen sipariş avansları veya açtırılan akreditif tutarları bu hesaba, yapılan ödemeler ilgili hesaplara alacak, teslim alınan mal maliyet bedeli ile ilgili stok hesabına, bu değer üzerinden ödenen katma değer vergisi de 191- İndirilecek KDV Hesabına borç kaydedilir.

Nakden iade edilenler ile nakden veya mahsuben geri alınamayan sipariş avansları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Etibank'tan alüminyum almak için gönderme emriyle 750.000.000 TL avans vermiştir.

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	**750.000.000**	
159.01.015 Etibank	750.000.000	
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND. EMİRLERİ		**750.000.000**
103.02 Gönderme Emirleri		750.000.000

ÖRNEK 2 : Gönderilen avans karşılığı Etibank'tan 1.000.000.000.-TL+KDV tutarında alüminyum alınmış ve kalan miktar gönderme emriyle Etibank hesabına havale edilmiştir.

150 İLK MADDE VE MALZEME HS.	**1.000.000.000**	
150.22 Alüminyum	1.000.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	**180.000.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd.KDV	180.000.000	
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI		**750.000.000**
159.01.015 Etibank		750.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND. EMİRLERİ		**430.000.000**
103.02 Gönderme Emirleri	430.000.000	

3.1.1.6. 17- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri

Döner sermayeli işletmelerin kendi özel mevzuatları gereği üstlendikleri yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri dolayısıyla yaptıkları harcamalar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.1.6.1. 170 – 178 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı

İşletmelerin üstlendikleri yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinin maliyetleri bu hesaplarda projeler bazında izlenir.

İnşaat ve onarım işlerinin proje bazındaki sayısı, her bir inşaatın 170-178 hesap aralığında açılacak hesaplar üzerinde defteri kebir düzeyinde izlenmesine imkan vermeyecek kadar fazla ise her proje yardımcı defter düzeyinde izlenebilir. Bu durumda, her bir proje için tutulacak yardımcı defterler, defter-i kebir hükmündedir.

170-178 hesap grubuna projeler bazında sıralanan yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri ile bu işlerden tamamlanan kısımlar için düzenlenen hakediş bedellerinin izlendiği 350-358 hesap grubu birbirine paralel olarak düzenlenir.

İşletmenin üstlendiği inşaat ve onarım işleri ile ilgili olarak 740- Hizmet Üretim Maliyeti ve 770- Genel Yönetim Giderleri hesaplarına kaydedilen giderlerden o inşaat ve onarıma düşen ortak gider payları, yukarıdaki hesapların yansıtma hesapları olan 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma ve 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma hesaplarının alacağına karşılık 170-178 hesap aralığında ilgili proje için açılan İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabına borç kaydedilir.

170-178 hesap grubunda projeler bazında oluşturulan "yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri" işin geçici kabulü yapıldığında bu hesaba alacak, 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.1.6.2. 179- Taşeronlara Verilen Avanslar Hesabı

Yıllara yaygın inşaat ve onarım faaliyetinde bulunan işletmeler tarafından, taahhüt konusu inşaat ve onarımın bir kısmının ya da tamamının taşeronlara yaptırılması durumunda, taşeronlara projeler bazında verilen avanslar bu hesapta izlenir.

Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri dolayısıyla taşeronlara verilen avanslar bu hesaba borç, avanslardan kesilen damga vergisi 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına, taşerona ödenen tutar ödemenin şekline göre ilgili hesaba alacak kaydedilir.

Taşeronlara yaptırılan yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden mahsup edilen avans tutarları bu hesaba, taşerona ödenecek tutar ödemenin şekline göre ilgili hesaba, bu ödemeden yapılan vergi ve fon kesintileri 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, taşeronlara yaptırılan hizmetin maliyeti 740- Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına, ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.1.7. 18- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları

İçinde bulunulan dönemde ortaya çıkan, ancak gelecek dönemlere ait olan giderler ile faaliyet dönemine ait olup da kesin borç kaydı hesap döneminden sonra yapılacak gelirler bu hesapta izlenir.

3.1.1.7.1. 180 - Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı

Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken gelecek dönemlere ait giderler ilgili oldukları aya kadar geçici olarak bu hesapta izlenir.

Gelecek aylarda ilgili gider ve maliyet hesaplarına borç kaydedilecek peşin ödenen giderler, döner sermaye personeline, ertesi hesap dönemi bütçesinden karşılanmak üzere peşin ödenen aylık ve ücretler ile işletmelerde cari yılda tüketilmek üzere alınarak ilgili gider hesaplarına borç yazılan değerlerden envanter gününde henüz tüketilmeyen kısım bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Peşin olarak yapılan giderler ilgili oldukları ayda, döner sermaye personeline ertesi hesap dönemi bütçesinden karşılanmak üzere peşin ödenen aylık ve ücretler, yeni hesap dönemini başında bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir. Peşin olarak yapılan giderlerden çeşitli nedenlerle geri alınması gereken tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 1 adet binek otoyu üç aylığına sigortalamıştır. Aylık sigorta bedeli 50.000.000 TL olup, peşin ödenmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **50.000.000**
770.04.041 Sigorta Giderleri 50.000.000
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER **100.000.000**
180.01 Gelecek Aylara ait Sigorta Gid. 100.000.000
100 KASA HESABI **150.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL) 150.000.000

ÖRNEK 2 : Yıl sonu envanter kayıtları sırasında bu giderin ilgili hesaplara aktarılmadığı görülmüş ve bu işlem yıl sonunda ilgili gider hesaplarına aktarılmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **100.000.000**

770.04.041 Sigorta Gid. 100.000.000

180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER 100.000.000

180.01 Gelecek Aylara Ait Sigorta Gid. 100.000.000

3.1.1.7.2. 181- Gelir Tahakkukları Hesabı

Üçüncü kişilerden tahsili yada bunlar adına kesin borç kaydı hesap döneminden sonra yapılacak gelirlerin, içinde bulunan döneme ait olan kısımları bu hesapta izlenir.

Bu gelirler henüz tahsil edilmemiş veya üçüncü kişi adına borç kaydı yapılmamış olmasına rağmen tahakkuk esası gereği gelir kaydedilir.

Dönem sonları itibariyle gerçekleşmiş olmasına rağmen henüz nakden veya hesaben tahsil edilebilir duruma gelmeyen gelirler bu hesaba borç, ilgili gelir hesabına alacak kaydedilir.

Tahakkuk ettirilen gelirlerden nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar ile çeşitli nedenlerle iptal edilmesi gerekenler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devredilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi, boş duran arsasını otopark olarak kullanılmak üzere bir yıllığına toplam 1.200.000.000 TL'na kiraya vermiştir.

181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI 1.200.000.000

181.01 Gelecek Aylara Ait Kira Geliri 1.200.000.000

602 DİĞER GELİRLER 1.200.000.000

602.05 Kira Geliri 1.200.000.000

ÖRNEK 2 : Bir aya ait tahakkuk eden kira geliri işletmenin Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

102 BANKALAR HESABI		**100.000.000**
102.01.001 Ziraat Bankası	100.000.000	
181 GELİR TAHAKKUKLARI		**100.000.000**
181.01 Kira Geliri	100.000.000	

3.1.1.8. 19- Diğer Dönen Varlıklar İşlemleri

Niteliklerinden dolayı, önceki bölümlere dahil edilmeyen varlık kalemleri bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.1.8.1. 190- Devreden KDV Hesabı

Bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisi bu hesapta izlenir.

Katma değer vergisi indirilinceye kadar bu hesapta bekletilir.

Ay sonlarında 191- İndirilecek KDV Hesabının 391- Hesaplanan KDV Hesabı ile karşılaştırılmasında indirilecek katma değer vergisi hesabının kalanı bu hesaba borç, 191- İndirilecek KDV Hesabına alacak kaydedilir.

İzleyen dönemde 191- İndirilecek KDV Hesabı ile 391- Hesaplanan KDV Hesabının karşılaşmasında 391- Hesaplanan KDV Hesabının alacak kalanı, 190- Devreden KDV Hesabı ile karşılaştırılarak yapılacak indirimler bu hesaba alacak, 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesinin Ekim 2001 ayı sonu itibariyle, 191 İndirilecek KDV Hesabı borç kalanı 721.250.000 TL, 391 Hesaplanan KDV Hesabının alacak kalanı 427.260.000 TL'dır. 190 Devreden KDV hesabında bakiye yoktur. Ekim 2001 ayı KDV tahakkuku yapılacaktır.

391 HESAPLANAN KDV **427.260.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes. KDV 427.260.000

190 DEVREDEN KDV **293.990.000**

190.10 Ekim Ayı Devreden KDV 293.990.000

191 İNDİRİLECEK KDV **721.250.000**

191.01 Mal ve Hiz.Al. İnd. KDV 721.250.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin Kasım 2001 ayı sonu itibariyle, 191 İndirilecek KDV Hesabı borç kalanı 965.050.000 TL, 391 Hesaplanan KDV Hesabının alacak kalanı 1.674.740.000 TL'dır. 190 Devreden KDV hesabında Ekim ayından devreden 293.990.000 TL bakiye vardır.Kasım 2001 ayı KDV tahakkuku yapılacaktır.

391 HESAPLANAN KDV **1.674.740.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes. KDV 1.674.740.000

190 DEVREDEN KDV **293.990.000**

190.10 Ekim Ayı Devreden KDV 293.990.000

191 İNDİRİLECEK KDV **965.050.000**

191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd. KDV 965.050.000

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR **415.700.000**

360.02 Ödenecek KDV 415.700.000

3.1.1.8.2. 191- İndirilecek KDV Hesabı

Her türlü mal ve hizmetin alınması sırasında satıcılara ödenen katma değer vergisi bu hesapta izlenir.

İşletmenin mal ve hizmet alımlarında bu tutar üzerinden, mal ve hizmet satışlarından sonra yapılan ıskontolarda ise ıskonto tutarı üzerinden hesaplanan katma değer vergisi ile bir yıldan daha uzun sürede indirilecek nitelikteki katma

değer vergisinden indirilme süresi bir yılın altına düşenler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satın alınan stoklardan yapılan iadeler kayıtlı değerleri ile ilgili stok hesabına, bu değer üzerinden ödenen katma değer vergisi bu hesaba alacak, iade edilen stokların bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

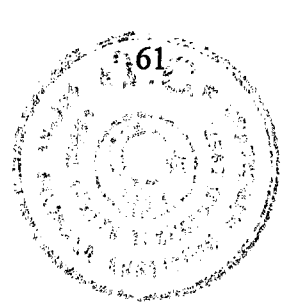
Ay sonlarında bu hesabın ve devreden katma değer vergisi hesabının borç kalanları, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanı ile karşılaştırılır. İndirilecek katma değer vergisi hesabı kalan verirse aradaki fark bu hesaba alacak, 190 Devreden KDV Hesabına borç; eğer hesaplanan katma değer vergisi hesabı kalan verirse aradaki fark 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Akgün Ticaret'ten 500.000.000 TL+KDV tutarında ticari mal satın almıştır. Bedelini peşin ödemiştir.

153 TİCARİ MALLAR	**500.000.000**	
153.01 Ticari Mallar	500.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	**90.000.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd. KDV	90.000.000	
100 KASA HESABI		**590.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa (TL)		590.000.000

ÖRNEK 2 : Satın alınan ticari malın 200.000.000TL tutarındaki kısmı uygun olmaması nedeniyle iade edilmiştir.

320 SATICILAR	**236.000.000**	
320.20.010 Akgün Tic.	236.000.000	
153 TİCARİ MALLAR		**200.000.000**
153.01 Ticari Mallar		200.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV **36.000.000**

191.03 Alışlardan İade KDV 36.000.000

3.1.1.8.3. 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı

Mevzuat gereğince peşin ödenen kurumlar vergisi ve diğer vergiler ile fonlar bu hesapta izlenir.

371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabına borç yazılan tutar, 370- Dönem Karı ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabının alacak tutarından fazla olamaz. Eğer fazla ise aktarılamayan tutar dönem sonunda bu hesapta kalan olarak yer alır.

Peşin ödenen vergi ve fonlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesaba borç yazılan tutarlardan dönem sonunda tahakkuk edecek vergi ve fon karşılıklarından yapılacak indirimler bu hesaba alacak, 371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 15 Kasım 2001 tarihinde 250.000.000 TL Geçici Vergi Ödemesi yapmıştır.

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR **250.000.000**

193.01 2001 Yılı Geçici Vergisi 250.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. **250.000.000**

103.02 Gönderme Emirleri 250.000.000

ÖRNEK 2 : Kurumlar vergisi mükellefi olan döner sermaye işletmesinin 31 Aralık 2001 tarihi itibariyle ödemiş olduğu geçici vergi tutarı 1.358.450.000 TL'dır. Bunun 371 nolu hesaba devredilmesi gerekmektedir.

371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖD.VERGİ VE YÜK. 1.358.450.000

371.01 2001 Yılı Geçici Vergi 1.358.450.000

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR 1.358.450.000

193.01 2001 Yılı Geçici Vergisi 1.358.450.000

3.1.1.8.4. 195- İş Avansları Hesabı

İşletme adına mal ve hizmet satın almak üzere gider ve ödemeleri yapacak personele verilen avanslar ile temsil ve ağırlama için verilen avanslar bu hesapta izlenir.

İşletme adına mal ve hizmet satın almak ve benzeri giderleri yapmak üzere personele verilen avanslar bu hesaba borç, ödemenin şekline göre hesaplara alacak kaydedilir.

Verilen avanslardan yapılan harcamalar, nakden iade edilen avans tutarları ile nakden veya mahsuben geri alınamayan avans tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi avans mutemedine bilgisayar onarımı için 500.000.000 TL tutarında avans vermiştir.

195 İŞ AVANSLARI HESABI 500.000.000

195.01 Hasan AYDIN 500.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 500.000.000

103.01 Verilen Çekler(TL) 500.000.000

ÖRNEK 2 : Mutemet bilgisayar onarımını yaptırmış ve karşılığında 320.000.000 TL + KDV tutarında fatura ibraz etmiştir. Kalan miktar kasaya yatırılmamıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 320.000.000

770.04.021 Bilg.On. 320.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV HS. 57.600.000

191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd.KDV 57.600.000

135 PERSONELDEN ALACAKLAR 122.400.000

135.02 Kapatılmayan Avanslar 122.400.000

195 İŞ AVANSLARI 500.000.000

195.01 Hasan AYDIN 500.000.000

ÖRNEK 3 : Mutemet tarafından zamanında yatırılmayan avans artığı %6 yasal faiziyle tahsil edilmiştir.

100 KASA HESABI 129.740.000

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 129.740.000

649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR 7.340.000

649.03 Per. Alacaklarına Yürüt.Faizler 7.340.000

135 PERSONELDEN ALACAKLAR 122.400.000

135.02 Kapatılmayan Avanslar 122.400.000

3.1.1.8.5. 196- Personel Avansları Hesabı

Personele maaş, ücret ve yolluk karşılığı verilen avanslar bu hesapta izlenir.

Personelin maaş ve ücretleri ile iş veya tedavi amacıyla yapacağı seyahat giderlerini karşılamak üzere verilen avanslar bu hesaba borç; yapılan ödeme, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara, damga vergisi kesintisi 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir.

Personele maaş ve ücretleri ile iş veya tedavi amacıyla yapacağı seyahat giderlerini karşılamak üzere verilen avanslardan yapılan mahsuplar ile nakden veya mahsuben geri alınamayan avans tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi, personelinden Yılmaz KARACA'ya 120.000.000 TL yolluk avansı vermiştir.

196 PERSONEL AVANSLARI **120.000.000**

196.02.001 Yılmaz Karaca 120.000.000

100 KASA HESABI **120.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 120.000.000

ÖRNEK 2 : Söz konusu personel görevden dönmüş ve yapılan hesaplamada 145.000.000 TL harcırah tahakkuk ettiği tespit edilmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **145.000.000**

770.04.061 Yolluklar 145.000.000

196 PERSONEL AVANSLARI **120.000.000**

196.02.001 Yılmaz Karaca 120.000.000

100 KASA HESABI **25.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 25.000.000

3.1.1.8.6. 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı

Sayım sonucunda tespit edilen kasa, menkul kıymet, stok ve maddi duran varlıklar noksanlarıyla tesellüm sırasında ortaya çıkan noksanlar, nedenlerinin araştırılması ve varsa sorumlularının tespiti için geçici olarak bu hesapta izlenir.

Çeşitli kıymetlerin sayımı sonucunda ortaya çıkan noksanlıkların nedeninin araştırılması ve sorumlularının tespiti için geçici olarak ve işletmenin satın aldığı mal ve malzemelerin teslim alınması sırasında ortaya çıkan noksanlar nakliyeci, sigorta

197.01 Kasa Noksanları 127.000.000

100 KASA HESABI **127.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 127.000.000

ÖRNEK 2 : Yapılan araştırma neticesinde bu noksanlığın gerçek kasa noksanlığı olduğu anlaşılmış ve sorumlu olan veznedarın ödemesine karar verilmiştir.

135 PERSONELDEN ALACAKLAR **127.000.000**

135.03 Sayım Noksanlıkları 127.000.000

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI **127.000.000**

197.01 Kasa Noksanları 127.000.000

3.1.1.8.7. 198- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

Bu gruptaki hesaplara dahil edilemeyen ve işletmenin özelliğine göre ortaya çıkabilecek diğer dönen varlıklar bu hesapta izlenir.

Diğer çeşitli dönen varlıklar bu hesaba borç; ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bir yere verilen, kullanılan veya kayıtlardan çıkarılması gereken diğer çeşitli dönen varlıklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.1.8.8. 199- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı (-)

Yıl sonunda ilgili kesin hesaplarına aktarılması imkanı bulunamayan, kasa, menkul kıymet, stok ve maddi duran varlık sayım noksanları tutarının, sayım fazlaları tutarının üstünde olması halinde fark kadar ayrılacak karşılıklar bu hesapta izlenir.

Yıl sonunda yapılan sayımda sayım noksanlarının sayım fazlalarından fazla olması halinde aradaki fark bir taraftan bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç; diğer taraftan ilgili varlık hesabına alacak, 197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına borç kaydedilir.

Karşılık ayırma nedeninin gerçekleşmesi halinde ayrılan karşılık tutarı bu hesaba borç, 197- Sayım Tesellüm Noksanları Hesabına alacak kaydedilir. Karşılık ayırma nedeninin gerçekleşmemesi halinde ayrılan karşılık tutarı bu hesaba borç, 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2. Duran Varlıklar

Bu ana hesap grubu işletme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kullanılmak amacıyla elde edilen ve ilke olarak bir yıl içerisinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmeyen varlık unsurları ile diğer duran varlıkları kapsar.

3.1.2.1. 22- Ticari Alacaklar

İşletmenin ticari ilişkisi nedeniyle ortaya çıkan bir yıldan uzun vadeli olan alacakları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.1.1. 220- Alıcılar Hesabı

İşletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış bir yıldan uzun vadeli alacakları bu hesapta izlenir.

Mal ve hizmet satışlarından doğan bir yıldan uzun vadeli senetsiz alacaklar bu hesaba borç, satış bedeli "60- Brüt Satışlar" grubunun ilgili hesabına, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV hesabına alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen senetsiz ticari alacaklar bu hesaba alacak, 120- Alıcılar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Coşkular Ticaret'e 1.600.000.000+KDV tutarında malı vadeli olarak satmıştır. Müşteri KDV tutarı olan 288.000.000 TL'nı nakit ödemiştir. Mal bedelinin yarısını üç ay, diğer yarısı ise onbeş ay sonra ödenmek üzere anlaşılmıştır.

100 KASA HESABI		**288.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	288.000.000	
120 ALICILAR HESABI		**800.000.000**
120.02.011 Coşkunlar Ticaret	800.000.000	
220 ALICILAR HESABI		**800.000.000**
220.02.011 Coşkunlar Ticaret	800.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**288.000.000**
391.01 Mal ve Hiz Tes.Hes.KDV	288.000.000	
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		**1.600.000.000**
600.02 Ticari Mal Satışı	1.600.000.000	

3.1.2.1.2. 221- Alacak Senetleri Hesabı

İşletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından doğan senede bağlanmış bir yıldan uzun vadeli alacakları bu hesapta izlenir.

Mal ve hizmet satışlarından doğan bir yıldan uzun vadeli senetli alacaklar bu hesaba borç, satış bedeli "60- Brüt Satışlar" grubunun ilgili hesabına, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen alacak senetleri bu hesaba alacak, 121- Alacak Senetleri Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Çağlar Ticaret'e 1.500.000.000TL tutarında vadeli mamul satmıştır. Müşteri KDV tutarı olan 270.000.000 TL'nı nakit ödemiştir. Mamul bedelinin 500.000.000 TL'sı için çek alınmıştır. Kalan miktar için ise onüç ay vadeli senet karşılığı ödeme anlaşması yapılmıştır.

100 KASA HESABI		**270.000.000**
100 Merkez Kasa Hesabı	270.000.000	
101 ALINAN ÇEKLER		**500.000.000**

101.01 Portföydeki Çekler 500.000.000

221 ALACAK SENETLERİ HESABI 1.000.000.000

221.01 Portföydeki Alacak Senetleri 1.000.000.000

391 HESAPLANAN KDV 270.000.000

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 270.000.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR 1500.000.000

600.01 Mamul Satışları 1.500.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi 221 Alacak Senetleri Hesabında kayıtlı 450.000.000 TL senedin vadesinin bir yılın altına düştüğünü tespit ederek senedi 121 Alacak Senetleri Hesabına aktarmıştır.

121 ALACAK SENETLERİ HESABI 450.000.000

121.01 Portföydeki Al.Sen. 450.000.000

221 ALACAK SENETLERİ HESABI 450.000.000

221.01 Portföydeki Al.Senetleri 450.000.000

3.1.2.1.3. 222- Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-)

Bilanço gününde senetli alacakların tasarruf değeri ile değerlenmesini sağlamak üzere alacak senetleri için ayrılan reeskont tutarları bu hesapta izlenir.

Dönem sonunda hesaplanan bir yıldan uzun vadeli alacak senetleri reeskont faiz giderleri tutarı bu hesaba alacak, 657- Reeskont Faiz Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Hesap dönemi başında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 647- Reeskont Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin dönem sonunda elinde bulunan bir yılın üzerinde vadesi olan alacak senetleri yeniden değerlenmiş ve 325.000.000 TL reeskont faiz gideri olduğu tespit edilmiştir.

657 REESKONT FAİZ GİDERLERİ **325.000.000**

657.01 Alacak Senetleri Reeskont Gid. 325.000.000

222 ALACAK SENETLERİ REESKONTU **325.000.000**

222.01 Alacak Senetleri Reeskontu (TL) 325.000.000

3.1.2.1.4. 226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı

İşletmece üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere verilen bir yıldan uzun süreli depozito ve teminat niteliğindeki değerler bu hesapta izlenir.

Bu hesaba sadece nakit olarak verilen depozito ve teminatlar kaydedilir.

Bir yıldan uzun süreli verilen depozito ve teminatlar ile envanter dönemlerinde yabancı para birimi olarak verilen depozito ve teminatların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen depozito ve teminatlar bu hesaba alacak, 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi Sular İdaresine 25.000.000 TL depozitoyu su aboneliği için yatırmıştır.

226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEM. **25.000.000**

226.01.002 Sular İdaresi Depozitosu 25.000.000

100 KASA HESABI **25.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa (TL) 25.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin daha önceki dönemde aldığı ihaleye ait 2.200.000.000 TL ihale teminatı, vadesi bir yılın altına düşmesi sebebiyle 126 nolu hesaba aktarılmıştır.

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 2.200.000.000

126.01 Verilen İhale Teminatları 2.200.000.000

226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 2.200.000.000

226.01 Verilen İhale Teminatları 2.200.000.000

3.1.2.1.5. 227- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı

İşletmenin ticari faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen, bir yıldan uzun süreli tahsili gecikmiş alacaklar (henüz şüpheli alacak niteliği kazanamayanlar) ve diğer çeşitli senetsiz ticari alacaklar bu hesapta izlenir.

Bir yıldan uzun vadeli diğer ticari alacaklar ile anlaşmalar uyarınca diğer ticari alacaklara yürütülen faizler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen diğer ticari alacaklar bu hesaba alacak, 127- Diğer Ticari Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi müşterilerinden MEHMET KAYA'ya ait 750.000.000 TL borç bakiyesi, müşteri işyerini kapattığından dolayı 1 yıl sonra ödenmek üzere 120 Alacaklar Hesabından 227 Diğer Ticari Alacaklar hesabına aktarılacaktır.

227 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR HES. 750.000.000

227.05 Mehmet KAYA 750.000.000

120 ALICILAR HESABI 750.000.000

120.02.001 Mehmet Kaya 750.000.000

3.1.2.1.6. 229- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)

Perakende satış yöntemi kullanarak bilanço gününden önceki iki hesap döneminde vadesinde tahsil edilemeyen alacakların ilgili dönemlerdeki toplam vadeli satışlara oranlarının ortalamasının değerleme dönemindeki vadeli satışlara uygulanması suretiyle bulunacak şüpheli ticari alacaklar için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Şüpheli hale gelen bir yıldan uzun vadeli ticari alacaklar için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen şüpheli ticari alacak karşılıkları bu hesaba borç, 129- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.2. 23- Diğer Alacaklar

Herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelen bir yıldan uzun vadeli alacaklar ile bunlardan şüpheli hale gelenler ve şüpheli alacak karşılıkları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.2.1. 235- Personelden Alacaklar Hesabı

İşletme personelinin işletmeye olan çeşitli borçları bu hesapta izlenir

Personelin ücret iptali sonucunda işletmeye doğan borçları, personelin işletmeden kredili olarak ticari faaliyet konusu dışında bir kıymet alması, işletmenin tesislerinden (lojman, misafirhane, dinlenme kampı vb.) yararlanması gibi nedenlerle ortaya çıkan borçları ile sayım sonucunda noksan çıkan nakit, menkul kıymet, stok

ve duran varlıklardan sorumlulukları tespit edilenlere ilişkin tutarlardan personelden bir yıldan daha uzun vadede tahsil edilecek alacaklar ile personelden alacaklara yürütülen faizler ilgilileri adına bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen personelden alacaklar bu hesaba alacak, 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.2.2. 236- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı

Ticari olmayan ve başka bir hesaba dahil edilemeyen alacaklar bu hesapta izlenir.

Sayıştay, adli, idari ve askeri mahkemelerce tazmin hükmedilenler ile inceleme, teftiş ve denetimler sonucu fazla ve kanunsuz verildiği veya noksan tahsil edildiği tespit edilen tutarlar, işletmeden ayrılan personelin borcu gibi bir yıldan uzun vadeli diğer çeşitli alacaklar ile diğer alacaklara yürütülen faizler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen diğer çeşitli alacaklar bu hesaba alacak, 136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.2.3. 239- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)

Şüpheli diğer alacakların tahsil edilememe ihtimalinin kuvvetlenmiş olması halinde, bu tür risklerin giderilmesini sağlamak üzere ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Teminatlı alacaklarda karşılık, teminatı aşan kısım için ayrılır. Ayrılan karşılığın hangi alacaklara ait olduğu muhasebeleştirme belgesinde ve alacak izleme dosyalarında belirtilir.

Bir yıldan uzun vadeli şüpheli diğer alacaklar için ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654 Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen şüpheli diğer alacaklar karşılıkları bu hesaba borç, 139- Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.3. 24- Mali Duran Varlıklar

Uzun vadeli amaçlarla veya yasal zorunluluklar nedeniyle elde tutulan menkul kıymetler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.3.1. 248- Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabı

Döner sermayeli işletmelerin uzun vadeli amaçlarla edindiği mali duran varlıklar bu hesapta izlenir.

Mali duran varlıklar alış bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satılan veya herhangi bir nedenle işletmenin mülkiyetinden çıkan mali duran varlıklar alış değeri üzerinden bu hesaba alacak kaydedilir. Alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumsuz ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara, menkul kıymet satış zararı ise 655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç kaydedilir. Alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark olumlu ise; satış bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, menkul kıymet satış karı ise 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.3.2. 249- Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı Hesabı (-)

Diğer mali duran varlıkların değerinde, sürekli ya da önemli ölçüde meydana gelen değer azalmaları için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Karşılık ayrılan mali duran varlıkların elden çıkarılması veya karşılık ayırma nedenlerinin ortadan kalkması durumunda bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.4. 25- Maddi Duran Varlıklar

İşletme faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlık kalemleri ve bunlarla ilgili birikmiş amortismanlar bu grup hesapta izlenir.

3.1.2.4.1. 250- Arazi ve Arsalar Hesabı

İşletmeye ait her türlü arazi ve arsalar bu hesapta izlenir.

Arazi ve arsalar maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmenin mülkiyetinden çıkan, üzerine bina yapılan veya tesis maliyetine eklenen arazi ve arsalar kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 35.000.000.000 TL'sına 500 M2 arsa satın almıştır. Ödeme, gönderme emriyle tapunun işletmenin adına düzenlenmesinden sonra yapılmıştır.

250 ARAZİ VE ARSALAR **35.000.000.000**

250.02 Arsalar 35.000.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. **35.000.000.000**

103.02 Gönderme Emirleri 35.000.000.000

3.1.2.4.2. 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı

Herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için; yer altında ve yer üstünde inşa edilmiş her türlü yol, hark, köprü, tünel, bölme, sarnıç, iskele ve benzeri yapılar bu hesapta izlenir.

Yapılan harcamaların direkt bu hesapta izlenmesi halinde oluşan maliyetler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Yapılan harcamaların maliyet hesaplarında izlenmesi halinde ise yıl sonunda tespit edilen maliyetler bu hesaba borç, ilgili yansıtma hesabına alacak kaydedilir.

Elden çıkarılan yeraltı ve yerüstü düzenleri bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

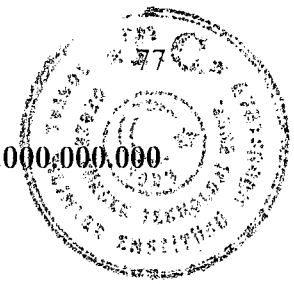
ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi sahilde bulunan limana yeni iskele yaptırmıştır. Tahakkuk eden 10.000.000.000 + KDV tutarın, 4.800.000.000 TL'sı müşteri çekleri ile ve kalan miktar ise gönderme emri kullanılarak ödeme yapılmıştır.

251 YER ALTI VE YERÜSTÜ DÜZEN HES. **10.000.000.000**

251.02.001 İskele Yapımı 10.000.000.000

291 GELECEK YILLARDA İND.KDV HESABI **1.800.000.000**

291.03 2003 Yılında İnd.KDV 600.000.000
291.04 2004 Yılında İnd.KDV 600.000.000
291.05 2005 Yılında İnd.KDV 600.000.000

103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ		**7.000.000.000-**
103.02 Gönderme Emirleri	7.000.000.000	
101 ALINAN ÇEKLER		**4.800.000.000**
101.01 Portföydeki Çekler	4.800.000.000	

3.1.2.4.3. 252- Binalar Hesabı

İşletmeye ait binalar ve bunların ayrılmaz parçaları bu hesapta izlenir.

Satın alınan binaların maliyet bedeli, bunların ekonomik değerini arttırmak amacıyla yapılan harcamalar ile yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmece inşa edilen veya ettirilen binaların yapılmakta olan yatırımlar hesabında oluşan maliyetinin aktifleştirilmesinde maliyet bedeli bu hesaba borç, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.

İşletmenin aktifinde kayıtlı binaların satılması halinde kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlem sonucunda kar elde edilirse 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, zarar elde edilirse 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

İşletmenin aktifinden çıkarılan binalar kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, amorti edilmeyen kısmı 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.4.4. 253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı

Üretimde kullanılan her türlü tesis, makine ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri bu hesapta izlenir.

Satın alınan tesis, makine ve cihazların maliyet bedelleri, bunların ekonomik değerini artırmak amacıyla yapılan harcamalar ile yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmece yapılan veya yaptırılan tesis, makine ve cihazların yapılmakta olan yatırımlar hesabında oluşan maliyetinin aktifleştirilmesinde maliyet bedeli ile bu hesaba borç, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan tesis, makine ve cihazlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlemden kar elde edilirse 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, zarar doğarsa 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

İşletmenin aktifinden çıkarılan tesis, makine ve cihazlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, amorti edilmeyen kısmı 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi elinde bulunan 3 adet makineyi 3.000.000.000TL + KDV'ye satmıştır. KDV tutarını peşin tahsil etmiş, kalan tutar karşılığında 2 adet 1.500.000.000 TL tutarında senet alınmıştır. Makinelere ait 1.000.000.000 TL amortisman daha önce ayrılmış ve makinelerin alış değeri toplam 1.100.000.000 TL'dır.

100 KASA HESABI	**540.000.0000**	
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	540.000.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	**1.000.000.000**	
257.02 Tesis,Mak.,Cihaz Amortismanı	1.000.000.000	
121 ALACAK SENETLERİ	**3.000.000.000**	
121.01 Portföydeki Al.Sen.	3.000.000.000	
253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR		**1.100.000.000**
253.02 Makineler Hesabı	1.100.000.000	
679 OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		**2. 900.000.000**
679.01 MDV Satış Karı	2.900.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**540.000.000**
391.04 MDV Sat.Hes.KDV	540.000.000	

3.1.2.4.5. 254- Taşıtlar Hesabı

İşletme faaliyetlerinde kullanılan taşıtlar bu hesapta izlenir.

Satın alınan taşıtların maliyet bedelleri, bunların ekonomik değerini artırmak amacıyla yapılan harcamalar ile yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmece imal edilen veya ettirilen taşıtların yapılmakta olan yatırımlar hesabında oluşan maliyetinin aktifleştirilmesinde maliyet bedeli bu hesaba borç, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan taşıtlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre

ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlemden kar elde edilirse 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, zarar doğarsa 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

İşletmenin aktifinden çıkarılan taşıtlar kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, amorti edilmeyen kısmı 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi personel taşımak için 12.000.000.000 TL'sına (KDV hariç) minibüs almıştır. Ödeme gönderme emriyle yapılmıştır.

254 TAŞITLAR HESABI **12.000.000.000**

254.02 Diğer Taşıtlar 12.000.000.000

291 GELECEK YIL. İND.KDV HESABI **2.160.000.000**

291.03 2003 Yılında İnd.KDV 720.000.000
291.04 2004 Yılında İnd.KDV 720.000.000
291.05 2005 Yılında İnd.KDV 720.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 14.160.000.000

103.02 Gönderme Emirleri 14.160.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi maliyet bedeli 2.600.000.000 TL ve bunun birikmiş amortismanı 780.000.000 TL olan kamyoneti, KDV hariç 1.800.000.000 TL bedelle peşin olarak satmıştır.

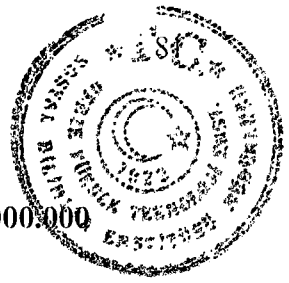
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN HES. **780.000.000**

257.03 Taşıtlar Amortisman 780.000.000

100 KASA HESABI **2.124.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 2.124.000.000

689 DİĞ.OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARAR **20.000.000**

689.01 MDV Satış Zararı	20.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**324.000.000**
391.04 MDV Sat.Hes.KDV	324.000.000	
254 TAŞITLAR HESABI		**2.600.000.000**
254.02 Diğer Taşıtlar	2.600.000.000	

3.1.2.4.6. 255- Demirbaşlar Hesabı

İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi duran varlıklar bu hesapta izlenir.

Bedeli 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda belirlenen tutarı aşmayan demirbaşlar, Ayniyat Yönetmeliği hükümleri saklı kalmak kaydıyla doğrudan gider kaydedilebilir ve bu demirbaş giderlerine ilişkin kayıtlar nazım hesaplarda izlenir.

Satın alınan demirbaşların maliyet bedeli, bunların ekonomik değerini artırmak amacıyla yapılan harcamalar, yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile sayımı sonucunda tespit edilen fazlalıklar rayiç değerleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmede kullanılmak üzere imal edilen veya ettirilen demirbaşların yapılmakta olan yatırımlar hesabında oluşan maliyetinin aktifleştirilmesinde maliyet bedeli ile bu hesaba borç, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan demirbaşlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.Bu işlem sonucunda kar elde edilirse

679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, zarar doğarsa 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Demirbaşların sayımı sonucunda tespit edilen noksanlıklar, kullanılamayacak hale gelmesi nedeniyle kayıtlardan düşülmesi gerekenlerle personele zimmetle verilenlerden kaybedilen veya çalınanlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Diğer taraftan kaybolması veya çalınmasında sorumluları adına rayiç değeri üzerinden 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi kayıtlarında bulunan 400.000.000 TL maliyetli bir adet bilgisayarı, peşin olarak KDV hariç 150.000.000TL bedelle satmıştır. Satılan bilgisayarın birikmiş amortismanı 200.000.000 TL'dir.

100 KASA HESABI **177.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 177.000.000

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN HES. **200.000.000**

257.04 Demirbaş Amortismanı 200.000.000

689 D.OLAĞ. GİDER VE ZARAR **50.000.000**

689.01 MDV Satış Zararı 50.000.000

255 DEMİRBAŞLAR HESABI **400.000.000**

255.01.010 Bilgisayar 400.000.000

391 HESAPLANAN KDV **27.000.000**

391.04 MDV Sat.Hes.KDV 27.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi piyasa rayiç değeri 76.0000.000 TL olan bir masayı işletmede kullanılmak üzere ayırmıştır.

255 DEMİRBAŞLAR **76.000.000**

255.01.005 Masa 760.000.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR **76.000.000**

600.01 Mamul Satışları 76.000.000

ÖRNEK 2.A : Üretimi yapılan masaya 32.000.000 TL malzeme ve 21.000.000 TL işçilik gideri sarf edilmiştir.Bu işleme ait maliyet kaydı aşağıdaki gibi yapılır.

620 SATILAN MAMUL MALİYETİ **53.000.000**

620.01 İlk Madde ve Malzeme 32.000.000

620.02 İşçilik Gideri 21.000.000

152 MAMULLER **53.000.000**

152.02 Masa 53.000.000

3.1.2.4.7. 256- Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı

Yukarıdaki belirtilen hesapların hiçbirinin kapsamına girmeyen özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmayan diğer maddi duran varlıklar bu hesapta izlenir.

Satın alınan diğer maddi duran varlıkların maliyet bedelleri, bunların ekonomik değerini artırmak amacıyla yapılan harcamalar, yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile sayımı sonucunda tespit edilen fazlalıklar rayiç değerleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İşletmece imal edilen veya ettirilen diğer maddi duran varlıkların yapılmakta olan yatırımlar hesabında oluşan maliyetinin aktifleştirilmesinde maliyet bedelleri bu hesaba borç, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan diğer maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlemden kar elde edilirse 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, zarar doğarsa 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Diğer maddi duran varlıkların sayımı sonucunda tespit edilen noksanlıklar, kullanılamayacak hale gelmesi nedeniyle kayıtlardan düşülmesi gerekenlerle personele zimmetle verilenlerden kaybedilen veya çalınanlar kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Diğer taraftan kaybolması veya çalınmasında sorumluları adına rayiç değeri üzerinden 135- Personelden Alacaklar Hesabına borç, 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.4.8. 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)

Maddi duran varlık bedellerinin kullanılabilecekleri süre içerisinde hesaben yok edilmesini sağlamak amacıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar bu hesapta izlenir

Maddi duran varlıklar için hesaplanan amortisman tutarları ile amortismana tabi maddi duran varlıkların yeniden değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları üzerinden hesaplanan amortisman tutarları bu hesaba alacak, ilgili gider hesabına borç kaydedilir.

Satılan maddi duran varlıkların birikmiş amortismanları bu hesaba, yeniden değerleme artışları 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları hesabına, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, kayıtlı değerleri ile ilgili maddi duran varlık hesabına, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir. Bu işlemden doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Kullanılamayacak hale gelmesi nedeniyle kayıtlardan düşülmesi gereken maddi duran varlıkların birikmiş amortismanları bu hesaba, ayrılan amortisman maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinden az ise aradaki fark 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, kayıtlı değeri ile ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi A atölyesinde kullandığı tezgahlar için 2.235.450.000 TL amortisman ayırmıştır.

730 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	**2.235.450.000**	
730.01 A Atölyesi	2.235.450.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN HES.		**2.235.450.000**
257.04 Demirbaş Amortismanı	2.235.450.000	

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi kayıtlarındaki 1.000.000.000 TL bedelli kaynak makinesinin kullanılmaz hale geldiği tespit edilmiştir. Daha önce bu demirbaşın amortismanlarının tamamının gider yazıldığı tespit edilmiştir.

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN HES.	**1.000.000.000**	
257.04.022 Kaynak Mak. Amortismanı	1000.000.000	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		**1.000.000.000**
255.02.022 Kaynak Makinesi	1.000.000.000	

3.1.2.4.9. 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı

İşletmede yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamalar bu hesapta izlenir.

Yatırım projelerine yapılan harcamalar bu hesaba, bu tutarlar üzerinden ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına borç, yapılan ödeme ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Tamamlanan yatırım projeleri maliyet bedelleri ile bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi kayıtlarındaki arsaya bina yapmak için 4.000.000.000 TL+KDV tutarında demir almıştır. Ödemesini gönderme emri ile yapmıştır.

258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR		**4.000.000.000**
258.02 Yapılmakta Olan Binalar	4.000.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV		**720.000.000**
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	720.000.000	
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EMİRLERİ		**4.720.000.000**
103.02 Gönderme Emirleri	4.720.000.000	

3.1.2.4.10. 259- Verilen Avanslar Hesabı

Yurt içinden veya yurt dışından satın alınmak üzere sipariş edilen maddi duran varlıklarla ilgili avans ödemeleri ve bu amaçlarla açtırılan akreditifler bu hesapta izlenir.

Maddi duran varlık edinilmesi ile ilgili olarak verilen avanslarla yabancı ülkelerden yapılacak satın almalar için milli bankalar nezdinde açılan akreditif tutarları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Verilen avans karşılığı sipariş edilen maddi duran varlıklardan teslim alınanlara ilişkin yapılan harcama tutarları, avanstan yapılan nakden iadeler ile nakden veya mahsuben geri alınamayan avans tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi ihtiyaç duyduğu bir adet makinenin alımı için üretici firmaya avans olarak 25.000.000.000 TL gönderme emri ile havale etmiştir.

259 VERİLEN AVANSLAR HES. **25.000.000.000**

259.01 Yurt İçi Sip.Avansları 25.000.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EMİRLERİ **25.000.000.000**

103.02 Gönderme Emirleri 25.000.000.000

ÖRNEK 2 : Söz konusu makine teslim alınmış olup, 47.000.000.000 TL + KDV üzerinden fatura kesilmiştir. Kalan miktar için çek düzenlenmiştir.

253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR **47.000.000.000**

253.02 Makineler 47.000.000.000

291 GELECEK YIL. İND.KDV HESABI **8.460.000.000**

291.03 2003 Yılında İnd.KDV 2.820.000.000

291.04 2004 Yılında İnd.KDV 2.820.000.000

291.05 2005 Yılında İnd.KDV 2.820.000.000

259 VERİLEN AVANSLAR HES. **25.000.000.000**

259.01 Yurt İçi Sip.Avansları 25.000.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EMİRLERİ **30.460.000.000**

103.01 Verilen Çekler 30.460.000.000

3.1.2.5. 26- Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefiyeler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.5.1. 260- Haklar Hesabı

İmtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamalar bu hesapta izlenir.

Haklar, maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Yararlanma süresi belli olanlar sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanlar 5nci yılın sonunda bu hesaba alacak, 268- Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Yararlanma hakkı devredildiğinde kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 268- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, devir bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlemden elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi kendisine ait markanın yıllık kullanım bedeli olan 180.000.000 TL'sını Türk Standartları Enstitüsüne yatırmıştır.

260 HAKLAR HESABI **180.000.000**

260.03 Ticari Marka ve İsimler 180.000.000

100 KASA HESABI **180.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 180.000.000

3.1.2.5.2. 267- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı

Bu hesap grubunda sayılan duran varlıklar dışında kalan diğer maddi olmayan duran varlıklar bu hesapta izlenir.

Diğer maddi olmayan duran varlıklar maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Yararlanma süresi belli olanlar sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanlar 5nci yılın sonunda bu hesaba alacak, 268- Birikmiş Amortismanlar

ödemiştir.

267 DİĞ.MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK		**480.000.000**
267.01 Bilgisayar Paket Programları	480.000.000	
291 GELECEK YIL. İND.KDV HESABI		**86.400.000**
291.03 2003 Yılında İnd.KDV	28.800.000	
291.04 2004 Yılında İnd.KDV	28.800.000	
291.05 2005 Yılında İnd.KDV	28.800.000	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖND.EM.		**566.400.000**
103.01 Verilen Çekler	566.400.000	

3.1.2.5.3. 268- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)

Maddi olmayan duran varlık bedellerinin kullanılabilecekleri süre içinde yok edilebilmesini sağlamak amacıyla ayrılan amortismanlar bu hesapta izlenir.

Ayrılan amortisman tutarları bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

Yararlanma süresi belli olanlar sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanlar 5 nci yılın sonunda bu hesaba borç, ilgili maddi olmayan duran varlıklar hesabına alacak kaydedilir. Elden çıkarılan maddi olmayan duran varlıkların birikmiş amortismanları bu hesaba, devir bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, kayıtlı değeri ile ilgili maddi olmayan duran varlıklar hesabına alacak kaydedilir. Bu

işlemden doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi satın aldığı bilgisayar programı için 96.000.000 TL amortisman ayırmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 96.000.000
770.06 Amortisman ve Tük.Payı 96.000.000
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 96.000.000
268.02 Diğ.Maddi Olmayan D.V.Amort. 96.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi satın aldığı bilgisayar programı için , beş yıl amortisman ayırmıştır. Kullanım süresi belli olmadığından, 480.000.000 TL amortisman, program bedeli ile karşılıklı kapatılacaktır.

268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 480.000.000
268.02 Diğ.Maddi Olmayan D.V.Amort. 480.000.000
267 DİĞ.MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK 480.000.000
267.01 Bilgisayar Paket Programları 480.000.000

3.1.2.5.4. 269- Verilen Avanslar Hesabı

Maddi olmayan duran varlıklarla ilgili olarak gerek yurtiçi gerekse yurtdışındaki kişi ve kuruluşlara yapılan avans ödemeleri bu hesapta izlenir.

Verilen avanslar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Verilen avanstan yapılan mahsuplar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

3.1.2.6. 27- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar

Belirli bir maddi varlıkla çok yakından ilgili bulunan veya tamamen tüketime tabi varlıklar için yapılan, üretim çalışmalarının zaman ve yoğunluğu ile sınırlı bir ömre sahip olan giderler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.6.1. 271- Arama Giderleri Hesabı

Arama amacı ile yapılan giderler bu hesapta izlenir. Arama giderleri bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Arama faaliyetleri sonucunda üretilebilir bir rezerv bulunamamışsa yapılan giderler bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir. Aktifleştirilmiş olup itfa süresi dolanlar bu hesaba alacak, 278- Birikmiş Tükenme Payları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi maden ocağı açmak için demir olduğu tahmin edilen bir yerde arama faaliyetleri için KARAGÖZ MADENCİLİK şirketine 5.000.000.000 TL avans vermiştir.

271 ARAMA GİDERLERİ **5.000.000.0000**

271.01 Demir Arama 5.000.000.000

103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖND.EM. **5.000.000.000**

103.01 Verilen Çekler 5.000.000.000

ÖRNEK 2 : Maden araması sonucunda herhangi bir rezerve rastlanamadığından, yapılan masraf gider yazılacaktır.

630 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD. **5.000.000.000**

630.03.001 Arama Giderleri 5.000.000.000

271 ARAMA GİDERLERİ **5.000.000.0000**

271.01 Demir Arama 5.000.000.000

3.1.2.6.2. 272- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri Hesabı

Maden üstündeki örtüyü kaldırmak veya yer altındaki maden yataklarına girmek; petrol işlemlerinden kuyu açma, temizleme ve benzeri işlerle ilgili giderler bu hesapta izlenir.

Yapılan giderler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Aktifleştirilmiş olup itfa süresi dolanlar bu hesaba alacak, 278- Birikmiş Tükenme Payları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi yeraltındaki maden yataklarına girmek için 52.540.000.000TL +KDV tutarında asansör yaptırmış ve bedeli gönderme emriyle ödenmiştir.

272 HAZIRLIK VE GELİŞTİRME GİDERİ		**52.450.000.000**
272.02 Geliştirme Gideri	52.450.000.000	
291 GELECEK YIL. İND.KDV HESABI		**9.432.000.000**
291.03 2003 Yılında İnd.KDV	3.144.000.000	
291.04 2004 Yılında İnd.KDV	3.144.000.000	
291.05 2005 Yılında İnd.KDV	3.144.000.000	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖND.EM.		**61.882.000.000**
103.02 Gönderme Emirleri	61.882.000.000.000	

3.1.2.6.3. 278- Birikmiş Tükenme Payları Hesabı (-)

Özel tükenmeye tabi varlıklar grubuna giren kalemler için ayrılacak tükenme payları bu hesapta izlenir.

Ayrılan tükenme payları bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

İtfa süresi dolan değerler bu hesaba borç, özel tükenmeye tabi varlıklar grubundaki ilgili hesaba alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi 272 Hazırlık ve Geliştirme Gideri Hesabında bulunan 52.450.000.000 TL borç bakiyesi için %20 tükenme payı ayrılmasına karar verilmiştir.

750 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME **10.490.000.000**

750.01 Maden Ocağı Geliştirme Giderleri 10.490.000.000

278 BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI **10.490.000.000**

278.02 Haz.ve Gel.Gid.Amortismanı 10.490.000.0000

3.1.2.6.4. 279- Verilen Avanslar Hesabı

Özel tükenmeye tabi varlıklar için yapılan avans ödemeleri bu hesapta izlenir.

Verilen avanslar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Verilen avanstan yapılan mahsuplar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

3.1.2.7. 28- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları

İçinde bulunulan dönemde ortaya çıkan, ancak gelecek yıllara ait olan giderler ile faaliyet dönemine ait olup da kesin borç kaydı hesap döneminden sonra yapılacak gelirler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.7.1. 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı

Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken gelecek yıllara ait giderler bu hesapta izlenir.

Gelecek yıllarda ilgili gider ve maliyet hesaplarına borç kaydedilecek peşin ödenen giderler bu hesaba borç, yapılan ödemeler ilgili hesaba, vergi ve fon kesintileri 360 – Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen gelecek yıllara ait giderler bu hesaba alacak, 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinde görevli memurlara 15 Aralık 2001-14 Ocak 2002 maaşı olarak 1.256.460.000 TL tahakkuk etmiştir. Bu miktarın 670.110.000 TL 2001 yılına, 586.350.000 TL da 2002 yılına aittir. Bu miktardan 147.580.000TL Emekli Sandığı kesintisi, 104.840.000 TL gelir vergisi ve 7.530.000 TL da damga vergisidir. Net maaş tutarı için çek düzenlemiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **670.110.000**
770.02 Memur Ücret ve Giderleri 670.110.000
280 GELECEK YILLARA AİT ÖDEMELER **586.350.000**
280.04 Gelecek Yıllara Ait Ücret Ödemeleri 586.350.000
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR **112.370.000**
360.01.001 Ücret Gelir Vergisi 104.840.000
360.01.002 Ücret Damga Vergisi 7.530.000
361 ÖD.SOSYAL GÜV.KES. **147.580.000**
361.03 T.C.Emekli Sandığı Kesintisi 147.580.000
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖND.EM. **996.510.000**
103.01 Verilen Çekler 996.510.000

3.1.2.7.2. 281- Gelir Tahakkukları Hesabı

Üçüncü kişilerden tahsili ya da bunlar hesabına kesin borç kaydı bir yıl veya daha sonraki yıllarda yapılacak gelirlerin içinde bulunulan döneme ait olan kısımları bu hesapta izlenir.

Gerçekleşmiş olmasına rağmen bir yıl veya daha fazla sürede nakden veya hesaben tahsil edilebilecek gelirler bu hesaba borç, ilgili gelir hesabına alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen gelir tahakkukları bu hesaba alacak 181- Gelir Tahakkukları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.8. 29- Diğer Duran Varlıklar

Önceki bölümlerde sayılan duran varlık kalemlerine girmeyen özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmamış olan diğer duran varlık kalemleri bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.2.8.1. 291- Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV Hesabı

Satın alınan veya imal edilen amortismana tabi iktisadi kıymetlerle ilgili bir yıldan daha uzun sürede indirilebilecek nitelikteki katma değer vergileri bu hesapta izlenir.

Bir yıldan daha uzun sürede indirilebilecek nitelikteki katma değer vergileri bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

İndirilme süresi bir yılın altına düşen katma değer vergileri bu hesaba alacak, 191- İndirilecek KDV Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi, muayene işlemlerinde kullanılmak üzere Kaan Ticaret'ten KDV hariç 26.550.000.000 TL tutarında bir adet test cihazı satın almıştır. Cihaz bedelinin yarısı ve KDV tutarı çekle ödenmiş, kalan miktarın bir ay sonra ödenmesi kararlaştırılmıştır.

253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR		**26.550.000.000**	
253.02 Makineler	26.550.000.000		
291 GELECEK YIL. İND.KDV HESABI		**4.779.000.000**	
291.03 2003 Yılında İnd.KDV	1.593.000.000		
291.04 2004 Yılında İnd.KDV	1.593.000.000		
291.05 2005 Yılında İnd.KDV	1.593.000.000		
320 SATICILAR			**13.275.000.000**
320.20.004 Kaan Tic.		13.275.000.000	
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EMİRLERİ			**18.054.000.000**
103.01 Verilen Çekler		18.054.000.000	

3.1.2.8.2. 293- Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı

Tedbirli satın alma ve üretme politikası gereği ve stok dönüş hızı düşüklüğü nedeniyle işletmede bulunan ve işletmenin bir yıllık dönemden sonra kullanacağı stoklar bu hesapta izlenir.

Gelecek yıllar ihtiyacı stoklar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Gelecek yıllar ihtiyacı için edinilen stoklar kullanım dönemlerinde bu hesaba alacak, ilgili stok hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi piyasalardaki dalgalanmalar nedeniyle ithal mallardan bazılarını 1 yıl sonra kullanmak üzere satın almaya karar vermiştir. Bu nedenle ithalatçı firma Gözde İthalat A.Ş.'den 1.500.000.000 TL+KDV tutarında hammadde alınmıştır. Ödeme gönderme emri ile yapılmıştır.

293 GELECEK YILLAR İHTİYACI STOKLAR HS 1.500.000.000

293.01 İlk Madde ve Malzeme 1.500.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV 270.000.000

191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd. KDV 270.000.000

103 VERİLEN ÇEK. VE GÖNDERME EMİR. 1.770.000.000

103.02 Gönderme Emirleri 1.770.000.000

3.1.2.8.3. 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar

Çeşitli nedenlerle işletmede kullanılma ve satış olanaklarını yitiren stoklar ve maddi duran varlıklar bu hesapta izlenir.

İşletmede kullanılma niteliğini kaybeden ilk madde ve malzemelerle fiziki nedenlerle bozulduğu için işletmenin müşterilerine sunamayacağı mamul ve ticari mallar tasfiye edilinceye kadar bu hesaba borç, ilgili stok hesaplarına alacak kaydedilir.

İşletmede kullanımdan kaldırılan maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri ile bu hesaba borç, ilgili maddi varlık hesabına alacak kaydedilmekle birlikte; birikmiş amortismanları da 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan veya elden çıkarılan stoklar ve maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri ile bu hesaba, bu değerler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, birikmiş amortismanları 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yapılan tahsilat ise tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bu işlemden elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak, doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Değersiz hale gelen stoklar ve maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabına, amorti edilmeyen kısmı 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin elinde bulunan 5.000.000.000 TL değerindeki çelik malzemenin fiziki koşullar nedeniyle bozulduğu anlaşıldığından, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabından 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılacaktır.

294 EL.ÇIKARILACAK STOK VE M.D.VARLIK	**5.000.000.000**	
294.01 Elden Çıkarılacak Stoklar	5.000.000.000	
150 İLK MADDE VE MALZEME		**5.000.000.000**
150.01.021 Çelik	5.000.000.000	

ÖRNEK 2 : Bu malzeme 2.200.000.000TL +KDV fiyatla satılmış, karşılığında çek alınmıştır.

101 ALINAN ÇEKLER	**2.596.000.000**	
101.01 Portföydeki Çekler	2.596.000.000	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARAR	**2.800.000.000**	
689.Değerini Yitiren İlk Madde Sat Zararı	2.800.000.000	
294 EL.ÇIKARILACAK STOK VE M.D.VARLIK		**5.000.000.000**
294.01 Elden Çıkarılacak Stoklar	5.000.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**396.000.000**
391.01 Mal ve Hiz.Tesl.Hes.KDV	396.000.000	

3.1.2.8.4. 295- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı

İzleyen yıldan sonraki yıllarda indirim konusu yapılabilecek olan peşin ödenen vergiler ve fonlar bu hesapta izlenir.

Bir yıl ve daha sonraki yıllarda indirim yapılacak peşin ödenen vergi ve fonlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen peşin ödenen vergiler ve fonlar bu hesaba alacak, 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.8.5. 297- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar

Bu hesap grubu içinde sayılanların dışında kalan diğer çeşitli duran varlıklar bu hesapta izlenir.

Diğer çeşitli duran varlıklar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Kayıtlardan çıkarılan diğer çeşitli duran varlıklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.2.8.6. 298- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)

Bu bölümde yer alan stokların yangın, deprem, su basması gibi doğal afetler ve bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak, teknolojik gelişmeler ve moda değişiklikleri nedeniyle stokların fiziki ve ekonomik değerlerinde önemli azalışların ortaya çıkması veya bunun dışında diğer nedenlerle piyasa fiyatlarında düşmelerin meydana gelmesi dolayısıyla, kayıpları karşılamak üzere ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, 654- Karşılık Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Karşılık ayrıma nedeni ortadan kalktığında ayrılan karşılık tutarı bu hesaba borç, 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak kaydedilir.

Karşılık ayrılan stokların satılması halinde ayrılan karşılık tutarı bu hesaba, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, kayıtlı değerleri ile 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir. Bu işlemden doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi 294 Elden Çıkarılacak Stok ve M.D.V. hesabına aldığı 400.000.000 TL tutarındaki ilk madde ve malzemenin değeri düştüğü için yıl sonunda karşılık ayırmaya karar vermiştir.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HESABI **400.000.000**

654.02 Karşılık Giderleri 400.000.000

298 STOK DEĞER DÜŞÜK.KARŞ. HESABI **400.000.000**

298.02 İlk Madde ve Malzeme 400.000.000

ÖRNEK 2 : Karşılık ayrılan malzemenin tamamı 170.000.000 TL + KDV fiyatla satılmış ve karşılığında senet alınmıştır.

121 ALACAK SENETLERİ **200.600.000**

121.01 Portföydeki Alacak Senetleri 200.600.000

298 STOK DEĞER DÜŞÜK.KARŞ.HESABI **400.000.000**

298.02 İlk Madde ve Malzeme 400.000.000

294 EL.ÇIKARILACAK STOK VE M.D.VARLIK **400.000.000**

294.01 Elden Çıkarılacak Stoklar 400.000.000

391 HESAPLANAN KDV **30.600.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tesl.Hes.KDV 30.600.000

679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR KAR 170.000.000

679.05 Elden Çıkarılacak Stok Satış karı 170.000.000

3.1.2.8.7. 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabı

Bu gruptaki amortismana tabi varlıklar için ayrılan amortisman tutarları bu hesapta izlenir.

Diğer duran varlıklarla ilgili ayrılan amortisman tutarları bu hesaba alacak, 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Satılan diğer duran varlıkların birikmiş amortismanları bu hesaba, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, kayıtlı değerleri ile ilgili duran varlıklar hesabına, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.Bu işlemden doğan zararlar 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, elde edilen karlar 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı varlıklardan değersiz hale gelenlerin birikmiş amortismanları bu hesaba, amorti edilemeyen kısmı 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç, kayıtlı değerleri ile 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Bu ana hesap grubu işletmenin sahip olduğu kısa vadeli yabancı kaynakları kapsar.

3.1.3.1. 32- Ticari Borçlar

İşletmenin ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan borçları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.1.1. 320- Satıcılar Hesabı

İşletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan ticari borçlar bu hesapta izlenir.

Mal ve hizmet alımlarından doğan borçlar, işletmenin anlaşmalar uyarınca satıcılara olan borçlarına yürütülen faizler, envanter dönemlerinde satıcılara yabancı para birimi üzerinden olan borçların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile mal ve hizmet alımlarında satıcıların işletme adına yaptığı giderler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Satıcılara nakden veya hesaben yapılan ödemeler, iade edilen stok tutarları, satıcıların sonrada yaptığı ıskontolar ve envanter dönemlerinde satıcılara yabancı para birimi üzerinden olan borçların değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi 1.400.000.000 TL tutarındaki ilk maddeyi vadeli olarak KALKAN TİCARET'ten satın almıştır.

150 İLK MADDE VE MALZEME		**1.400.000.000**
150.01 Hammadde	1.400.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV		**252.000.000**
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	252.000.000	
320 SATICILAR HESABI		**1.652.000.000**
320.20.005 KALKAN TİCARET	1.652.000.000	

3.1.3.1.2. 326- Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı

Üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak alınan depozito ve teminatlar bu hesapta izlenir.

Bu hesaba sadece nakit olarak alınan depozito ve teminatlar kaydedilir.

Alınan depozito ve teminatlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Geri verilen, gelir kaydedilen veya herhangi bir alacağa karşılık mahsup edilen depozito ve teminatlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi malzeme alımı için açmış olduğu ihale için Sarar Ticaret'ten 500.000.000TL geçici teminat almıştır.

100 KASA HESABI **500.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 500.000.000

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 500.000.000

326.02.001 Sarar Ticaret 500.000.000

ÖRNEK 2 : Açılan ihale Sarar Ticaret'te kalmadığından, 500.000.000 TL geçici teminatı iade edilmiştir

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 500.000.000

326.02.001 Sarar Ticaret 500.000.000

100 KASA HESABI **500.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 500.000.000

3.1.3.1.3. 329- Diğer Ticari Borçlar

Yukarıdaki hesap kalemlerinin kapsamına alınamayan borçlar bu hesapta izlenir. İşletmenin diğer ticari borçları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Ödenen diğer ticari borçları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi Devlet Malzeme Ofisinden kırtasiye malzemesi almak maksadıyla mutemet Sadık KARTAL adına 4.200.000.000TL kredi açmak için belge düzenlemiştir.

195 İŞ AVANSLARI		**4.200.000.000**	
195.01 Personele Ver.İş Avansları	4.200.000.000		
	329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR		**4.200.000.000**
	329.01 Mut.Sadık KARTAL	4.200.000.000	

ÖRNEK 2 : Mutemet alacağı malzeme bedeli için DMO hesabına havale edilmek üzere 4.200.000.000 TL tutarında kredi gönderme emri düzenlemiştir.

329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR		**4.200.000.000**	
329.01 Mut.Sadık KARTAL	4.200.000.000		
	102 BANKALAR		**4.200.000.000**
	102.01.001 T.C.Ziraat Bankası	4.200.000.000	

ÖRNEK 3 : Mutemet Devlet Malzeme ofisinden satın aldığı 3.420.000.000 TL+KDV tutarındaki kırtasiye malzemesini depoya teslim etmiş ve faturaları saymanlığa vermiştir.

150 İLKMADDE VE MALZEME		**3.420.000.000**	
150.03.001 Kırtasiye Mlz.	3.420.000.000		
191 İNDİRİLECEK KDV		**615.600.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	615.600.000		
329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR		**164.400.000**	
329.01 Mut.Sadık KARTAL	164.400.000		
	195 İŞ AVANSLARI		**4.200.000.000**

195.01 Personele Ver.İş Avansları 4.200.000.000

ÖRNEK 4 : Devlet Malzeme Ofisine aktarılan krediden kullanılmayan miktar banka hesabımıza havale edilmiştir.

102 BANKALAR		**164.400.000**	
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası	164.400.000		
	329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR		**164.400.000**
	329.01 Mut.Sadık KARTAL	164.400.000	

3.1.3.2. 33- Diğer Borçlar

Herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelen borçlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.2.1. 335- Personele Borçlar Hesabı

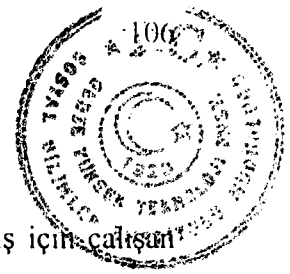
İşletmenin personeline olan ücret, ikramiye ve vergi iadeleri gibi borçlar bu grup hesaplarda izlenir.

Tahakkuk eden işçi ücretleri ve memur aylıklarından henüz ödenmemiş olanlar bu hesaba, vergi kesintileri 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına, sosyal güvenlik kesintileri 361- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabına, diğer kesintiler ilgili hesaplara alacak, tahakkuk toplamı ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

İşletmenin personeline olan özel gider indirimine ilişkin borçları ile personelin maaş ve ücretlerinden fazla ve yersiz kesilmek suretiyle sosyal güvenlik kurumlarına gönderilen tutarlardan personele ödenmesi gerekenler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Personele borçlardan ödenen tutarlar ile işletmeden ayrılan personele olan borçlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi için A atölyesinde 2 nolu sipariş için çalışan işçilerin Kasım 2001 maaşları ve diğer ödemeleri aşağıdaki gibidir.

Brüt Ücret	750.000.000
SSK İşçi Payları	100.500.000
SSK İşveren Payı	150.625.000
İşsizlik Sig.İşveren Payı	22.500.000
İşsizlik Sigortası İşçi Payı	15.000.000
Gelir Vergisi	100.710.000
Damga Vergisi	3.600.000

720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ 923.125.000

720.01.002.001 İşçi Ücretleri 750.000.000

720.01.002.002 SSK İşveren Payı 150.625.000

720.01.002.003 İş.Sig.İşveren Payı 22.500.000

335 PERSONELE BORÇLAR 530.390.000

335.01 Ödenecek İşçi Ücretleri 530.390.000

360 ÖDENECEK VER.VE FON 104.110.000

360.01 Ödenecek Gelir Vergisi 100.710.000

360.02 Ödenecek Damga Vergisi 3.600.000

361 ÖDENECEK SOS.GÜV.KS. 288.625.000

361.01 Ödenecek SSK Primleri 251.125.000

361.02 Ödenecek İşsizlik S.Primi 37.500.000

3.1.3.2.2. 336- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

Ticari olmayıp yukarıdaki hesaplardan hiçbirinin kapsamına alınmayan öğrenci hakkı, kira borçları, faiz gibi çeşitli borçlar bu hesapta izlenir. İşletmenin diğer

çeşitli borçları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Ödenen diğer çeşitli borçlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi 250.000.000 TL geçmiş dönem kira borcunu mal sahibine ödemiştir.

336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR 250.000.000

336.01 Kira Borçları 250.000.000

100 KASA HESABI 250.000.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 250.000.000

3.1.3.3. 34- Alınan Avanslar

Gerek satış sözleşmeleri dolayısıyla, gerekse diğer nedenlerle işletme tarafından üçüncü kişilerden alınan avanslar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.3.1. 340- Alınan Sipariş Avansları Hesabı

İşletmenin satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil ettiği tutarlar bu hesapta izlenir. Alınan sipariş avansları bu hesaba alacak, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Alınan sipariş avansına konu mal teslim edildiğinde veya öngörülen hizmet yapıldığında alınan avans tutarı bu hesaba borç, mal veya hizmet satış bedeli "600- Brüt Satışlar" grubunun ilgili hesabına, bu bedel üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Alınan sipariş avanslarından yapılan iadeler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi imal edeceği mamul bedeli olarak hesaplanan 1.557.600.000 TL sipariş avansını müşteri ALACALI A.Ş.'den istemiştir. Müşteri istenen meblağı işletmenin Ziraat Bankası hesabına göndermiştir.

102 BANKALAR HESABI **1.557.600.000**

102.01.001 Ziraat Bankası 1.557.600.000

340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **1.557.600.000**

340.02.007 ALACALI A.Ş. Avansı 1.557.600.000

ÖRNEK 2 : Sipariş edilen ürün imal edilmiş ve müteahhide fatura kesilerek teslim edilmiştir.

340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **1.557.600.000**

340.02.007 ALACALI A.Ş. Avansı 1.557.600.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR **1.320.000.000**

600.01 Mamul Satışları 1.320.000.000

391 HESAPLANAN KDV **237.600.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 237.600.000

3.1.3.3.2. 349- Alınan Diğer Avanslar Hesabı

İşletmenin aldığı diğer avanslar bu hesapta izlenir. Alınan diğer avanslar bu hesaba alacak, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Alınan diğer avanslardan yapılan iadeler ve mahsuplar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.3.4. 35- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş İşlemleri

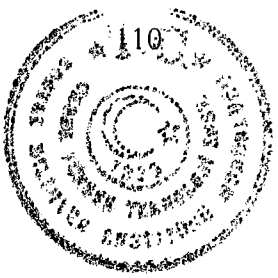
Yıllara yaygın taahhüt işleri yapan işletmelerin üstlendikleri işlerden, gerçekleştirdikleri kısım karşılığında aldıkları hakedişler bu grup hesaplarda izlenir.

hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 2001 Yılında başladığı Erk Tic.Ltd.Şti.'ne ait inşaat işinin ilk hakedişini tamamlamış olup; bu hakedişin tutarı 15.000.000.000 TL+KDV'dir. Daha önceden aldığımız 8.000.000.000TL avans düşülerek, kalan miktar Ziraat Bankası hesabımıza yatırılmıştır.

102 BANKALAR HESABI		**9.700.000.000**
102.01.001 Ziraat Bankası	9.700.000.000	
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI		**8.000.000.000**
340.02.003 Erk Ticaret		
350 YILLARA YAYGIN İNŞ.VE ON.BED.		**15.000.000.000**
350.02 .004 Erk Ticaret	15.000.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**2.700.000.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 2.700.000.000

3.1.3.5. 36- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler

İşletmenin sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödeyeceği vergi, resim, harç, kesinti, sigorta primi, sendika aidatı, icra taksitleri ve benzeri borçlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.5.1. 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı

İşletmenin ekonomik faaliyetlerde bulunmasının sonucu ilgili mali mevzuat uyarınca mükellef veya sorumlu sıfatıyla kendisine, personeline veya üçüncü kişilere ilişkin olarak ödenmesi gereken vergi, resim, harç ve fonlar bu hesapta izlenir.

İşletmenin dönem sonu karları üzerinden ayrılan kurumlar vergisi ve fon payı tutarlarından peşin ödenen vergiler ve fonlar mahsup edildikten sonra kalan tutar, işletmenin faaliyetleri nedeniyle ortaya çıkan ve gider yazılması gereken vergi ve fonlar, ay sonlarında hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanı, indirilecek katma değer vergisi hesabı ve devreden katma değer vergisi hesabının borç kalanları toplamı ile karşılaştırıldığında hesaplanan katma değer vergisinin alacak fazlası ile sorumlu sıfatıyla ücretlerden, hakediş ödemelerinden ve diğer işlemlerden yapılan vergi ve fon kesintileri bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Ödenenler ile vadesi geçmiş, ertelenmiş veya takside bağlanmış vergi ve fonlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi için A atölyesinde 2 nolu sipariş için çalışan işçilerin Kasım 2001 maaşları ve diğer ödemeleri aşağıdaki gibidir.

Brüt Ücret	750.000.000
SSK İşçi Payları	100.500.000
SSK İşveren Payı	150.625.000
İşsizlik Sig.İşveren Payı	22.500.000
İşsizlik Sigortası İşçi Payı	15.000.000
Gelir Vergisi	100.710.000
Damga Vergisi	3.600.000

720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ 923.125.000

720.01.002.001 İşçi Ücretleri 750.000.000

720.01.002.00341 SSK İşveren Payı 150.625.000

720.01.002.003 İş.Sig.İşveren Payı 22.500.000

335 PERSONELE BORÇLAR 530.390.000

335.01 Ödenecek İşçi Ücretleri 530.390.000

360 ÖDENECEK VER.VE FON 104.110.000

360.01 Ödenecek Gelir Vergisi 100.710.000

360.02 Ödenecek Damga Vergisi 3.600.000

361 ÖDENECEK SOS.GÜV.KS. 288.625.000

361.01 Ödenecek SSK Primleri 251.125.000

361.02 Ödenecek İşsizlik S.Primi 37.500.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi Muhtasar Beyannamede belirtilen 360 ÖDENECEK VER.VE FONLAR hesabına ait tutar olan 104.110.000 TL gelir vergisini Vergi Dairesine yatırmıştır.

360 ÖDENECEK VER.VE FONLAR 104.110.000

360.01 Ödenecek Gelir Vergisi 100.710.000

360.02 Ödenecek Damga Vergisi 3.600.000

100 KASA HESABI **104.110.000**

100.01.001 Merkez Kasa 104.110.000

3.1.3.5.2. 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinin Şubat 2001 dönemi SSK bildirgesi verilmiş olup, 251.015.000TL SSK primi ve 37.500.000TL işsizlik sigortası çek düzenlenerek ödenmiştir.

361 ÖDENECEK SOS.GÜV.KS. **288.625.000**

361.01 Ödenecek SSK Primleri 251.125.000

361.02 Ödenecek İşsizlik S.Primi 37.500.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. **288.625.000**

103.01 Verilen Çekler 288.625.000

3.1.3.5.3. 362- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabı

Döner sermayeli işletmelerce genel bütçeye aktarılacak tutarlar, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu payı, idare masraflarına katılma payı, amortisman payı, kar payı, merkez hissesi gibi Hazineye veya ilgili idareye ödenecek gelir ve paylar bu hesapta izlenir.

Döner sermayeli işletmelerce, bu Yönetmenliğin 60- Brüt Satışlar, 64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar ile 67- Olağandışı Gelir ve Karlar gruplarındaki hesapların alacak toplamlarından 61- Satış İndirimleri grubunda yer alan hesapların borç toplamları çıkarılarak bulunacak gayri safi hasılat üzerinden, Bakanlıkça belirlenen oranlarda ayrılacak genel bütçeye aktarılacak tutarlar, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu payı, merkez hissesi, üniversite döner sermaye işletmelerince mevzuatları gereği üniversitelerinin araştırma fonlarına

aktarılan tutarlar, idare masraflarına katılma payı ve amortisman paylarına ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, 770- Genel Yönetim Giderler Hesabına borç kaydedilir.

Hazineye veya katma bütçeye yatırılan veya ilgili kuruma gönderilen tutarlar ile vadesi geçmiş, ertelenmiş veya takside bağlanmış döner sermaye yükümlülüklerine ilişkin tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinin Mayıs 2001 ayı gayrı safi geliri üzerinden hesaplanan hazine payının 30.000.000.000 TL olduğu görülmüş olup, bu tutarın tahakkuku yapılmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **30.000.000.000**

770.05.001 Hazine Payları 30.000.000.000

362 ÖDENECEK DÖN.SER.YÜK.HS. **30.000.000.000**

362.01 Hazine Payları 30.000.000.000

3.1.3.5.4. 363- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabı

Döner sermayeli işletmelerce, personele maaş dışında katkı payı, prim, huzur hakkı gibi değişik adlarla yapılan ödemelerin tahakkuku bu hesapta izlenir.

Personele katkı payı, prim gibi değişik adlarla ödenecek tutarlar bu hesaba, yapılan kesintiler ilgili hesaplara alacak, 770- Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Personele yapılan ödemeler bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaba alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Şubat 2002 tarihinde personeline toplam 1.000.000.000 TL katkı payı dağıtmaya karar vermiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS.	**1.000.000.000**	
770.02.015 Katkı Payları	1.000.000.000	
363 ÖDENECEK KATKI PAYLARI		**844.000.000**
363.01 Katkı Payları	844.000.000	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		**156.000.000**
360.01.001 Ücret Gelir Vergisi	150.000.000	
360.01.002 Ücret Damga Vergisi	6.000.000	

3.1.3.5.5. 368- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi veya Diğer Yükümlülükler Hesabı

Kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi veya diğer yükümlülükler bu hesapta izlenir

Vadesi geçmiş ertelenmiş veya takside bağlanmış vergi ve diğer yükümlülükler ile bunların tecil faizleri veya gecikme cezaları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadesi geçmiş ertelenmiş veya takside bağlanmış vergi ve diğer yükümlülüklerden yapılan ödemeler bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 2001 yılına ait Mart, Nisan ve Mayıs dönemlerine ait SSK primlerini zamanında ödeyememiş ve borç faizi ile birlikte 5.850.000.000 TL olmuştur. SSK'dan taksitlendirme talep edilmiş ve borç 5 eşit takside bölünmüştür.

361 ÖDENECEK SOSYAL GÜV.KES.		**5.850.000.000**

361.01 Ödenecek SSK Primi 5.850.000.000

368 VADESİ GEÇ.TAKS.VERG.VE DİĞER YÜK. 5.850.000.000

368.01 Vadesi Geçmiş ve Tak.SSK Primleri 5.850.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi taksitlendirilmiş SSK kesintisinin ilk kısmı olan 1.170.000.000TL'sını çekle ödemiştir.

368 VADESİ GEÇ.TAKS.VERG.VE DİĞER YÜK. 1.170.000.000

368.01 Vadesi Geçmiş ve Tak.SSK Primleri 1.170.000.000

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 1.170.000.000

103.01 Verilen Çekler 1.170.000.000

3.1.3.5.6. 369- Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı

Özel bölümlerinde tanımlananlar dışında kalan yükümlülükler bu hesapta izlenir. Ödenecek diğer yükümlülükler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Diğer yükümlülüklerden yapılan ödemeler bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.3.6. 37- Borç ve Gider Karşılıkları İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Bilanço tarihinde belirgin olarak ortaya çıkan ancak tutarının ne olacağı kesin olarak bilinemeyen veya tutarı bilinmekle birlikte ne zaman tahakkuk edeceği bilinemeyen borçlar veya giderler için ayrılan karşılıklar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.6.1. 370- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı

Dönem karı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisi, diğer vergi ve kesintiler, fonlar ve benzeri diğer yükümlülükler için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

Dönem karı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları bu hesaba alacak, 691- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına borç kaydedilir.

Kurumlar vergisi beyan döneminde, ayrılan dönem karı ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları bu hesaba borç, 371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükleri Hesabının borcunda yazılı tutar aynı hesaba, bu iki hesabın karşılaştırılması sonucu ödenmesi gereken vergi ve fon tutarları da 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi 31.12.2001 tarihinde brüt 2.800.000.000 TL kar etmiştir. İşletmenin bu karı nispetinde oluşan kurumlar vergisi karşılığı 840.000.000 TL, fon payı ise 84.000.000 TL'dir.

691 DÖN.KARI VERGİ VE DİĞER YÜK.KARŞ. 924.000.000

691.01 Kurumlar Vergisi Karş. 840.000.000

691.02 Kurumlar Ver.Fon.Karş. 84.000.000

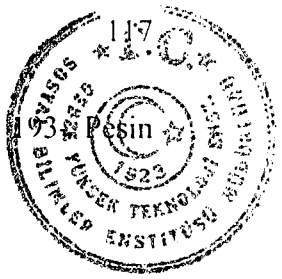
370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ.YAS.YÜK. 924.000.000

370.01.001 Kurumlar Vergisi 840.000.000

370.001.002 Kurumlar Ver. Fon Payı 84.000.000

3.1.3.6.2. 371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı (-)

Mevzuat gereğince peşin ödenen kurumlar vergisi ile diğer yükümlülükler bu hesapta izlenir.

Yıl içinde peşin ödenen vergi ve fon tutarları bu hesaba borç, 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir.

Kurumlar vergisi beyan döneminde, peşin ödenen vergi ve fon payı tutarları bu hesaba alacak, 370- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesinin 2000 yılında ödediği peşin vergi tutarı 500.000.000 TL olup; bu miktar 31 Aralık 2000 tarihinde 371 nolu hesaba aktarılacaktır.

371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ **500.000.000**

371.01 Öd.Geçici Vergi (2000 Yılı) 500.000.000

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR **500.000.000**

193.01 Öd. Geçici Vergi (2000 Yılı) 500.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin tahakkuk eden Kurumlar vergisi tutarı 1.100.000.000TL olup, mahsup edildikten sonra kalan miktar vergi dairesine yatırılacaktır.

370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜK.KARŞ. 1.100.000.000

370.01.001 Ödenecek Kurumlar Vergisi 1.100.000.000

371 DÖN.KAR. PEŞİN ÖD.VERGİ VE YÜK. **500.000.000**

371.01 Öd.Geçici Vergi (2000 yılı) 500.000.000

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR **600.000.000**

360.04.001 Ödenecek Kurumlar Vergisi 600.000.000

3.1.3.6.3. 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

Belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve bir yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları bu hesapta izlenir.

Ayrılan karşılık tutarları bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

Ödenen tazminatlar bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi ertesi yıl piyasadaki sıkıntılar nedeniyle büro hizmetlerinde çalışan işçilerden ikisini işten çıkarmayı planlamıştır. Bu nedenle 372 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabına, 472 Kıdem Tazminatları Hesabından çıkacak işçilerin tazminat tutarları kadar pay aktarılmıştır. İşçilerin tahmini tazminatları 3.000.000.000 TL.dır.

472 KID.TAZ.KARŞILIĞI HS.	**3.000.000.000**	
472.01 Ayrılan Kıdem Tazminatları	3.000.000.000	
372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI		**3.000.000.000**
372.01 Kıdem Tazminatı Hesabı	3.000.000.000	

3.1.3.6.4. 373- Maliyet Giderleri Karşılığı Hesabı

Aylık maliyetlerin belirlenmesinde, gelecek aylarda kesin tahakkuku yapılacak giderlerden aylık maliyetlere pay verilmesinde, tamir- bakım, ikramiyeler ve benzeri giderlere ilişkin tahmini gider karşılıkları bu hesapta izlenir.

Aylık maliyetlere yüklenen tahmini gider karşılıkları bu hesaba alacak, ilgili gider hesabına borç kaydedilir.

Bu hesaba alacak yazılan gider karşılıklarının kesin tutarları belli olduğunda ayrılan karşılık tutarı bu hesaba, yapılan giderlere ilişkin olarak ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına borç, yapılan ödemeler ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi ay sonunda, üretimde kullandığı bir makineye ait olan 500.000.000 TL amortismanı tahmini olarak ayırmıştır.

730 GENEL ÜRETİM GİD.HESABI 500.000.000

730.06.008 Amortisman Giderleri 500.000.000

373 MALİYET GİDERİ KARŞ. 500.000.000

373.01 Amortisman Giderleri 500.000.000

ÖRNEK 2 : Bu makine için aylar itibariyle ayrılan amortisman toplamı yıl sonunda 6.000.000.000 TL olmuştur. Yeniden değerleme sonucu makineye ayrılması gereken amortismanın 7.600.000.000TL olduğu tespit edilmiştir.

730 GENEL ÜRETİM GİD.HESABI 1.600.000.000

730.06.008 Amortisman Giderleri 1.600.000.000

373 MALİYET GİDERİ KARŞ. 6.000.000.000

373.01 Amortisman Giderleri 6.000.000.000

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 7.600.000.000

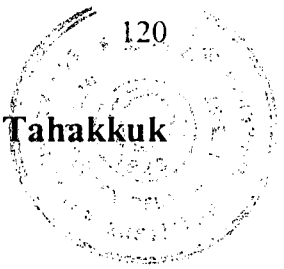
257.02 Tesis,Makine ve Cihaz Amort. 7.600.000.000

3.1.3.6.5. 379- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı

Bu grubun yukarıda belirtilen hesapları içinde yer almayan borç ve gider karşılıkları bu hesapta izlenir. Diğer borç ve gider karşılık tutarları bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

Ödenen diğer borç ve gider karşılık tutarları bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.3.7. 38- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuk Hesapları

İçinde bulunulan ayda ortaya çıkan, ancak gelecek dönemlere ait gelirler ile faaliyet dönemine ait olup ödemesi gelecek aylarda yapılacak giderler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.7.1. 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı

Gelecek aylara ait peşin tahsil olunan gelirlerin bir yıldan kısa süreye ait olan kısımları bu hesapta izlenir.

Tahsil edilen gelirlerden gelecek aylara ait olanlar bu hesaba, gelir yazılması gereken tutarlar ilgili gelir hesabına, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, bunların toplamı da tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir. Bir yıldan daha uzun dönemlerle ilgili olarak tahsil edilen gelirlerden vadesi bir yılın altına düşenler bu hesaba alacak, 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına borç kaydedilir.

Peşin tahsil edilen gelirlerin ilgili aya ait tutarları ile bunlardan yapılan iadeler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi kullanmadığı arsasını 1 yıllığına kiraya vermiştir. Bunun karşılığı olarak 6 aylık kira bedeli ve % 18 KDV bedelini peşin almıştır. Kira aylık 100.000.000 TL'dir.

100 KASA HESABI	**708.000.000**	
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	708.000.000	
602 DİĞER GELİRLER HESABI		**100.000.000**
602.05 Kira Gelirleri		100.000.000

380 GELECEK AİT GELİRLER **500.000.000**

380.02 Kira Gelirleri 500.000.000

391 HESAPLANAN KDV **108.000.000**

391.01Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 108.000.000

3.1.3.7.2. 381- Gider Tahakkukları Hesabı

Gelecek aylarda ödemesi yapılacak ve kesinlikle belgeye dayalı gider tahakkukları bu hesapta izlenir. Gerçekleşmiş olmasına rağmen henüz işletmeden istenebilir duruma gelmeyen giderler bu hesaba alacak, ilgili gider veya zarar hesaplarına borç kaydedilir.

Tahakkuk eden giderlere ilişkin yapılan ödemeler bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi İthalatçı firmadan 4.000.000.000 TL tutarında ham madde almıştır.Ham Madde ithalatçısının vergi ve SSK borcunun olup olmadığı anlaşılamadığından firmaya ödeme yapılamamıştır.Ancak yıl sonu olması nedeniyle gider tahakkukları yapılmıştır.

150 İLK MADDE VE MALZEME **4.000.000.000**

150.01 Hammadde 4.000.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV HESABI **720.000.000**

191.01 Mal ve Hiz.Al.İnd. KDV 720.000.000

381 GİDER TAHAKKUKLARI **4.720.000.000**

381.02 Mal Alış Tahakkuku 4.720.000.000

3.1.3.8. 39- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmamış olan diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.3.8.1. 391- Hesaplanan KDV Hesabı

Teslim edilen mal veya hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi ile işlemi gerçekleşmeyen ya da vazgeçilen mal ve hizmetlere ilişin katma değer vergisi bu hesapta izlenir.

Teslim edilen mal veya ifa edilen hizmet bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi bu hesaba, mal ve hizmet bedeli 60- Brüt Satışlar grubunun ilgili hesabına alacak, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Üretilerek işletmenin kullanımına tahsis edilen maddi duran varlıkların rayiç değerleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisi bu hesaba, rayiç değerleri ile 600- Yurtiçi Satışlar Hesabına alacak, ilgili duran varlık hesabına borç kaydedilmekle birlikte; aynı zamanda maliyet değerleri ile 152- Mamuller Hesabına alacak, 620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç kaydedilir.

Ay sonlarında bu hesabın alacak kalanı, indirilecek katma değer vergisi ve devreden katma değer vergisi hesaplarının borç kalanları ile karşılaştırılır. Hesaplanan katma değer vergisi kalan verdiğinde aradaki fark bu hesaba borç, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir. İndirilecek katma değer vergisi ve devreden katma değer vergisi hesapları kalan verdiğinde bu hesapların kalanlarının toplamı 190- Devreden KDV Hesabına borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Satılan mallardan iade edilenlere ilişkin hesaplanan katma değer vergisi bu hesaba, iade edilen mal satış bedeli ile 610- Satıştan İadeler Hesabına borç, yapılan ödeme ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi 1.000.000.000 TL+ KDV tutarında mamulü senet karşılığı satmıştır.

121 ALACAK SENETLERİ **1.180.000.000**

121.01 Portföydeki Al.Senet. 1.180.000.000

600 YURTİÇİ SATIŞLAR HESABI **1.000.000.000**

600.01 Mamul Satışları 1.000.000.000

391 HESAPLANAN KDV **180.000.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 180.000.000

ÖRNEK 2 : Satılan mamullerden 260.000.000 TL tutarındaki kısmı uygun olmaması sebebiyle iade edilmiştir.

610 SATIŞTAN İADELER **260.000.000**

610.01 Mamul İade 260.000.000

391 HESAPLANAN KDV **46.800.000**

391.02 Satışlardan İade 46.800.000

121 ALACAK SENETLERİ **306.800.000**

121.01 Portföydeki Al.Senet. 306.800.000

3.1.3.8.2. 393- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı

Merkezin şubelerle, şubelerin merkezle veya kendi aralarındaki borç ve alacak ilişkileri borçlu ve alacaklı olarak çalışan bu hesapta izlenir.

Merkezden sermayeye eklenmek üzere gönderilen değerler 500- Sermaye Hesabında, yardım olarak gönderilen değerler de 602- Diğer Gelirler Hesabında izlenir.

Merkezden şubelere, şubelerden merkeze veya bir şubeden başka bir şubeye herhangi bir değer gönderildiğinde, bu değerler gönderen saymanlıkça bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak kaydedilir.

393.23 Elazığ Şubesi 500.000.000

102 BANKALAR **500.000.000**

102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 500.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi Elazığ'daki Şube kasasına 500.000.000 TL nakit havale etmiştir. (Şube hesap kaydı aşağıdaki gibidir)

102 BANKALAR **500.000.000**

102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 500.000.000

393 MERKEZ VE ŞUBELER CARİ HESABI **500.000.000**

393.23 Elazığ Şubesi 500.000.000

3.1.3.8.3. 397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabı

Sayımlar sonunda tespit edilen kasa, stok, menkul kıymetler ve maddi duran varlıklar fazlalarıyla üniteler arası yollamada ortaya çıkan fazlalar, nedenleri tespit edilinceye kadar bu hesapta izlenir.

Kasa, stok, maddi duran varlık ve menkul kıymetlerin sayımında ortaya çıkan fazlalıklar rayiç değerleriyle bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Kasa sayımında ortaya çıkan fazlalıklardan hak sahipleri tespit edilenlere yapılan ödemeler bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Sayım fazlalarından gelir yazılması gereken tutarlar bu hesaba borç, duruma göre 671- Önceki Dönem Gelir ve Karları Hesabı veya 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Sebebi bilinmeyen stok fazlalıkları yıl sonunda 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir. Sebebi bilinmeyen kasa fazlalıkları ise beş yıl boyunca 397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabında bekletilir. Sebebi yine de bulunmazsa 679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi depo sayımında 484.550.000 TL hammadde fazlası tespit edilmiş, sebebi araştırılmak üzere 397 nolu hesaba alınmasına karar verilmiştir.

150 İLKMADDE VE MALZEME **484.550.000**

150.01 Hammadde 484.550.000

397 SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI **484.550.000**

397.02 Stok ve Tesellüm Fazlaları 484.550.000

ÖRNEK 2 : Yıl sonunda meydana gelen hammadde fazlasının sebebi bulunmadığından gelir kaydedilmesine karar verilmiştir.

397 SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI **484.550.000**

397.02 Stok ve Tesellüm Fazlaları 484.550.000

679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR **484.550.000**

679.07 Sayım ve Tesellüm Fazlalıkları 484.550.000

3.1.3.8.4. 399- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar Hesabı

Bu hesap grubu içinde sayılanların dışında kalan diğer çeşitli yabancı kaynaklar bu hesapta izlenir. Diğer çeşitli yabancı kaynaklar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Elden çıkarılan diğer çeşitli yabancı kaynaklar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

3.1.4.1. 42- Ticari Borç Hesapları

İşletmelerin ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan bir yıldan uzun vadeli borçları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.4.1.1. 420- Satıcılar Hesabı

İşletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan bir yıldan uzun vadeli ticari borçları bu hesapta izlenir.

Mal ve hizmet alımlarından doğan bir yıldan uzun vadeli borçlar, işletmenin anlaşmalar uyarınca satıcılara olan borçlarına yürütülen faizler, envanter dönemlerinde satıcılara yabancı para birimi üzerinden olan borçların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile mal ve hizmet alımlarında satıcıların işletme adına yaptığı giderler bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen satıcılara olan borçlar bu hesaba borç, 320-Satıcılar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi YILMAZ TİCARET 'ten 3.800.000.000 TL tutarında ticari mal almış ve KDV peşin ödenmiştir. Kalan ödeme ise ertesi yıl içinde yapılacaktır. Bu mal alış için herhangi bir çek veya senet verilmemiştir.

153 TİCARİ MALLAR	**3.800.000.000**	
153.01 Ticari Mal	3.800.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	**684.000.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Alım İnd.KDV	684.000.000	
100 KASA HESABI		**684.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa (TL)	684.000.000	
420 SATICILAR HESABI		**3.800.000.000**
420.20.001 Yılmaz Ticaret	3.800.000.000	

3.1.4.1.2. 426- Alınan Depozito ve Teminatlar

Üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak alınan depozito ve teminatlar bu hesapta izlenir.

Bu hesaba sadece nakit olarak alınan depozito ve teminatlar kaydedilir. Bir yıldan uzun süreli alınan depozito ve teminatlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Vadesi bir yılın altına düşen depozito ve teminatlar bu hesaba borç, 326- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi inşaatı için anlaştığı yüklenici firma kati teminat olarak 3.500.000.000 TL vermiştir. İnşaatın bitim süresi 3 yıldır.

100 KASA HESABI	**3.500.000.000**	
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	3.500.000.000	
426 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR		**3.500.000.000**
426.01 Alınan Teminatlar	3.500.000.000	

3.1.4.1.3. 429- Diğer Ticari Borçlar Hesabı

Yukarıdaki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan bir yıldan uzun vadeli borçlar bu hesapta izlenir. İşletmenin bir yıldan uzun vadeli diğer ticari borçları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen diğer ticari borçlar bu hesaba borç, 329- Diğer Ticari Borçlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.4.2. 43- Diğer Borçlar

Herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş bir yıldan uzun vadeli borçlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.4.2.1. 436- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

Ticari olmayıp yukarıdaki hesaplardan hiçbirinin kapsamına alınamayan, öğrenci hakkı, kira borçlar, faiz borçları, gibi bir yıldan uzun vadeli çeşitli borçlar bu hesapta izlenir. İşletmenin bir yıldan uzun vadeli diğer çeşitli borçları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen diğer çeşitli borçlar bu hesaba borç, 336- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder

3.1.4.2.2. 438- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı

Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı bu hesapta izlenir.

Vadesi geçmiş ertelenmiş veya takside bağlanmış bir yıldan daha uzun sürede ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler ile bunların tecil faizleri veya gecikme cezaları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadeleri bir yılın altına düşen kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar bu hesaba borç, 368- Vadesi Geçmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi geciken SSK borçlarını 18 eşit taksitte ödemek için çıkarılan SSK affından faydalanmıştır. Borcun ana para tutarı 800.000.000 TL, faizi ise 460.000.000 TL.dır. Bu borcun cari yıla rastlayan kısmı 490.000.000 TL, ertesi yıla sarkan kısmı ise 770.000.000 TL.dır.

361 ÖDENECEK SOSYAL GÜV.PRİMLERİ **800.000.000**

361.01 Ödenecek SSK Primleri 800.000.000

659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR **460.000.000**

659.09 Taksitlen.Borç Faiz Giderleri 460.000.000

438 **KAMUYA OLAN ERT.VEYA TAKS.BORÇLAR** **770.000.000**

438.01 Taksitlendirilmiş SSK borçları 770.000.000

368 ERT.VE TAKSİT.VERGİ VE DİĞER YÜK. **490.000.000**

368.01 Taksitlendirilmiş SSK Borçları 490.000.000

3.1.4.3. 44- Alınan Avanslar

Gerek satış sözleşmeleri dolayısıyla gerekse diğer nedenlerle işletme tarafından üçüncü kişilerden alınan ve vadeleri bir yılı aşan avanslar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.4.3.1. 440- Alınan Sipariş Avansları Hesabı

İşletmenin satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil ettiği ve vadeleri bir yılı aşan avans tutarları bu hesapta izlenir.

Vadeleri bir yılı aşan alınan sipariş avansları bu hesaba alacak, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadeleri bir yılın altına düşen avans tutarları bu hesaba borç 340- Alınan sipariş Avansları Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi ÇALIŞKAN A.Ş.'den aldığı sipariş bedeline karşılık 12.000.000.000 TL avansın banka hesabına yatırıldığını hesap ektresinden anlamıştır. İş teslim süresi bir yıldan daha fazla sürecektir.

102 BANKALAR **12.000.000.000**
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 12.000.000.000
440 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **12.000.000.000**
440.21 Çalışkan A.Ş. 12.000.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesinin ÇALIŞKAN A.Ş.'den aldığı siparişin bitim süresi bir yılın altına düştüğünden 340 Alınan Sipariş Avansları hesabına aktarılması gerekmektedir.

440 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **12.000.000.000**
440.21 Çalışkan A.Ş. 12.000.000.000
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **12.000.000.000**
340.21 Çalışkan A.Ş. 12.000.000.000

3.1.4.3.2. 449- Alınan Diğer Avanslar Hesabı

Özel bölümünde tanımlanan avanslar dışında işletmenin aldığı her türlü bir yıldan uzun vadeli avanslar bu hesapta izlenir. Bir yıldan uzun vadeli alınan diğer avanslar bu hesaba alacak, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadeleri bir yılın altına düşen avans tutarları bu hesaba borç, 349- Alınan Diğer Avanslar Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.4.4. 47- Borç ve Gider Karşılıkları Hesapları

Bilanço tarihinde belirgin olarak ortaya çıkan ancak, tutarının ne olacağı kesin olarak bilinemeyen veya tutarı bilinmeyen uzun vadeli borçlar veya giderler için ayrılan karşılıkları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.4.4.1. 472 – Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

Belirlenecek esaslar dahilinde ayrılan bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıkları bu hesapta izlenir. Bir yıldan uzun vadeli ayrılan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, ilgili gider hesaplarına borç kaydedilir.

Vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları bu hesaba borç, 372- Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi piyasadaki sıkıntılar nedeniyle ertesi yıl işten çıkarmayı düşündüğü büro hizmetlerinde çalışan 3 adet işçisine kıdem tazminatı ayırmıştır. Ayrılan miktar 3.000.000.000 TL'dir

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	**3.000.000.000**
770.02.005 Kıdem Tazminatları Gideri	3.000.000.000

472 KID.TAZ.KARŞILIĞI HS. **3.000.000.000**

472.01 Ayrılan Kıdem Tazminatları 3.000.000.000

3.1.4.5. 48- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Hesapları

İçinde bulunulan ayda ortaya çıkan ancak gelecek yıllara ait gelirler ile faaliyet dönemine ait olup ödemesi gelecek yıllarda yapılacak giderler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.4.5.1. 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı

Peşin tahsil edilen ve cari dönem içinde ilgili gelir hesaplarına kaydedilmesi gereken gelecek yıllara ait gelirler bu hesapta izlenir.

Tahsil edilen gelirlerden gelecek yıllara ait olanlar bu hesaba, gelir yazılması gereken tutarlar ilgili gelir hesabına, hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, bunların toplamı da tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Vadeleri bir yılın altına düşen gelirler bu hesaba borç 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi önceki dönem alınan 500.000.000 TL kira gelirini, kira müddetinin bir yılın altına düşmesi ile 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına aktarmıştır.

380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HS. **500.000.000**

380.02 Gelecek Aylara Ait Kira Gelir. 500.000.000

480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER 500.000.000

480.02 Gelecek Yıllara Ait Kira Gel. 500.000.000

3.1.4.5.2. 481- Gider Tahakkukları Hesabı

Gelecek yıllarda ödemesi yapılacak ve kesinlikle belgeye dayalı gider tahakkukları bu hesapta izlenir. Gerçekleşmiş olmasına rağmen gelecek yıllarda işletmeden istenecek olan giderler bu hesaba alacak, ilgili gider veya zarar hesaplarına borç kaydedilir.

Vadesi bir yılın altına düşen gider tahakkukları bu hesaba borç, 381- Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

3.1.5. Özkaynaklar

Özkaynaklar bilanço tarihinde işletmeye tahsis edilen ve ödenmiş bulunan sermaye ile sermaye yedekleri, geçmiş yıllar karları, geçmiş yıllar zararları ve dönem net karı veya zararını kapsar.

3.1.5.1. 50- Ödenmiş Sermaye

Döner sermayeli işletmelerin sermayelerini oluşturan bütçelerine konulan ödenekler, faaliyetleri sonucu elde edilip sermayelerine eklenen karlar, bağlı oldukları idarelerce verilen mallar ve yapılan bağış ve yardımlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.1.1. 500- Sermaye Hesabı

İşletmeye tahsis edilen sermaye tutarları bu hesapta izlenir.

Taahhüt edilen veya artırılan sermaye tutarları bu hesaba alacak, bunlardan yerine getirilen kısım ilgili aktif hesaplara, yerine getirilmeyen kısım ise, 501- Ödenmemiş Sermaye Hesabına borç kaydedilir.

Sermayeye ilave edilen geçmiş yıl karları bu hesaba alacak, 570- Geçmiş Yıllar Karları hesabına borç kaydedilir. Sermayeye eklenen maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları bu hesaba alacak, 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabına borç kaydedilir.

Tahsis edilen sermayeden yapılan indirimler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesine bağlı olduğu kurum tarafından 30.000.000.000 TL sermaye tahsis edilmiştir.

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE **30.000.000.000**
501.01 Ödenmemiş Sermaye 30.000.000.000
500 SERMAYE **30.000.000.000**
500.01 Sermaye 30.000.000.000

ÖRNEK 2 : Döner Sermaye İşletmesi sermaye arttırmak için karar almıştır ve sermayeye 10.000.000.000 TL artış yapılmıştır. Paranın tümü geçmiş yıl karlarından sağlanmıştır.

570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HESABI **10.000.000.000**
570.01 2001 Yılı Karı 10.000.000.000
500 SERMAYE HESABI **10.000.000.000**
500.01 Sermaye Hesabı 10.000.000.000

3.1.5.1.2. 501- Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-)

İşletmeye tahsis edilen sermayenin ödenmemiş kısmı bu hesapta izlenir.

Tahsis edilen sermayenin ödenmemiş kısmı bu hesaba, ödenen kısmı ödemenin şekline göre ilgili aktif hesaplara borç, 500- Sermaye Hesabına alacak kaydedilir. Artırılan sermaye tutarı bu hesaba borç, 500- Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

Yerine getirilen sermaye taahhütleri bu hesaba alacak, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili aktif hesaplarına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesinin 2001 yılı net karı olan 7.425.000.000 TL sermayeye eklenmiştir.

570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HESABI 7.500.000.000

570.01 2001 Yılı Karı 7.500.000.000

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI 7.500.000.000

501.01 Ödenmemiş Sermaye Hesabı 7.500.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesine bağlı olduğu kurum tarafından, sermayeye mahsuben 3.250.000.000 TL tutarında büro demirbaşı gönderilmiştir.

255 DEMİRBAŞLAR 3.250.000.000

255.01 Büro Demirbaşı 3.250.000.000

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI 3.250.000.000

501.01 Ödenmemiş Sermaye Hesabı 3.250.000.000

3.1.5.2. 52- Sermaye Yedekleri Hesapları

Yeniden değerleme değer artışları gibi sermaye hareketleri dolayısıyla ortaya çıkan ve işletmede bırakılan tutarlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.2.1. 522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabı

İşletmenin aktifinde kayıtlı maddi duran varlık kalemlerinin yeniden değerlemesinden oluşan değer artışları bu hesapta izlenir.

Bu hesapta biriken değer artışları Bakanlıktan izin alınmadan kullanılamaz.

Maddi duran varlıkların yeniden değerlenmesi sonucu oluşan değer artışları bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

Sermayeye eklenen veya başka bir amaçla kullanılan maddi duran varlık değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Yıl sonunda demirbaşlar hesabının borç toplamı 3.000.000.000 TL, birikmiş amortismanlar hesabının alacak toplamı 1.500.000.000 TL'dir. İşletme maddi duran varlıklarına yeniden değerleme yöntemini uygulayarak %60 değer artışı sağlamıştır.

255 DEMİRBAŞLAR HESABI **1.800.000.000**

255.01.002 Bilgisayar ve Donanımı 1.800.000.000

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR **900.000.000**

257.04 Demirbaşlar Amortismanı 900.000.000

522 M.D.V. YENİDEN DEĞERLEME **900.000.000**

522.01 Demirbaşlar Y.D.Art. 900.000.000

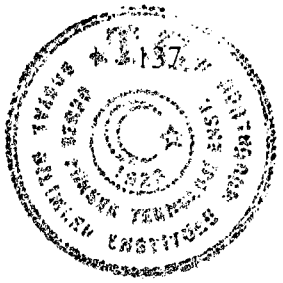
ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin 522 MDV Yeniden Değerleme Artışları Hesabında bulunan 900.000.000 TL.nın sermayeye ilave edilmesine karar verilmiştir.

522 M.D.V. YENİDEN DEĞERLEME **900.000.000**

522.01 Demirbaşlar Y.D.Art. 900.000.000

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI **900.000.000**

501.01 Ödenmemiş Sermaye Hesabı 900.000.000

3.1.5.3. 54- Kar Yedekleri İşlem ve Hesapları

Kanun ya da çeşitli nedenlerle alınan kararlar uyarınca ayrılan fonlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.3.1. 549- Özel Fonlar Hesabı

İşletmede bırakılması ve tasarrufu zorunlu yasal fonlar ile diğer amaçlar için ayrılan fonlar bu hesapta izlenir. Ayrılan fon tutarları bu hesaba alacak ilgili hesaplara borç kaydedilir. Fonlardan yapılan kullanımlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi yıl sonunda kardan % 5 oranında özel fon ayırmaya karar vermiştir. Geçmiş yıl karı 2.100.000.000 TL'dir.

590 DÖNEM NET KARI 105.000.000

590.01 2001 Yılı Net Karı 105.000.000

549 ÖZEL FONLAR 105.000.000

549.01 Özel Fonlar 105.000.000

3.1.5.4. 57- Geçmiş Yıllar Karları İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan karlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.4.1. 570- Geçmiş Yıllar Karlar Hesabı

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan karlar ilgili hesaplara aktarılıncaya kadar bu hesapta izlenir.

Önceki faaliyet dönemi bilançosunda dönem net karı hesabının alacağında yer alan tutar hesap döneminin başında bu hesaba alacak, 590- Dönem Net Karı Hesabına borç kaydedilir.

Sermayeye eklenen, Hazineye yatırılan veya başka bir amaçla kullanılan geçmiş yıllar karları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi 2001 yılı karı 2.100.000.000 TL'dir. Açılış kaydından sonra bu karın 590 Dönem Net Karı hesabından alınıp 570 Geçmiş Yıl Karı hesabına aktarılması gerekmektedir.

590 DÖNEM NET KARI		**2.100.000.000**
590.01 2001 Yılı Karı	2.100.000.000	
570 GEÇMİŞ YIL KARLARI		**2.100.000.000**
570.01 2000 Yılı Karı	2.100.000.000	

3.1.5.5. 58- Geçmiş Yıllar Zararları İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan karlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.5.1. 580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı (-)

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan dönem net zararları bu hesapta izlenir. Önceki faaliyet dönemi bilançosunda dönem net zararı hesabının borcunda yer alan tutar hesap döneminin başında bu hesaba borç, 591- Dönem Net Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

İzleyen hesap dönemlerinde net kardan mahsup edilen geçmiş yıllar zararları bu hesaba alacak, 570- Geçmiş Yıllar Karları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinin önceki yıl net zararı 500.000.000 TL'dir. Yeni dönemin başında açılış kaydından sonra, bu hesabın 591 Dönem Net Zararı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

580 GEÇMİŞ YIL ZARARLARI **500.000.000**

580.01 2001 Yılı Zararı 500.000.000

591 DÖNEM NET ZARARI **500.000.000**

591.01 Dönem Net Zararı 500.000.000

3.1.5.6. 59- Dönem Net Karı (Zararı) İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin nihai faaliyet sonucu bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.5.6.1. 590- Dönem Net Karı Hesabı

İşletmenin faaliyet dönemine ilişkin vergi sonrası net kar tutarı bu hesapta izlenir. Dönem net karı veya zararı hesabının alacak kalanı hesap dönemi sonunda bu hesaba alacak, 692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

Dönem net karından geçmiş yıllar karları hesabına aktarılan tutarlar bu hesaba borç, 570- Geçmiş Yıllar Karları Hesabına alacak kaydedilir.

Bu hesabın alacak kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinin 2001 yılı sonunda dönem karı vergi ve yasal yükümlülükleri ayırdıktan sonra net karı 1.000.000.000 TL'dır. Hesap bakiyesi 692

Dönem Net Karı veya Zararı Hesabından 590 Dönem Net Karı Hesabına aktarılacaktır.

692 DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI 1.000.000.000

692.01 Dönem Net Karı 1.000.000.000

590 DÖNEM NET KARI 1.000.000.000

590.01 Dönem Net Karı 1.000.000.000

3.1.5.6.2. 591- Dönem Net Zararı Hesabı (-)

İşletmenin faaliyet dönemine ilişkin net zarar tutarı bu hesapta izlenir. Dönem net karı veya zararı hesabının borç kalanı hesap dönemi sonunda bu hesaba borç, 692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem net zararından geçmiş yıllar zararları hesabına aktarılan tutarlar bu hesaba alacak, 580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabına borç kaydedilir.

Bu hesabın borç kalanı ertesi hesap dönemine devreder.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesinin 2001 yılı sonunda 526.000.000 TL net zararı oluşmuştur. Hesap bakiyesinin 591 Dönem Net Zararı hesabına aktarılması gerekmektedir.

591 DÖNEM NET ZARARI 526.000.000

591.01 Dönem Net zararı 526.000.000

692 DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI 526.000.000

692.01 Dönem Net Zararı 526.000.000

ÖRNEK 2 : Yeni dönem başında döner sermaye işletmesinin 2001 yılı zararı olan 500.000.000 TL.nın 580 Geçmiş Yıllar Zararları hesabına aktarılması gerekmektedir.

T.C. 141 YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

580 GEÇMİŞ YIL ZARARLARI **500.000.000**

580.01 2001 Yılı Zararı 500.000.000

591 DÖNEM NET ZARARI **500.000.000**

591.01 Dönem Net Zararı 500.000.000

3.1.6. Gelir Tablosu Hesapları

Bu ana hesap grubu, işletmenin esas faaliyetleri ile ilgili olarak sağlanan hasılat ile işletmenin esas faaliyetleri dışında kalan tüm gelir ve giderlerinin tasnifli bir şekilde izlenmesini ve dönemin kesin sonuçlarının belirlenmesini sağlayan hesapları kapsar.

3.1.6.1. 60- Brüt Satışlar İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin esas faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen değerler toplamı ile satılan mal ve hizmetlerle ilgili sübvansiyonlar, satış tarihindeki vade farkları ve ihracatla ilgili dönem içinde ortaya çıkan kur farkları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.1.1. 600- Yurtiçi Satışlar Hesabı

Yurt içindeki gerçek ve tüzel kişilere satılan mal ve hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen değerler bu hesapta izlenir.

Üniversitelere bağlı döner sermayeli işletmelerce öğretim üyelerinin katkılarıyla elde edilen gelirler; katkılı gelir (kendi içinde mesai içi ve mesai dışı olarak), diğer gelirler ise katkısız gelir olarak bölümlere ayrılmak suretiyle izlenir.

Satışı yapılan mal ve hizmetler veya tahakkuk eden ana faaliyet konusu gelirler bu hesaba, bu tutarlar üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilmekle birlikte; satışı yapılan kıymetler maliyet değerleri ile "15- Stoklar"

grubunun ilgili hesabına alacak, "62- Satışların Maliyeti" grubunun ilgili hesabına borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi 2.340.000.000 TL (KDV hariç) tutarında mamul satışı yapmıştır. KDV bedeli peşin tahsil edilmiş, kalan miktar için çek alınmıştır.

100 KASA HESABI **421.200.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 421.200.000

101 ALINAN ÇEKLER **2.340.000.000**

101.01 Portföydeki Çekler 2.340.000.000

600 YURTİÇİ SATIŞLARI **2.340.000.000**

600.01 Mamul Satışları 2.340.000.000

391 HESAPLANAN KDV **421.200.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes KDV 421.200.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin; dönem sonunda yurtiçi satışları toplamının 51.248.570.000 olduğu kayıtlarından anlaşılmıştır.

600 YURTİÇİ SATIŞLARI **51.248.570.000**

600.01 Yurtiçi Satışlar 51.248.570.000

690 DÖNEM KARI VEYA ZARARI 51.248.570.000

690.01 D.Sonu Karı veya Zararı 51.248.570.000

3.1.6.1.2. 601- Yurtdışı Satışlar Hesabı

Yurtdışına satılan mal ve hizmetler karşılığında alınan ya da alınacak olan değerler bu hesapta izlenir.

Yurtdışına yapılan mal ve hizmet satışı tutarları bu hesaba alacak, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi yurtdışında bulunan STEEL GROUP COO. Şirketine 5.000.000.000 TL hizmet satışı yapmıştır. KDV hesaplanmamıştır. Satış bedeli mal tesliminden sonra havale edilecektir.

120 ALICILAR HESABI		**5.000.000.000**
120.03.005 STEEL GROUP COO.	5.000.000.000	
601 YURTDIŞI SATIŞLARI		**5.000.000.000**
601.03 Hizmet Satışları	5.000.000.000	

ÖRNEK 2 : Döner sermaye İşletmesinin; dönem sonunda yurtdışı satışları toplamının 27.000.000.000 olduğu kayıtlarından anlaşılmıştır.

601 YURTDIŞI SATIŞLARI		**27.000.000.000**
601.03 Hizmet Satışları	27.000.000.000	
690 DÖNEM KARI VEYA ZARARI		**27.000.000.000**
690.01 Dönem Karı veya Zararı	27.000.000.000	

3.1.6.1.3. 602- Diğer Gelirler Hesabı

İşletmenin korunması, faaliyet hasılatındaki düşüklüğü veya faaliyet zararını gidermek için sermaye katkısı niteliğinde olmayan mali yardımlar (sübvansiyonlar), satış tarihindeki vade farkları, bağlı olunan idareden yardım niteliğinde gönderilen değerler, şartlı bağış ve yardımlar ve benzeri gelirler bu hesapta izlenir.

Hazineye yatırılan genel bütçeye aktarılacak tutarların hesaplanmasında bağlı olunan idareden gönderilen değerler ile şartlı bağış ve yardımlar dikkate alınmaz.

Mal ve hizmet ihracı nedeniyle ortaya çıkan kur farkı gelirleri, kredili satışlarda faturada satış fiyatı içinde gösterilmeyen vade farkları, satıcı firmalar tarafından hesaplanarak dekont edilen ve faturada gösterilmeyen alış ıskonto ve primleri ile bağlı olunan idarelerce yardım niteliğinde gönderilen değerler ile şartlı bağış ve yardımlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner Sermaye İşletmesi vadeli olarak satmış olduğu 4.800.000.000TL mamul bedeli için 720.000.000 TL vade farkını müşteri Mert Ticaret hesabına kaydetmiştir.

120 ALICILAR	**720.000.000**	
120.01.008 Mert Ticaret	720.000.000	
602 DİĞER GELİRLER		**720.000.000**
602.03 Satış Tarihindeki Vade Farkları	720.000.000	

3.1.6.2. 61- Satış İndirimleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Net satış hasılatına ulaşabilmek için brüt satışlardan indirilmesi gereken değerler bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.2.1. 610- Satıştan İadeler Hesabı (-)

Satılan mallardan iade edilenlerin fatura tutarları bu hesapta izlenir.

Satılan mallardan yapılan iadeler satış bedeli üzerinden bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç, geri alınan malların bedeli ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilmekle birlikte geri alınan mallar, maliyet değerleri ile ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin SELÇUK TİCARET'e vadeli sattığı 1.400.000.000 +KDV tutarındaki mal iade edilmiştir. İade edilen malın maliyeti 1.200.000.000 TL dir.

610 SATIŞTAN İADELER HESABI **1.400.000.000**

610.01 Satış İadeleri 1.400.000.000

391 HESAPLANAN KDV **252.000.000**

391.02 Satışlardan İade KDV 252.000.000

120 ALICILAR HESABI **1.652.000.000**

120.02.025 Selçuk Ticaret 1.652.000.000

ÖRNEK 2 : İşletme sürekli envanter sistemini uyguluyorsa, maliyet kaydı aşağıdaki gibidir:

152 MAMULLER **1.200.000.000**

152.12 Çanta Bidon 1.200.000.000

620 SATILAN MAMUL MALİYETİ **1.200.000.000**

620.12 Çanta Bidon maliyeti 1.200.000.000

3.1.6.2.2. 611- Satış Iskontoları Hesabı(-)

Satışla ilgili faturanın düzenlenip satışın gerçekleşmesinden sonra yapılan her türlü ıskontolar bu hesapta izlenir.

Satışlarla ilgili olarak sonradan yapılan ıskontolar bu hesaba, bu değer üzerinden ödenen katma değer vergisi 191- İndirilecek KDV Hesabına borç, yapılan ödeme ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi ürettiği malı vadeli olarak 500.000.000 TL (KDV hariç) bedelle satmış ve daha sonra alıcı Kahraman Ticaret ödemesini 2 ay erken yaptığı için 50.000.000 ıskonto yapılmıştır.

611 SATIŞ ISKONTOLARI HESABI		**50.000.000**
611.01 Satış Iskontosu	50.000.000	
191 İND KDV HESABI		**9.000.000**
191.08 Satış Iskontosu İnd.KDV	9.000.000	
120 ALICILAR HESABI		**59.000.000**
120.02.011 Kahraman Ticaret	59.000.000	

3.1.6.2.3. 612- Diğer İndirimler Hesabı (-)

İşletme tarafından, alıcı hesabına malın sevki sırasında ödenen giderleri ifade eden ve satılan mallara ait olan sevk giderleri, satılan malların hatalı ve noksan olması yada taşıma sırasında hasara uğramış olması nedeniyle yapılması zorunlu indirimler ile satış vergileri (KDV hariç), fonlar ve benzerleri bu hesapta izlenir.

Satılan mal ya da hizmet bedellerinden yapılan diğer indirimler bu hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Fırat Ticaret'e sattığı 2.450.000.000 +KDV. tutarındaki mal taşıma esnasında bir miktar hasar gördüğü için firmaya % 5 indirim yapılmıştır.

612 DİĞER İNDİRİMLER		**122.500.000**
612.02 Hatalı ve Noksan Mal Sat.İnd.	122.500.000	
391 HESAPLANAN KDV		**22.050.000**
391.05 Satış İndirimi KDV	22.050.000	
120 ALICILAR HESABI		**144.550.000**
120.02.026 Fırat Ticaret	144.550.000	

3.1.6.3. 62-Satışların Maliyeti

İşletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile satılan mamul, yarı mamul, ilk madde ve malzeme ile ticari mal gibi maddelerin ve satılan hizmetlerin maliyetleri bu grup hesaplarda izlenir.

İşletmeler istedikleri yönteme göre, ya her satış işleminden sonra ya da ay sonu envanter çalışmaları sonucuna göre bu hesapları çalıştırırlar.

3.1.6.3.1. 620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabı (-)

İşletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile yurtiçi ve yurtdışındaki alıcılara sattığı mamullerin maliyetleri bu hesapta izlenir.

Sürekli envanter yöntemini uygulayan işletmelerce satılan mamuller bir taraftan maliyet değerleri ile bu hesaba borç, 152- Mamuller Hesabına alacak; diğer taraftan yapılan tahsilat, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, mamul satış bedeli 60-Brüt Satışlar hesap grubundaki ilgili hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Aralıklı envanter yöntemini uygulayan işletmelerce yapılan envanter sonucunda bulunan satılan mamullerin maliyeti bu hesaba borç, 152- Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan mamullerden yapılan iadeler maliyet değeriyle bu hesaba alacak, 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir. Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi dönem sonunda satmış olduğu mamuller için 16.550.000.000 TL işçilik, 8.340.000.000TL malzeme maliyeti sarf edildiğini tespit etmiştir.

620 SATILAN MAMULLER MALİYETİ		**24.890.000.000**
620.01 İlk Madde ve Malzeme Gideri	8.340.000.000	
620.02 İşçilik Gideri	16.550.000.000	
152 MAMULLER HESABI		**24.890.000.000**
152.01 Mamuller Hesabı	24.890.000.000	

3.1.6.3.2. 621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti Hesabı (-)

İşletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile yurtiçi veya yurtdışındaki alıcılara sattığı ticari malların maliyetleri bu hesapta izlenir.

Sürekli envanter yöntemini uygulayan işletmelerce satılan ticari mallar bir taraftan maliyet değerleri ile bu hesaba borç, 153- Ticari Mallar Hesabına alacak; diğer taraftan yapılan tahsilat, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, mamul satış bedeli 60- Brüt Satışlar grubundaki ilgili hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Aralıklı envanter yöntemini uygulayan işletmelerce yapılan envanter sonucunda bulunan satılan ticari malların maliyeti bu hesaba borç, 153- Ticari Mallar Hesabına alacak kaydedilir.

Satılan ticari mallardan yapılan iadeler maliyet değeriyle bu hesaba alacak, 153- Ticari Mallar Hesabına borç kaydedilir. Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin satmış olduğu 875.420.000 TL maliyetli ticari mal iade edilmiştir. İşletme sürekli envanter sistemi uygulamaktadır. Maliyet kaydı aşağıdaki gibidir.

153 TİCARİ MALLAR **875.420.000**

153.01 Ticari Mallar 875.420.000

621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ **875.420.000**

621.01 Satılan Ticari Mal Maliyeti 875.420.000

3.1.6.3.3. 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı (-)

Üretilen hizmetlerle ilgili olarak yapılan giderler bu hesapta izlenir. Üretilen hizmetlerle ilgili olarak yapılan giderler maliyet çıkarma dönemlerinde bu hesaba borç, 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

170-178 hesap aralığında projeler bazında oluşturulan "yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri", işin geçici kabulü yapıldığında bu hesaba borç, 170-178 hesap aralığında projeler bazında açılan ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Hastane döner sermaye işletmesi Şubat ayı sonunda, yaptığı muayene ve hizmetler için 12.485.960.000 TL işçi ücreti, 5.458.270.000 TL memur ücreti, 1.743.000.000 TL dışardan sağlanan fayda ve hizmetler ve 3.689.240.000 TL çeşitli gider bulunduğunu tespit etmiştir.

622 SATILAN HİZMET MALİYETİ **23.376.470.000**

622.01 İşçi Ücret ve Giderleri 12.485.960.000
622.02 Memur Ücret ve Gideri 5.458.270.000
622.03 Dışardan Sağl.Fayda ve Hiz. 1.743.000.000
622.04 Çeşitli Giderler 3.689.240.000

741 HİZMET ÜRT.MLYT.YANSITMA HES. 23.376.470.000
741.02 Şubat Ayı Giderleri Yans. 23.376.470.000

3.1.6.3.4. 623- Diğer Satışların Maliyeti Hesabı (-)

İşletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili diğer satış gelirlerinin elde edilmesi için yapılan giderler bu hesapta izlenir.

Yapılan diğer satışlar bir taraftan maliyet değerleri ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan yapılan tahsilat, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, diğer satışların bedeli 60- Brüt Satışlar grubundaki ilgili hesaba, bu değer üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391- Hesaplanan KDV Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi elindeki hurdayı 5.250.000.000 + KDV bedelle peşin olarak satmıştır.

100 KASA HESABI 6.195.000.000
100.01.001 Merkez Kasa(TL) 6.195.000.000

600 YURTİÇİ SATIŞLAR HESABI 5.250.000.000
600.09.001 Hurda Satışları 5.250.000.000

391 HESAPLANAN KDV 945.000.000
391.01 Mal ve Hiz Te.Hes. KDV 945.000.000

ÖRNEK 2 : Yapılan hurda satışının maliyeti 4.750.000.000 TL.dır.

623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ **4.750.000.000**

623.01 Diğer Satışların Maliyeti 4.750.0000.000

157 DİĞER STOKLAR **4.750.000.000**

157.01 Hurda **4.750**.000.000

3.1.6.4. 63- Faaliyet Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin esas faaliyeti ile ilgili bulunan ve üretim maliyetlerine yüklenmeyen giderler bu grup hesaplarda izlenir. Maliyet hesapları grubunda izlenen esas faaliyet dönem giderleri, ilgili yansıtma hesaplarının alacağı ile dönem sonlarında bu gruptaki hesaplara aktarılır.

3.1.6.4.1. 630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı (-)

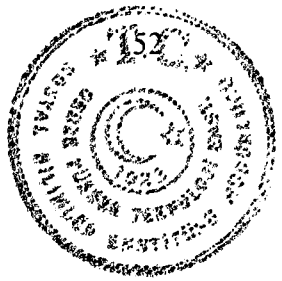
Üretim maliyetinin düşürülmesi, satışların artırılması ve yeni üretim biçimi ve teknolojilerinin işletmede uygulanması amacıyla yapılan araştırma ve geliştirme giderleri bu hesapta izlenir.

750- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Mart ayı sonunda, 750 Araştırma ve Geliştirme Gideri Hesabında 1.896.760.000 TL işçi ücreti, 4.812.380.000 TL memur ücreti, 2.540.000.000 TL dışardan sağlanan fayda ve hizmetler ve 1.845.260.000 TL çeşitli gider bulunduğunu tespit etmiştir.

630 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERİ **11.094.400.000**

630.01 İşçi Ücret ve Giderleri 1.896.760.000
630.02 Memur Ücret ve Gideri 4.812.380.000
630.03 Dışardan Sağl.Fayda ve Hiz. 2.540.000.000
630.04 Çeşitli Giderler 1.845.260.000

751 AR-GE GİD.YANS.HS. 11.094.400.000
751.03 Mart Ayı Gid.Yans. 11.094.400.000

3.1.6.4.2. 631- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı (-)

Mal ve hizmetlerin pazarlama, satış ve dağıtım faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan endirekt malzeme, endirekt işçilik, personel giderleri, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, çeşitli giderler, vergi, resim ve harçlar, amortismanlar ve tükenme payları ile ilgili giderler bu hesapta izlenir.

760- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Nisan ayı sonunda, 760 Pazarlama Satış Gideri Hesabında 956.240.000 TL işçi ücreti, 1.485.960.000 TL memur ücreti, 1.781.520.000 TL dışardan sağlanan fayda ve hizmetler ile 3.745.530.000 TL çeşitli gider bulunduğunu tespit etmiştir.

631 PAZ.SATIŞ VE DAĞ.GİDERİ 7.969.250.000

631.01 İşçi Ücret ve Giderleri 956.240.000
631.02 Memur Ücret ve Gideri 1.485.960.000
631.03 Dışardan Sağl.Fayda ve Hiz. 1.781.520.000
631.04 Çeşitli Giderler 3.745.530.000

761 PAZ.SATIŞ VE DAĞ.GİD.YANS.HS. 7.969.250.000
761.04 Nisan Ayı Gid.Yans. 7.969.250.000

3.1.6.4.3. 632- Genel Yönetim Giderleri (-)

İşletmenin genel yönetim fonksiyonu ile ilgili olarak yapılan ve üretimle ya da satılan mal maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan endirekt malzeme, endirekt işçilik, personel giderleri, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, çeşitli giderler, vergi, resim ve harçlar ve amortisman giderleri bu hesapta izlenir.

770- Genel Yönetim Giderleri Hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Mayıs ayı sonunda, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında 2.468.520.000 TL işçi ücreti, 1.496.580..000 TL memur ücreti, 1.247.860.000 TL dışardan sağlanan fayda ve hizmetler ve 4.589.610.000 TL çeşitli gider ile 4.326.540.000 TL vergi, resim ve harçlar için ödeme yapıldığını tespit etmiştir.

632 GENEL YÖNETİM GİDERİ	**14.129.110.000**	
632.01 İşçi Ücret ve Giderleri	2.468.520.000	
632.02 Memur Ücret ve Gideri	1.496.580.000	
632.03 Dışardan Sağl.Fayda ve Hiz.	1.247.860.000	
632.04 Çeşitli Giderler	4.589.610.000	
632.05.Vergi,Resim ve Harçlar	4.326.540.000	
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HS.		**14.129.110.000**
771.05 Mayıs Ayı Gid.Yans.	14.129.110.000	

3.1.6.5. 64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin esas faaliyetleri dışında faiz, lehte kur farkları, kira, menkul kıymet satış karı gibi diğer faaliyetlerden elde edilen olağan gelir ve karlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.5.1. 642- Faiz Gelirleri Hesabı

Banka ve benzeri kuruluşlardan alınan faiz gelirler bu hesapta izlenir.

Bankada bulunan mevduat ile menkul kıymetlere tahakkuk ettirilen faizlerin brüt tutarı bu hesaba alacak, faiz geliri üzerinden yapılan vergi ve fon payı kesintileri 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına, kalan tutar da ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Ziraat Bankası hesabına 500.000.000 TL faiz geliri tahakkuk ettiği yıl sonu ekstresinden anlaşılmıştır.

102 BANKALAR HESABI **500.000.000**

102.01.001 Ziraat Bankası 500.000.000

642 FAİZ GELİRLERİ HESABI **500.000.000**

642.01 Faiz Gelirleri 500.000.000

3.1.6.5.2. 644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabı

Aktifle ilgili olarak ayrılan karşılıklardan iptal edilen tutarlar bu hesapta izlenir.

Ayrılan karşılıklardan iptal edilenler bu hesaba alacak, ilgili karşılık hesabına borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi daha önce şüpheli alacak durumuna düşmüş 1.000.000.000 TL ticari alacak için aynı miktarı karşılık ayırmış daha sonra şüpheli ticari alacağın yarısı tahsil edilmiştir.

100 KASA HESABI **500.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 500.000.000

129 ŞÜPHELİ TİCARİ AL.KARŞ. **500.000.000**

129.01 Şüpheli Alıcı Hes.Karş. 500.000.000

644 KONUSU KALMAYAN KARŞ.HS. **500.000.000**

644.03 Şüpheli Tic.Al.Karş. 500.000.000

128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAK **500.000.000**

128.01 Şüpheli Alıcı Hes..Karş. 500.000.000

3.1.6.5.3. 645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabı

Menkul kıymetlerin satışından doğan karlar bu hesapta izlenir.

Satılan menkul kıymetlerin satış değeri ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark bu hesaba, kayıtlı değeri ilgili menkul kıymet hesabına alacak, satış tutarı tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi alış bedeli 3.000.000.000 TL olan A hisse senedini 4.250.00.000 TL.na peşin olarak satmıştır.

102 BANKALAR **4.200.000.000**

102.01.003 İş Bankası 4.200.000.000

110 HİSSE SENETLERİ HS. 3.000.000.000

110.01 A Hisse Senedi 3.000.000.000

645 MENKUL KIYMET SATIŞ KARLARI 1.200.000.000

645.01 Hisse Senedi Satış Karı 1.200.000.000

3.1.6.5.4. 646- Kambiyo Karları Hesabı

Kambiyo karları bu hesapta izlenir.

Envanter dönemlerinde yabancı paraların, yabancı para birimi üzerinden bir alacağın, alınan çeklerin, düzenlenen senetlerin ve verilen depozito ve teminatların değerlemesi sonucunda oluşan değer artışları ile yabancı para birimi üzerinden olan borçların değerlemesi sonucu oluşan değer azalışları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi daha önce 3.000.000.000 TL fiyatla alarak bankaya yatırdığı 2000 doları, 4.000.000.000 TL olarak bankadan çekmiştir.

100 KASA HESABI 4.000.000.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 4.000.000.000

102 BANKALAR HESABI 3.000.000.000

102.03.001 Ziraat Bankası 3.000.000.000

646 KAMBİYO KARLARI HS. 1.000.000.000

646.01 Yab.Para Kur Farkı Geliri 1.000.000.000

3.1.6.5.5. 647- Reeskont Faiz Gelirleri Hesabı

Reeskont faiz gelirleri bu hesapta izlenir.

Önceki dönemde ayrılan alacak senetleri reeskont tutarı bu hesaba alacak, 122- Alacak Senetleri Reeskont Hesabına borç yazılır.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi 31 Aralık 2000 tarihinde ayırdığı 1.000.000.000 TL reeskontu 02 Ocak 2001 tarihinde iptal etmiştir.

122 ALACAK SENETLERİ REESKONT HS. 1.000.000.000

122.01 Alacak Senetleri Reeskontu(TL) 1.000.000.000

647 REESKONT FAİZ GELİRİ 1.000.000.000

647.01 Al.Sen.Reeskont Faizi Geliri 1.000.000.000

3.1.6.5.6. 649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı

Yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer olağan faaliyetlerden sağlanan gelir ve karlar ile alacaklara yürütülen faizler ve vade farkları bu hesapta izlenir.

Tahsil edilebilme niteliğini kaybetmiş işletme alacakları, sayım sonucunda ortaya çıkan noksanlıklardan nedeni tespit edilemeyen tutarlar, işletme lehine doğan alacaklara yürütülen faizler ile vade farkları, şüpheli alacaklardan tahsil edilebilme niteliğini kaybetmiş olanlar, işletmenin taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle geri alma imkanı sona eren depozito ve teminatlar ile personelin maaş ve ücretlerinden fazla veya yersiz kesilmek suretiyle sosyal güvenlik kurumlarına gönderilen tutarlardan işletme hissesini oluşturan miktarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin ambar sayımında 645.820.000 TL hammaddenin eksik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalara rağmen eksikliğin sebebi bulunamamış ve bundan ambar memuru sorumlu tutulmuştur.

135 PERSONELDEN ALACAKLAR 645.820.000

135.03 Sayım Noksanlıkları 645.820.000

649 DİĞ. OL.GELİR VE KARLAR 645.820.000

649.01.004 Sayım ve Tes.Noksan. 645.820.000

3.1.6.6. 65- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar

İşletmenin esas faaliyetleri dışında kalan olağan faaliyetleriyle ilgili gider ve zararlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.6.1. 654- Karşılık Giderleri Hesabı(-)

Aktifle ilgili olarak ayrılan karşılık giderleri bu hesapta izlenir. Ayrılan karşılık tutarları bu hesaba borç, ilgili karşılık hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı ve Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin 500.000.000 TL tutarındaki senetli alacağı, alıcı firmanın kapanması sonucu şüpheli duruma düşmüştür. Bu alacağın karşılığı yıl sonunda ayrılmıştır.

654 KARŞILIK GİDERLERİ HESABI 500.000.000

654.03 Şüp.Tic.Al.Karş. 500.000.000

129 ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞ. 500.000.000

129.02 Şüpheli Al. Senetleri Karşılığı 500.000.000

3.1.6.6.2. 655- Menkul Kıymet Zararı Hesabı(-)

Menkul kıymet satışından doğan zararlar bu hesapta izlenir.

Satılan menkul kıymetlerin satış değeri ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark bu hesaba, satış tutarı tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, kayıtlı değeri ile ilgili menkul kıymet hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

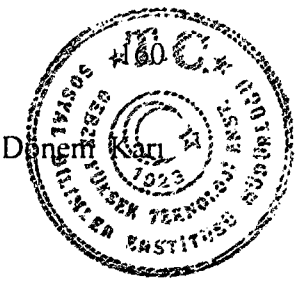
ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi 7.000.000.000 TL ödeyerek aldığı hisse senedini 6.000.000.000 TL fiyatla satmıştır.

102 BANKALAR		**6.000.000.000**	
102.01.003 İş Bankası	6.000.000.000		
655 MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARLARI		**1.000.000.000**	
655.01 Hisse Senedi Satış Zararı	1.000.000.000		
110 HİSSE SENETLERİ HS.			**7.000.000.000**
110.04 A Hisse Senedi		7.000.000.000	

3.1.6.6.3. 656- Kambiyo Zararları Hesabı(-)

Kambiyo zararları bu hesapta izlenir.

Envanter dönemlerinde yabancı paraların, yabancı para birimi üzerinden bir alacağın, alınan çeklerin, düzenlenen senetlerin ve verilen depozito ve teminatların değerlemesi sonucunda oluşan değer azalışları ile yabancı para birimi üzerinden olan borçların değerlemesi sonucu oluşan değer artışları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi daha önce 1.000.000.000 TL ödeyerek alıp bankaya yatırdığı 2000 Markı, 800.000.000 TL olarak bankadan çekmiştir.

100 KASA HESABI		**800.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa/TL)	800.000.000	
656 KAMBİYO ZARLARI HS.		**200.000.000**
656.01 Yabancı Para Satış Zararı	200.000.000	
	102 BANKALAR HESABI	**1.000.000.000**
	102.03.001 Ziraat Bankası	1.000.000.000

3.1.6.6.4. 657- Reeskont Faiz Giderleri Hesabı

Reeskont faiz giderleri bu hesapta izlenir.

Senetli alacakların reeskont işlemlerinden hesaplanan faiz giderleri bu hesaba borç, 122- Alacak Senetleri Reeskontu Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi dönem sonunda elinde bulunan 1.800.000.000 TL tutarındaki alacak senetlerini 60 gün vadeyle % 6 ıskonto oranıyla yeniden değerlemiş ve 270.000.000 TL reeskont faiz gideri olduğu tespit edilmiştir.

657 REESKONT FAİZ GİDERLERİ		**270.000.000**
657.01 Al.Sen.Reeskontu	270.000.000	
	122 ALACAK SENETLERİ REESKONTU	**270.000.000**

122 Al.Sen.Reeskontu (TL) 270.000.000

3.1.6.6.5. 659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı (-)

Yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer olağan faaliyetlerle ilgili gider ve zararlar bu hesapta izlenir.

Tahsil edilebilme niteliğini kaybetmiş işletme alacakları, işletmenin taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle geri alma imkanı sona eren depozito ve teminatlar, karşılık ayrılmamış şüpheli alacaklardan tahsil edilebilme niteliğini kaybetmiş olanlar ile sayım sonucunda ortaya çıkan noksanlıklardan nedeni tespit edilemeyen tutarlar kayıtlı değerler ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi daha önce verdiği 500.000.000 TL teminatı taahhüdünü yerine getirmediği için alamamıştır.

659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR 500.000.000

659.05 Geri Alınamayan Teminatlar 500.000.000

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNAT 500.000.000

126.01 Verilen Teminatlar 500.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin daha önce şüpheli hale gelmesi sebebiyle karşılık ayırdığı 1.175.000.000TL tutarındaki senetsiz alacağını tahsil edemeyeceği kesinleşmiştir.

659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR 1.175.00.000

659.03 Tahsil Edilemeyen Şüp.Tic.Al. 1.175.00.000

120 ALICILAR HESABI **1.175.00.000**

120.02.003 Mert Ticaret 1.175.00.000

3.1.6.7. 67- Olağandışı Gelir ve Karlar

İşletmenin olağan faaliyetlerinden bağımsız olan ve bu nedenle arızi nitelik taşıyan duran varlık satışından elde edilen karlar ile olağandışı olay ve gelişmeler nedeniyle ortaya çıkan gelir ve karlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.7.1. 671- Önceki Dönem Gelir ve Karlar Hesabı

Cari dönemden önceki dönemlere ait olan ve bu dönemlerin mali tablolarına hata ya da başka nedenlerle yansıtılmayan tutarlar bu hesapta izlenir.

Önceki döneme ait gelirler ile yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri yapan işletmelerde kesin kabul sırasında ortaya çıkan gelirlerden önceki döneme ait olanlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem karı ve Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi kiraya verdiği gayri menkulüne ait geçen yıla ait iki ayın kirasının yatmadığını kayıtlarından sonradan fark etmiştir. Kiracıya durumun bildirilmesi ile 300.000.000 TL kira İşletmenin Ziraat Bankasındaki hesabına yatırılmıştır.

102 BANKALAR HESABI **300.000.000**

102.01.001 Ziraat Bankası 300.000.000

671 ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI 300.000.000

671.02 Önceki Dönem Kira Gelirleri 300.000.000

3.1.6.7.2. 679- Diğer Olağan Dışı Gelir ve Karlar Hesabı

Yukarıdaki hesap kalemleri dışında kalan ve arızi nitelik taşıyan duran varlık satışlarından doğan karlar gibi gelir ve karlar bu hesapta izlenir.

Maddi duran varlıklar ile elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıkların satışından doğan gelir ve karlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı ve Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi maliyet bedeli 2.600.000.000 TL ve bunun birikmiş amortismanı 780.000.000 TL olan kamyoneti, KDV hariç 4.750.000.000 TL bedelle peşin olarak satmıştır.

257 BİRİKMİŞ AMORT.HES.		**780.000.000**	
257.03 Taşıtlar Amort.	780.000.000		
100 KASA HESABI		**5.605.000.000**	
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	5.605.000.000		
254 TAŞITLAR HESABI			**2.600.000.000**
254.02 Diğer Taşıtlar	2.600.000.000		
391 HESAPLANAN KDV			**855.000.000**
391.04 MDV Sat.Hes.KDV	855.000.000		
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR KAR			**2.930.000.000**
679.01 MDV Satış Karı	2.930.000.000		

3.1.6.8. 68- Olağandışı Gider ve Zararlar İşlem ve Hesapları

İşletmeninin olağan faaliyetlerden bağımsız olan ve bu nedenle sık sık ve düzenli olarak ortaya çıkması beklenmeyen işlem ve olaylardan kaynaklanan gider ve zararlar bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.8.1. 680- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararlar Hesabı (-)

Üretimle ilgili giderlerden çalışmayan döneme ve çalışmayan kısımlara ait giderler bu hesapta izlenir.

Üretimle ilgili giderlerden çalışılmayan dönem ve çalışmayan kısımlara ait giderler bu hesaba borç, ilgili yansıtma hesaplarına alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi daha önce faaliyetini durdurduğu bir atölyenin bakımı için 500.000.000 TL (KDV hariç) masraf yapmış olup, bedeli peşin ödenmiştir.

680 ÇALIŞMAYAN KISIM G.VE ZARARLARI		**500.000.000**	
680.02 Genel Üretim Giderleri	500.000.000		
191 İNDİRİLECEK KDV		**90.000.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	90.000.000		
100 KASA HESABI			**590.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL)	590.000.000		

3.1.6.8.2. 681- Önceki Dönem Gider ve Zararları Hesabı (-)

Cari dönemden önceki dönemlere ait olan ve bu dönemlerin mali tablolarına hata ya da başka nedenlerle yansıtılmayan veya sonradan ortaya çıkan gider ve zararlar bu hesapta izlenir.

Önceki döneme ait gider ve zararlar ile yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri yapan işletmelerde kesin kabul sırasında ortaya çıkan giderlerden önceki döneme ait olanlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarındaki hesabın kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : 2001 yılı Kasım –Aralık dönemine ait ödenmeyen 200.000.000+KDV tutarındaki elektrik faturası, 2002 yılı Şubat ayında ödenmiştir.

681 ÖNCEKİ DÖNEM GİDER VE ZARARLARI	**200.000.000**	
681.01 Önceki Dönem Giderleri(2001)	200.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV HESABI		**36.000.000**
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	36.000.000	
100 KASA HESABI		**236.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL)		236.000.000

3.1.6.8.3. 689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar

Yukarıda tanımlanan hesaplar kapsamı dışında kalan diğer olağandışı gider ve zararlar bu hesapta izlenir.

Maddi duran varlıkların satışından doğan gider ve zararlar, kullanılmayacak hale gelmesi nedeniyle kayıtlardan düşülmesi gereken maddi duran varlıkların amorti edilmeyen kısmı, kısmen veya tamamen değerlerini yitiren varlıklardan doğan gider ve zararlar, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıların satışından doğan gider ve zararlar ile peşin ödenen vergiler ve fonlardan indirim ve geri alma imkanı ortadan kalkanlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi kayıtlı değeri 400.000.000 TL, birikmiş amortismanı 160.000.000 TL olan bir demirbaşı 200.000.000 +KDV fiyatla peşin olarak satmıştır.

100 KASA HESABI		**236.000.000**
100.01.001 Merkez Kasa (TL)	236.000.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		**160.000.000**
257.02 Demirbaş Amortismanı	160.000.000	
689 DİĞ.OLAĞANDIŞI G.VE ZARAR		**40.000.000**
689.01 MDV Satış Zararı	40.000.000	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		**400.000.000**
255.01 Büro Demirbaşları.	400.000.000	
391 HESAPLANAN KDV		**36.000.000**
391.01 Mal ve Hiz Tes.Hes.KDV	36.000.000	

3.1.6.9. Dönem Net Karı Zararı İşlemleri

İşletmelerin faaliyet sonucunun belirlenebilmesi için gelir tablosu hesapları grubunda yer alan hesapların dönem sonunda kapatılma işlemleri bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.6.9.1. 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabı

Dönem sonlarında, sonuç hesaplarında yer alan gelir ve gider hesapları bu hesaba aktarılır. Gelir hesapları bu hesabın alacağına, gider hesapları borcuna kaydedilir. Hesabın kalanı vergiden önceki dönem karı veya zararını gösterir.

60-Brüt Satışlar, 64-Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar ve 67-Olağandışı Gelir ve Karlar gruplarında yer alan hesapların alacak kalanları bu hesaba

alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir. Hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 692- Dönem Net Karı veya Zararı hesabına borç kaydedilir.

61- Satış İndirimleri, 62- Satışların Maliyeti, 65- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar ve 68- Olağandışı Gider ve Zararlar gruplarında yer alan hesapların borç kalanları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.Dönem karı ve üzerinden ayrılan vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları bu hesaba borç, 691- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem karı üzerinden hesaplanan vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları ayrıldıktan sonra kalan tutar bu hesaba borç, 692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin 01.01.2001 – 31.12.2001 dönemine ilişkin sonuç hesaplarının tutarları aşağıdaki gibidir:

600 Yurtiçi Satışlar	2.800.000.000
601 Yurtdışı Satışlar	1.000.000.000
602 Diğer Gelirler	400.000.000
610 Satıştan İadeler	300.000.000
620 Satılan Malın Maliyeti	1.115.000.000
621 Satılan Ticari Mal Mlyt.	115.000.000
622 Satılan Hizmet Maliyeti	200.000.000
630 Araş.Geliştirme Gideri	200.000.000
632 Genel Yönetim Gideri	300.000.000
642 Faiz Gelirleri	100.000.000
649 Diğer Olağan Gel.Karlar	500.000.000
654 Karşılık Giderleri	350.000.000
657 Rees. Faiz Gideri	150.000.000
659 Diğer Olağan Gider ve Zarar	100.000.000
671 Önceki Dönem Gelir ve Karları	50.000.000
679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	50.000.000
689 Diğer Olağandışı Gid.Zarar	75.000.000

Bu değerlere göre işletmenin satış ve giderleri aşağıdaki gibi kaydedilmiştir.

690 DÖNEM KARI VE ZARARI	**3.205.000.000**	
610 SATIŞTAN İADELER		**300.000.000**

620 SATILAN MALIN MALİYETİ	1.515.000.000
621 SATILAN TİCARİ MAL MLYT.	115.000.000
622 SATILAN HİZMET MALİYETİ	200.000.000
630 ARAŞ.GELİŞTİRME GİDERİ	200.000.000
632 GENEL YÖNETİM GİDERİ	300.000.000
654 KARŞILIK GİDERLERİ	350.000.000
657 REES FAİZ GİDERİ	150.000.000
659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARAR	100.000.000
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD.ZARAR	75.000.000

---------- / / ----------

600 YURTİÇİ SATIŞLAR	2.000.000.000	
601 YURTDIŞI SATIŞLAR	1.000.000.000	
602 DİĞER GELİRLER	400.000.000	
642 FAİZ GELİRLERİ HS.	100.000.000	
649 DİĞER OLAĞAN GEL.KARLAR	500.000.000	
671 ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI	50.000.000	
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	50.000.000	
690 DÖNEM KARI VE ZARARI		4.100.000.000

3.1.6.9.2. 691- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yükümlülük Karşılıkları Hesabı

Dönem karı üzerinden ilgili mevzuat hükümlerine göre hesaplanan vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları bu hesapta izlenir.

Dönem karı üzerinden hesaplanan vergi ve diğer yasal yükümlülükler bu hesaba borç, 370- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılıkları Hesabına alacak kaydedilir.

Dönem karı üzerinden ayrılan vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi 31.12.2001 tarihinde brüt 3.250.000.000 TL kar etmiştir. İşletmenin bu karı nispetinde oluşan kurumlar vergisi karşılığı 975.000.000 TL, fon payı ise 97.500.000 TL.dır.

691 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜK.KARŞ. 1.072.500.000

691.01 Kurumlar Vergisi Karş. 975.000.000

691.02 Kurumlar Ver.Fon.Karş. 97.500.000

370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ.YAS.YÜK. 1.072.500.000

370.01.001 Kurumlar Vergisi 975.000.000

370.001.002 Kurumlar Ver. Fon Payı 97.500.000

3.1.6.9.3. 692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabı

İşletmenin vergi ve diğer yasal yükümlülükleri karşılıkları ayrıldıktan sonra kalan dönem karı veya zararı bu hesapta izlenir.

Dönem net karı üzerinden hesaplanan vergi ve yasal yükümlülük karşılıkları ayrıldıktan sonra kalan dönem net karı bu hesaba alacak, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına borç kaydedilir. Dönem sonlarında hesabın borç kalanı bu hesaba alacak, 591- Dönem Net Zararı Hesabına borç kaydedilir.

Dönem karı veya zararı hesabının borç kalanı bu hesaba borç, 690- Dönem Karı veya Zararı Hesabına alacak kaydedilir. Dönem sonlarında hesabın alacak kalanı bu hesaba borç, 590- Dönem Net Karı Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin 2001 yılı brüt karı 10.500.000.000 TL.dır. 2001 yılı kurumlar vergisi 3.150.000.000TL, kurumlar vergisi fon karşılığı 315.000.000 TL.dır. Net kar 7.035.000.000TL olmuştur.

690 DÖNEM KARI VE ZARARI	**10.500.000.000**	
691 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜK.		**3.465.000.000**
692 DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		**7.035.000.000**

ÖRNEK 2 : Dönem Karı veya Zararı hesabında bulunan 7.035.000.000 TL, 590 Dönem Net Karı Hesabına aktarılacaktır.

692 DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	**7.035.000.000**	
590 DÖNEM NET KARI		**7.035.000.000**

3.1.7. Maliyet Hesapları

Maliyet hesapları, mal ve hizmetlerin planlanan biçim ve niteliğe getirilmesi için yapılan giderlerin toplandığı ve maliyet unsurlarına dönüştürülerek izlendiği hesaplardır.

Maliyet hesaplarının tutulmasında fiili maliyet yöntemi esastır. Ancak fiili maliyet yönteminin uygulanmasının olanaksız olduğu hallerde önceden saptanmış maliyet yöntemi (standart maliyet) uygulanabilir. Üretim yerlerinde imal edilen her çeşit ürünün maliyeti, maliyet pusulasına göre tespit edilir. Bir mamulün maliyeti;

- Direkt ilk madde ve malzeme giderleri,
- Direkt işçilik giderleri ,
- En direkt genel üretim giderleri

olmak üzere üç unsurdan oluşur.

Döner sermayeli işletmelerde giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına "fonksiyon esasına" göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. Bu kayıt yönteminde; giderler eş zamanlı olarak aynı zamanda hem fonksiyonlarına hem çeşitlerine hem de ilgili gider yerlerine göre izleneceğinden, muhasebe kayıtlarında üretim ve hizmet maliyetleri belli bir düzen içinde oluşturulur.

3.1.7.1. 71 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri İşlemleri

Üretim işlemi sırasında doğrudan doğruya mamul bünyesine ana madde olarak katılan ve hangi mamulden ne kadar tüketildiği ekonomik bakımdan ayrı olarak izlenebilen ilk madde ve malzeme kullanımları ve fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir. Endirekt ilk madde ve malzeme kullanımları genel üretim giderleri içinde izlenir.

3.1.7.1.1. 710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabı

Esas üretim gider yerleri ile ilgili olan ve üretim işlemi sırasında doğrudan doğruya mamul bünyesine giren ve onun bir unsurunu oluşturan ilk madde ve malzemeler ile üretimin yapılmasında zorunlu bulunan yardımcı maddelerin ambardan çekilip kullanılması ile ilgili fiili tutarlar bu hesapta izlenir.

Üretimde kullanılmayan ve satılan ilk madde ve malzemenin maliyeti bu hesapta izlenmez.

Üretim gider yerlerine gönderilen direkt ilk madde ve malzemeler kayıtlı tutarları ile bu hesaba borç, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak kaydedilir. Üretimle ilgili olarak dışarıya yaptırılan işler maliyet tutarları ile bu hesaba borç, yapılan ödeme ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Önceki maliyet dönemi sonunda yarı mamuller üretim hesabına alınan üretim aşamasındaki yarı mamuller yeni maliyet dönemi başında bu hesaba borç, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına alacak kaydedilir.

Gider yerlerinde kullanılmak üzere alınan, daha sonra kullanılmayarak ambara geri gönderilen ilk madde ve malzemeler bu hesaba alacak, 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç kaydedilir. Direkt ilk madde ve malzeme giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 711-Direkt İlk madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin A atölyesinde 3 nolu siparişte kullanılmak üzere 5.000.000.000 TL tutarında hammadde ambar çıkış fişiyle sevk edilmiştir.

710 DİREKT İLK MADDE VE MALZ.GİDERİ 5.000.000.000

710.01.003 Hammadde Kullanımı 5.000.000.000

150 İLK MADDE VE MALZME 5.000.000.000

150.01 Hammadde 5.000.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin A atölyesinde 3 nolu siparişte kullanılmak üzere sevk edilen hammaddeden 750.000.000 TL tutarındaki kısmı kullanılmayarak ambara geri gönderilmiştir.

150 İLK MADDE VE MALZME 5.000.000.000

150.01 Hammadde 5.000.000.00

710 DİREKT İLK MADDE VE MALZ.GİDERİ 5.000.000.000

710.01.003 Hammadde Kullanımı 5.000.000.000

3.1.7.1.2. 711- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap 710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabında oluşan tutarların, cari dönem içinde üretilen mamul ve yarı mamullerin maliyetlerine aktarılması amacıyla kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde, ilk madde ve malzeme giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmini direkt ilk madde ve malzeme giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumsuz farklar bu hesaba alacak; fiyat farkları 712- Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Farkı Hesabına, miktar farkları ise 713- Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Farkı Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu farklar bu hesaba borç; fiyat farkları 712- Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Farkı Hesabına, miktar farkları ise 713- Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Farkı Hesabına alacak kaydedilir.

Direkt ilk madde ve malzeme giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Haziran ayı sonunda 1.500.000.000 TL tutarında hammadde ve malzeme stokunu kullandığını sayım sonrasında tespit etmiştir. Kullanılan bu malzemelere ait üretimin tamamlandığı anlaşılmıştır.

152 MAMULLER HESABI **1.500.000.000**

152.01 A Mamulü 1.500.000.000

711 DİR.İLK MADDE VE MALZ.YANS.HES. **1.500.000.000**

711.01 Haziran Ayı Gid.Yansıtma Hs. 1.500.000.000

3.1.7.1.3. 712- Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Farkı Hesabı

Önceden saptanmış maliyet yönteminde, direkt ilk madde ve malzeme fiili giderleri ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu veya olumsuz fiyat

farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz direkt ilk madde ve malzeme fiyat farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu fiyat farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 711- Direkt İlk Madde Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz ilk madde ve malzeme fiyat farkları bu hesaba alacak, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumsuz fiyat farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 711- Direkt İlk Madde Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu ilk madde ve malzeme fiyat farkları bu hesaba borç, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

3.1.7.1.4. 713-Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Farkı Hesabı

Önceden saptanmış maliyet yönetiminde, direkt ilk madde ve malzeme fiili giderleri ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu veya olumsuz miktar farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz miktar farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu miktar farkları maliyet

dönemi sonunda bu hesaba alacak, 711-Direkt İlk Madde Malzeme Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz miktar farkları bu hesaba alacak, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumsuz miktar farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 711-Direkt İlk Madde ve Malzeme Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu miktar farkları bu hesaba borç 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi standart maliyet yöntemini kullanmakta olup, C malı siparişi için 500.000.000 TL ilk madde hesaplayarak üretim hesabına yansıtılmıştır. Dönem sonunda olumsuz yönde 50.000.000 TL fiyat farkı ve 25.000.000 TL miktar farkı ortaya çıkmıştır.

712 DİREKT İLK MADDE VE MLZ.FİYAT FARKI		**50.000.000**
712.01 D.İlk Madde ve Malz.Fiyat Farkı	50.000.000	
713 DİREKT İLK MADDE VE MLZ.MİKTAR F. HS		**25.000.000**
713.01 D.İlk Madde ve Malz.Miktar Farkı	25.000.000	
711 DİREKT İLK MADDE VE MLZ.GİD.YANSIT.		**75.000.000**
711.01 D.İlk Madde ve Malz.Gid.Yansıt.	75.000.000	

ÖRNEK 2 : Maliyet dönemi sonunda fiyat ve miktar farkları mamul hesabına aktarılmıştır.

152 MAMULLER		**75.000.000**	
152.01 C Mamulü	75.000.000		
	712 DİR. İLK MADDE VE MLZ.FİYAT FARKI		**50.000.000**
	712.01 D.İlk Madde ve Malz.Fiyat Farkı.	50.000.000	
	713 DİR.İLK MADDE VE MLZ.MİKTAR FARKI		**25.000.000**
	713.01 D.İlk Madde ve Malz.Miktar Farkı	25.000.000	

3.1.7.2. 72-Direkt İşçilik Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Bir mal veya hizmetin üretim maliyetine doğrudan doğruya verilebilen işçilik giderleri ile ilgili gider, yansıtma ve fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.7.2.1. 720-Direkt İşçilik Giderleri Hesabı

Esas üretim gider yerleri ile ilgili olup, belli bir mamul veya hizmetin üretim maliyetine doğrudan doğruya yüklenebilen işçilik giderleri bu hesapta izlenir.

Bu giderler hangi mamul veya mamul grubu için harcandığı izlenebilen ve herhangi bir dağıtım ambarına gerek duymadan işçi başına düşen çalışma süresi ölçülebilen işçilik giderlerinden oluşur.

Esas üretim gider yerinde çalışan işçilere ait normal ücretler dışında kalan fazla çalışma ücreti, prim, ikramiye, sosyal güvenlik işveren payları ve her türlü yardımlar da direkt işçilik gideri sayılır.

Esas üretim gider yerinde çalışan işçilere ait giderlerle esas üretim gider yerleri ile ilgili olarak dışarıda yaptırılan işler için ödenen ücretler bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, yapılan ödeme 100-Kasa Hesabı veya 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Direkt işçilik giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesinin Ekim ayı üretimde çalışan işçilerine ödediği ücret bilgileri aşağıdaki gibidir:

Brüt Ücret	750.000.000
SSK İşçi Payları	100.500.000
SSK İşveren Payı	150.625.000
İşsizlik Sig.İşveren Payı	22.500.000
İşsizlik Sigortası İşçi Payı	15.000.000
Gelir Vergisi	100.710.000
Damga Vergisi	3.600.000

720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ		**923.125.000**
720.01 İşçi Ücretleri	750.000.000	
720.02 SSK İşveren Payı	150.625.000	
720.03 İş.Sig.İşveren Payı	22.500.000	
335 PERSONELE BORÇLAR		**530.390.000**
335.01 Ödenecek İşçi Ücretleri	530.390.000	
360 ÖDENECEK VER.VE FON		**104.110.000**
360.01 Ödenecek Gelir Vergisi	100.710.000	
360.02 Ödenecek Damga Vergisi	3.600.000	
361 ÖDENECEK SOS.GÜV.KS.		**288.625.000**
361.01 Ödenecek SSK Primleri	251.125.000	
361.02 Ödenecek İşsizlik S.Primi	37.500.000	

3.1.7.2.2. 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap 720- Direkt İşçilik Giderleri Hesabında oluşan tutarların, cari dönem içerisinde üretilen mamul veya yarı mamul maliyetlerine aktarılması amacıyla kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde direkt işçilik giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde tahmini ücret giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz farklar bu hesaba alacak; ücret farkları 722- Direkt İşçilik Ücret Farkları Hesabına, süre(zaman) farkları ise 723- Direkt İşçilik Süre (Zaman) Farkları Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu farklar bu hesaba borç; ücret farkları 722- Direkt İşçilik Ücret Farkları Hesabına, süre (zaman) farkları ise 723- Direkt İşçilik Süre (Zaman) Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

Direkt işçilik giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 720-Direkt İşçilik Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi Temmuz ayında A yarı mamulü için 3.569.850.000 TL işçilik gideri yapıldığını tespit etmiştir.

151 YARI MAMULLER-ÜRETİM HES. 3.569.850.000
151.02.001 A Yarı Mamul 3.569.850.000
721 DİREKT İŞÇİLİK GİD.YANSIT. HES. 3.569.850.000
721.07 Temmuz Ayı Giderleri Yans. 3.569.850.000

3.1.7.2.3. 722- Direkt İşçilik Ücret Farkları Hesabı

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili direkt işçilik giderleri ile önceden saptanmış ve maliyetlere yüklenmiş direkt işçilik giderleri arasındaki olumlu veya olumsuz ücret farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap

oluşan olumlu veya olumsuz direkt işçilik ücret farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu ücret farkları, maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz direkt işçilik ücret farkları bu hesaba alacak, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz ücret farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç 721-Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu ücret farkları bu hesaba borç, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152-Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

3.1.7.2.4. 723- Direkt İşçilik Süre (Zaman) Farkları Hesabı

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında olumlu veya olumsuz süre (zaman) farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz süre (zaman) farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu süre (zaman) farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 721-Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz süre (zaman) farkları bu hesaba alacak, 151-Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz süre (zaman) farkları bu hesaba borç, 721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu süre (zaman) farkları bu hesaba borç, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi standart maliyet yöntemini kullanmakta olup, B yarı mamulü için 4.589.600.000.000 TL işçilik gideri hesaplayarak üretim hesabına yansıtılmıştır. Dönem sonunda olumlu yönde 120.580.000 TL ücret farkı ve 258.430.000 TL süre (zaman) farkı ortaya çıkmıştır.

721 DİREKT İŞÇİLİK GİD.YANSIT. **379.010.000**
721.01 D.İşçilik Gid.Yansıt. 379.010.000
722 DİREKT İŞÇİLİK ÜCRET FARKI **120.580.000**
722.01 D.İşçilik Ücret Farkı. 120.580.000
723 DİREKT İŞÇİLİK ZAMAN FARKI **258.430.000**
723.01 D.İşçilik Zaman Farkı 258.430.000

ÖRNEK 2 : Maliyet dönemi sonunda olumlu yönde oluşan ücret ve zaman farkları yarı mamul hesabından düşülmüştür.

722 DİREKT İŞÇİLİK ÜCRET FARKI **120.580.000**
722.01 D.İşçilik Ücret Farkı. 120.580.000
723 DİREKT İŞÇİLİK ZAMAN FARKI **258.430.000**

723.01 D.İşçilik Zaman Farkı 258.430.000

151 YARI MAMULLER 379.010.000

151.02.002 B Yarı Mamul 379.010.000

3.1.7.3. 73- Genel Üretim Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin üretim ve bu üretime bağlı hizmetler için yapılan direkt ilk madde ve malzeme ve direkt işçilik dışında kalan giderlerle ilgili gider ve yansıtma hesapları ile fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.7.3.1. 730- Genel Üretim Giderleri Hesabı

Üretim ve bu üretime bağlı hizmetler için yapılan direkt işçilik ve direkt ilk madde ve malzeme dışında kalan giderler bu hesapta izlenir.

Bu giderlerin üretim ve hizmet maliyeti ile ilgili gider niteliği taşıması, çeşit ve değer yönü ile doğrudan doğruya değil ancak dağıtım yoluyla üretim ve hizmet maliyetine yansıtılır nitelikte olması gerekir.

Üretim faaliyeti ile ilgili endirekt giderler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Maliyetlere yansıtılan genel yönetim giderleri bu hesaba borç, 770- Genel Yönetim Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel üretim giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin A atölyesinde 1 nolu sipariş için Aralık ayında genel üretim giderleri olarak 5.500.000.000 TL endirekt hammadde kullanmış ve 3.000.000.000 TL işçilik tahakkuk etmiştir.

730 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ 8.500.000.000

730.01.001.050 Endirekt Malzeme 5.500.000.000

730.01.001.100 Endirekt İşçilik Gid. 3.000.000.000

150 İLK MADDE VE MLZ.HS. 5.500.000.000

150.02 Yardımcı Malzemeler. 5.500.000.000

381 GİDER TAHAKKUKLARI HES. 3.000.000.000

381.01 Ücret Tahakkuku 3.000.000.000

3.1.7.3.2. 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap, genel üretim giderleri hesabında oluşan tutarların, hesap dönemi içerisinde üretilen mamul veya yarı mamul maliyetlerine aktarılması amacıyla kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde, genel üretim giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmini genel üretim giderleri, maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz farklar bu hesaba alacak; bütçe farkları 732- Genel Üretim Giderleri Bütçe Farkları Hesabına, verimlilik farkları 733- Genel Üretim Giderleri Verimlilik Farkları Hesabına, kapasite farkları ise 734- Genel Üretim Giderleri Kapasite Farkları Hesabına borç kaydedilir.

Genel üretim giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 730- Genel Üretim Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu farklar bu hesaba borç; bütçe farkları 732- Genel Üretim Giderleri Bütçe Farkları Hesabına, verimlilik farkları 733- Genel Üretim Giderleri Verimlilik Farkları Hesabına, kapasite farkları ise 734- Genel Üretim Giderleri Kapasite Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Eylül ayı içinde Genel Üretim Giderleri hesabında biriken toplam gider 3.000.000.000 TL.dır. Bunun 2.200.000.000 TL mamul, kalanı yarı mamul üretiminde kullanılmıştır.

152 MAMULLER HESABI		**2.200.000.000**
152.01 Mamuller Hesabı	2.200.000.000	
151 YARI MAMULLER		**800.000.000**
151.02 Yarı Mamul	800.000.000	
	731 GENEL ÜRETİM GİD.YASITMA HS.	**3.000.000.000**
	731.09 Eylül Ayı Gid.Yansıtma	3.000.000.000

3.1.7.3.3. 732- Genel Üretim Giderleri Bütçe Farkları Hesabı

Fiili üretim genel giderleri ile maliyetlere yüklenen önceden saptanmış giderler arasındaki olumlu veya olumsuz bütçe farkları bu hesapta izlenir. Hesap, oluşan olumlu veya olumsuz bütçe farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu bütçe farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan, olumsuz bütçe farkları bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz bütçe farkları bu hesaba borç, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu bütçe farkları bu hesaba borç, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

3.1.7.3.4. 733- Genel Üretim Giderleri Verimlilik Farkları Hesabı

Fiili üretim genel giderleri ile maliyetlere yüklenen önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu veya olumsuz verimlilik farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz verimlilik farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu verimlilik farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz verimlilik farkları bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz verimlilik farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu verimlilik farkları bu hesaba borç, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

3.1.7.3.5. 734- Genel Üretim Giderleri Kapasite Farkları Hesabı

Fiili üretim genel giderleri ile maliyetlere yüklenen önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu veya olumsuz kapasite farkları bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz kapasite farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu kapasite farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz kapasite farkları bu hesaba alacak, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz kapasite farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu kapasite farkları bu hesaba borç, 151- Yarı Mamuller Üretim Hesabına veya 152- Mamuller Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner Sermaye İşletmesi standart maliyet yöntemini kullanmakta olup, 5.479.650.000 TL tutarında genel üretim gideri maliyet olarak yansıtılmıştır. Dönem sonunda olumlu 500.000.000 TL bütçe farkı, olumsuz yönde 300.000.000 TL verimlilik farkı ve 450.000.000TL kapasite farkı oluşmuştur.

733 G.ÜRETİM GİD.VERİMLİLİK FARKI 300.000.000
733.01 G.Üretim Gid.Verimlilik F. 300.000.000
734 G.ÜRETİM GİD.KAPASİTE FARKI 450.000.000
734.01 G.Üretim Gid.Kapasite Farkı 450.000.000
732 G.ÜRETİM GİD.BÜTÇE FARKI HS 500.000.000
732.01 Genel Üretim Gid.Bütçe Farkı 500.000.000
731 G.ÜRETİM GİD.YANSITMA HS. 250.000.000
731.01 G.Üretim Gid.Yansıtma 250.000.000

3.1.7.4. 74- Hizmet Üretim Maliyeti İşlemleri ve Hesap Kayıtları

3.1.7.4.1. 740- Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı

Hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderler bu hesapta izlenir.

Hizmet üretimi için yapılan giderler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak yazılır. Maliyetlere yansıtılan genel yönetim giderleri bu hesaba borç, 770- Genel Yönetim Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

Hizmet üretim maliyeti yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak; 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Hastane döner sermaye işletmesinde hasta muayene ve tedavisinde kullanılmak üzere acil polikliniğine 498.256.000 TL tutarında sıhhi malzeme verilmiştir.

740 HİZMET ÜRETİM MALİYETİ HESABI	**498.256.000**	
740.01 Acil Poliklinik	498.256.000	
150 İLKMADDE VE MALZEME		**498.256.000**
150.02 Yardımcı Malzemeler	498.256.000	

3.1.7.4.2. 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı

Bu hesap, hizmet maliyetini oluşturan giderlerin 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına, taahhüt işleri yapan işletmelerde ise dönem içinde yapılan inşaat giderlerinin 170-178 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabına aktarılmasında kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde, hizmet üretim maliyeti hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmini hizmet üretim giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, hizmet işletmelerinde 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına, yıllara yaygın inşaat ve taahhüt işi yapan işletmelerde ise

170-178 hesap aralığında projeler bazında açılan ilgili Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumsuz hizmet üretim maliyeti farkları bu hesaba alacak, 742- Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabına borç kaydedilir.

Hizmet üretim maliyeti yansıtma hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç; 740- Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına alacak kaydedilir

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu farklar bu hesaba borç, 742- Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Hastane döner sermaye işletmesinde Ağustos ayı giderlerinin 12.568.000.000 TL olarak gerçekleştiği 740 Hizmet Üretim Maliyeti hesabının borç bakiyesinden anlaşılmıştır. Bu miktarın 8.245.360.000 TL memur ücret ve giderleri, 1.356.780.000 TL çeşitli giderler, kalan 2.965.860.000 TL ise vergi ve diğer kanuni kesintilerdir.

622 SATILAN HİZMET MALİYETİ		**12.568.000.000**
622.02 Memur Ücret ve Giderleri	8.245.360.000	
622.04 Çeşitli Giderler	1.356.780.000	
622.05 Vergi, Resim ve Harçlar	2.965.860.000	
741 HİZ.ÜRETİM MALİYETİ YANS.HES.		**12.568.000.000**
741.08 Ağustos Ayı Gid.Yans.	12.568.000.000	

3.1.7.4.3. 742- Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabı

Hizmet üretim maliyetlerinin fiili tutarları ile önceden saptanmış hizmet üretim maliyeti arasındaki olumlu veya olumsuz farklar bu hesapta izlenir. Bu hesap, oluşan olumlu veya olumsuz hizmet üretim maliyetine göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumlu hizmet üretim maliyeti farkları, maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 741- Hizmet Üretim Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz hizmet üretim maliyeti farkları bu hesaba alacak, hizmet işletmelerinde 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına, yıllara yaygın inşaat ve taahhüt işi yapan işletmelerde ise 170-178 hesap aralığında projeler bazında açılan ilgili Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında oluşan olumsuz hizmet üretim giderleri bu hesaba borç, 741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili maliyetler ile önceden saptanmış maliyetler arasında ortaya çıkan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu hizmet üretim giderleri bu hesaba borç, hizmet işletmelerinde 622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına, yıllara yaygın inşaat ve taahhüt işi yapan işletmelerde ise 170-178 hesap aralığında projeler bazında açılan ilgili Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Standart maliyet yöntemini kullanmakta olan döner sermaye işletmesinin Ekim ayı sonu hizmet üretim maliyeti olumsuz farkı 548.236.000TL olarak gerçekleşmiştir.

742 HİZ.ÜRETİM MALİYETİ FARKI 548.236.000

742.01 Hiz.Ürt.Mlyt.Farkı 548.236.000

741 HİZMET ÜRETİM MALİYETİ YANS.HS. **548.236.000**

741.10 Ekim Ayı Gid.Yans. 548.236.000

3.1.7.5. 75- Araştırma ve Geliştirme Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile ilgili gider, yansıtma ve fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.7.5.1. 750- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı

Üretime devam olunan mamullerin maliyetlerini düşürmek, satışlarını artırmak, bulunan yeni üretim çeşitlerinin işletmelerde kullanılmakta olan yöntem ve işlemlerini geliştirmek ya da yeni yöntem ve işlemler bulmak, üretimde kullanılan teçhizatın yenilerinin ve mevcutlarının geliştirilmesine ilişkin araştırmalar yapmak satış ve pazarlama faaliyetlerini geliştirmek için yapılan giderler bu hesapta izlenir.

Araştırma ve geliştirme giderleri bu hesaba borç ilgili hesaplara alacak kaydedilir. Araştırma ve geliştirme giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 751-Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi ay içinde 1.000.000.000 TL (KDV hariç) araştırma geliştirme gideri ödemiştir.

750 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD. **1.000.00.000**

750.01 Araştırma ve Geliştirme Gid. 1.000.000.000

191 İNDİRİLECEK KDV HESABI **180.000.000**

191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd. KDV 180.000.000

100 KASA HESABI **1.180.000.000**

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 1.180.000.000

3.1.7.5.2. 751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap, araştırma ve geliştirme giderleri hesabının fiili veya standart tutarlarının dönem sonunda sonuç hesaplarına aktarılması amacıyla kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde araştırma ve geliştirme giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmin edilen araştırma ve geliştirme giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz araştırma ve geliştirme gider farkları bu hesaba alacak, 752- Araştırma ve Geliştirme Gider Farkları Hesabına borç kaydedilir.

Araştırma ve geliştirme giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 750- Araştırma ve Geliştirme Gider Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu gider farkları bu hesaba borç, 752- Araştırma ve Geliştirme Gider Fark Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Kasım ayı araştırma geliştirme giderlerinin 1.279.530.000 TL olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu miktar dışarıdan sağlanan hizmetlerden oluşmaktadır.

630 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD. 1.279.530.000
630.03 Dışarıdan Sağlanan Fayd.Hiz. 1.279.530.000
751 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD.YANS. 1.279.530.000
751.11 Kasım Ayı Gid.Yans. 1.279.530.000

3.1.7.5.3. 752- Araştırma ve Geliştirme Gider Farkları Hesabı

Fiili araştırma ve geliştirme giderleri ile maliyetlere yüklenen önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu veya olumsuz farklar bu hesapta izlenir.

Hesap, oluşan olumlu veya olumsuz araştırma ve geliştirme gider farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu araştırma ve geliştirme gider farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanan giderler arasında oluşan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz araştırma ve geliştirme gider farkları bu hesaba alacak, 630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz araştırma ve geliştirme gider farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanan giderler arasında oluşan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu araştırma ve geliştirme gider farkları bu hesaba borç, 630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Standart maliyet yöntemini kullanmakta olan döner sermaye işletmesinin Kasım ayı sonu araştırma ve geliştirme giderleri farkı olumlu yönde 156.480.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

751 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD.YANS. 156.480.000
751.11 Kasım Ayı Gid.Yans. 156.480.000
752 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİD.FARKI 156.480.000
752.01 Araş.Geliş.Gid.Farkı 156.480.000

3.1.7.6. 76- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

gider, yansıtma ve fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.7.6.1. 760- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı

Üretilen malın stoklara verildiği ve hizmetin tamamlandığı andan itibaren alıcılara teslimine kadar geçen sürede pazarlama, satış ve dağıtım faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan her türlü giderler bu hesapta izlenir.

Pazarlama, satış ve dağıtım faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan giderler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : İşletmenin ürettiği mamulün alıcıya teslim edilmesi için 240.000.000 TL+ KDV tutarında kargo ücreti peşin olarak ödenmiştir.

760 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİD.	**240.000.000**		
760.03.001 Kargo Gideri	240.000.000		
191 İNDİRİLECEK KDV		**43.200.000**	
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV	43.200.000		
100 KASA HESABI			**283.200.000**
100.01.001Merkez Kasa(TL)	283.200.000		

3.1.7.6.2. 761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin sonuç hesaplarına aktarılması amacıyla kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde pazarlama, satış ve dağıtım giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmin edilen pazarlama, satış ve dağıtım giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 631- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz pazarlama, satış ve dağıtım gider farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 762-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Fark Hesabına borç kaydedilir.

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 760- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu pazarlama, satış ve dağıtım gider farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 762-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Fark Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Kasım ayı pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin 2.763.420.000 TL olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu miktar dışarıdan sağlanan hizmetlerden oluşmaktadır.

631 PAZ.,SATIŞ VE DAĞ. GİD.		**2.763.420.000**	
631.03 Dışarıdan Sağlanan Fayd.Hiz.		2.763.420.000	
	761 PAZ.,SATIŞ VE DAĞ.GİD.YANS.		**2.763.420.000**
	761.11 Kasım Ayı Gid.Yans.		2.763.420.000

3.1.7.6.3. 762- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Fark Hesabı

Fiili pazarlama, satış ve dağıtım giderleri ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu veya olumsuz gider farkları bu hesapta izlenir. Hesap, oluşan olumlu veya olumsuz pazarlama, satış ve dağıtım gider farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu pazarlama, satış ve dağıtım gider farkları maliyet dönem sonunda bu hesaba alacak, 761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz pazarlama, satış ve dağıtım gider farkları bu hesaba alacak, 631- Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz pazarlama, satış ve gider farkları, maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 761 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu pazarlama, satış ve dağıtım gider farkları bu hesaba borç, 631- Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Standart maliyet yöntemini kullanmakta olan döner sermaye işletmesinin Kasım ayı sonu pazarlama, satış ve dağıtım giderleri farkı olumsuz yönde 248.700.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

762 PAZ.,SATIŞ VE DAĞ. GİD.FARKI 248.700.000
762.01 Paz.,Satış ve Dağ.Gid.Farkı 248.700.000
761 PAZ.,SATIŞ VE DAĞ. GİD.YANS. 248.700.000
761.11 Kasım Ayı Gid.Yans. 248.700.000

3.1.7.7. 77- Genel Yönetim Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İşletmenin yönetim fonksiyonu ile ilgili faaliyetlerinin izlenmesinde kullanılan gider, yansıtma ve fark hesapları bu grup hesaplarda izlenir.

3.1.7.7.1. 770- Genel Yönetim Giderleri Hesabı

İşletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderler (katkı payları dahil) bu hesapta izlenir.

Yönetim gider yerleri ile ilgili olarak yapılan ücret ödemeleri ile diğer giderler bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Personele her ne ad altında olursa olsun katkı payı olarak yapılan ödemeler bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 363- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına alacak kaydedilir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu payı, merkez hissesi, idare masraflarına katılma payı ve amortisman payına ilişkin tutarlar bu hesaba borç, 360- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel yönetim giderleri yansıtma hesabının alacak kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 771- Genel Yönetim Giderler Yansıtma Hesabına borç kaydedilir. Maliyetlere yansıtılan genel yönetim giderleri bu hesaba alacak, 730- Genel Üretim Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin yıl sonu gelirinden 547.310.000TL Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu payı ayrılmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	**547.310.000**	
770.05.002 Çocuk Esirgeme Kurumu Payı	547.310.000	
362 ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜM.		**547.310.000**
362.02 Çocuk Esirgeme Kurumu Payı		547.310.000

3.1.7.7.2. 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı

Bu hesap dönem içinde genel yönetim giderlerinde hesaplanan fiili tutarların veya önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda önceden saptanmış genel yönetim giderlerinin sonuç hesaplarına aktarılmasında kullanılır.

Fiili maliyet yönteminde, genel yönetim giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda, önceden saptanmış maliyet yönteminde ise tahmin edilen genel yönetim giderleri maliyet unsuru olarak bu hesaba alacak, 632- Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uyguladığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz genel yönetim gider farkları bu hesaba alacak, 772- Genel Yönetim Gider Farkları Hesabına borç kaydedilir.

Genel Yönetim Giderleri hesabının borç kalanı maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 770-Genel Yönetim Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu genel yönetim gider farkları bu hesaba borç, 772- Genel Yönetim Gider Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin Aralık ayı genel yönetim giderlerinin 2.589.630.000 TL memur ücret ve giderleri, 567.150.000TL dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, 2.965.210.000 TL çeşitli giderler, 3.740.890.000 TL vergi resim ve harçlar ile 458.870.000 TL amortisman giderleri olmak üzere toplam 10.321.750.000 TL olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir.

632 GENEL YÖNETİM GİD.		**10.321.750.000**
632.02 Memur Ücret ve Giderleri	2.589.630.000	
632.03 Dış.Sağl. Fayda ve Hizmetler	567.150.000	
632.04 Çeşitli Giderler	2.965.210.000	
632.05 Vergi, Resim ve Harçlar	3.740.890.000	
632.06 Amortisman ve Tükenme Payları	458.870.000	
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.		**10.321.750.000**
771.12 Aralık Ayı Gid.Yans.		10.321.750.000

3.1.7.7.3. 772-Genel Yönetim Gider Farkları Hesabı

Fiili genel yönetim giderleri ile önceden saptanmış olumlu veya olumsuz genel yönetim gider farkları bu hesapta izlenir. Hesap, oluşan olumlu veya olumsuz genel yönetim gider farklarına göre çift taraflı olarak çalışabilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uygulandığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumlu genel yönetim gider farkları maliyet dönemi sonunda bu hesaba alacak, 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan ve bu hesaba borç yazılan olumsuz genel yönetim gider farkları bu hesaba alacak, 632- Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Önceden saptanmış maliyet yönteminin uyguladığı durumlarda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan olumsuz genel yönetim gider farkları bu hesaba borç, 771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Maliyet dönemi sonunda, fiili giderler ile önceden saptanmış giderler arasında oluşan ve bu hesaba alacak yazılan olumlu genel yönetim gider farkları bu hesaba borç, 632- Genel Yönetim Giderleri Hesabına alacak kaydedilir.

ÖRNEK : Standart maliyet yöntemini kullanmakta olan döner sermaye işletmesinin Aralık ayı sonu genel yönetim giderleri farkı olumsuz yönde 875.460.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

772 GENEL YÖNETİM GİD.FARKI **875.460.000**
772.01 Genel Yön.Gid.Farkı 875.460.000
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS. 875.460.000
771.12 Aralık Ayı Gid.Yans. 875.460.000

3.1.8. Nazım Hesaplar

İşletmenin varlık ve kaynaklarını doğrudan doğruya ilgilendirmeyen, fakat bilinmesi, izlenmesi ve saklanması gerekli olan bilgiler ve değerler bu grup hesaplarda izlenir.

İşletmeler faaliyet alanlarına göre farklılıklar gösterdiğinden ihtiyaç duyulan konulara ilişkin nazım hesap açabilirler.

İşletmenin izlemek durumunda olduğu bilgi ve değerler, karşılıklı olarak açılan nazım hesaplara borç ve alacak yazılır. Nazım hesaplarda yazılı bilgi ve değerlerin kısmen veya tamamen ortadan kalkması halinde, önceden yapılmış hesap kayıtları ters kayıtla kapatılır.

İşletmenin ihtiyaçlarına göre nazım hesap açmaları serbest olmakla beraber, bu Yönetmelikte açılan nazım hesaplarla ilgili ortaya çıkan hususlar aşağıdaki nazım hesaplarda izlenir.

3.1.8.1. Teminat Alınan Değerler

Teminat ve depozito olarak geçici, kesin ve avans teminatı karşılığı alınan banka teminat mektupları, hazine bonosu ve devlet tahvili gibi nakit dışındaki değerler bu grupta açılan hesaplarda izlenir.

3.1.8.1.1. Teminat Alınan Değerler İşlemleri

İşletmelerce geçici, kesin ve avans teminatı karşılığı olarak alınan teminat mektupları, Bakanlıkça (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) yapılan düzenlemeler doğrultusunda incelendikten sonra kabul edilir.

Teminat ve depozito olarak alınan menkul kıymet ve banka teminat mektuplarının geri verilmesinde, bunların alınması sırasında verilen menkul kıymetler alındısı geri alınarak saymanlık işlem fişine bağlanır.

Döner sermayeli işletmelerin faaliyet kapsamındaki işleri dolayısıyla aldıkları kesin teminatların iadesinde, Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin 49 uncu maddesi ile Bakanlıkça (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) aranan şartların gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılır.

3.1.8.1.2. Tahvillerin Faiz Kuponları

Teminat ve depozito olarak kabul edilen tahvillerin üzerlerinde bulunması gereken vadesi gelmemiş kuponlarının eksiksiz olması şarttır.

Teminat olarak alınan tahvillerin vadesi gelmiş kuponları teslim eden tarafından istenildiği, istem hakkındaki dilekçenin altına iade edilen kuponların adet ve tutarı ile geri verildiği yazılarak teslim alana imzalattırılır. Dilekçeler bu amaçla açılacak dosyada saklanır.

3.1.8.1.3. 900- Alınan Teminatlar Hesabı

3.1.8.1.4. 901- Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabı

Teminat olarak kabul edilen nakit dışındaki değerler alındığında 900- Alınan Teminatlar Hesabına borç, 901- Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabına alacak kaydedilir. İade edilen veya paraya çevrilen teminatlar hesaplardan ters kayıtla çıkarılır.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi açmış olduğu ihale için 550.000.000 TL değerinde banka teminat mektubu almıştır.

900 ALINAN TEMİNATLAR	**550.000.000**	
900.01 Banka Teminat Mektubu	550.000.000	
	901 ALINAN TEMİNATLAR ALACAKLI HES.	**550.000.000**
	901.01 Banka Teminat Mektubu	550.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin açmış olduğu ihale için alınan 550.000.000 TL değerindeki banka teminat mektubu, sözleşme şartları yerine getirildiği için iade edilmiştir.

901 ALINAN TEMİNATLAR ALACAKLI HES. 550.000.000
901.01 Banka Teminat Mektubu 550.000.000
900 ALINAN TEMİNATLAR 550.000.000
900.01 Banka Teminat Mektubu 550.000.000

3.1.8.2. 91- Teminat Verilen Değerler İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Teminat olarak verilen nakit dışındaki değerler aşağıdaki hesaplarda izlenir.

3.1.8.2.1. 910- Verilen Teminatlar Hesabı

3.1.8.2.2. 911- Verilen Teminatlar Alacaklı Hesabı

Teminat olarak verilen değerler 910- Verilen Teminatlar Hesabına borç, 911- Verilen Teminatlar Alacaklı Hesabına alacak kaydedilir. Geri alınan teminatlar hesaplardan ters kayıtla çıkarılır.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi katılmış olduğu ihale için 1.200.000.000 TL değerindeki hazine bonosunu teminat olarak vermiştir.

910 VERİLEN TEMİNATLAR 1.200.000.000
910.02 Hazine Bonosu 1.200.000.000
911 VERİLEN TEM. ALACAKLI HES. 1.200.000.000
911.02 Hazine Bonosu 1.200.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesi katılmış olduğu ihale için verdiği 1.200.000.000 TL değerindeki hazine bonosunu sözleşme şartlarını yerine getirdiği için geri almıştır.

911 VERİLEN TEMİNATLAR ALACAKLI HES. 1.200.000.000

911.02 Hazine Bonosu 1.200.000.000

910 VERİLEN TEMİNATLAR 1.200.000.000

910.02 Hazine Bonosu 1.200.000.000

3.1.8.3. 92- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler İşlemleri ve Hesap Kayıtları

Kanunen kabul edilmeyen giderler aşağıdaki hesaplarda izlenir.

3.1.8.3.1. 920- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Hesabı

3.1.8.3.2. 921- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Alacaklı Hesabı

Kanunen kabul edilmeyen giderler 920- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Hesabına borç, 921- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Alacaklı Hesabına alacak kaydedilir. Hesap dönemi sonunda kanunen kabul edilmeyen giderler vergi matrahına dahil edildikten sonra bu hesaplar ters kayıtla kapatılır.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesinin elinde bulunan alış değeri 42.000. TL olan 10 lot A Hisse senedinin bilançonun günündeki değerinin 26.000 TL olduğu tespit edilmiş ve 160.000.000 TL karşılık ayrılmıştır.

920 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİD. 160.000.000

920.02 Men.Kıy.Değ.Düş.Karş. 160.000.000

921 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİD.AL.HESABI 160.000.000

921.02 Men.Kıy.Değ.Düş.Karş. 160.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin elinde bulunan A Hisse senedinin değerinin düşmesi sebebiyle ayırmış olduğu karşılık vergi matrahına dahil edilmiştir.

921 KAN.KABUL EDİLMEYEN GİD.AL.HES. 160.000.000

921.02 Men.Kıy.Değ.Düş.Karş. 160.000.000

920 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİD. 160.000.000
920.02 Men.Kıy.Değ.Düş.Karş. 160.000.000

3.1.8.4. 93- Vergi Dışı Gelirler İşlemleri ve Hesap Kayıtları

İlgili gelir hesabına kaydedilmekle birlikte vergi matrahına dahil edilmeyen gelirler aşağıdaki hesaplarda izlenir.

3.1.8.4.1. 930- Vergi Dışı Gelirler Hesabı

3.1.8.4.2. 931- Vergi Dışı Gelirler Alacaklı Hesabı

Vergi dışı gelirler 930- Vergi Dışı Gelirler Hesabına borç, 931- Vergi Dışı Gelirler Alacaklı Hesabına alacak kaydedilir. Hesap dönemi sonunda vergi dışı gelirler, vergi matrahından düşüldükten sonra bu hesaplar ters kayıtla kapatılır.

3.1.8.5. 94- Demirbaş Giderleri İşlemleri ve Hesap Kayıtları

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 313 ncü maddesinde belirtilen tutarın altında kalan (2002 Mali Yılı için 250.000.000.-TL) ve Maddi Duran Varlıklar grubunda yer alan hesaplara kaydedilmeyen demirbaş giderleri aşağıdaki hesaplarda izlenir.

3.1.8.5.1. 940 - Demirbaş Giderleri Hesabı

3.1.8.5.2. 941- Demirbaş Giderleri Alacaklı Hesabı

2002 Mali Yılı limiti olan 250.000.000 TL'nın altında demirbaş alımları direk gider yazılabilmektedir. Bu durumda, ilgili hesap kayıtlarından başka; demirbaş edinildiğinde, 940 Demirbaş Giderleri hesabına borç, 941 Demirbaş Giderleri Alacaklı hesabına alacak kaydedilir.

Demirbaşların kayıtlardan düşmesi halinde, bu hesaplar ters kayıtla kapatılır.

ÖRNEK 1 : Döner sermaye işletmesi muhasebe hizmetlerinde kullanılmak üzere 210.000.000 TL değerinde bir adet hesap makinesi almıştır.

940 DEMİRBAŞ GİDERLERİ HESABI **210.000.000**
940.01 Hesap Makinesi 210.000.000
941 DEMİRBAŞ GİDERLERİ ALACAKLI HESABI **210.000.000**
941.01 Hesap Makinesi 210.000.000

ÖRNEK 2 : Döner sermaye işletmesinin daha önce almış olduğu direk gider yazılan 25.000.000 TL değerindeki faks cihazı ekonomik ömrünü doldurduğundan kayıtlardan düşülmüştür.

941 DEMİRBAŞ GİDERLERİ ALACAKLI HESABI **25.000.000**
941.02 Faks Cihazı 25.000.000
940 DEMİRBAŞ GİDERLERİ HESABI **25.000.000**
940.02 Faks Cihazı 25.000.000

3.2. Kullanılacak Defter ve Belgeler

3.2.1. Muhasebeleştirme Belgeleri

Döner sermayeli işletmelerce mal, hizmet ve duran varlık satın almaları ile gider kaydıyla nakden veya hesaben yapacakları ödemelerde tahakkuk müzekekeresi ve verile emri; diğer bütün işlemlerde saymanlık işlem fişi muhasebeleştirme belgesi olarak kullanılır.

Tahakkuk müzakeresi ve verile emrine, ödemenin çeşidine göre Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirtilen kanıtlayıcı belgeler eklenir.

Muhasebeleştirme belgelerinin birinci nüshası ile eki kanıtlayıcı belgeler Sayıştay'a gönderilir; ikinci nüshası ise yevmiye tarih ve numara sırasına göre saymanlıkta saklanır.

Muhasebeleştirme belgelerinin birinci nüshasına, kanıtlayıcı belgelerin aslı veya yasal bir sebeple aslı temin edilemeyen belgelerin onaylı suretleri bağlanır. Onaylı suretlerin; onaylayan ilgili birim yetkilisinin adı, soyadı, unvanı, imzası ve resmi mühür ile onay tarihini taşıması gerekir. Ancak, fatura ve ayniyat alındısı asıllarının muhasebeleştirme belgelerine bağlanması esastır.

Muhasebeleştirme belgelerinin düzenlenme yer ve şekilleri aşağıda çıkarılmıştır.

3.2.1.1. Tahakkuk Müzekkeresi ve Verile Emri

Döner sermayeli işletmelerin işletme bütçesine gider kaydı suretiyle nakden veya hesaben yapacakları her türlü ödemeler ile göndermeler için bu belge kullanılır.

Tahakkuk müzekkeresi ve verile emrinin düzenlenmesinde, tabloların ilgili sütunlarında yer alan bilgilerin aşağıdaki açıklamalara göre tam ve doğru yazılmasına dikkat edilir. (Bkz. EK-2)

- Saymanlık kodu sütununa; döner sermaye saymanlığının kod numarası yazılır.
- Daire kodu ve birim kodu sütunlarına; varsa ilgili dairelere verilen kod numaraları yazılır.
- Hesap dönemi sütununa; işlemin yapıldığı hesap dönemini gösteren ve dört rakamdan oluşan takvim yılı yazılır.
- Yevmiye tarihi sütununa; işleme ilişkin düzenlenen belgelerin saymanlıkça yevmiye kayıtlarına alındığı gün, ay ve yılı gösteren tarih yazılır.
- Yevmiye numarası sütununa; hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıra atlatmaksızın devam edilen numara yazılır.
- Belge düzenleme nedeni sütununa; belgenin hangi amaçla düzenlendiği yazılır.
- İlgilinin adı-soyadı sütununa; ödeme, gönderme ve iadenin yapıldığı kişi veya kurumun adı, soyadı ya da unvanı yazılır. Adı, soyadı veya ünvanının yazılmasına gerek olmayan işlemlerde bu sütun boş bırakılır.

- Hesabın kodu sütununa; bu yönetmeliğin hesap planında yer alan hesapların kod numaralı ve bölümlemeleri yazılır.
- Tutar sütununa; gerçekleşen işleme ilişkin tutar, rakamsal olarak "borç" ve "alacak" sütunlarına ayrı ayrı yazılır.
- Gider gelir- kesinti veya ayrıntının çeşidi sütununa; gider-gelir kesinti veya ayrıntının kodu ve kısa açıklaması yazılır.
- Tahakkuk eden sütununa; tahakkuk eden giderler yazılır.
- Kesinti toplamı sütununa; giderlerden yapılan kesintilerin toplamı yazılır.
- Ödenmesi gereken sütununa; ilgiliye ödenmesi gereken tutar yazılır.
- Kasa, çek ve gönderme emri numarası sütunlarına; sırasıyla, ödeme kasadan yapılıyor ise günlük kasa defteri "alacak" sayfasındaki sıra numarası, ödeme veya gönderme bankadan yapılıyor ise çek veya gönderme emri numarası yazılır.
- "Tetkik eden" tablosunun "memur", "şef" ve "müdür yardımcısı" sütunlarına; işleme ilişkin belgeyi inceleyen görevlilerin ad ve soyadları yazılır ve imzalanır.
- Adres- açıklama ve ekler sütununa; kendisine ödeme yapılan kişi veya kurumun adresi ile yapılan ödemeye ilişkin zorunlu görülen hususlar ve bağlı belgeler yazılır.

3.2.1.2. Saymanlık İşlem Fişi

Döner sermayeli işletmelerin tahakkuk müzekkeresi ve verile emri ile yapacakları kayıtlar dışındaki diğer tüm muhasebe kayıt ve işlemlerinde bu belge kullanılır.

Saymanlık işlem fişinin 1 ve 2'nci tablolarında yer alan sütunlara; tahakkuk müzekkeresi ve verile emrinin ilgili sütunlarındaki açıklamalara ilişkin bilgiler yazılır. (Bkz. EK-3)

Fişin diğer tablolarında yer alan bilgiler ise aşağıdaki açıklamalara göre doldurulur.

• Tahsilat ve ödemeler tablosunun kasa, vezne alındısı, menkul kıymetler alındısı, çek ve gönderme emri numaraları sütunlarına; kasaca yapılan tahsilatta günlük kasa defterinin "borç" sayfasındaki sıra numarası, kasadan yapılan ödemelerde ise defterin "alacak" sayfasındaki sıra numarası ile tahsilat veya teslimat karşılığında düzenlenen vezne alındısı ya da menkul kıymetler alındısı numaraları, bankadan yapılan ödeme veya göndermelerde ise çek veya gönderme emri numaraları sırasıyla yazılır.

• Borçların iadesi tablosunda yer alan sütunlara; iade edilen borcun hesaba alındığı yevmiye tarih ve numarası ile borç kimin adına kayıtlı ise ilgili kişi veya kurumun adı, soyadı veya unvanı yazılır.

• Avans ve krediler tablosunda; iade edilen avansın veriliş tarihi, yevmiye numarası ve kimin adına kayıtlı olduğu bilgileri sırası ile ilgili sütunlara yazılır.

3.2.2. Tutulacak Defterler

3.2.2.1. Defterlerin Onayı

Döner sermayeli işletmelerde bu yönetmelik hükümlerine göre tutulması geren tüm defterler, yetkili makamlarca onaylandıktan sonra kullanılır.

Hesap döneminin başında, işletme müdürleri veya ita amirleri tarafından ciltli defterlerin sayfa sıra numaralarının birbirini takip edip etmediğine bakılmak ve bu sayfalar teker teker mühürlenmek suretiyle onaylanır. Ancak, kurumlar vergisi mükellefi olan döner sermayeli işletmelerde tutulan yevmiye, envanter ve bilanço ve günlük kasa defteri, işletmenin bulunduğu yerdeki noter veya noterlik görevini yürütmekle mükellef olanlar tarafından onaylanır.

Bakanlıkça belirlenecek işlem hacmini aşan kurumlar vergisi mükellefi olmayan döner sermayeli işletmelerin yukarıda belirtilen defterlerinin onayını, noterlere veya noterlik görevini yürütmekle mükellef olanlara yaptırmaya Bakanlık yetkilidir.

Çift nüshalı veya bilgisayar aracılığı ile tutulan defterlerin bir hesap döneminde kullanılması tahmin edilen yaprak sayısı da yukarıdaki esaslara göre onaylanır.

Hesap dönemi içerisinde onaylı yaprakların bitmesi halinde, ilave yeni yapraklar onaylandıktan sonra kullanılır. İlave yeni yapraklara, ertesi hesap döneminin başında verilen onaylı yaprakların son sayfa numarasını takip eden sayfa numarası verilmek suretiyle devam ettirilir. Onay makamı, ilave yaprakların sayısını ilk onay şerhinin altına yazarak bu kaydı usulüne göre onaylar.

3.2.2.2. Defterlerin Kullanılma ve Saklanma Süreleri

Yönetmelik hükümlerine göre tutulması gereken defterler, hesap dönemi itibariyle yıllık olarak kullanılır. Ancak, ertesi hesap döneminde de kullanılması mümkün olan defterler, gerekli devir ve açılış işlemleri yapılmak ve yönetmeliğin 11 nci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde yetkili makamlarca onaylanmak suretiyle kullanılabilir.

Defterler, vergi kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kullanıldıkları yıl dahil 5 yılın sonunda arşiv defterine kaydedilerek arşive kaldırılır.

Tutulması gereken defterler ciltli ve sayfaları birbirini takip edecek şekilde kullanılır.

3.2.2.3. Defterlerde Kayıt Düzeni

Döner sermayeli işletmelerce kayda geçirilmesi gereken işlemler, düzenli ve okunaklı bir şekilde deftere yazılır.

Defter kayıtları; kazımak, çizmek ve silmek yoluyla okunamaz hale getirilemez, defterlerdeki kayıtlar arasındaki satırlar çizmeden boş bırakılamaz ve atlanamaz ve defter sayfaları koparılamaz, onaylı ve çift nüshalı yaprakların sırası bozulamaz ve bunlar yırtılamaz.

208

3.2.2.4. Defterlerde Kayıt Süresi

Döner sermayeli işletmelerce yürütülen faaliyetlerin özelliğine uygun olarak gerçekleştirilen işlemlerin, muhasebe sistemindeki düzeni bozmayacak bir süre içinde defterlere kaydedilmesi esastır. Ancak, gerçekleşen işlemlerin deftere kaydı, izinsiz ve geçerli bir nedene dayanmaksızın üç günden fazla geciktirilemez.

İşlemler, günlük kasa defteri ile yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir. İşlemlerin bu deftere kaydı hiçbir sebeple geciktirilemez.

3.2.2.5.Yevmiye Defteri

Yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numara sırasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir.

Kayda geçirilmesi gereken işlemler gerçekleştikçe, hesap döneminin başında (1)'den başlamak üzere verilen yevmiye numarası ile bu deftere kaydedilir, buradan da usulüne göre defter-i kebir hesaplarına sistemli bir şekilde dağıtılır. (Bkz. EK-4)

3.2.2.6. Defteri Kebir

Defter-i kebir, yevmiye defterinde kayda geçirilmiş olan işlemleri buradan alarak usulüne göre hesaplara dağıtan ve tasnifli olarak bu hesaplarda toplayan defterdir. İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre yevmiye defterine kaydedildikten sonra, aynı yevmiye tarih ve numara sırası ile defter-i kebirde her hesap için açılmış ilgili sayfalara tasnifli olarak kaydedilir. (Bkz. EK-5)

3.2.2.7. Günlük Kasa Defteri

Günlük kasa defteri, işletmenin kasa ile ilgili işlemlerinin günü gününe yazıldığı defterdir.

Kasa işlemlerine ilişkin ayrıntılı kayıtların yer aldığı defter, karşılıklı iki sayfadan oluşur. Defterin borç sayfasına, bir önceki günden devreden kasa mevcudu ile o gün içinde nakden yapılan tahsilat; alacak sayfasına ise o gün içinde kasadan yapılan ödemeler tarih ve sıra numarası ile yazılır.

Günün sonunda, defterin borç ve alacak sayfalarındaki tahsil edilen paraların ve ödenen paraların tutarı sütunlarının toplamları alınarak günlük toplamı sütunlarına yazılır. Defterin borç sayfası tahsil edilen paraların günlük toplamı sütununa, günlük toplam olarak yazılacak tutar, önceki günden devreden tutarın altına yazılarak günlük genel toplam alınır ve bu tutardan, defterin alacak sayfası ödenen paraların günlük toplamı düşüldükten sonra kasa mevcudu bulunur.

Hesap döneminin sonunda, defterin borç sayfası genel toplamından alacak sayfası genel toplamı düşülerek aradaki fark, önceki hesap döneminden devreden tutar olarak ertesi hesap dönemi için tutulacak defterin borç sayfasının tahsil edilen paraların günlük toplamı sütununa yazılır.

Defterin açıklama sütununa, sayman tarafından yapılan kasa kontrolleri ve müşterek muhafaza işlemleri ile ilgili açıklamalar yazılır. (Bkz. EK-6)

3.2.2.8. Envanter ve Bilanço Defteri

Envanter ve bilanço defteri, işletmenin kuruluş tarihindeki ve daha sonra da her hesap döneminin sonundaki (31 Aralık) mevcut varlıkları ile kaynaklarının kaydedildiği ciltli ve müteselsil sıra numaralı defterdir. (Bkz. EK-7)

Kuruluş tarihinde çıkarılan açılış envanterleri ve açılış bilançosu, bu deftere ilk kayıt olarak yazılır.

Dönem sonu envanteri çıkarılırken, işletmenin bilanço günündeki mevcut varlıkları, alacakları ve borçlarının sayımı, ölçülmesi, tartılması ve değerlemesi yapılmak suretiyle varlıklar ve kaynaklar kesin bir şekilde tespit edilir.

İşletmeler, kuruluş ve daha sonra da her hesap döneminin sonunda (31 Aralık) genel geçici mizan düzenledikten sonra envanter çıkarırlar. Bunun dışında devir, birleşme ve kapanma gibi durumlarda da envanter çıkarılması gerekmektedir. Envanter sonuçları, ayrıntılı olarak envanter ve bilanço defterine işlenir. Cari yıl bilançosu, çıkarılan envanter ve önceki yıl bilançosu sırasıyla bu deftere kaydedilir.

İşletmeler, isteğe bağlı olarak değişik tarihlerde de envanter çıkarabilir.

3.2.3. Düzenlenen Belgeler

3.2.3.1. Gönderme Emri

Saymanlıklarca tahakkuk ettirilen ödemeler, saymanlığın banka hesabından ilgililerin banka hesaplarına gönderilecek olan paralar ile başka bir hesaba aktarılması gereken vergi, fon ve sosyal güvenlik kesintilerine ilişkin tutarlar ve milli bankalar nezdinde akreditif veya kredi açtırılması durumunda, nezdinde kredi açılan bankalara aktarılacak paralar için gönderme emri düzenlenir.

Gönderme emrinde, açtırılacak kredinin veya gönderilecek paranın ne şekilde ve hangi belgeler karşılığında ödeneceği belirtilir. Gönderme emri üç nüshalı olup, dipkoçanı sabittir. Zımbalı olan ilk iki nüsha, saymanlığın hesabının bulunduğu bankaya gönderilir. Bankaca, gönderme emrinin ''banka'' nüshası alıkonulup, ''saymanlık''nüshası paranın gönderilmesi veya istenilen hesaba aktarılmasından sonra onaylanarak hesap ekstreleri ile birlikte saymanlığa iade edilir. İade edilen nüsha, ilgili muhasebeleştirme belgesinin birinci nüshasına eklenir. (Bkz. EK-8)

3.2.3.2. Kredi Ödeme Emri

Saymanlıkça, krediyle yapılacak işin niteliğine göre mutemede imza karşılığında yeteri, kadar kredi ödeme emri verilir. Verilen kredi ödeme emrinin yaprak sayısı ile numaraları nezdinde kredi açılan bankaya bildirilir.

Her cildi on yapraklı ve her yaprağı üç parçadan olan kredi ödeme emirleri, mal alındıkça veya hizmet görüldükçe mutemetlerce düzenlenir. Birinci parçası parasını almak üzere alacaklılara verilir, ikinci parçası tahakkuk belgelerine bağlanır, dip koçan olan üçüncü nüsha ise saymanlıkta saklanır.

Adına kredi açılan mutemet, krediden kendi adına kredi ödeme emri düzenleyip para alamaz. Bu husus saymanlıkça, nezdinde kredi açılan bankaya bir yazıyla bildirilir. (Bkz. EK-9)

3.2.3.3.Vezne Alındısı

Döner sermaye saymanlık veznelerince nakden yapılan her türlü tahsilat karşılığında bir vezne alındısı düzenlenir. Vezne alındıları birisi dip koçan olmak üzere iki nüshadır. Veznedar veya kasa işlemleri çok olan döner sermaye saymalıklarında saymanın görevlendireceği memur tarafından düzenlenen alındıların aslı, para veya çeki saymanlık veznesini teslim edene verilir.

Sayman mutemetlerinin, sayman mutemedi alındıları ile tahsil ettikleri paraların saymanlık veznesine teslim edilmesinde de bir vezne alındısı düzenlenir. Alındılarda tahsilatın türü ayrıntılı olarak gösterilir.

Perakende satışları olan döner sermayeli işletmelerin, bu satışlarından dolayı ödeme kaydedici cihazları (yazar kasa) kullanmaları halinde; satışlardan elde edilen günlük toplam tahsilat için bir vezne alındısı düzenlenir. Ödeme kaydedici cihazlardan alınan günlük döküm raporu (Z raporu) vezne alındılarına bağlanarak açılacak bir dosya içerisinde muhafaza edilir. (Bkz. EK-10)

3.2.3.4. Sayman Mutemedi Alındısı

İl ve ilçelerdeki daire memurları arasından ilgili saymanın görüşü alınarak ita amirlerince seçilip, defterdarlarca Bakanlık adına mutemetlikleri onaylananlar ve

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu gereğince sayman mutemedi sayılan kefalete tabi memurlara, paranın yatırılacağı döner sermaye saymanlığınca kullanıldıkça yenisi verilmek üzere yeteri kadar sayman mutemedi alındısı cildi verilir.

Saymanlık veznesi dışında, sayman mutemetlerince nakden yapılan tahsilat karşılığında bu alındı düzenlenir. Çekle yapılan tahsilat için ayrı bir sayman mutemedi alındısı cildi kullanılır.

Sayman mutemedi alındısı, biri dip koçan olmak üzere üç nüshalıdır. Alındının aslı parayı veya çeki teslim edene verilir. İkinci nüshası sayman mutemedi tarafından seri ve sıra numaralarına göre dosyada saklanır; dip koçan olan üçüncü nüsha ise tahsil edilen para ve çeklerle birlikte saymanlığa getirilir. Tamamı kullanılmış olan sayman mutemedi alındı ciltleri dipkoçanları saymanlığa teslim edilir. (Bkz. EK-11)

3.2.3.5. Banka Kredi Kartı Alındısı

Döner sermayeli işletmeler saymanlık veznelerince banka kredi kartıyla yapılan tahsilat karşılığında bu alındı düzenlenir. Banka kredi kartı alındıları biri dip koçan olmak üzere üç nüshalıdır. Alındının aslı banka kredi kartı hamiline verilir, ikinci nüshası muhasebeleştirme belgesine eklenir, dip koçan ise saymanlıkta saklanır.

Banka kredi kartı hamili ile hizmetten yararlanan kişinin farklı kişiler olması durumunda alındıya, kart hamili ile birlikte hizmetten yararlanan kişinin de adı soyadı yazılır. Alındının ne için alındığı sütununa hizmet bedeli veya avans ibaresi yazılır. (Bkz. EK-12)

3.2.3.6. Mahsup Alındısı

Döner sermayeli saymanlıklarca, ilgililerin vergi, fon, icra, teminat ve diğer borçlarına karşılık alacaklarından hesaben yapılan tahsilat için bu alındı düzenlenir.

Alındı, biri dip koçan olmak üzere üç nüshalıdır. Alındının aslı ilgiliye verilir; ikinci nüshası muhasebeleştirme belgesine eklenir; dipkoçanı ise saymanlıkta saklanır. (Bkz. EK-13)

3.2.3.7. Menkul Kıymetler Alındısı

Döner sermayeli işletmelerin faiz geliri veya kar payı sağlamak yada fiyat değişmelerinden yararlanarak karlar elde etmek amacı ile edindikleri kamu kesimi tahvil, senet ve bonoları ve diğer menkul kıymetler ile teminat ve depozito olarak alınan menkul kıymetler, banka teminat ve garanti mektupları ve şahsi kefalete ilişkin belgeler karşılığında bu alındı düzenlenir. Alındıya; bu değerlerin cinsi, adedi, varsa numarası, ayarı gibi bütün nitelikleri yazılır.

Menkul kıymetler alındısı, biri dip koçan olmak üzere iki nüshalıdır. Alındının aslı; teminat ve depozito niteliğindeki değerlerin alınması durumunda bu değerleri teslim edene verilir, diğer durumlarda ise muhasebeleştirme belgesine eklenir. Alındı dipkoçanı saymanlıkta saklanır. (Bkz. EK-14)

3.2.3.8. Ayniyat Alındısı

Stok kabul edilen varlıklar ve maddi duran varlıklar teslim alındığında ayniyat alındısı düzenlenir. Üç nüsha düzenlenen ayniyat alındısının birinci nüshası gider belgesine eklenir. İkinci nüsha saymanlıkta ilgili serviste, dip koçanı da ayniyat mutemetliğinde muhafaza edilir. (Bkz. EK-15)

3.2.3.9. Ambar Stok Çıkış Fişi

Ambar konusu varlıkların üretime verilmesi, satılması, işletmede kullanılması veya başka nedenlerle kayıtlardan çıkarılması gerektiğinde ilgili birimlerce düzenlenen ihtiyaç pusulası ve diğer belgelere dayanılarak ambar stok çıkış fişi düzenlenir. Bu fişe çıkış yapılan ambar konusu stokun, stok hareketleri defteri kayıt tarihi ve numarası, ihtiyaç pusulasının tarihi, numarası, stokun cinsi, ölçüsü, nereye hangi amaçla verildiği, istenilen miktar ile verilen stokun miktarı, birim fiyatı ve

tutarı sütun başlıklarına göre yazılarak ilgililerce imzalanır. Fişler tarih ve sıra numaralı olup üç nüsha olarak düzenlenir. Birinci nüshası muhasebeleştirme nüshasına eklenir. İkinci nüshası serviste, dip koçanı da ambar memurluğunda muhafaza edilir. (Bkz. EK-16)

3.2.3.10. Stok Hareketleri Defteri

Ambar konusu stok giriş ve çıkış kayıtlarının izlendiği bu defter, yönetmeliğin "15-Stoklar "bölümünde çeşitleri sayılan hesaplara göre bölümlere ayrılmak suretiyle tutulur.

Üç bölümden oluşan defterin "Giren" bölümüne ayniyat alındısı ile ambara giren stoklar; "Çıkan" bölümüne, ambar stok çıkış fişi ile ambardan çıkışı yapılan stoklar hesap döneminin başında "1"den başlamak üzere verilen sıra numaralarına göre ve "Kalan" bölümüne ise çıkışı yapılanlardan sonra kalan stoklar sütun başlıklarına göre deftere kaydedilir.

Ambar sayımlarına esas teşkil edecek olan bu defterde bölümler itibariyle belli nitelikteki madde ve malzemeler için ayrılan sayfalara, başka nitelikte madde ve malzemeler kaydedilmez. Ambar konusu madde ve malzemelerin çeşidi defterde, o madde ve malzeme için ayrılan sayfanın üst kısmına yazılır.

Defterin hesaplar itibariyle ayrılan bölüm toplamlarının, defter-i kebir de ilgili hesabın borç ve alacak toplamına eşit olması gerekir. (Bkz. EK-17)

3.2.3.11. Duran Varlıklar Amortisman ve Yeniden Değerleme Defteri

Duran varlıkların amortisman ve yeniden değerlemesine ilişkin bilgilerin kaydedildiği bu defter, duran varlıkların çeşitlerine göre bölümlere ayrılmak suretiyle tutulur.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Kayda alınan duran varlıkların cinsi, nevi, miktarı, edinme tarihi, iktisap değeri, amortisman oranı ve yöntemi ile yeniden değerleme oranına ilişkin bilgiler deftere sütun başlıklarına göre kaydedilir.

Kayda alınan maddi olmayan duran varlıklara ilişkin bilgiler de yukarıdaki fıkrada açıklandığı şekilde bu deftere sütun başlıklarına göre kaydedilir. Ancak, defterin yeniden değerleme ile ilgili sütunları boş bırakılır.

Maddi duran varlığın maliyetine eklenmesi gereken esaslı onarım ve değişikliklerin yapılmış olması durumunda, maddi duran varlık yeni satın alınmış gibi değerlendirilerek esaslı onarım ve değişikliğin hangi demirbaşla ilgili olduğu defterin "cinsi ve nevi" sütununda belirtilmek suretiyle kaydedilir.

Daha sonraki yıllara ait amortisman ayırma ve yeniden değerleme işlemlerine ilişkin bilgiler, duran varlıklar tamamen amorti edilene kadar defterin yarım sayfalarında yer alan ilgili sütunlara kaydedilerek izlenir.

Kayıttan düşülmesi gereken maddi duran varlıklar defterin "satış veya terkin tarihi"sütununa, satıldığı veya terkin edildiği belirtilmek suretiyle kaydedilir.

Kullanılamaz hale gelen veya başka nedenlerle kullanım olanağı kalmayan maddi duran varlıklar için açıklamalı iki nüsha tutanak düzenlenir. Tutanağın birinci nüshası muhasebeleştirme belgesine bağlanır, ikinci nüshası ise saymanlıkta saklanır. (Bkz. EK-18)

3.2.3.12. İhtiyaç Pusulası

Üretim yeri, üretimde kullanacağı ilk madde ve malzemeleri ihtiyaç pusulası ile ambardan talep eder. Biri dip koçan olmak üzere üç nüsha olarak düzenlenen ihtiyaç pusulasının aslı ve ikinci nüshası ambar memurluğuna verilir. Ambar memurluğunca ihtiyaç pusulası üzerinde gerekli işlemler yapılıp eksiksiz doldurulduktan sonra aslı ambar stok çıkış fişi ile birlikte saymanlığa teslim edilir; ikinci nüsha ambar memurluğunda saklanır; üçüncü nüsha ise üretim yerinde muhafaza edilir. (Bkz. EK-19)

T.C. 216
GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

3.2.3.13. Maliyet Pusulası

Üretim yerinde mamul hale getirilen varlıklar için maliyet pusulası düzenlenir. Mamulün bünyesine giren ve mamul maliyeti olarak kabul edilen giderler maliyet pusulasında toplanır. Üç nüsha olarak düzenlenen maliyet pusulasının dip koçan olan üçüncü nüshası üretim yerinde muhafaza edilir. Aslı ve ikinci nüshası mamul ile birlikte ambar memurluğuna teslim edilir. Ambar memurluğunca maliyet pusulasının üzerinde gerekli işlemler yapıldıktan sonra aslı, muhasebe kayıtlarının yapılabilmesi için ayniyat alındısı ile birlikte saymanlığa teslim edilir; ikinci nüshası da ambar memurluğunda saklanır. (Bkz. EK-20)

3.2.3.14. Sipariş Pusulası

İşletmeye sipariş verildiğinde verilen siparişin cinsi, adedi, ölçüsü, nitelikleri ve teslim şartlarını gösteren sipariş pusulası düzenlenir. Sipariş pusulası, üretim yeri yetkilisine verilerek alınan siparişin maliyeti çıkarılır. Biri dip koçan olmak üzere üç nüsha olarak düzenlenen sipariş pusulasının aslı müşteriye; ikinci nüshası sipariş edilen mamuller ambara teslim edilirken maliyet pusulası ile birlikte ambar memurluğuna verilir. Ambar memurluğu da, bu nüshayı maliyet pusulası ve ayniyat alındısı ile birlikte belgelere eklenmek üzere saymanlığa teslim eder. Üçüncü nüshası da üretim yerinde muhafaza edilir. (Bkz. EK-21)

3.2.3.15. İmalat Defteri

Karşılıklı iki sayfadan oluşan ve üretim yerlerine teslim edilen ilk madde ve malzemeler ile üretimi tamamlanan mamullerden ambara teslim edilenlerin kaydedildiği bu defter, her üretim yeri için ayrı ve ilk madde ve malzemenin niteliğine göre de bölümlere ayrılmak suretiyle tutulur.

Defterin "giren" sayfasına, üretim yerine teslim edilen ilk madde ve malzemeler ihtiyaç pusulasına, "çıkan" sayfasına ise üretimi tamamlanan mamullerden ambara teslim edilenler maliyet pusulasına dayanılarak sütun başlıklarına göre kaydedilir. (Bkz. EK-22)

3.2.4. Diğer Defter ve Belgeler

3.2.4.1. Kadro Defteri

Bu deftere, tahsis edilen kadrolar ve bunlardan yapılan tenkisler topluca kaydedilir. Defter, tahsis edilen memur ve işçi kadroları için iki bölüme ayrılır. Gelen kadrolar önce bu defterde ilgili bölüme, sonra ayrıntılı olarak kadro ve aylık kartına; yapılan tenkisler ise önce kadro ve aylık kartına sonra da bu deftere kaydedilir. (Bkz. EK-23)

3.2.4.2 Kadro Aylık Kartı

İşletmede memur ve işçilerin özlük durumları ile kendilerine ödenen aylık ve diğer özlük haklarına ilişkin bilgilerin kaydedildiği bu kartlar, memur ve işçiler için ayrı tutulur.

Her memur ve işçiye bir kart sıra numarası verilir. Kart sıra numarası aynı zamanda aylık bordrolarda o memur veya işçinin sıra numarasını oluşturur.

Hesap döneminin başında, memur ve işçilerin aylık ve diğer özlük haklarının tahakkuku ve bunlardan yapılacak kesintiler hesaplanarak ilgili sütunlara ayrı ayrı işlenir. Memurun veya işçinin durumunda bir değişiklik olmadığı takdirde bundan sonraki aylarda ilgili ay adı üzeri incelemeyi yapan memurca paraf edilir.

Ayrılan memur ve işçilere ait kadro ve aylık kartları ayrı dosyalarda muhafaza edilir. (Bkz. EK-24)

3.2.4.3. Dava Defteri

Bu defterde, işletmenin başkaları aleyhine ve başkalarının da işletme aleyhine açtığı davalar izlenir.

Defter, işletmenin başkaları aleyhine açtığı davalar ile başkalarının işletme aleyhine açtığı davalar için iki bölüme ayrılır. Her bölümde, açılan davalar ile mahkeme kararları ilgili sütunlara eksiksiz olarak doldurularak izlenir. (Bkz. EK-25)

3.2.4.4. Alındı Kayıt Defteri

Bu deftere; vezne alındısı, mahsup alındısı, menkul kıymetler alındısı, sayman mutemedi alındısı, banka kredi kartı alındısı, teslimat müzekkeresi, gönderme emri, kredi ödeme emri ve banka çekleri gibi belgeler bölümlere ayrılmak suretiyle kaydedilir.

Saymanlığa gelen ve teslim alınan belgeler defterin son sayfasına, saymanlıkça ilgililerine verilen veya gönderilen belgeler ise sağ sayfasına sütun başlıklarına göre kaydedilir. İlgililere verilen belgelerden çeşitli nedenlerle geri alınanlar sağ sayfasındaki ilgili sütunlara kaydedilerek geri alınma sebebi açıklama bölümünde belirtilir.

Belgelerin alınmaları (ilgililerden geri alınanlar dahil) ve verilmeleri sırasında ciltler itibariyle adetleri bir bir sayılarak numaraların birbirini izleyip izlemediği kontrol edilir. Yaprak sayısında ve numaralarda bir yanlışlık varsa bu durum bir tutanakla tespit edilerek gönderen yere ve Bakanlığa bildirilir. Kullanıldıktan sonra iade edilen belgelerin dipkoçanları da yeniden sayılır ve doğru olduğu tespit edilerek geri alınır.

Bu defterde kayıtlı belgelerin teslim alınma ve verilme işlemleri, saymanlar veya görevlendirecekleri memurlar tarafından yapılır. (Bkz. EK-26)

3.2.4.5. Arşiv Defteri

Bu deftere, eski yıllara ait olup saymanlıkta kullanılmasına gerek kalmayan defter, yazışma dosyaları ile denetime giren yerlerde denetim tarihinden önceye, denetime girmeyen yerlerde ise 5 yıl önceye ait alındı ve çek dipkoçanları ile diğer belgeler kaydedilerek arşive kaldırılır.

Arşiv defteri, yıllar itibariyle kısımlara, kısımlar da kaydedilecek belgelerin çeşitlerine göre bölümlere ayrılır. Arşive kaldırılacak belgeler, her yıl birden başlamak üzere numara verilmek suretiyle ilgili sayfalara sırayla kaydedilir. Bunların defterde alacakları sıra numaraları kaldırılan defter, dosya ve deste halindeki dipkoçanlı basılı kağıtların üzerine de yazılır.

Eski yıllara ait bu defterler ve belgeler, arşiv defterindeki sıra numaralarına göre arşivde düzenli bir şekilde yerlerine konur. Herhangi bir yıla ait bir defter ya da dosyanın çıkarılması gerektiğinde, defterdeki kaydı bulunarak "açıklama" bölümünde kime ya da nereye verildiği belirtilir. Çıkarılan eski evrak tekrar arşivdeki yerine konulurken defterin "açıklama" bölümündeki not iptal edilir.

Alındı, çek ve teslimat müzekkeresi gibi dipkoçanlı ve sıra numarası taşıyan belgeler arşive kaldırılırken deftere birer birer yazılmaz. Bunlar cilt ve cins numaralarına göre desteler haline getirilerek başlangıç ve bitiş numaraları yazılır. (Bkz. EK-27)

4. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN DENETİMİ

Döner sermayeli işletmelerin denetimi ile ilgili esas ve usullerin kanunla düzenleneceği 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun'un 40 ncı maddesinde hükme bağlanmıştır. Bu günkü uygulamada, döner sermayeli kuruluşların denetimini işletme içi idari ve mali denetim ile işletme dışı denetim olmak üzere iki başlık altında inceleyebiliriz.

4.1. Döner Sermayeli Kuruluşların İşletme İçi İdari ve Mali Denetimi

İşletme içi idari denetim her şeyden önce kamu personelinin kendi içindeki hiyerarşiden kaynaklanmaktadır. Kamu hizmetlerinin yapılmasında amirler astların

yaptıkları işleri sevk, idare ve kontrol ederler. Bu kontrol idari denetimdir ve aynı zamanda yürütme yetkisi ile beraberdir.

İşletme müdürleri, işletmenin idari, mali ve teknik işerini kanun, tüzük, yönetmelik, program ve işletmecilik esaslarına uygun şekilde yürütmek, memur ve işçilerin çalışmalarını izlemek ve denetlemekle görevlidir.

İşletmeler bağlı oldukları genel müdürlük ve bakanlık denetim elemanları veya görevlendirilecek kişilerce de idari ve mali açıdan denetlenmektedir. Ancak burada yapılan mali denetimin yeterli ve etkin olduğunu söylemek güçtür. Mali denetim ileride görüleceği üzere Maliye Bakanlığı ile Sayıştay tarafından yapılmaktadır (Gönen ve Işık,1985.S427).

4.2. Döner Sermayeli Kuruluşların İşletme Dışı Denetimi

4.2.1. Maliye Bakanlığı'nın Denetimi

İşletmelerin Maliye Bakanlığı'nca denetimi Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 207 sayılı KHK ile değişik 20 nci maddesinde; Teftiş Kurulunun, Teftiş Kurulu Başkanı'nın yönetiminde maliye müfettişleri ile gümrük müfettişlerinden oluşacağı, maliye müfettişlerinin görev ve yetkilerinin birisinin de Bakan adına genel, katma ve özel bütçeli dairelere bağlı döner sermayeli kuruluşları teftiş etmek olduğu belirtilmektedir.

Döner sermayeli işletmeler, maliye müfettişleri, muhasebat kontrolörleri, defterdarlıklar nezdinde bulunan muhasebe denetmenleri ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından denetlenmektedir.

Döner sermayeli kuruluşların maliye müfettişlerince denetlenmesi, sayıların sınırlı oluşu görev alanlarının geniş olması nedeniyle tam yapılamamaktadır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü, döner sermayeli kuruluşların denetimini Döner Sermaye ve Fonlar İnceleme Şube Müdürlüğü ve Muhasebat Kontrolörleri aracılığıyla yapmaktadır.

Muhasebat Kontrolörlerinin denetimi döner sermaye işlemlerinin yürürlükteki mevzuata uygunluğunun araştırılması yönünden yapılmaktadır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü Döner Sermaye ve Fonlar İnceleme Şubesinde; işletmelerin bilanço ve ekleri yıllık bütçeleri ve muhasebe işlemleri yönetmelik veya kanun hükümlerine uygunluk açısından incelenmekte ve görülen noksanlıklar düzelttirilmektedir. İnceleme sonunda bu şubece genel bütçeli dairelere bağlı döner sermayeli işletmeleri kapsayan "Döner Sermayeli Kuruluşların Mali Yıl İçindeki Sermaye Hareketlerini Gösterir Çizelge" adlı bir rapor düzenlemektedir (Gönen ve Işık,1985.S428).

4.2.2. Sayıştay Başkanlığı'nın Denetimi

Kamu döner sermaye işletmelerinden genel ve katma bütçeli dairelere bağlı olan kuruluşlar Sayıştay'ca inceleme ve denetlemeye tabi tutulmaktadır.

Döner sermayeli kuruluşlar hakkında Sayıştay'ca yapılan inceleme ve denetim faaliyetleri aşağıdaki şekilde tasnif edilebilir:

- Döner sermayeli kuruluşların hesap ve işlemlerinin incelenmesi (Yargısal Denetim)
- Döner sermayeli kuruluşlarca bağıtlanan sözleşmelerin denetimi (İdari Ön Denetim)
- Döner sermayeli kuruluş bilançolarının incelenmesi ve Sayıştay Raporları (Yasama Denetimi)

4.2.2.1. Döner Sermayeli Kuruluşların Hesap ve İşlemlerinin İncelenmesi (Yargısal Denetim)

Döner sermayeli işletmelerinin gelir, gider ve mallarının denetimi kuruluşların saymanlık hesaplarının incelenmesi şeklinde yürütülmektedir.

Sayıştay'ın bu yetkisi, 832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 28 nci maddesi hükmünden kaynaklanmaktadır. Maddeye göre; Sayıştay genel ve katma bütçeli daireler tarafından sermayesinin yarısı veya yarısından fazlasına katılmak suretiyle sabit ve döner sermayeli şekilde kurulan kurum ve teşebbüslerin bütün gelir, gider ve mallarıyla nakit, tahvil ve senet gibi kıymetlerini (emanet niteliğinde olanlar dahil) alınıp verilmesini, saklama ve kullanmasını denetler. Sorumluların hesap ve işlemleri yargılanarak kesin hükme bağlar.

Sayıştay'ın bu yönde yaptığı denetim yargısal niteliktedir ve sorumluların hesap işlemlerinin yargılanarak kesin hükme bağlanması suretiyle yapılmaktadır.

Sayıştay'ın saymanlık hesapları üzerinde yapacağı inceleme 832 sayılı Kanun'un 46 ncı maddesinde belirtilmiştir. Maddeye göre hesapların incelenmesi sırasında; gelirlerin, alacakların ve her türlü hakların kanunlara, tüzüklere ve yönetmeliklere ve bütçedeki tertiplerine uygun olarak tahakkuk, takip ve tahsil edilip edilmediği ile giderlerin, kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere ve bütçedeki tertibine ve kadroya uygun olarak harcanıp harcanmadığı, ödemenin istihkak sahiplerinin veya vekillerinin kimliği araştırılmak suretiyle yapılıp yapılmadığı, idare hesabına giren bütün işlemlerin para ve sair kıymet hareketlerinin kanun, tüzük ve yönetmeliklerdeki hükümlere uygun bulunup bulunmadığı, taşınır taşınmaz malların giriş, saklanış, kullanış ve çıkışları ile bunların bulunması gerekli olan yerlerde tamamen mevcut olup olmadığı hususlarının yürürlükteki kanun, tüzük ve yönetmelik esaslarına göre yapılıp yapılmadığı ve yukarıda yazılı bütün işlem ve hesapların belgelere ve kayıtlarına uygun olup olmadığı araştırılır.

Hesaplar üzerinde inceleme denetçiler tarafından yapılır. Denetçiler kendilerine verilen hesapları 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve diğer kanunlarda yazılı esaslar ve yönetmeliğindeki usuller gereğince inceler ve sonucu gösterir bir rapor düzenler. Bu inceleme sırasında mevzuata uygun bulunmayan veya noksan görülen işler hakkında sorumluların yazılı savunması alınır ve denetçi düşüncesi ile birlikte raporda gösterilir.

Bu raporlarda hesabın doğruluğu ve denkliği, belgelerin tamam olup olmadığı ve inceleme neticesinde sorumluluğu gerektiren hususlar görülüp görülmediği belirtilir. Ayrıca döner sermayeli işletme veya kurumun harcama ve çalışmalarının kuruluş gayelerine uygun olup olmadığı da raporların sonunda açıklanır.

Yargılama sonucunda 832 sayılı Kanun'un 61 nci maddesinde belirtildiği üzere; hesap ve işlemlerden dolayı sorumlular hakkında beraat, zimmet veya tazmin olarak üzere üç çeşit karar verilebilir.

Beraat kararı; sorumluların hesap ve işlemlerini teşkil eden idare hesabı ile ilgili işlemlerin tamamının mevzuata uygunluğunun tespit edilmesini ve bunun sonucu olarak peşinen sorumlu olan saymanın, tahakkuk memurunun ve ikinci derece ita amirinin bir sorumluluğunun bulunmadığını belli eden karardır.

Zimmet kararı; sorumluların elinde bulunan ve tamamından sorumlu oldukları devlet gelir ve mallarından eksilen miktara ilişkin belgeleri ibraz edememelerinden dolayı devlete karşı borçlu addedilmeleridir. Bu durumda eksilen miktar sorumluların zimmetinde kalmış bulunmaktadır. Sorumlunun, Türk Ceza Kanunu'nda gösterilen zimmet, ihtilas ve benzeri suçları işlemesi durumunda da Sayıştay, gereken ceza kovuşturması yapılmak üzere olayı ilgili makamlara bildirmekle beraber, hesap açısından zimmet hükmü verecektir.

Tazmin kararı, sorumlularca gelir, gider, mal ve kıymetlerin tahakkuku, alınışı, harcanması, verilmesi, saklanması veya idaresinin mevzuata uygunluğunun belgelendirilmediği takdirde sorumlulara ödettirilmesine karar verilmesidir.

Yargılama sonucunda, yapılan yargılamayı, yani tarafların iddia ve cevaplarıyla ortaya koydukları delilleri ve gerekçeli hükmü kapsayan bir belge düzenlenir. Bu belgeye ilam denilmektedir (Gönen ve Işık,1985.S431).

4.2.2.2. Döner Sermayeli Kuruluşlarca Bağıtlanan Sözleşmelerin Denetimi (Ön Denetim)

Döner sermayeli kuruluşlar ihale yönetmeliği kapsamına giren kuruluşların hangi işlerinde, ne gibi usullerin uygulanacağını hükme bağlamıştır.

İşletme harcamalarının büyük bir bölümünü oluşturan alım, satım, yapım, kiralama ve benzeri işlerin ihalelerinde, özel haller dışında sözleşme yapılması zorunludur.

Döner sermayeli kuruluşlar ile ilgili hizmeti yapacak olan gerçek ve tüzel kişiler arasında bağıtlanan sözleşmeler üzerinde Sayıştay'ın kontrol ve denetim yetkisi bulunmaktadır.

Her yıl bütçe kanunu ile belirlenen miktarı aşan sözleşme tasarıları sözleşme yapılmadan önce, bu miktarın altında bulunan sözleşmeler ise, sözleşmenin yapılmasını müteakip incelenmek üzere Sayıştay'a gönderilmektedir.

Sayıştay bu belgeleri ve eklerini ilgili mevzuata göre kontrol etmekte ve uygun olmayanları düzeltilmek üzere gerekçeleriyle birlikte geri göndermektedir. Düzeltilen belgeler Sayıştay onayından sonra uygulamaya konulmaktadır. Bu husus Sayıştay tarafından tescile tabi kuruluşları kapsamaktadır.

4.2.2.3. Döner Sermayeli Kuruluş Bilançolarının İncelenmesi (Yasama Denetimi)

Sayıştay'ın yaptığı inceleme faaliyetlerinden birisini de, Sayıştay denetimine giren döner sermayeli işletmelerin bir yıllık hesaplarının incelenmesi sonucu, bunların faaliyetlerinin kuruluş gayelerine uygun olup olmadığı konusunda TBMM'ne sunulan raporlar teşkil etmektedir.

832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 87 nci maddesi gereğince döner sermayeli kuruluşların, konsolide bilançoları veya işletmenin yıl sonu hesapları üzerinde faaliyet–amaç yönünden yapılan incelemeler sonucu düzenlenen raporlar TBMM'ne sunulmaktadır.

Döner sermayeli işletmelerin yıl sonunda düzenleyecekleri bilançolar ile bunların Sayıştay'a gönderilmeleri konusunda bu kuruluşların kendi kanun ve yönetmeliklerinde hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler çerçevesinde tek işletme veya idare durumunda olanlar, yıllık hesap sonuçlarına ait tek bilanço, birden fazla işletmesi olan kuruluşlar ise bütün işletmeleri kapsayan konsolide bilanço düzenlemektedir. Konsolide bilançolar, bu kuruluşların bağlı olduğu bakanlık teşkilatında kurulan döner sermaye merkez işletmeleri veya merkez müdürlükleri tarafından düzenlenmektedir (Gönen ve Işık,1985.S455).

4.3. Merkeze ve Sayıştay'a Gönderilecek Defter, Cetvel ve Belgeler

Döner sermayeli işletmelerce hesap döneminin bitiminden itibaren 2 ay içinde (Şubat ayı sonuna kadar) bir yıllık faaliyetleri ile ilgili düzenlenen ödeme ve muhasebeleştirme belgeleri ve eki kanıtlayıcı belgeler ile yönetim cetvellerinin asılları Sayıştay Başkanlığı'na; yönetim dönemi cetvellerinin (yevmiye defteri hariç) onaylı örnekleri ise Bakanlığa ve bağlı oldukları idarelere gönderilir.

4.3.1. Döner Sermayeli İşletmeler Dönem Sonu Faaliyet Raporu

Döner sermayeli işletmeler dönem sonu faaliyet raporu beş bölümden oluşur ve aşağıda açıklandığı gibi düzenlenir.

Giriş bölümünde, faaliyet raporunun dönemi, döner sermayeli işletmenin adı ve bağlı olduğu birim yazılır.

Yönetim Dönemi Cetveli bölümünde; ita amiri, tahakkuk memuru ve saymanların ad ve soyadları, sorumlu oldukları yönetim dönemleri, göreve başlayış ve ayrılış tarihleri belirtilir.

Üçüncü bölümde, döner sermayeli işletmelerde meydana gelen değişiklikler ve faaliyet alanı hakkında bilgiler belirtilir. Döner sermayeli işletmelerin yönetmeliklerinde dönem içinde meydana gelen değişiklikler ile bu değişikliklerin neler olduğu ve nedenleri, işletme sermayesinde değişiklik olup olmadığı ve faaliyet gösterdiği alan hakkındaki bilgiler bu bölümde açıklanır.

Faaliyetler bölümünde; döner sermayeli işletmelerin hesap dönemi içinde yaptıkları yatırımlar, mal ve hizmet üretimine ilişkin bilgiler, idari faaliyetler ve karşılaşılan başlıca sorunlar ve bu sorunlar hakkındaki çözüm önerileri bu bölümde belirtilir. (Bkz. EK-28)

Mali Yapıya İlişkin Bilgiler bölümünde; bilanço, gelir tablosu, satışların maliyeti tablosu, sermaye hareketleri tablosu, fon akım tablosu ve nakit akım tablosu doldurulur.

4.3.1.1. Bilanço

Genel kesin mizanda yer alan hesapların borç ve alacak kalanları, dönem sonu bilançosunun kapsamını oluşturur. Genel kesin mizandaki hesapların borç kalanları bilançonun aktif hesaplarını, alacak kalanları da bilançonun pasif hesaplarını verir. Aktifi ve pasifi düzenleyici hesaplar ilgili yerlerde negatif olarak gösterilir.

Bilanço, bir önceki hesap dönemi bilançosundaki bilgileri kapsayacak şekilde düzenlenir. (Bkz. EK-29)

4.3.1.2. Gelir Tablosu

Döner sermayeli işletmelerin satışları, gelirleri, satışların maliyeti, giderleri, kar ve zarar hesapları ile hesap dönemine ait işletme faaliyeti sonuçları sınıflandırılmış ve gerçeğe uygun olarak bu tabloda gösterilir.

Bütün satışlar, gelir ve karlar ile maliyet, gider ve zararlar brüt tutarları üzerinden gösterilir ve hiçbir satış, gelir ve kar kalemi bir maliyet, gider ve zarar

kalemi ile tamamen veya kısmen karşılaştırılmak suretiyle gelir tablosundan çıkarılamaz.

Gelir Tablosu, bir önceki hesap dönemi bilançosundaki bilgileri de kapsayacak şekilde düzenlenir. (Bkz. EK-30)

4.3.1.3. Satışların Maliyeti Tablosu

Satışların maliyeti tablosu, işletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile satılan ilk madde ve malzeme, mamul ve ticari mal gibi maddeler ve satılan hizmetlerin maliyetini gösterecek şekilde düzenlenir.

Satışların maliyeti tablosu, bir önceki hesap dönemi bilançosundaki bilgileri de kapsayacak şekilde düzenlenir. (Bkz. EK-31)

4.3.1.4. Sermaye Hareketleri Tablosu

Hesap dönemi içinde sermayede meydana gelen artış ve azalışları gösterecek şekilde düzenlenir. Sermayeyi artıran işlemler artı, azaltan işlemler ise parantez içinde gösterilerek eksi olarak dikkate alınır. (Bkz. EK-32)

4.3.1.5. Fon Akım Tablosu

Hesap dönemi içinde, işletmenin yatırım ve finansman faaliyetlerini ve dönem içindeki finansal durumdaki değişikliklerini kapsayacak şekilde düzenlenir.

Olağan ve olağandışı faaliyetlerden sağlanan kaynaklar, dönen varlıklar tutarındaki azalışlar, kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklardaki artışlar ve sermaye artırımları fon kaynaklarını oluşturur.

Olağan ve olağandışı faaliyetlerle ilgili kullanımlar, ödenen vergi ve benzerleri, dönen varlıkların ve duran varlıkların tutarındaki artışlar, kısa ve uzun vadeli yabancı

kaynaklardaki azalışlar ve sermaye azalışları fon kullanımlarını oluşturur. (Bkz. EK-33)

4.3.1.6. Nakit Akım Tablosu

Hesap dönemi içinde, işletmenin nakit akışına ilişkin verileri kapsayacak şekilde düzenlenir.

Dönem başındaki nakit mevcudu, dönem içindeki nakit girişleri ve dönem içindeki nakit çıkışları ayrıntılı olarak tabloya kaydedilir.

Dönem başındaki nakit mevcudu ile dönem içindeki nakit girişlerinin toplamından dönem içindeki nakit çıkışları çıkarılarak dönem sonu nakit mevcudu bulunur. İşletmenin dönem içi nakit girişleri ile nakit çıkışları arasındaki fark nakit artış veya azalışını gösterir. (Bkz. EK-34)

4.3.2. Genel Geçici Mizan

Defter-i kebir hesaplarından faydalanarak üçlü kod bazında her hesabın borç ve alacak toplamlarının ve bakiyelerinin çıkarıldığı cetveldir. Genel geçici mizan oniki aylık bilgileri içerir. (Bkz. EK-35)

4.3.3. Genel Kesin Mizan

Genel geçici mizan düzenlendikten sonra gelir ve gider hesaplarının sonuç hesaplarına aktarılması işlemleri ve envanter kayıtları yapılır. Bu işlemler yapıldıktan sonra defter-i kebir hesap sonuçlarına göre genel kesin mizan düzenlenir. Genel kesin mizan da üçlü kod bazında hazırlanır ve her hesabın borç ve alacak toplamları ile bakiyeleri gösterilir. (Bkz. EK-36)

4.3.4. Envanter ve Bilanço Defteri

Envanter ve bilanço defteri, işletmenin kuruluş tarihindeki ve daha sonra da her hesap döneminin sonundaki (31 Aralık) mevcut varlıkları ile kaynaklarının kaydedildiği ciltli ve müteselsil sıra numaralı defterdir.

Dönem sonu envanteri çıkarılırken, işletmenin bilanço günündeki mevcut varlıkları, alacakları ve borçlarının sayımı, ölçülmesi, tartılması ve değerlemesi yapılmak suretiyle varlıklar ve kaynaklar kesin bir şekilde tespit edilir.

İşletmeler, kuruluş ve daha sonra da her hesap döneminin sonunda (31 Aralık) genel geçici mizan düzenledikten sonra envanter çıkarırlar. Bunun dışında devir, birleşme ve kapanma gibi durumlarda da envanter çıkarılması gerekmektedir. Envanter sonuçları, ayrıntılı olarak envanter ve bilanço defterine işlenir. Cari yıl bilançosu, çıkarılan envanter ve önceki yıl bilançosu sırasıyla bu deftere kaydedilir. (Bkz. EK-7)

4.3.5. Kasa Sayım Tutanağı

Aralık ayı sonu itibariyle kasa mevcudunu gösteren tutanaktan oluşur. (Bkz. EK-37)

4.3.6. Banka Mevcudu Tespit Tutanağı

Aralık ayı sonu itibariyle banka mevcudunu gösteren tutanak ve banka uygunluk yazısından oluşur (Bkz. EK-38).

4.3.7. Menkul Kıymetler / Teminat Mektupları ve Sayım Tutanağı

Aralık ayı sonu itibariyle veznede bulunan menkul kıymet ve teminat mektuplarının mevcudunu gösteren tutanaktan oluşur (Bkz. EK-39).

4.3.8. Gelirlerin Dökümü

İşletmelerin faaliyet alanlarına giren ve hesap dönemi içindeki satış hasılatını oluşturan 60-Brüt Satışlar, 64-Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar, 67-Olağandışı Gelir ve Karlar hesap gruplarında yer alan hesaplar ayrıntılı olarak gösterilir (Bkz. EK-40).

4.3.9. Giderlerin Dökümü

Maliyet hesapları kısmında yer alan hesap gruplarında belirtilen giderler ile "65-Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar ve 68-Olağandışı Gider ve Zararlar" hesap gruplarında yer alan hesapların ayrıntılı dökümü gösterilir. 61-Satış İndirimleri grubu bu dökümde (-) olarak gösterilir (Bkz. EK-41).

4.3.10. Maddi Duran Varlıkların Sayım Tutanağı ve Amortisman Dökümü

Mevcut maddi duran varlıklar ile yıl içinde alınan veya herhangi bir nedenle kayıtlardan düşülen maddi duran varlıkların mevcudunu gösteren tutanaktan oluşur ve mevcut maddi duran varlıklar için ayrılan amortismanlar ile yıl içinde kayıtlardan düşülen maddi duran varlıkların birikmiş amortismanlarından yapılan indirimlerin ayrıntılı dökümü gösterilir (Bkz. EK-42).

4.3.11. Borçların Dökümü

İşletmenin borçlu olduğu kişi ve kurumların hesap bazında, isim ve borç tutarlarının ayrıntılı dökümünü gösterir (Bkz. EK-43).

4.3.12. Alacakların Dökümü

İşletmenin alacaklı olduğu kişi ve kurumların hesap bazında, isim ve alacak tutarlarının ayrıntılı dökümünü gösterir (Bkz. EK-44).

4.3.13. Ambar Sayım Tutanağı

Aralık ayı sonu itibariyle ambarlarda mevcut madde ve malzemelerin cinsi, adedi, fiyat ve tutarını gösteren tutanaktan oluşur (Bkz. EK-45).

4.3.14. Atölye Sayım Tutanağı

Aralık ayı sonu itibariyle atölyede mevcut madde ve malzemelerin cinsi, adedi, fiyat ve tutarını gösteren tutanaktan oluşur (Bkz. EK-46).

4.3.15. Zayiat Dökümü

Maddi duran varlıklar ile ambar konusuna giren madde ve malzemelerde meydana gelen ve kimsenin kusuru olmadığı tespit edilen zayiatı, usulüne göre gerçekleşen fireleri, hayvanların ve eşyaların çeşitli nedenlerle değerlerinde meydana gelen eksilmelerin dökümünü gösterilir (Bkz. EK-47).

4.3.16. Amortismana Tabi Kıymetlerle İlgili İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına Ait Döküm

Amortismana tabi kıymetlerle ilgili indirim konusu tutar ile yıllar itibariyle yapılacak indirimlerin ayrıntılı dökümü gösterilir (Bkz. EK-48).

4.3.17. İşletme Bütçesi

İşletmenin bir sonraki yıl yapmayı düşündüğü giderlerle, bunların nerelerden finanse edileceğini gösteren çizelgedir (Bkz. EK-49).

4.3.18. Yevmiye Defteri

İşletmenin yıl içinde yaptığı hesap kayıtlarının yazılı olduğu yevmiye defterinin aslı, incelenmek üzere bu evraklarla birlikte gönderilir (Bkz. EK-4).

4.3.19. Döner Sermayeli İşletmeler Yıllık Gayri Safi Hasılat ve Kâr Bildirimi

İşletmenin yıl içinde elde ettiği gayrı safi hasılat, bu miktarlardan kanuni oranda yatırılması gereken tutarlar ile bunların yatırıldığı tarih ve makbuz numaralarının aylar itibariyle yazılı olduğu çizelgedir. Bu çizelgede ayrıca yıllık kar miktarı da gösterilir (Bkz. EK-50).

4.3.20. Sayıştay İlamları Cetveli

Sayıştay tarafından yapılan inceleme sonucunda tespit edilerek işletmeye bildirilen ilamların çizelgesidir (Bkz. EK-51).

5. UYGULAMA

5.1. Kurumlar Vergisine Tabi İşletme Uygulaması

Kurumlar vergisine tabi işletme uygulaması, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı 1013 ncü Ordudonatım Ana Tamir Fabrikası (Tuzla/İstanbul)'nda yapılmıştır. Bu fabrika Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde bulunan Lojistik Komutanlığı'na bağlı olarak tekerlekli araç üretimi ve yenileştirmesi ile yedek parça imalatı ile ilgili konularda faaliyet göstermektedir.

5.1.1. Kurumun Yapısı

Kurumun yapısı, Fabrika Müdürlüğü'ne bağlı; karargah, teknik müdürlük, ikmal amirliği, idare amirliği ve kalite güvence müdürlüğünden oluşmaktadır.

Teknik müdürlük; üretim kontrol bölümü, etüd-proje ve Ar-Ge bölümü, atölye ikmal bölümü ve atölyelerden oluşmaktadır.

İkmal amirliği, fabrikanın ihtiyacı olan her türlü malzemenin tedariki, depolanması ve dağıtımından sorumlu olmak üzere; tedarik, depolama ve stok kontrol kısımlarından oluşmaktadır.

İdare amirliği, fabrikanın güvenliği ile her türlü sosyal hizmetlerin yerine getirilmesi için faaliyetlerde bulunmaktadır.

Kalite güvence müdürlüğü; fabrikaya alınan, üretimi yapılan ve teslim edilen her türlü malzemenin standartlarına ve şartnamelerine göre kontrolünü ve testlerini yapmaktadır.

Fabrika Karargahı; personel, maliye ve diğer idari hususlarda Fabrika Müdürü'ne karşı sorumlu olarak bu faaliyetleri yürütmektedir.

Döner sermaye teşkilatı ise; fabrikaya verilen görevlerin yapılması esnasında oluşan atıl kapasiteyi değerlendirmek üzere kurulmuş olup, iş yoğunluğu fazla olmadığından, fabrikada görevli personel arasından ek görevle yürütülmektedir.

5.1.2. Kurumun Personel Durumu

Fabrikada idari görevler subay ve astsubaylar tarafından yürütülmekte olup, büro hizmetleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi sivil memurlarca yerine getirilmektedir.

Fabrikanın üretim ve diğer hizmetleri, Harp-İş Sendikası'na bağlı işçiler tarafından yapılamaktadır. Bütün işçiler sendikalıdır.

Bu kanun çıkarılmadan önce yürürlükte olan 12 Haziran 1959 tarihli 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun, bu kanun ile iptal edilmiş ve önceden tahsis edilen sermayelerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Diğer döner sermayeli işletmelerde olduğu gibi, fabrika döner sermaye işletmesi de; Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliği esaslarına göre satın alma faaliyetlerini yürütmekte ve Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği'ne göre de muhasebe kayıtlarını tutmaktadır.

Döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile Sayıştay vizesine tabi değildir.

5.1.4. Döner Sermaye İşletmesinin Faaliyet Alanı

Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmamak kaydıyla, döner sermaye işletmesinin imkan ve kabiliyeti dahilinde imal, yenileştirme, onarım, kurtarma, eğitim ve benzeri konularda faaliyette bulunurlar.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait her türlü hizmet, kuvvet ve kurum farkı gözetmeksizin döner sermaye kapsamı dışında yürütülür.

5.1.5. Döner Sermaye İşletmesinin Sermayesi

11 Haziran 1997 tarih ve 4273 sayılı Kanun'un 2 nci maddesi ile yapılan değişiklik ile Milli Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarına bağlı döner sermayeli işletmelere toplam 500 milyar sermaye tahsis edilmiştir. Ancak 20 Haziran 2002 tarih ve 4762 sayılı Kanun ile bu miktar 5 trilyona çıkarılmıştır.

1013 ncü Ordudonatım Ana Tamir Fabrikası döner sermaye işletmesine ise bu değişiklikten önce 1.300.000.000 TL sermaye tahsis edilmiştir. Yapılan bu değişikliğe göre; Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın teklifi ile işletmeye tahsis edilen sermaye artırılacaktır.

Döner sermaye işletmesine tahsis edilen bu sermaye, MSB bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerden ve döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlardan oluşmaktadır.

5.1.6. Döner Sermaye İşletmesinin Kar ve Zararı

İşletmenin sermaye tutarı kendisine tahsis edilmiş bulunan sermaye miktarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu karları ödenmiş sermayesine eklenir.

Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye miktarına ulaştıktan sonra elde edilen karlar, Nisan ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere hazineye yatırılır. Geçerli bir mazerete dayanmaksızın süresinde hazineye yatırılmayan karlar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun uyarınca işletmeden, hesaplanan gecikme zammı ise ita amiri ve saymandan yarı yarıya tahsil edilir.

Döner sermaye işletmesinin zararları ayrı bir hesapta bekletilir ve izleyen yılların karları ile kapatılır.

5.1.7. Döner Sermaye İşletmesinin Gelir ve Giderleri

Döner sermaye işletmesinin gelirleri; işletmenin faaliyet alanı çerçevesinde sipariş edilen işler ve hizmetler karşılığında alınan ücretlerden oluşur.

Döner sermaye işletmesinin giderleri ise aşağıya çıkarılmıştır:

- Yapılacak iş ve hizmetler için satın alınacak her türlü hammadde, yarı mamul ve mamul, yardımcı maddeler ile takım ve avadanlıkların bedelleri,
- Döner sermaye kadrolarında çalışan personelin özlük hakları ile yurt içi ve yurt dışı yollukları ile eğitim giderleri,
- Döner sermaye işlerinde çalışan işçilerin ücret, ikramiye ve her türlü primleri, tazminatları, yiyecek, giyecek bedelleri ile sigorta ücretleri, yurt içi ve yurt dışı eğitim masrafları,
- Kurumların esas kadrolarında olup, geçici olarak döner sermaye işlerinde çalışan işçilerin, bu işte çalıştıkları sürelere ait ücret, prim, yurt içi ve yurt dışı eğitim masrafları,
- MSB ve Kuvvet Komutanlıkları kadrolarındaki subay, astsubay ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup ek görevle döner sermaye işlerinde çalışan personele verilecek ek görev ücretiyle, bu personelin yurt içi ve yurt dışı geçici görev yollukları ve eğitim masrafları,
- İhtiyaç duyulan araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçların karşılanması için yapılan masraflar,
- Satın alınan her türlü maddenin gerekli olduğu durumdaki ambalaj, ambarlama, nakliye, yükleme ve boşaltma, sigorta, gümrük vergisi gibi masrafları,
- Döner sermaye işlerinde devamlı kullanılacak tezgah, makine ve avadanlıkların bakım ve onarımları ile yedek parçalar için yapılan giderler,
- Döner sermaye işi için satın alınacak malzemeyi muhafaza etmek için kullanılan ambar, bina ve tesisleri korumak ve idame ettirmek için yapılan giderler,
- Döner sermaye işlerinde kullanılacak askeri araçların, döner sermayede kullanıldıkları sürece yıllık, bakım ve onarım giderleri,
- Döner sermaye kadrolarında olmadıkları halde sipariş gereği iş üzerinde çalıştırılan subay, astsubay ve memurlara 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereğince ödenecek yollukları,
- Kullanılması uygun olmadığından dolayı temizlenmesi veya yok edilmesi zorunlu olan mamul veya hammaddelerin nakliye ve sair giderleri,

• Döner sermaye işletmesince yapılan satın almalarla ilgili her türlü ikraz işlemlerinin, faiz, komisyon ve akreditif açılmasının gerektirdiği masraflarla, kur farkları, mevzuatı uyarınca ödenmesi gerekli vergi, resim ve benzerleri,

• Sergilere katılma ve tanıtma masrafları, iç ve dış sergilere katılacak memur ve ilgililere 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereğince ödenecek yollukları,

• Döner sermaye işlerinde kullanılacak her türlü kırtasiye, demirbaş, mefruşat, yazı ve teksir makineleri ile resim, tersim, fotoğraf malzemesi, fotokopi makineleri ve sair masrafları,

• Döner sermaye işlerinin yürütülmesi yapılan için her türlü haberleşme ücretleri,

• Araştırma, danışma ve bilirkişi ücretleri,

• Kurum amirinin uygun göreceği miktarda yapılan işe uygun ağırlama giderleri,

• Büro ve atölyelerin temizliği için gerekli temizlik malzemeleriyle ilgili giderleri,

• Üretimi teşvik maksadıyla döner sermaye görevlerinde çalışan personele mevzuatı gereğince verilecek ödül giderleri.

5.1.8. Döner Sermaye İşletmesinin Organları, Yetki ve Görevleri

Döner sermaye işletmesinin organları şunlardır:

- Döner Sermaye Yönetim Kurulu
- Döner Sermaye Genel Sekreterliği
- K.K.Lojistik Komutanlığı
- İşletme Yönetim Kurulu

5.1.8.1.Döner Sermaye Yönetim Kurulu

Döner Sermaye Yönetim Kurulu; Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı Başkanlığı'nda, döner sermaye ile ilgili; Genelkurmay Lojistik Daire Başkanı, Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı Teknik Daire Başkanı, Hava Kuvvetleri Lojistik Komutanı, Milli Savunma Bakanlığı'ndan Harita Genel Komutanı, Maliye Daire Başkanı, Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanı ve Personel Daire Başkanı'ndan teşekkül eder.

5.1.8.1.1. Döner Sermaye Yönetim Kurulunun Görevleri

- Döner sermaye işlerinde kurumlara ait müşterek ve genel kararlar almak,
- Lüzumu halinde mevcut döner sermayeli işletmeler arasındaki sermaye tahsisi ile tahsis edilen sermayeye ulaşan işletmelerin dönem sonu artan karlarının tahsis edilen sermayeye ulaşamayan işletmelere aktarılması hususunu inceleyerek Bakan onayına arz etmek,
- Lüzumu halinde büyük bir siparişe ait işleri işletmeler arasında taksim etmek,
- Döner sermaye işletmeleriyle ilgili kadro tekliflerini inceleyerek Bakan onayına arz etmek,
- 3225 sayılı Kanun'un 14 ncü maddesi gereğince ödenecek ek görev ücreti miktarını tespit etmek,
- Döner sermaye işletmelerinin uygulayacakları kar hadlerini tespit etmek,
- Kurumların merkez masrafları karşılığı olan ve işin ilk maliyetine eklenmesi gereken hisse nispetini tespit etmek,
- Kurumların döner sermaye gelirlerinden karşılanacak ihtiyaçlarına ilişkin tekliflerin tespitini Bakan onayına sunmak,
- Hastanelerin yıllık safi gelirinden alınacak merkez masrafları karşılık oranını tespit etmek.

Döner Sermaye Yönetim Kurulu, mevcut üye sayısının en az 2/3'ünün iştiraki ile toplanır. Müsteşarın bulunmadığı toplantıya en kıdemli üye başkanlık eder. Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu çift oy sayılır. Döner Sermaye Yönetim Kurulu belirli aralıklarla veya Başkan'ın isteği üzerine Genel Sekreter'in davetiyle toplanır.

5.1.8.2. Döner Sermaye Genel Sekreterliği

Döner Sermaye Yönetim Kurulu'nun idari ve sekreterya hizmetleri hukuk, ticaret, maliye, teknik ve benzeri alanlarda uzmanlığı olan elemanlardan oluşan Genel Sekreterlik eliyle yürütülür.

Genel Sekreter döner sermaye işlerinde gerekli bilgi ve tecrübeye sahip personel arasından Döner Sermaye Yönetim Kurulu'nun teklifi ve Milli Savunma Bakanı'nın onayı ile atanır.

Genel Sekreter, Döner Sermaye Yönetim Kurulu toplantılarının gündemini hazırlamak, toplantıların tutanaklarını ve karar dosyalarını tutmak ve bütün muhaberatı idare etmek, bilançoları birleştirmek ve genel faaliyet raporunun hazırlanmasını sağlamak ve yönetmelikte belirtilen diğer görevleri yapmak ve yaptırmakla yükümlüdür.

5.1.8.3. K.K.Lojistik Komutanlığı

Döner sermaye işletmesinin bir üst komutanlık olarak bağlı olduğu, K.K.Lojistik Komutanlığı'nın görevleri şunlardır:

- Kendisine bağlı bulunan işletmelerdeki döner sermaye işlerini murakabe ve koordine etmek, bu işleri idari, mali ve teknik bakımdan denetleyerek, mevcut mevzuat çerçevesinde yürütülmesini temin etmek,
- İşletmelerin yıllık bilançolarına göre genel bilanço hazırlayarak, Döner Sermaye Yönetim Kurulu'na sunulmak üzere Genel Sekreterliğe göndermek,
- Döner sermayenin tahsisi, azaltılıp çoğaltılması, birimden diğerine aktarılması işlerini tespit ederek, Genelkurmay Başkanlığı'nın tensibinden sonra Yönetim Kurulu'na sunmak,
- Gelecek siparişleri kapasite, iş hacmi ve iş nevine göre işletmeler arasında taksim etmek,
- Döner sermaye işlerini yürütmek için gerekli kadro tekliflerini yapmak,
- İşletmelerin komutanlık ve müdürlük yetkisi dışında kalan siparişleri etüt ederek, yetkisi dahilinde ve uygun olanları onaylamak, yetkisi dışındaki siparişler için gerekli Bakan onayını almak,
- Seri halinde toptan imalatı, özel ve tüzel şahıslara yapılacak işleri inceleyerek gerekli Bakanlık onayını almak,
- 3225 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan yönetmeliğin 9 ncu maddesinde belirtilen kurumların ihtiyacına binaen alınan araç, gereç ve diğer malzemelerin devrini onaylamak.

5.1.8.4. İşletme Yönetim Kurulu

İşletme Yönetim Kurulu, Fabrika Müdürü başkanlığında, teknik müdür, sayman ve tahakkuk memurundan oluşur.

Yönetim Kurulu Fabrika Müdürü'nün istemi üzerine üye tam sayısıyla toplanır. Asil üyenin bulunmaması halinde vekili katılır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu çift oy sayılır.

Yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- Sermaye değişiklik tekliflerini yapmak,
- Asli ve ek görev kadrolarının düzenlenmesi, değişikliği, atama tekliflerini yapmak, siparişler için gerektiğinde maliyet kriterlerini saptamak,
- Kurum için döner sermaye karından alınacak araç, gereç ve araştırma ile diğer ihtiyaçları saptamak,
- Milli Savunma Bakanlığı'ndan döner sermayeye, döner sermayeden Milli Savunma Bakanlığı'na devredilecek araç, gereç ve malzemeleri saptamak, karar ve onay almak.

5.1.9. Döner Sermaye İşletmesinin Personeli

Döner sermaye işletmesinin personeli sayman, tahakkuk memuru, veznedar, ayniyat memuru ve ambar memurundan oluşmaktadır. Saymanın, Milli Savunma Bakanlığı'nca tahsis edilen kadroya, yine aynı Bakanlıkça yapılan teklif üzerine Maliye Bakanlığı'nca atanması gerekmektedir. Ancak işletmenin faaliyetlerinin çok az olması sebebiyle bütün görevler kurum personeli tarafından ek görevle yürütülmektedir.

Ek görevle görevlendirilecek personelin atanması, K.K.Lojistik Komutanlığı'nın teklifi üzerine Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yapılır. Ek görevin kaldırılması da yine aynı usulle yapılmaktadır.

Döner sermaye işlemlerinin ek görevle yürütülmesi durumunda; bu personele 3225 sayılı Kanun'un 14 ncü maddesine göre, Döner Sermaye Yönetim Kurulu'nca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir. 20 Haziran 2002 tarihli 4762 sayılı

Kanun ile ek görev ücreti göstergesi 2000 ile 4000 puan arasında belirlenmiştir. Şu anda Döner Sermaye Yönetim Kurulu kararına istinaden 2000 gösterge uygulanmaktadır. Bu göstergenin memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu elde edilen tutardan gelir vergisi ve damga vergisi kesilmek suretiyle tespit edilen miktar personele ek görev ücreti olarak ödenmektedir.

5.1.10 Kurum İhtiyaçlarının Karşılanması

Kurumun döner sermaye işleri haricinde kalan ihtiyaçlarının bir kısmı için yapılacak giderler (araç, gereç, araştırma ve diğer her türlü ihtiyaçları), kurumun döner sermaye işlerinden elde ettiği gelirlerden karşılanır. Bu maksatla kurumun döner sermaye gelirinden karşılanacak ihtiyaçlarına ilişkin Kuvvet Komutanlığı tarafından yapılacak teklifler, Genelkurmay Başkanlığı'nın teklifi üzerine Milli Savunma Bakanı'nın onayını gerektirir. Onayı müteakip yapılacak harcama, kurumun kendi döner sermayelerinden elde ettikleri bir önceki yılın net geliri üzerinden ayrılan %80 oranındaki miktardan karşılanır.

5.1.11. Döner Sermaye İşletmesinin Sipariş Faaliyetleri

5.1.11.1. Kamu Kuruluşlarından Sipariş Alma

İşletmelerin komutan veya müdürleri, genel bütçeye dahil dairelerden, katma bütçeli idarelerden, özel idare ve belediyelerden, kamu kuruluşlarından ve sermayesinin yarısından fazlasına devletin iştirak ettiği kuruluşlardan sipariş almaya ve bu siparişler sebebiyle her türlü ticari işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müşterek imalatta bulunmaya yetkilidirler.

5.1.11.2. Yerli Gerçek ve Tüzel Kişilerden Sipariş Alma

Yerli gerçek ve tüzel kişilerden alınacak siparişler için 3225 sayılı Kanun'un 4 ncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince, iş kapasiteleri esas alınarak, Fabrika Müdürü ile K.K.Loj.K. kendilerine verilen yetki dahilinde sipariş almaya ve gerektiğinde müşterek imalatta bulunmaya yetkilidirler.

Buna göre Fabrika Müdürü'ne 10 milyar, K.K.Loj.K.'na 25 milyar TL'na kadar sipariş alım yetkisi verilmiştir. Bu miktarı aşan sipariş için Milli Savunma Bakanı'nın izni gereklidir.

5.1.11.3. Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilerden Sipariş Alma

Döner sermaye işletmesinin yabancı gerçek ve tüzel kişilerden sipariş alması, sipariş nedeniyle bunlarla işbirliği yapması her türlü ticari işlemlere girmesi ve gerektiğinde müşterek imalatta bulunması Genelkurmay Başkanlığı'nın uygun görüşleri üzerine Milli Savunma Bakanı'nın iznine bağlıdır.

5.1.11.4. İş Teklifleri

İş teklifleri, yazılı olarak işletme müdürlüğü, K.K.Loj.Komutanlığı, başkanlık veya daire başkanlıklarına yapılır.

İşletme müdürü, sipariş bedeli yetkisini aşan teklifleri inceleyerek, imkanları da belirterek, K.K.Loj.K.lığı'na gönderir.

Sipariş bedeli ne olursa olsun iş mukavelesi, işletme müdürü ile sipariş veren arasında yapılır. Siparişlerin kabul veya reddi işletmenin müdürü tarafından sipariş verene yazılı olarak bildirilir. Sipariş veren yaptıracağı işin bedelini sözleşmedeki şartlar dahilinde işletme namına bankaya yatırmaya mecburdur.

İşletme, siparişin yapılması için lüzumlu malzemelerin tamamının veya bir kısmının sipariş sahibi tarafından verilmesini isteyebilir.

5.1.11.5. Sipariş Bedeli ve Avans

Kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak siparişler için başlangıçta ilk maliyet keşfi yapılır. Protokol ve sözleşmeye göre keşif tutarının en az 1/3'ü avans olarak alınır. Ancak, yönetim kurulu avansın 1/3'den az alınmasına karar verebilir.

Yapılan işler için kesin hesap sonucuna göre tespit edilen iş bedellerini sipariş veren ödemek zorundadır.

İşletmenin müdürü ile siparişi veren arasında yapılacak idari şartnamede, vadeli işin mahiyetine göre imalatta tespit edilen bedelin ödeme şekli gösterilir.

5.1.12. Muhasebe ve Hesap İşleri

Döner sermaye saymanlığınca tutulacak defterler, muhasebe kayıtları ve kullanılacak belgeler için Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği esasları uygulanır. Bu yönetmelikte hüküm bulunmayan durumlarda Devlet Muhasebesi Muamelat Yönetmeliği ile Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

İşletmenin ita amiri, Fabrika Müdürü'dür. Fabrika Müdürü bu yetkisini yazılı olarak kendisinden sonra gelen en kıdemli bir subaya devredebilmektedir.

Bankadan para çekmeye mahsus çek, tahsil ve ödeme fişleriyle, mahsup fişlerinin ve makbuzların ita amiri ve sayman tarafından imza edilmesi şarttır.

Döner sermaye işletmesi müdürü ve saymanı tarafından her ay sonunda imzalanmış olarak, üç nüsha aylık mizan ve ek cetveller, diğer masraf evrakları tanzim edilir.

Mizan ve ek cetvellerin bir nüshası işletmede bırakılır. İkinci nüshası incelenmek üzere müteakip ay başında K.K.Loj.K.lığı'na; üçüncü nüshası da doğrudan Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Genel Sekreterliğine gönderilir.

5.1.13. Döner Sermaye İşletmesinin Yatırdığı Kanuni Kesintiler

Döner sermaye işletmesi tabi olduğu mevzuat gereği çeşitli oranlarda kesinti yapıp, bunları ilgili yerlere yatırmaktadır.

5.1.13.1. Amortisman

Döner sermaye işletmesi kendisine ait amortismana tabi kıymetler için mevzuat gereği amortisman ayırmakta ve bunu ilgili hesaplarda takip etmektedir.

Ancak, bağlı olduğu kuruma ait olup, münhasıran döner sermaye işletmesinde kullanılan 1 yıldan fazla ömürlü tesisat, teçhizat, makine, taşıt, alet, edevat, mefruşat ve benzeri demirbaş eşya için amortisman ayrılması da zorunludur.

Anılan iktisadi değerler için ayrılan amortisman tutarı, hesap dönemini takip eden 4 ncü ay içinde gelir kaydolunmak üzere ilgili saymanlığa yatırılır.

Aksi takdirde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun'da öngörülen usul ve esaslar içinde tahsil edilir.

Bu demirbaşların bağlı olduğu kurum ile birlikte kullanılması sebebiyle ayrılacak amortisman, işletmece yüklenilecek kısmının tespit edilmemesi durumunda, yıllık gayri safi satış ve iş hasılatının %2'si amortisman olarak ayrılıp, Nisan ayı içinde ilgili Mal Müdürlüğü'ne yatırılır.

5.1.13.2. İşletme Masrafları

Bağlı oldukları kuruma ait veya tahsisli olup, münhasıran döner sermaye işletmesinin kullanımına bırakılmış olan binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderleri döner sermaye işletmelerince karşılanır.

Faaliyetlerini bağlı bulundukları kuruma ait veya tahsisli binalarda, bu idarelerle birlikte sürdüren döner sermaye işletmelerince, bu binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerine iştirak edilmez. Ancak bina giderlerine katılma payı olarak, aylık gayri safi satış ve iş hasılatlarının %5'i gelir kaydedilmek üzere takip eden ay içinde Mal Müdürlüğü'ne yatırılır.

5.1.13.3. Hazine Payı

Döner sermayeli işletmeler yaptıkları gayri safi hasılat üzerinden Maliye Bakanlığı tarafından belirtilen oranda hazineye pay ayırırlar. Bu tutarı, gelirin elde

edildiği ayı takip eden ayın 20'sine kadar ilgili saymanlıklara veya Mal Müdürlüklerine yatırırlar. Fabrika döner sermaye işletmesi aylık elde ettiği gayri safi gelirin % 10'unu takip eden ayın 20'sine kadar Mal Müdürlüğü'ne yatırmaktadır.

5.1.13.4. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Payı

Döner sermayeli işletmeler yaptıkları gayri safi hasılat üzerinden Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna yatırılmak üzere yıllık gayrı safi hasılatın %1'i oranında pay ayırırlar. Bu tutar, Ocak ayının sonuna kadar Çocuk Esirgeme Kurumu'nun hesabına havale edilir.

5.1.13.5. Merkez Masraf Hissesi

Döner sermaye işletmesi, Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Genel Sekreterliği'nin giderlerine katkıda bulunmak maksadıyla, tabi oldukları Yönetmeliğin 12 nci maddesine istinaden, yaptıkları işin ilk maliyetinin % 2'si üzerinden merkez masraf hissesi ayırırlar.

Bu miktar kanunen kabul edilmeyen giderler kapsamında olduğundan, yıl sonunda ayrılan bu miktardan kurumlar vergisi ve fon karşılığı hesaplanarak ilgili hesaplara alınır. Kalan tutar ise Ocak ayı sonuna kadar Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Genel Sekreterliği'nin hesabına havale edilir.

5.1.14. Uygulama

İşletmeye Mercedes Benz.T.A.Ş. tarafından 800 adet çanta bidon siparişi verilmiştir. Bu işin maliyetinin çıkarılması için sipariş pusulası tanzim edilmiş ve Üretim Kontrol Bölümü'ne gönderilmiştir.

Üretim Kontrol bölümü işçilik ve malzeme maliyetini çıkarmış ve döner sermaye saymanlığına göndermiştir. Saymanlık genel gider ve kar oranını da dahil ederek sipariş bedelini tespit etmiştir. Bu hesaplamada yönetmelikte belirtilen pusulaya sadık kalmak kaydıyla; kanunen ayırmak zorunda olduğu kesintileri hesaba

katarak sipariş bedelini belirlemiştir. Ancak; kanunen ayırmak zorunda olduğu kesintilerin çoğunluğu sipariş bedeli (KDV hariç) üzerinden olduğundan ve toplam maliyet dikkate alınarak en az %10 kar elde etmesi gerektiğinden, oluşturulan formatla bu hesaplama yapılabilmiştir (Bkz. EK-52).

Tespit edilen bu bedel, yazılı olarak siparişi veren firmaya bildirilmiştir. Firmanın sipariş bedelini kabul ettiği yazılı olarak saymanlığa bildirilmiştir. Sipariş bedeli Fabrika Müdürü yetkisini aştığından, K.K.Loj.K.lığı'ndan sipariş onayı alınmıştır.

Sipariş onayının alınmasından sonra, durum firmaya bildirilmiş ve sipariş bedelinin işletme hesabına avans olarak yatırılması istenmiştir.

5.1.14.1. Sipariş Bedelinin Tahsili

ÖRNEK : Firmanın sipariş avansını yatırdığı banka dekontundan anlaşılmıştır.

102 BANKALAR **33.040.000.000**
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 33.040.000.000
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **33.040.000.000**
340.02.001 Mercedes Benz T.A.Ş. 33.040.000.000

5.1.14.2. Sipariş Açılması

Sipariş avansı alındıktan sonra üretim için sipariş açılmıştır. Açılan bu sipariş imalatı yapacak olan atölyelere ve Üretim Kontrol Bölümü'ne gönderilmiştir. Atölyeler imalat için ihtiyaç duyacağı malzemeleri sipariş emrinin ekindeki bilgi paketinden belirleyip ihtiyaç pusulası tanzim ederek, bu malzemeleri ambardan istemişlerdir.

5.1.14.3. Malzemelerin Satın Alınması

Döner sermaye saymanlığının ambarında olmayan malzemeler satın alma yoluyla piyasadan tedarik edilecektir. Yapılan piyasa araştırmasından sonra ihale evrakları hazırlanarak ita amirine sunulmuştur.

ÖRNEK : Satın alma kapalı teklif usulü ile yapılacaktır. İhale bedeli 9.250.000.000 TL, geçici teminat tutarı 277.500.000TL.dır. İhaleye katılacaklardan Çetin Metal Ticaret'ten geçici teminat alınmıştır.

100 KASA HESABI **277.500.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL) 277.500.000
326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR **277.500.000**
326.02 Alınan Teminatlar 277.500.000

ÖRNEK : İhale yapılmış ve ihale üzerine kalmayan Kartal Metal Ticaret'e teminatı iade edilmiştir.

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR **277.500.000**
326.02 Alınan Teminatlar 277.500.000
100 KASA HESABI **277.500.000**
100.01.001 Merkez Kasa(TL) 277.500.000

5.1.14.4. Malzemelerin Teslim Alınması

İhaleyi kazanan müteahhit malzemeleri ambara teslim etmiştir. Teslim alınan malzemelerin istenen özelliklere uygun olup olmadığı muayene komisyonu tarafından kontrol edilmiştir. Muayene komisyonu tarafından uygun bulunan bu malzemeler için ambar memurluğunca ayniyat alındısı tanzim edilmiştir. Gerekli evraklar ödeme yapılmak üzere döner sermaye saymanlığına gönderilmiştir.

ÖRNEK : Malzemeleri teslim eden müteahhit firmaya, ihale bedeli gönderme emriyle ödenmiş, hakediş tutarından (KDV hariç tutardan) % 0,75 damga vergisi kesilmiştir.

150 İLKMADDE VE MALZEME	**8.325.000.000**	
150.01 Hammadde	8.325.000.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	**1.498.500.000**	
191.01 Mal ve Hiz Tes.Al.Öd.KDV	1.498.500.000	
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM.		**9.761.070.000**
103.02 Gönderme Emirleri	9.761.070.000	
360 ÖD.VERGİ VE FONLAR		**62.430.000**
360.03 Damga Vergisi Kes.	62.430.000	

ÖRNEK : Malzeme alımı için tanzim edilen gönderme emrinin müteahhidin hesabına havale edildiği banka makbuzundan anlaşılmıştır.

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM.	**9.761.070.000**	
103.02 Gönderme Emirleri	9.761.070.000	
102 BANKALAR		**9.761.070.000**
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası	9.761.070.000	

5.1.14.5. Üretim

Ambara teslim edilen malzemeler, siparişe istinaden verilen ihtiyaç pusulasına göre, ambar stok çıkış fişi ile atölyelere teslim edilmiştir.

ÖRNEK : Talaşlı imalat atölyesine 1.178.250.000 TL, talaşsız imalat atölyesine 6.271.490.000 TL ve dökümhaneye 875.260.000TL tutarında malzeme teslim edilmiştir.

710 İLKMADDE VE MALZEME	**8.325.000.000**
710.01.001 2002-1 DS	1.178.250.000
710.02.001 2002-1 DS	6.271.490.000

710.03.001 2002-1 DS 875.260.000

150 İLKMADDE VE MALZEME 8.325.000.000

150.01 Hammadde 8.325.000.000

ÖRNEK : Çanta bidonlar üretildikten sonra ambara teslim edilmiştir. İşçilik gideri saat olarak yazılmış, ücreti hesaplanamadığından sadece hammadde maliyeti gösterilmiştir. Ay sonunda ilk madde ve malzeme kullanımları mamul hesabına aktarılmıştır.

152 MAMULLER 8.325.000.000

152.01 Çanta Bidon 8.325.000.000

711 İLKMADDE VE MLZ.GİD.YANS.HES. 8.325.000.000

711.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma 8.325.000.000

ÖRNEK : Ay sonunda işçi ücretleri tahakkuk ettirilmiştir.

720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ 8.797.020.000

720.01.001 2002-1 DS 1.486.720.000

720.02.001 2002-1 DS 6.324.600.000

720.03.001 2002-1 DS 985.700.000

360 ÖD.VERGİ VE FONLAR 1.161.200.000

360.01.001 Ücret Gelir Vergisi Kes. 1.108.420.000

360.01.002 Ücret Damga Vergisi Kes. 52.780.000

361 ÖD.SOSYAL GÜVENLİK KES. 3.457.220.000

361.01 Öd.SSK Kesintisi 3.017.370.000

361.02 Öd.İşsizlik Sig.Kes. 439.850.000

335 PERSONELE BORÇLAR 4.178.600.000

335.01 Öd. İşçi Ücretleri 4.178.600.000

ÖRNEK : Bu siparişe ait işçi ücret giderleri ay sonunda mamul hesabına yansıtılmıştır.

152 MAMULLER 8.797.020.000

152.01 Çanta Bidon 8.797.020.000

721 DİREKT İŞÇİLİK GİD.YANS.HES. **8.797.020.000**

721.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma 8.797.020.000

ÖRNEK : Şubat ayına ait ek görev ücretleri tahakkuk etmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **695.200.000**

770.02.001 Ek Görev Ücretleri 695.200.000

360 ÖD.VERGİ VE FONLAR **108.350.000**

360.01.001 Ücret Gelir Vergisi Kes. 104.280.000

360.01.002 Ücret Damga Vergisi Kes. 4.070.000

335 PERSONELE BORÇLAR **586.850.000**

335.02 Öd. Memur Ücretleri 586.850.000

5.1.14.6. Malzemenin Teslimi

ÖRNEK : Üretilen malzemeler ambar stok çıkış fişi ile teslim edilir. Söz konusu çanta bidon üretimi tamamlandığından faturası tanzim edilmiş ve alına avans kapatılmıştır.

340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI **33.040.000.000**

340.02.001 Mercedes Benz T.A.Ş. 33.040.000.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR **28.000.000.000**

600.01.001 Mercedes Benz T.A.Ş. 28.000.000.000

391 HESAPLANAN KDV **5.040.000.000**

391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 5.040.000.000

5.1.14.7. Ay Sonu İşlemleri

Döner sermaye işletmesi ay sonunda KDV tahakkuku yapacak ve ay içinde elde ettiği gelir üzerinden gayrı safi gelir ve müşterek işletme masrafı paylarını ilgili yerlere yatırmak için ayıracaktır.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin ay içinde yaptığı satışlar üzerinden hesaplanan KDV 5.040.000.000 TL, ay içinde alınan mal ve hizmet bedeline ödenen indirilecek KDV 1.498.500.000 TL, ödenecek KDV ise 3.541.500.000TL.sıdır.

391 HESAPLANAN KDV **5.040.000.000**
391.01 Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV 5.040.000.000
191 İNDİRİLECEK KDV **1.498.500.000**
191.01 Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV 1.498.500.000
360 ÖD.VERGİ VE FONLAR **3.541.500.000**
360.02 Öd.Katma Değer Vergisi 3.541.500.000

ÖRNEK : Dönem sonunda personele ödenen ek görev ücretleri gider hesaplarına yansıtılmıştır.

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **695.200.000**
632.02 Memur Ücret ve Giderleri 695.200.000
77İ GENEL YÖNETİM GİD.YANSITMA HES. **695.200.000**
771.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma 695.200.000

ÖRNEK : Ay içinde 28.000.000.000TL tutarında satış yapılmıştır. Hazine hissesi (%10) 2.8000.000.000 TL ve müşterek işletme masrafı (%5) 1.400.000.000 TL.dır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **4.200.000.000**
770.05.001 Hazine Hissesi 2.800.000.000
770.05.003 İşletme Masrafları 1.400.000.000
362 ÖD.DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ **4.200.000.000**
362.01 Hazine Hissesi 2.800.000.000
362.03 İşletme Masrafları 1.400.000.000

ÖRNEK : Ay içinde hazine hissesi olarak ayrılan 2.8000.000.000 TL ve müşterek işletme masrafı olarak ayrılan 1.400.000.000 TL.nın gider hesaplarına yansıtılması gerekmektedir.

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 4.200.000.000
632.05 Vergi, Resim ve Harçlar 4.200.000.000
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HES. 4.200.000.000
771.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma 4.200.000.000

5.1.14.8. Yıl Sonu İşlemleri

Döner sermaye işletmesi yıl sonunda kendi envanterinde bulunan demirbaşlar için amortisman ayırır. Bunun yanında yıllık geliri üzerinden % 1 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu hissesi, % 2 amortisman ve yapmış olduğu işlerin ilk maliyeti (ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik) üzerinden % 2 merkez masraf hissesi ayrılmaktadır.

Bunlara ilave olarak yıl içinde peşin ödenen geçici vergiler 370 nolu hesaba aktarılır. Gelir ve gider hesapları karşılaştırıldıktan sonra brüt kar üzerinden kurumlar vergisi karşılığı hesaplanır. Bu arada merkez masraf hissesi de kurumlar vergisi matrahına ilave edilmektedir.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi kendi envanterinde bulunan toplam 7.530.000.000 TL değerindeki demirbaşlar için amortisman ayırmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 1.506.000.000
770.06.002 Demirbaş Amortismanı 1.506.000.000
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 1.506.000.000
257.04 Demirbaş Amortismanı 1.506.000.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin yıl sonu geliri 45.879.230.000 TL, yapılan işlerin ilk maliyeti ise 18.456.900.000 TL.dır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 1.745.514.900
770.05.002 Çocuk Esirgeme Kurumu 458.792.300
770.06.001 Amortisman Payı 917.584.600
770.05.005 Merkez Masraf Hissesi 369.138.000
362 ÖD.DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 1.745.514.900

362.02 Çocuk Esirgeme Kurumu 458.792.300
362.04 Amortisman Payı 917.584.600
362.05 Merkez Masraf Hissesi 369.138.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin yıl sonu gelirinden ayrılan toplam 1.745.514.900 TL yükümlülüklerin gider hesabına yansıtılması aşağıdaki gibidir:

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 1.745.514.900
632.05 Vergi Resim ve Harçlar 1.745.514.900
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HES. 1.745.514.900
771.12 Aralık Ayı Giderleri Yansıtma 1.745.514.900

ÖRNEK : Yıl içinde peşin ödenen geçici vergi tutarı 1.489.630.000 TL.dır.

371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖD.VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜKLERİ 1.489.630.000
371.01 Geçici Vergi 1.489.630.000
193 PEŞİN ÖD.VERGİ VE FONLAR 1.489.630.000
193.01 Geçici Vergi 1.489.630.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin brüt karı 6.890.450.000 TL.dır. Ayrıca merkez masraf hissesi olarak ayrılan miktar 369.138.000 TL.dır.

362 ÖD.DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 121.810.000
362.05 Merkez Masraf Hissesi 121.810.000
691 DÖNEM KARI VERGİ VE YASAL YÜK.KARŞ. 2.273.840.000
691.01 Kurumlar Vergisi Karşılığı 2.067.130.000
691.02 Kurumlar Vergisi Fon Karş. 206.710.000
370 DÖNEM KARI VERGİ VE YASAL YÜK.KARŞ. 2.395.650.000
370.01.001 Kurumlar Vergisi 2.067.130.000
370.01.002 Kurumlar Vergisi Fon Karş. 206.710.000
370.02.001 Mrk.Mas.His.Kurumlar Ver.Karş. 110.740.000
370.02.002 Mrk.Mas.His.Kur.Ver.Fon.Karş. 11.070.000

5.1.15. Uygulama Sonucu

Bu uygulama sonucunda tespit edilen hususlar aşağıdadır:

• Sipariş bedeli hesaplamada zorluklar vardır. Kanunen ayırmak zorunda olunan kesintiler satış fiyatı (KDV hariç) üzerindendir. Ancak, maliyetler tespit edilirken bu husus belli değildir. Döner Sermaye Yönetim Kurulu kararına göre işletme en az %10 kar elde etmek zorundadır. Bu da sipariş maliyeti hesabını zorlaştıran nedenlerdendir. Ancak; hazırlanan tabloyla bu konuda kolaylık sağlanmıştır.

• Üretilen mamul ambara teslim edilirken, yönetmeliğe göre; maliyet pusulasında bu mamulün maliyetinin tespit edilerek verilmesi gerekmektedir. Ancak; işçi ücretleri ayda bir defa hesaplanmaktadır. Bu da maliyet pusulasına işçilik maliyetinin daha sonra yazılmasını zorunlu kılmaktadır.

• Birden fazla sipariş olduğunda; işçilik giderinin siparişlere nasıl yükleneceği belli değildir. Çünkü; işçi ücretleri tek bordro ile yapılmaktadır. Maliyet hesaplarına sonradan yansıtmak için farklı bir yöntem uygulanmalıdır.

5.2. Hastane Uygulaması

Hastane döner sermaye uygulaması, Sağlık Bakanlığı'na bağlı Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Kartal / İstanbul)'nde yapılmıştır.

5.2.1. Hastanenin Yapısı

Hastane baştabibe bağlı; hastane konseyi, Eğitim Plan ve Koordinasyon Kurulu, Sağlık Kurulu, sekreterlik, başhekim yardımcıları (idari, satın alma, tahakkuk, acil, adli vaka), hastane müdürü, döner sermaye, klinik şefleri, baş hemşire, diş polikliniğinden sorumlu hemşire ve yardımcı sağlık personelinden oluşmaktadır (Bkz.EK-53).

5.2.2. Hastanenin Personel Durumu

Hastane personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi sağlık hizmetleri, yardımcı sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler ve teknik hizmetler sınıfı personelinden oluşmaktadır. Bu personelin maaşları genel bütçeden ödenmektedir.

Döner sermaye saymanlığı ise; sayman, muhasebe elemanları ve veznedarlardan oluşmaktadır. Bunların maaşı ise döner sermayeden ödenmektedir.

5.2.3. Döner Sermaye İşletmesi Mevzuatı

Hastane döner sermaye faaliyetleri, 04 Ocak 1961 tarih ve 209 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenleştirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun ve buna istinaden çıkarılan 106 sayılı yönetmeliğe göre yürütülmektedir.

Diğer döner sermayeli işletmelerde olduğu gibi, hastane döner sermaye işletmesi de; Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliği esaslarına göre satın alma faaliyetlerini yürütmekte ve Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği'ne göre de muhasebe kayıtlarını tutmaktadır.

Döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

5.2.4. Döner Sermaye İşletmesinin Faaliyet Alanı

Hastane döner sermaye işletmesi; muayene, teşhis, tedavi, laboratuar, tetkik ve tahlil işleri, insan kanı ve kan ürünleri ile ilgili faaliyetleri, aşı ve serum imali ile bu müesseselerden istihsal ve imal edilecek maddeleri kıymetlendirmek üzere faaliyette bulunmaktadır.

5.2.5. Döner Sermaye İşletmesinin Sermayesi

5.2.6. Döner Sermaye İşletmesinin Kar ve Zararı

İşletmenin sermaye tutarı kendisine tahsis edilmiş bulunan sermaye miktarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu karları ödenmiş sermayesine eklenir.

Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye miktarına ulaştıktan sonra elde edilen karlar, Nisan ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere hazineye yatırılır. Geçerli bir mazerete dayanmaksızın süresinde hazineye yatırılmayan karlar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun uyarınca işletmeden, hesaplanan gecikme zammı ise ita amiri ve saymandan yarı yarıya tahsil edilir.

Döner sermaye işletmesinin zararları ayrı bir hesapta bekletilir ve izleyen yılların karları ile kapatılır.

5.2.7. Döner Sermaye İşletmesinin Gelir ve Giderleri

Döner sermaye işletmesinin gelirleri şunlardır:

- Her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat ve benzeri sağlık hizmetleri karşılığında elde edilecek ücretler,
- Üretilip satışa sunulacak ilk madde, malzeme, mamul, aşı, serum, protez ve benzerleri karşılığında alınacak ücretler,
- İlaç, kan ürünü ve benzeri madde ve malzeme karşılığında alınacak ücretler,

- Döner sermayenin kullanımına verilen binalara ait kira bedelleri
- Döner sermaye ile ilgili diğer gelirler.

Döner sermaye işletmesinin giderleri ise aşağıya çıkarılmıştır:

- Memur ve sözleşmeli personel aylık ve ücretleri,
- 1475 sayılı İş Kanunu'na göre istihdam edilecek işçi ücretleri,
- Satın alınacak her türlü mal ve hizmet bedelleri,
- Döner sermayenin kullanımına verilen binalara ait küçük onarım bedelleri
- Canlı hayvan beslenmesi, vergi, resim, harç ve komisyon giderleri,
- Döner sermaye kazancının elde edilmesiyle ilgili giderler.

5.2.8. Döner Sermaye İşletmesinin Personeli

Döner sermaye saymanlığının personeli; sayman, muhasebe elemanları ve veznedarlardan oluşmaktadır. Döner sermayenin diğer işleri hastane personeli tarafından yürütülmektedir.

Hastane personelinin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinden bir kısmı; o birimde çalışan yardımcı hizmetler ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil personele bunların bir yılda alacakları aylık (ek gösterge dahil), yan ödeme ve her türlü tazminat tutarının % 80'ini, diğer personele ise % 100'ünü aşmamak üzere ek ödeme olarak dağıtılmaktadır. Bu şekilde ödenecek tutar işletmenin toplam gelirinin % 50'sini aşmayacaktır.

Bu ödeme üç ayda bir yapılmaktadır. Ödeme öncesinde her personel amirleri tarafından performans değerlemesine tabi tutulmaktadır (Bkz.EK-54). Kendisine üç ay içinde yapılan aylık, yan ödeme ve tazminat toplamı, personelin sınıfına göre tespit edilen yüzde ile çarpıldıktan sonra (% 80-100), performans değerleme sonucunda aldığı 100 üzerinden not ile orantılı olarak tespit edilen tutar, o dönem içinde çalışılması gereken ve personelin çalıştığı gün ile tespit edilen oranla hesaplanarak ek ödeme brüt tutarı bulunmaktadır. Bu miktardan gelir ve damga vergisi kesilerek personele ödeme yapılmaktadır (Bkz.EK-55).

5.2.9. Hastane İhtiyaçlarının Karşılanması

Hastanenin bütün ihtiyaçları döner sermaye işlerinden elde edilen gelirden karşılanmaktadır. İhtiyaçlar yıllık olarak belirlenmektedir. Buna göre ihaleye çıkılmaktadır. Yemek pişirme ve temizlik işleri dışarıya ihale edilmektedir.

Tıbbi cihaz, makine ve teçhizatlardan tahmin edilen bedeli 10.000 doların altında olanlar herhangi bir yerden izin alınmadan hastane tarafından satın alınabilmektedir. Tahmin edilen bedeli 10.000 ile 40.000 dolar arasında olan cihazlar için Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden, 40.000 doları geçenler için ise Tıbbi Cihaz Daimi İhtisas Komisyonu'ndan izin alınması gerekmektedir.

5.2.10. Döner Sermaye İşletmesinin Çalışma Esasları

Hastaneye muayene ve diğer hizmetler için başvuranların statülerine göre farklı muhasebe ve tahsilat yapılmaktadır. Ancak herkesin kaydı yapılmakta ve muayene veya ameliyat sonrasında kendisine yapılan bütün işlemler ve harcamalar tebliğ edilmektedir. Yapılan işlemlerin fiyatlandırması Tedavi Yardımı Bütçe Uygulama Talimatı'na göre düzenlenmektedir.

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışan veya emekli olanlar, evraklarıyla resmi vezneye müracaat etmektedir. Bunlar adına yapılan hizmetler fatura edildikten sonra; çalışan memurların evrakları kurumlarına, emekli olanların Emekli Sandığı'na, işçilerin ve işçi emeklilerinin SSK İl Md.lüğüne, Bağ-Kur'a bağlı olarak çalışan veya emekli olanların evrakları da, sağlık karnesini aldığı il müdürlüğüne, ödenmek üzere gönderilmektedir.

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayıp muayene ve diğer hizmet bedelini ödeyecekler, her işlemden önce o işe ait ücreti ödedikten sonra muayene, tahlil ve röntgen gibi hizmetlerden faydalanmaktadır. Bunlardan yatarak tedavi edileceklerden; hastalığın veya geçireceği operasyonun özelliğine göre

önceden 150.000.000 TL ile 450.000.000 TL arasında avans alınıp, işlemler bittikten sonra mahsup edilmektedir.

Kore ve Kıbrıs Gazileri, sokak çocukları ile mahkumlar ücretsiz muayene ve tedavi edilmektedir.

5.2.11. Muhasebe ve Hesap İşleri

Döner Sermaye Saymanlığınca tutulacak defterler, muhasebe kayıtları ve kullanılacak belgeler için Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği esasları uygulanır. Bu yönetmelikte hüküm bulunmayan durumlarda "Devlet Muhasebesi Muamelat Yönetmeliği" ile "Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

İşletmenin ita amiri, Baştabip'tir. Baştabibin yokluğunda ita amirliği, baştabip yardımcısı tarafından yürütülmektedir.

Bankadan para çekmeye mahsus çek, tahsil ve ödeme fişleriyle, mahsup fişlerinin ve makbuzların ita amiri ve sayman tarafından imza edilmesi şarttır.

Döner sermaye işletmesi Baştabip ve saymanı tarafından her ay sonunda imzalanmış olarak, üç nüsha ay sonu hesabı, gelir ve gider cetveli, mizan ve ek cetveller ve diğer masraf evrakları tanzim edilmektedir.

Mizan ve ek cetvellerin bir nüshası işletmede bırakılmaktadır. Diğer nüshası incelenmek üzere müteakip ayın 20'sine kadar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

5.2.12. Döner Sermaye İşletmesinin Yatırdığı Kanuni Kesintiler

Döner sermaye işletmesi tabi olduğu mevzuat gereği çeşitli oranlarda kesinti yapıp, bunları ilgili yerlere yatırmaktadır.

5.2.12.1. Hazine Payı

Döner sermayeli işletmeler yaptıkları gayri safi hasılat üzerinden Maliye Bakanlığı tarafından belirtilen oranda hazineye pay ayırırlar. Bu tutarı, gelirin elde edildiği ayı takip eden ayın 20'sine kadar ilgili saymanlıklara veya Mal Müdürlüklerine yatırırlar. Hastane döner sermaye işletmesi aylık elde ettiği gayri safi gelirin % 9'unu takip eden ayın 20'sine kadar Mal Müdürlüğü'ne yatırmaktadır.

Hazine payı, ay içinde elde edilen gelirlerden oluşmaktadır. Bu gelir; 60- Brüt Satışlar grubu, 64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar grubu ile 67- Olağandışı Gelir ve Karlar grubunun alacak toplamından, 61- Satış İndirimleri grubunun borç toplamı düşülmek suretiyle tespit edilecektir. Bu hesaplara gelir tahakkuk ettiğinde, tahsil edilmemiş olsa bile, takip eden ay hazine payı yatırılacaktır. Elde edilen gelirin hesaplara yansıması yeterli olacaktır.

Ancak Maliye Bakanlığı'nın 545 Sıra No'lu tebliği ile hastane döner sermaye işletmeleri bu konuda ayrı uygulamaya tabi tutulmuşlardır. Bu işletmeler % 9 hazine hissesinin, % 30'unu gelirin tahakkukunda, % 70'ini de tahsilinde ödemektedir.

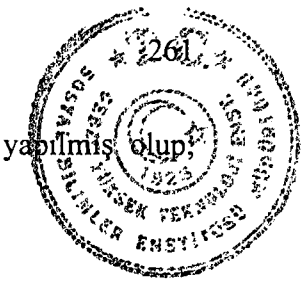
5.2.12.2. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Payı

Döner sermayeli işletmeler yaptıkları gayri safi hasılat üzerinden Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna yatırılmak üzere yıllık gayrı safi hasılatın %1'i oranında pay ayırırlar. Bu tutar, Ocak ayının sonuna kadar Çocuk Esirgeme Kurumu'nun hesabına havale edilmektedir.

5.2.13. Uygulama

Hastane döner sermaye işletmeleri, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi mükellefi değildir.

5.2.13.1. Resmi Kurum Personeli Muayene Hizmetleri

ÖRNEK : SSK emeklisi olan bir hastanın muayene ve tedavisi yapılmış olup, muayene bedeli olarak 135.000.000 TL tahakkuk etmiştir.

120 ALICILAR **135.000.000**
120.01.004 SSK 135.000.000
600 YURT İÇİ SATIŞLAR **135.000.000**
600.01.002 Poliklinik Ücretleri 135.000.000

ÖRNEK : Emekli Sandığı'na gönderilmiş olan 1.548.630.000 TL tutarındaki fatura bedelinin hesaba geçtiği banka ekstresinden anlaşılmıştır.

102 BANKALAR **1.548.630.000**
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 1.548.630.000
120 ALICILAR **1.548.630.000**
120.01.002 Emekli Sandığı 1.548.630.000

5.2.13.2. Sosyal Güvenlik Kuruluşuna Bağlı Olmayan Hasta Muayeneleri

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayan hastaların muayene hizmetlerinden 1.239.740.000 TL elde etmiştir.

100 KASA HESABI **1.239.740.000**
100.01.001 Merkez Kasa 1.239.740.000
600 YURT İÇİ SATIŞLAR **1.239.740.000**
600.01.002 Poliklinik Ücr. 1.239.740.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayan hastaların muayene hizmetlerinden kredi kartı ile ödeme yapanlardan 2.784.560.000 TL elde etmiştir.

123 BANKA KREDİ KARTLARINDAN AL. **2.784.560.000**

123.02 T.İş Bankası 2.784.560.000

600 YURT İÇİ SATIŞLAR 2.784.560.000

600.01.002 Poliklinik Ücr. 2.784.560.000

ÖRNEK : Banka kredi kartıyla yapılan ödemelerin hesaba geçtiği ekstreden anlaşılmıştır.

102 BANKALAR 2.784.560.000

102.01.002 T İş Bankası 2.784.560.000

123 BANKA KREDİ KARTLARINDAN AL. 2.784.560.000

123.02 T.İş Bankası 2.784.560.000

5.2.13.3. Malzemelerin Satın Alınması

Döner sermaye saymanlığının ambarında olmayan malzemeler satın alma yoluyla piyasadan tedarik edilecektir. Yapılan piyasa araştırmasından sonra ihale evrakları hazırlanarak ita amirine sunulmuştur.

ÖRNEK : Kapalı teklif usulü ile laboratuar sarf malzemesi alımı yapılacaktır. İhale bedeli 46.780.000.000 TL, geçici teminat tutarı 1.403.400.000TL.dır. İhaleye katılacaklardan Birim Medikal'den geçici teminat alınmıştır.

100 KASA HESABI 1.403.400.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 1.403.400.000

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 1.403.400.000

326.02 Alınan Teminatlar 1.403.400.000

ÖRNEK : İhale yapılmış ve ihale üzerine kalmayan Ertaş Medikal Ticaret'e teminatı iade edilmiştir.

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR 1.403.400.000

326.02 Alınan Teminatlar 1.403.400.000

100 KASA HESABI 1.403.400.000

100.01.001 Merkez Kasa(TL) 1.403.400.000

5.2.13.4. Malzemelerin Teslim Alınması

İhaleyi kazanan müteahhit malzemeleri ambara teslim etmiştir. Teslim alınan malzemelerin istenen özelliklere uygun olup olmadığı muayene komisyonu tarafından kontrol edilmiştir. Muayene komisyonu tarafından uygun bulunan bu malzemeler için ambar memurluğunca ayniyat alındısı tanzim edilmiştir. Gerekli evraklar ödeme yapılmak üzere döner sermaye saymanlığına gönderilmiştir.

ÖRNEK : Malzemeleri teslim eden müteahhit firmaya, ihale bedeli gönderme emriyle ödenmiş, hakediş tutarından (KDV hariç tutardan) % 0,75 damga vergisi kesilmiştir. İhale bedeli 43.750.000.000 + KDV olmuştur.

150 İLKMADDE VE MALZEME 51.625.000.000
150.01 Ambar Hesabı 51.625.000.000
103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 51.296.880.000
103.02 Gönderme Emirleri 51.296.880.000
360 ÖD.VERGİ VE FONLAR 328.120.000
360.03 Damga Vergisi Kes. 328.120.000

ÖRNEK : Malzeme alımı için tanzim edilen gönderme emrinin müteahhidin hesabına havale edildiği banka makbuzundan anlaşılmıştır.

103 VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM. 51.269.880.000
103.02 Gönderme Emirleri 51.269.880.000
102 BANKALAR 51.269.880.000
102.01.001 T.C.Ziraat Bankası 51.269.880.000

5.2.13.5. Malzeme Kullanımı

Ambara teslim edilen malzemeler, ihtiyaç pusulasına göre, ambar stok çıkış fişi ile laboratuara teslim edilmiştir.

ÖRNEK : Biyokimya laboratuarında kullanılmak üzere 12.546.320.000 TL tutarında laboratuar sarf malzemesi ambardan verilmiştir.

740 HİZMET ÜRETİM MALİYETİ **12.546.320.000**
740.01.002 Sarf Mlz.Kull. 12.546.320.000

150 İLKMADDE VE MALZEME **12.546.320.000**
150.01 Ambar Hesabı 12.546.320.000

5.2.13.6. Ücret Tahakkukları

ÖRNEK : Döner sermayeden maaş alan personelin aylıkları tahakkuk ettirilmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **3.806.720.000**
770.03.001 Sayman–Memur Aylığı 3.806.720.000
360 ÖD.VERGİ VE FONLAR **210.940.000**
360.01.001 Ücret Gelir Vergisi Kes. 188.100.000
360.01.002 Ücret Damga Vergisi Kes. 22.840.000
361 ÖD.SOSYAL GÜVENLİK KES. **455.160.000**
361.01.005 Emekli Sandığı 455.160.000
335 PERSONELE BORÇLAR **3.140.620.000**
335.01 Öd. Memur Ücretleri 3.140.620.000

ÖRNEK : Bu döneme ait ek ödeme bordrosu hazırlanmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ **120.458.790.000**
770.02.001 Döner Sermaye Payı 120.458.790.000
360 ÖD.VERGİ VE FONLAR **18.791.560.000**
360.01.001 Ücret Gelir Vergisi Kes. 18.068.810.000
360.01.002 Ücret Damga Vergisi Kes. 722.750..000
335 PERSONELE BORÇLAR **101.667.230.000**
335.01 Öd. Memur Ücretleri 101.667.230.000

5.2.13.7. Ay Sonu İşlemleri

Döner sermaye işletmesi ay içinde elde ettiği gelir üzerinden hazine payını hesaplayıp mal müdürlüğüne yatırmak için ayıracaktır. Ayrıca ay içinde maliyet hesaplarına aktarılan tutarlar gider hesaplarına yansıtılacaktır.

ÖRNEK : Ay içinde 44.320.000.000TL tutarında satış yapılmıştır. Bu tutar üzerinden ödenecek hazine payı 3.988.800.000 TL.dır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 3.988.800.000
770.04.001 Hazine Hissesi 3.988.800.000
362 ÖD.DÖNER SERMAYE YÜK. 3.988.800.000
362.01.001 Hazine Hissesi 3.988.800.000

ÖRNEK : Ayrılan hazine hissesinin gider hesaplarına yansıtılması gerekmektedir.

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 3.988.800.000
632.05 Vergi, Resim ve Harçlar 3.988.800.000
771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HES. 3.988.800.000
771.03 Nisan Ayı Giderleri Yansıtma 3.988.800.000

ÖRNEK : Biyokimya laboratuarında kullanılmak üzere ambardan verilen laboratuar sarf malzemelerinden ay içinde 1.247.568.000 TL tutarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

622 SATILAN HİZMET MALİYETİ HESABI 1.247.568.000
622.04 Çeşitli Giderler 1.247.568.000
741 HİZMET ÜRETİM MLYT.YANS.HES. 1.247.568.000
741.03 Nisan Ayı Giderleri Yansıtma 1.247.568.000

ÖRNEK : Döner sermayeden personele ay içinde maaş olarak 3.806.720.000 TL, ek ödeme olarak ise 120.458.790.000 TL tahakkuk ettirilmiştir.

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 124.265.510.000

632.02 Memur Ücret ve Giderleri 124.265.510.000

771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HES. 124.265.510.000

771.04 Nisan Ayı Giderleri Yansıtma 124.265.510.000

5.2.13.8. Yıl Sonu İşlemleri

Döner sermaye işletmesi yıl sonunda envanterinde bulunan demirbaşlar için amortisman ayırmaktadır. Bunun yanında yıllık geliri üzerinden % 1 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu hissesi ayırmaktadır.

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesi kendi envanterinde bulunan demirbaşlar için toplam 16.492.170.000 TL amortisman ayırmıştır.

740 HİZMET ÜRETİM MALİYETİ 16.492.170.000

740.06.002 Demirbaş Amortismanı16.492.170.000

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 16.492.170.000

257.04 Demirbaş Amortismanı 16.492.170.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin yıl sonu geliri 278.496.185.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 2.784.961.850

770.04.002 Çocuk Esirgeme Kurumu 2.784.961.850

362 ÖD.DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 2.784.961.850

362.01.002 Çocuk Esirgeme Kurumu 2.784.961.850

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin kendi envanterinde bulunan demirbaşlar için ayırdığı toplam 16.492.170.000 TL amortismanın gider hesaplarına yansıtılması gerekmektedir.

622 SATILAN HİZMET MALİYETİ 16.492.170.000

622.06 Amortisman ve Tükenme Payları 16.492.170.000

741 HİZMET ÜRT.MLYT.YANS.HES. 16.492.170.000

741.12 Aralık Ayı Giderleri Yansıtma 16.492.170.000

ÖRNEK : Döner sermaye işletmesinin yıl sonu gelirinden ayrılan Çocuk Esirgeme Kurumu hissesinin gider hesaplarına yansıtılması aşağıdaki gibidir:

632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 2.784.961.850

632.05 Vergi, Resim ve Harçlar 2.784.961.850

771 GENEL YÖNETİM GİD.YANS.HES. 2.784.961.850

771.012 Aralık Ayı Giderleri Yansıtma 2.784.961.850

5.2.14. Uygulama Sonucu

Bu uygulama sonucunda hastane döner sermaye işletmelerinin yeterince kar elde edemediği tespit edilmiştir. Bu sonuca etki eden hususlar aşağıya çıkarılmıştır:

- Hastane döner sermaye işletmelerinin gelirine esas teşkil eden Tedavi Yardımı Bütçe Uygulama Talimatı bütün bir yıl için geçerli olmaktadır. Enflasyon ortamı dikkate alındığında; döner sermaye işletmesinin gelirleri birim fiyat olarak aynı kalmakta, ancak giderleri artmaktadır.
- Döner sermaye işletmeleri yıl sonunda elde etmeyi planladıkları kar miktarını dikkate alarak hastane için yatırım yapmaktadırlar. Böylece, ya çok az kar elde etmekte veya zarar meydana gelmektedir.

6. SONUÇ

Kamu kuruluşlarının ayrılmaz bir parçası haline gelen döner sermayeli işletmeler hakkında yapılan bu çalışma neticesinde ulaşılan sonuçlar aşağıya çıkarılmıştır:

• Döner sermayeli işletmeler bünyesinde bulundukları bakanlık ile ilgili çıkarılan kanun ve yönetmeliklere göre işletilmektedir. Böylece her bakanlığın bu konuda bir kanunu ve yönetmeliği vardır. Bunların büyük bölümü aynı konuları içermektedir. Fazla miktarda kanun ve yönetmelik kavram kargaşasına sebebiyet vermektedir. Bu konuda genel bir kanun çıkarılıp gerekli düzenlemeler yapılabilir.

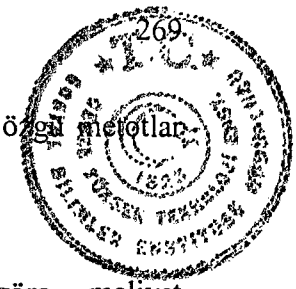
• Döner sermaye sayman kadrolarına personel ataması döner sermaye kuruluşunun bağlı olduğu bakanlık veya genel müdürlüğün teklifi üzerine Maliye Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Saymanların bir kısmı Maliye Bakanlığı personeli değildir. Çok fazla işlem olan yerlere sayman ataması yapılmış, az işlem yapan yerlere ise görevlendirme yapılmıştır. Bu yüzden saymanlık görevini yürüten personelin bir kısmı bu konuda ehil değildir. Bu da işlemlerin layıkıyla yürümesini zorlaştırmaktadır.

• Çok fazla sayıda döner sermaye işletmesi kurulmuştur. Amacına uygun olarak faaliyet gösteren ve sosyal işlevleri olan işletmeler haricinde, atıl kapasitesi olmayan veya faaliyet hacmi açısından çok küçük olanlar tasfiye edilmeli veya birleştirilmelidir.

• Özellikle maliyet muhasebesi uygulayan döner sermaye işletmelerinde nitelikli personel istihdamının sağlanması, buralarda görev yapan personelin eğitilmesi gerekmektedir.

• Maliyet muhasebesi uygulayan işletmelerde sipariş bedeli hesaplamada zorluklar vardır. Kanunen ayırmak zorunda olunan kesintiler satış fiyatı (KDV hariç) üzerindendir. Ancak, maliyetler tespit edilirken bu husus belli değildir. İşletmeler

genel üretim ve genel yönetim giderlerini tespit etmede kendilerine özgü metotları uygulamaktadırlar.

- Üretilen mamul ambara teslim edilirken; yönetmeliğe göre, maliyet pusulasında bu mamulün maliyetinin tespit edilerek verilmesi gerekmektedir. Ancak; işçi ücretleri ayda bir defa hesaplanmaktadır. Bu da maliyet pusulasına işçilik maliyetinin daha sonra yazılmasını zorunlu kılmaktadır.

- Birden fazla sipariş olduğunda; işçilik giderinin siparişlere nasıl yükleneceği belli değildir. Çünkü; işçi ücretleri tek bordro ile yapılmaktadır. Maliyet hesaplarına sonradan yansıtmak için farklı bir yöntem uygulanmalıdır.

- Hastane döner sermaye işletmelerinin gelirine esas teşkil eden Tedavi Yardımı Bütçe Uygulama Talimatı bütün bir yıl için geçerli olmaktadır. Enflasyon ortamı dikkate alındığında; döner sermaye işletmesinin gelirleri birim fiyat olarak aynı kalmakta, ancak giderleri artmaktadır.

- Hastane döner sermaye işletmeleri yıl sonunda elde etmeyi planladıkları kar miktarını dikkate alarak hastane için yatırım yapmaktadırlar. Böylece, ya çok az kar elde etmekte veya zarar meydana gelmektedir.

KAYNAKLAR

Ataman, Ü., Genel Muhasebe, Türkmen Kitapevi, İstanbul,1997

Ataman, Ü., Tek Düzen Hesap planı ve Mali Tablolar, Türkmen Kitapevi, İstanbul 1997

Aydın, D., Sağlam, N. ve Başar, M., Döner Sermayeli İşletmelerde Muhasebe Uygulamaları, Eskişehir, 1999

Gönen, D., ve Işık, H., Döner Sermayeli Kuruluşlarda İhale Muhasebe Denetim, Sevinç Matbaası, Ankara, 1985

Kostik, T., Döner Sermayeli İşletmeler, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1998

Şakrak, M., Döner Sermaye İşletmelerinde Muhasebe Sistemi, Yasa Yayıncılık, İstanbul 1997

209 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenleştirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun

832 sayılı Sayıştay Kanunu

3225 sayılı Milli Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun

Döner Sermayeli Kuruluşlar Muhasebe Yönetmeliği, 1999

Milli Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermayenin İşletilmesine İlişkin Yönetmelik

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenleştirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkındaki 209 sayılı Kanun Gereğince İşletme, İdare ve Muhasebe İşlerine Dair 106 sayılı Yönetmelik

Maliye Bakanlığı Muhasebat Gnl.Md.lüğü Tebliği Sıra No(545), 1996

Eğitim Durumu

1999 -	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
	İşletme Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı (Tez aşamasında)
1986 – 1990	Kara Harp Okulu
	Yönetim
1982 – 1986	Işıklar Askeri Lisesi

İş Durumu

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda subay.

Yabancı Dil

Almanca, İngilizce

Adres

Kocasinan Mah. Acıçeşme 2nci Ara Sok. Emek Ap.No:4/13

Lüleburgaz / KIRKLARELİ

EK - 1

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER HESAP ÇERÇEVESİ VE HESAP PLANI

1- DÖNEN VARLIKLAR

10- HAZIR DEĞERLER

100- Kasa Hesabı
- 100.01 Merkez Kasa
  - 100.01.001 Türk Lirası
  - 100.01.002 Yabancı Paralar
- 100.02 Şube Kasa
  - 100.01.001 Türk Lirası
  - 100.01.002 Yabancı Paralar

101- Alınan Çekler Hesabı
- 101.01 Portföydeki Çekler
- 101.02 Tahsile Verilen Çekler
- 101.03 Karşılıksız Çekler

102- Bankalar Hesabı
- 102.01 Vadesiz Mevduat Hesapları
  - 102.01.001 T.C.Ziraat Bankası
- 102.02 Vadeli Mevduat Hesapları
  - 102.02.001 T.C.Ziraat Bankası
- 102.03 Döviz Tevdiat Hesapları
  - 102.03.001 T.C.Ziraat Bankası

103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)
- 103.01 Verilen Çekler (TL)
  - 103.01.001 T.C.Ziraat Bankası
- 103.02 Verilen Gönderme Emirleri (TL)
  - 103.02.001 T.C.Ziraat Bankası
- 103.03 Verilen Çekler (Yabancı Paralı)
  - 103.03.001 T.C.Ziraat Bankası
- 103.04 Verilen Gönderme Emirleri (Yabancı Paralı)
  - 103.04.001 T.C.Ziraat Bankası

108- Diğer Hazır Değerler Hesabı
- 108.01 Yoldaki Paralar
  - 108.01.001 Kasa İçin Verilen Çekler
  - 108.01.002 Banka Havaleleri
  - 108.01.003 PTT Havaleleri
  - 108.01.004 Posta Çeki Hesabı
- 108.02 Pullar
  - 108.02.001 Damga Pulu
  - 108.02.002 Posta Pulu

108.02.003 Diğer Pullar
108.03 Menkul Kıymet Kuponları
108.03.001 Hisse Senedi Kuponları
108.03.002 Tahvil Kuponları

11- MENKUL KIYMETLER

110- Hisse Senetleri Hesabı
110.01 A Hisse Senedi

112- Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı
112.01 Devlet Tahvili
112.02 Hazine Bonosu
112.03 Kamu Gelir Ortaklığı Senedi

118- Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
118.01 Altın
118.02 Gümüş

119- Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Hesabı (-)
119.01 Hisse Senedi Değer Düşüklüğü
119.02 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bono Değer Düşüklüğü
119.02.001 Devlet Tahvili
119.02.002 Hazine Bonosu
119.03 Diğer Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü

12- TİCARİ ALACAKLAR

120- Alıcılar Hesabı
120.01 Kamu Kuruluşları
120.01.001 MKEK
120.01.002 Emekli Sandığı
120.01.003 Bağ-kur
120.02 Özel Kuruluşlar
120.03 Yurt Dışı Alıcıları

121- Alacak Senetleri Hesabı
121.01 Portföydeki Alacak Senetleri
121.02 Tahsile Verilen Alacak Senetleri
121.03 Protestolu Alacak Senetleri
121.04 Takipteki Alacak Senetleri

122- Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-)
122.01 Türk Lirası Alacak Senetleri Reeskontu
122.02 Yabancı Paralı Alacak Senetleri Reeskontu

123- Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı
123.01 T.C Ziraat Bankası

126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı
126.01 Verilen Depozitolar

126.01.001 Elektrik Depozitosu
126.01.002 Su Depozitosu
126.02 Verilen Teminatlar
126.02.001 İhale Teminatları
126.02.002 Kredi Teminatları

127- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı
127.01 Tahsili Gecikmiş Alacaklar
127.02 Diğer Ticari Alacaklar

128- Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı
128.01 Şüpheli Alıcı Hesapları
128.02 Şüpheli Alacak Senetleri
128.03 Diğer Şüpheli Alacaklar

129- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)
129.01 Şüpheli Alıcı Hesapları Karşılığı
129.02 Şüpheli Alacak Senetleri Karşılığı
129.03 Diğer Şüpheli Alacaklar Karşılığı

13- DİĞER ALACAKLAR

135- Personelden Alacaklar Hesabı
135.01 Personele Verilen Borçlar
135.02 Kapatılmayan Avanslar
135.03 Sayım Noksanlıkları

136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı
136.01 Kamu Kuruluşlarından Alacaklar
136.01.001 SSK
136.01.002 Vergi Dairesi
136.02 Özel Kuruluş ve Kişilerden Alacaklar

138- Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı
138.01 Şüpheli Personel Alacakları
138.02 Şüpheli Diğer Alacaklar

139- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)
139.01 Şüpheli Personel Alacakları Karşılığı
139.02 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı

15- STOKLAR

150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı
150.01 Hammadde
150.02 Yardımcı Maddeler
150.03 İşletme Malzemesi

151- Yarı Mamuller- Üretim Hesabı

151.01 Üretim
151.02 Yarı Mamul

152- Mamuller Hesabı

153- Ticari Mallar Hesabı

157- Diğer Stoklar Hesabı
157.01 Hurda
157.01.001 İlk Madde Hurdası
157.01.001 Yarı Mamul Hurdası
157.01.001 Mamul Hurdası
157.02 Defolu Mamul ve Mal

158- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)
158.01 İlk Madde ve Malzeme
158.02 Yarı Mamul
158.03 Mamul
158.04 Ticari Mal

159- Verilen Sipariş Avansları Hesabı
159.01 Yurt İçi Sipariş Avansları
159.02 Yurt Dışı Sipariş Avansları
159.02.001 Akreditifler
159.02.002 Vesaik Mukabili Siparişler
159.02.003 Mal Mukabili Siparişler
159.02.004 Peşin Ödemeli Siparişler

17- YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

170-178- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı
179- Taşeronlara Verilen Avanslar Hesabı

18- GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

180- Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı
180.01 Gelecek Aylara Ait Sigorta Giderleri
180.02 Gelecek Aylara Ait Kira Giderleri
180.03 Gelecek Aylara Ait Ücret Giderleri
180.04 Gelecek Aylara Ait Yıllık Bakım Onarım Giderleri

181- Gelir Tahakkukları Hesabı

19- DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

190- Devreden KDV Hesabı
190.01 Ocak Ayı Devreden KDV
190.01.001 Amortismana Tabi Mlz. KDV
190.01.002 Diğer KDV

191- İndirilecek KDV Hesabı
191.01 Mal ve Hizmet Alımında Ödenen KDV
191.02 Amortismana Tabi Mlz.Alımında Ödenen KDV
191.03 Alışlardan İade KDV
191.04 Satış Iskontosu KDV
191.05 Bu Yıla Ait Amortismana Tabi Mlz.KDV Taksitleri

193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı
193.01 Geçici Vergi
193.02 Gelir Vergisi Tevkifatı
193.02.001 Gelir Vergisi
193.02.002 Fon Payı

195- İş Avansları Hesabı
195.01 Personele Verilen İş Avansları
195.02 Diğer Kişilere Verilen İş Avansları

196- Personel Avansları Hesabı
196.01 Ücret Avansları
196.01.001 Normal Ücret Avansları
196.01.002 Yıllık Ücretli İzin Avansları
196.02 Yolluk Avansları
196.03 Diğer Avanslar

197- Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı
197.01 Kasa Noksanları
197.02 Stok Sayım ve Tesellüm Noksanları
197.03 Demirbaş Noksanları
197.04 Alınan Çek Noksanları
197.05 Hisse Senedi ve Tahvil Sayım ve Tesellüm Noksanları
197.06 Diğer Menkul Kıymet Sayım ve Tesellüm Noksanları
197.07 Diğer Sayım ve Tesellüm Noksanları

198- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

199- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı (-)

2- DURAN VARLIKLAR

22- TİCARİ ALACAKLAR

220- Alıcılar Hesabı
220.10 Kamu Kuruluşları
220.10.001 MKEK
220.10.002 Emekli Sandığı
220.10.003 Bağ-kur
220.20 Özel Kuruluşlar
220.30 Yurt Dışı Alıcıları

221- Alacak Senetleri Hesabı

221.01 Portföydeki Alacak Senetleri
221.02 Tahsile Verilen Alacak Senetleri
221.03 Protestolu Alacak Senetleri
221.04 Takipteki Alacak Senetleri

222- Alacak Senetleri Reeskontu Hesabı (-)
222.01 Türk Lirası Alacak Senetleri Reeskontu
222.02 Yabancı Paralı Alacak Senetleri Reeskontu

226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı
226.01 Verilen Depozitolar
226.02 Verilen Teminatlar

227- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı

229- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)
229.01 Şüpheli Alıcı Hesapları Karşılığı
229.02 Şüpheli Alacak Senetleri Karşılığı
229.03 Diğer Şüpheli Alacaklar Karşılığı

23- DİĞER ALACAKLAR

235- Personelden Alacaklar Hesabı
235.01 Personele Verilen Borçlar

236- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı
236.01 Kamu Kuruluşlarından Alacaklar
236.01.001 SSK
236.01.002 Vergi Dairesi
236.02 Özel Kuruluş ve Kişilerden Alacaklar

239- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)
239.01 Şüpheli Personel Alacakları Karşılığı
239.02 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı

24- MALİ DURAN VARLIKLAR

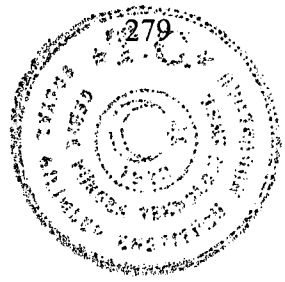
248- Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabı

249- Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı Hesabı (-)

25- MADDİ DURAN VARLIKLAR

250- Arazi ve Arsalar Hesabı
250.01 Araziler
250.02 Arsalar

251- Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı

251.01 Yer Altı Düzenleri
251.02 Yer Üstü Düzenleri

252- Binalar Hesabı
252.01 İdare Binaları
252.02 İşletme Binaları
252.03 Ambar ve Depolar

253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı
253.01 Tesisler
253.02 Makineler
253.03 Cihazlar

254- Taşıtlar Hesabı
254.01 Binek Otolar
254.02 Diğer Taşıtlar

255- Demirbaşlar Hesabı
255.01 Büro Demirbaşları
255.02 Üretim Yeri Demirbaşları

256- Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı
256.01 Modeller Kalıplar

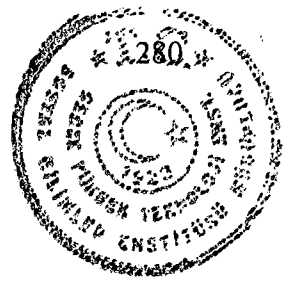
257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)
257.01 Bina Birikmiş Amortismanı
257.02 Tesis, Makine ve Cihaz Birikmiş Amortismanı
257.03 Taşıtlar Birikmiş Amortismanı
257.04 Demirbaşlar Birikmiş Amortismanı
257.05 Diğer Maddi Duran Varlık Birikmiş Amortismanı

258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı
258.01 Yapılmakta Olan Makine Tesis ve Cihazlar
258.02 Yapılmakta Olan Binalar
258.03 Yapılmakta Olan Taşıtlar
258.04 Yapılmakta Olan Demirbaşlar

259- Verilen Avanslar Hesabı
259.01 Yurt İçi Sipariş Avansları
259.02 Yurt Dışı Sipariş Avansları
259.02.001 Akreditifler
259.02.002 Vesaik Mukabili Siparişler
259.02.003 Mal Mukabili Siparişler
259.02.004 Peşin Ödemeli Siparişler

26- MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

260- Haklar Hesabı
260.01 Patentler
260.02 Lisanslar

260.03 Ticari Marka ve İsimler

267- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı
267.01 Bilgisayar Paket Programları

268- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)
268.01 Haklar Birikmiş Amortismanı
268.02 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Birikmiş Amortismanı

269- Verilen Avanslar Hesabı

27- ÖZEL TÜKETMEYE TABİ VARLIKLAR

271- Arama Giderleri Hesabı

272- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri Hesabı

278- Birikmiş Tükenme Payları Hesabı (-)
278.01 Arama Giderleri Birikmiş Tükenme Payları
278.02 Hazırlık ve Geliştirme Giderleri Birikmiş Tükenme Payları

279- Verilen Avanslar Hesabı

28- GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı
280.01 Gelecek Yıllara Ait Sigorta Giderleri
280.02 Gelecek Yıllara Ait Kira Giderleri
280.03 Gelecek Yıllara Ait Büyük Onarım Giderleri
280.04 Gelecek Yıllara Ait Ücret Ödemeleri

281- Gelir Tahakkukları Hesabı

29- DİĞER DURAN VARLIKLAR

291- Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV Hesabı
291.03 2003 Yılında İndirilecek ATİK KDV
291.03.001 Ocak Ayında İndirilecek ATİK KDV
291.04 2004 Yılında İndirilecek ATİK KDV
291.04.001 Ocak Ayında İndirilecek ATİK KDV
291.05 2005 Yılında İndirilecek ATİK KDV
291.05.001 Ocak Ayında İndirilecek ATİK KDV

293- Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı
293.01 İlk Madde ve Malzeme Stokları
293.02 Mamul Stokları
293.03 Ticari Mal Stokları

294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı

295- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı

297- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı

298- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)
298.01 Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Değer Düşüklüğü Karşılığı
298.02 Elden Çıkarılacak Stok ve Maddi Duran Varlık Değer Düşüklüğü Karşılığı

299- Birikmiş Amortisman Hesabı (-)
299.01 Değersiz Hale Gelen Stok Birikmiş Amortismanı
299.02 Kullanımdan Kaldırılan Maddi Duran Varlık Birikmiş Amortismanı

3- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

32- TİCARİ BORÇLAR

320- Satıcılar Hesabı
320.10 Kamu Kuruluşları
320.10.001 MKEK
320.20 Özel Kuruluşlar
320.30 Yurt Dışı Satıcıları

326- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
326.01 Alınan Depozitolar
326.02 Alınan Teminatlar

329- Diğer Ticari Borçlar Hesabı

33- DİĞER BORÇLAR

335- Personele Borçlar Hesabı
335.01 Ödenecek İşçi Ücretleri
335.02 Ödenecek Memur Ücretleri
335.03 Ödenecek Personel Vergi İadeleri
335.04 Ödenecek Ek Görev Ücretleri

336- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
336.01 Ödenecek Net Katkı Payları

34- ALINAN AVANSLAR

340- Alınan Sipariş Avansları Hesabı
340.01 Kamu Kuruluşları
340.01.001 MKEK
340.02 Özel Kuruluşlar

340.03 Yurt Dışı Satıcıları
340.04 Kredi Kartı Avansları

349- Alınan Diğer Avanslar Hesabı

35- YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞLERİ

350-358- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri Hesabı

36- ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı
360.01 Ödenecek Gelir Vergisi
360.01.001 Ücret Gelir Vergisi Kesintisi
360.01.002 Ücret Damga Vergisi Kesintisi
360.01.003 Gelir Vergisi Stopajı
360.02 Ödenecek Katma Değer Vergisi
360.03 Damga Vergisi Kesintisi
360.04 Kurumlar Vergisi
360.04.001 Ödenecek Kurumlar Vergisi
360.04.002 Ödenecek Kurumlar Vergisi Fon Payı

361- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı
361.01 Ödenecek SSK Kesintisi
361.02 Ödenecek İşsizlik Sigortası Kesintisi
361.03 Ödenecek T.C.Emekli Sandığı Kesintisi

362- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabı
362.01 Hazine Payı
362.02 Çocuk Esirgeme Kurumu Payı
362.03 İdare Masraflarına Katılma Payı
362.04 Amortisman Payı
362.05 Merkez Hissesi Payı
362.06 Kar Payı
362.07 Ödenecek Diğer Döner Sermaye Yükümlülükleri

363- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabı
363.01 Ödenecek Katkı Payları
363.01 Ödenecek Primler

368- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı
369- Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı

37- BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI

370- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı
370.01 Dönem Karı Kurumlar Vergisi
370.01.001 Kurumlar Vergisi
370.01.002 Kurumlar Vergisi Fon Payı

370.02 Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Kurumlar Vergisi
370.02.001 Merkez Masraf Hissesi Kurumlar Vergisi
370.02.002 Merkez Masraf Hissesi Kurumlar Vergisi Fon Payı
370.02.003 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı Kurumlar Vergisi
370.02.004 Menkul Kıy. Değer Düşük.Karş.Kurumlar Vergisi Fon Payı

371- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı
372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı
373- Maliyet Giderleri Karşılığı Hesabı
379- Diğer Borç ve Karşılıkları Hesabı

38- GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI

380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı
380.01 Gelecek Aylara Ait Faiz Gelirleri
380.02 Gelecek Aylara Ait Kira Gelirleri

381- Gider Tahakkukları Hesabı
381.01 Ücret Tahakkukları
381.02 Mal Alış Tahakkukları
381.03 Kira Tahakkukları

39- DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

391- Hesaplanan KDV Hesabı
391.01 Mal ve Hizmet Tesliminde Hesaplanan KDV
391.02 Satışlardan İade KDV
391.03 Alış Iskontolarına Ait KDV
391.04 Maddi Duran Varlık Satışında Hesaplanan KDV
391.05 Satış İndirimi KDV

393- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı
393.01 Merkez Cari Hesabı
393.02 Şubeler Cari Hesabı
393.02.001 Adana Şube Cari Hesabı

397- Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabı
397.01 Kasa Fazlaları
397.02 Stok ve Tesellüm Fazlaları
397.03 Demirbaş Fazlaları
397.04 Alınan Çek Fazlaları
397.05 Hisse Senedi ve Tahvil Sayım ve Tesellüm Fazlaları
397.06 Diğer Menkul Kıymet Sayım ve Tesellüm Fazlaları
397.07 Diğer Sayım ve Tesellüm Fazlaları

399- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar Hesabı

4- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

42- TİCARİ BORÇLAR

420- Satıcılar Hesabı
420- Satıcılar Hesabı
420.10 Kamu Kuruluşları
420.10.001 MKEK

420.20 Özel Kuruluşlar
420.30 Yurt Dışı Satıcıları

426- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
426.01 Alınan Depozitolar
426.02 Alınan Teminatlar

429- Diğer Ticari Borçlar Hesabı

43- DİĞER BORÇLAR

436- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

438- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı

44- ALINAN AVANSLAR

440- Alınan Sipariş Avansları Hesabı
440.01 Kamu Kuruluşları
440.01.001 MKEK
440.02 Özel Kuruluşlar
440.03 Yurt Dışı Satıcıları
449- Alınan Diğer Avanslar Hesabı

47- BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI

472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

48- GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI

480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı
480.01 Gelecek Aylara Ait Faiz Gelirleri
480.02 Gelecek Aylara Ait Kira Gelirleri

481- Gider Tahakkukları Hesabı
481.01 Ücret Tahakkukları
481.02 Mal Alış Tahakkukları
481.03 Kira Tahakkukları

5- ÖZKAYNAKLAR

50- ÖDENMİŞ SERMAYE

500- Sermaye Hesabı
501- Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-)

52- SERMAYE YEDEKLERİ

522- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları Hesabı
522.01 Binalar Yeniden Değerleme Artışları
522.02 Tesis, Makine ve Cihazlar Yeniden Değerleme Artışları
522.03 Taşıtlar Yeniden Değerleme Artışları
522.04 Demirbaşlar Yeniden Değerleme Artışları
522.05 Diğer Maddi Duran varlıklar Yeniden Değerleme Artışları

54- KAR YEDEKLERİ

549- Özel Fonlar Hesabı

57- GEÇMİŞ YILLAR KARLARI

570- Geçmiş Yıllar Karları Hesabı
570.01 2001 Mali Yılı Karı

58- GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI

580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı
580.01 2001 Mali Yılı Zararı

59- DÖNEM NET KARI (ZARARI)

590- Dönem Net Karı Hesabı
591- Dönem Net Zararı Hesabı (-)

6- GELİR TABLOSU HESAPLARI

60- BRÜT SATIŞLAR

600- Yurtiçi Satışlar Hesabı
600.01 Mamul Satışları
600.02 Ticari Mal Satışları
600.03 Hizmet Satışları
600.09 Diğer Satışlar
600.09.001 Hurda Satışları

601- Yurtdışı Satışlar Hesabı
601.01 Mamul Satışları
601.02 Ticari Mal Satışları
601.03 Hizmet Satışları

602- Diğer Gelirler Hesabı
602.01 Alış Iskontoları

602.02 Merkezden Gönderilen Yardımlar
602.03 Satış Tarihindeki Vade Farkları
602.04 Mal ve Hizmet İhracı Kur Farkı Gelirleri
602.05 Kira Geliri

61- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)

610- Satıştan İadeler Hesabı (-)
611- Satış Iskontoları Hesabı (-)
612- Diğer İndirimler Hesabı (-)
612.01 Satılan Mal Sevk Giderleri
612.02 Hatalı ve Noksan Mal Satış İndirimleri

62- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)

620- Satılan Mamuller Maliyeti Hesabı (-)
620.01 İlk Madde ve Malzeme Gideri
620.02 İşçilik Gideri

621- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)
622- Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı (-)
622.01 İşçi Ücret ve Giderleri
622.02 Memur Ücret ve Giderleri
622.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
622.04 Çeşitli Giderler
622.05 Vergi, Resim ve Harçlar
622.06 Amortisman ve Tükenme Payları

623- Diğer Satışların Maliyeti Hesabı (-)
623.01 Diğer Satışların Maliyeti

63- FAALİYET GİDERLERİ

630- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı (-)
630.01 İşçi Ücret ve Giderleri
630.02 Memur Ücret ve Giderleri
630.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
630.04 Çeşitli Giderler
630.05 Vergi, Resim ve Harçlar
630.06 Amortisman ve Tükenme Payları
631- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı (-)
631.01 İşçi Ücret ve Giderleri
631.02 Memur Ücret ve Giderleri
631.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
631.04 Çeşitli Giderler
631.05 Vergi, Resim ve Harçlar
631.06 Amortisman ve Tükenme Payları
632- Genel Yönetim Giderleri Hesabı (-)
632.01 İşçi Ücret ve Giderleri
632.02 Memur Ücret ve Giderleri

632.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
632.04 Çeşitli Giderler
632.05 Vergi, Resim ve Harçlar
632.06 Amortisman ve Tükenme Payları

64- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR

642- Faiz Gelirleri Hesabı
642.01 Vadesiz Mevduat Faiz Geliri
642.02 Vadeli Mevduat Faiz Geliri
642.03 Kamu Kesimi Tahvil Faiz Geliri
642.09 Diğer Faiz Gelirleri

644- Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabı
644.01 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı
644.02 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı
644.03 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı
644.04 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı
644.05 Diğer Dönen Varlık Karşılığı
644.06 Diğer Mali Duran Varlık Karşılığı

645- Menkul Kıymet Satış Karları Hesabı
645.01 Hisse Senedi Satış Karı
645.02 Kamu Kesimi Tahvil,Senet ve Bonoları Satış Karı
645.03 Diğer Menkul Kıymet Satış Karı
645.04 Diğer Mali Duran Varlık Satış Karı

646- Kambiyo Karları Hesabı
646.01 Yabancı Paralar Kur Farkı Gelirleri
646.02 Yabancı Paralar Satış Karı
646.03 Yabancı Paralı Alacak Senetleri Kur Farkı Gelirleri
646.04 Yabancı Paralı Çekler Kur Farkı Gelirleri
646.05 Yabancı Paralı Verilen Depozito ve Teminat Kur Farkı Gelirleri
646.06 Alıcılardan Yabancı Para Alacağı Kur Farkı Gelirleri
646.07 Satıcılara Yabancı Para Borcu Kur Farkı Geliri

647- Reeskont Faiz Gelirleri Hesabı
647.01 Alacak senetleri Reeskont Faiz Geliri

649- Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı
649.01 Personelin Sorumluluğunda Olan Alacaklar
649.01.001 Tahsil Edilemeyen Alıcı Hesapları
649.01.002 Tahsil Edilemeyen Alacak Senetleri
649.01.003 Geri Alınamayan Depozito ve Teminatlar
649.01.004 Sayım ve Tesellüm Noksanları
649.01.005 Şüpheli Ticari Alacaklar
649.01.006 Şüpheli Diğer Alacaklar
649.01.007 Diğer Çeşitli Alacaklar(Sayıştay Zimmeti)
649.02 Alıcılara Uygulanan Faizler
649.03 Personelden Alacaklara Yürütülen Faizler

649.04 Diğer Ticari Alacaklara Yürütülen Faizler
649.05 Diğer Alacaklara Yürütülen Faizler
649.06 Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Yapılan Fazla Ödemeler

65- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)

654- Karşılık Giderleri Hesabı (-)
654.01 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı
654.01.001 Hisse Senedi
654.01.002 Tahvil
654.02 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı
654.03 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı
654.04 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı
654.05 Diğer Dönen Varlık Karşılığı

655- Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabı (-)
655.01 Hisse Senedi Satış Zararı
655.02 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bono Satış Zararı
655.03 Diğer Menkul Kıymet Satış Zararı
655.04 Mali Duran Varlık Satış Zararı

656- Kambiyo Zararları Hesabı (-)
656.01 Yabancı Paralar Satış Zararı
656.02 Yabancı Paralar Kur Farkı Gideri
656.03 Yabancı Paralı Alacak Senetleri Kur Farkı Giderleri
656.04 Yabancı Paralı Çekler Kur Farkı Giderleri
656.05 Yabancı Paralı Verilen Depozito ve Teminat Kur Farkı Giderleri
656.06 Alıcılardan Yabancı Para Alacağı Kur Farkı Giderleri
656.07 Satıcılara Yabancı Paralı Borç Kur Farkı Gideri

657- Reeskont Faiz Giderleri Hesabı (-)
657.01 Alacak Senetleri Reeskont Faiz Giderleri

659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı (-)
659.01 Tahsil Edilemeyen Alıcılar Hesapları
659.02 Tahsil Edilemeyen Alacak Senetleri
659.03 Tahsil Edilemeyen Şüpheli Ticari Alacaklar
659.04 Tahsil Edilemeyen Şüpheli Diğer Alacaklar
659.05 Geri Alınamayan Depozito ve Teminatlar
659.06 Diğer Stok Satış Zararı
659.07 Sayım Noksanları
659.08 Satıcılara Olan Borçlara Yürütülen Faizler
659.09 Vadesi Geçmiş, Takside Bağlanmış Yükümlülükler Tescil Faizi veya Gecikme Cezası

67- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR

671- Önceki Dönem Gelir ve Karlar Hesabı
671.01 Sayım ve Tesellüm Fazlalıkları
671.02 Kira Geliri

679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabı
679.01 Maddi Duran Varlık Satış Karları
679.02 Personelin Sorumluluğunda Olan Kaybolan Demirbaşlar
679.03 Haklar Satış Karları
679.04 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlık Satış Karları
679.05 Elden Çıkarılacak Stok Satış Karları
679.06 Gelir Kaydedilen Depozito ve Teminatlar
679.07 Sayım ve Tesellüm Fazlalıkları
679.08 Alınan Ceza ve Tazminatlar

68- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR

680- Çalışmayan Kısım Gider ve Zaraları Hesabı (-)
680.01 Direk İşçilik Giderleri
680.02 Genel Üretim Giderleri

681- Önceki Dönem Gider ve Zararları Hesabı (-)

689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabı (-)
689.01 Maddi Duran Varlık Satış Zararları
689.02 Değerini Yitiren İlk Madde ve Malzeme Satış Zararı
689.03 Değerini Yitiren Maddi Duran Varlıklar Satış Zararı
689.04 Kaybolan Demirbaşlar
689.05 Kaybolan Diğer Maddi Duran Varlıklar
689.06 Haklar Satış Zararı
689.07 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Satış Zararı
689.08 Ödenen Ceza ve Tazminatlar

69- DÖNEM NET KARI (ZARARI)

690- Dönem Karı veya Zararı Hesabı

691- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılıkları Hesabı
691.01 Kurumlar Vergisi Karşılığı
691.02 Kurumlar Vergisi Fon Karşılığı

692- Dönem Net Karı veya Zararı Hesabı

7- MALİYET HESAPLARI

71- DİREKT İLK MADDE VE MALZEMEGİDERLERİ

710- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabı
710.01 A Atölyesi
710.01.001 A Siparişi
710.01.001.001 Hammadde A
710.01.001.003 Hammadde C
710.01.002 B Siparişi
710.02 B Atölyesi

710.02.002 B Siparişi
710.02.002.001 Hammadde A
710.02.002.005 Hammadde D
710.02.003 C Siparişi

711- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı
711.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
711.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

712- Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Farkı Hesabı

713- Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Farkı Hesabı

72- DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ

720- Direkt İşçilik Giderleri Hesabı
720.01 A Atölyesi
720.01.001 A Siparişi
720.01.001.100 Esas İşçilik
720.01.001.102 SSK Primi İşveren Payı
720.01.002 B Siparişi
720.02 B Atölyesi
720.02.002 B Siparişi
720.02.002.100 Esas İşçilik
720.02.002.102 SSK Primi İşveren Payı
720.02.003 C Siparişi

721- Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı
721.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
721.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

722- Direkt İşçilik Ücret Farkları Hesabı
723- Direkt İşçilik Süre (Zaman) Farkları Hesabı

73- GENEL ÜRETİM GİDERLERİ

730- Genel Üretim Giderleri Hesabı
730.01 A Atölyesi
730.01.001 A Siparişi
730.01.001.050 Endirekt Malzeme
730.01.001.100 Esas İşçilik
730.01.002 B Siparişi

730.02 B Atölyesi
730.02.002 B Siparişi
730.02.002.100 Esas İşçilik
730.02.002.050 Endirekt Malzeme
730.02.003 C Siparişi

731- Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı
731.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
731.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

732- Genel Üretim Giderleri Bütçe Farkları Hesabı
733- Genel Üretim Giderleri Verimlilik Farkları Hesabı
734- Genel Üretim Giderleri Kapasite Farkları Hesabı

74- HİZMET ÜRETİM MALİYETİ

740- Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı
740.01 A Atölyesi
740.01.001 A Siparişi
740.01.001.050 Endirekt Malzeme
740.01.001.100 Esas İşçilik
740.01.002 B Siparişi

740.02 B Atölyesi
740.02.002 B Siparişi
740.02.002.100 Esas İşçilik
740.02.002.050 Endirekt Malzeme
740.02.003 C Siparişi

741- Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı
741.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
741.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

742- Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabı

75- ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ

750- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı
750.01 İşçi Ücret ve Giderleri
750.02 Memur Ücret ve Giderleri
750.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
750.04 Çeşitli Giderler
750.05 Vergi, Resim ve Harçlar
750.06 Amortisman ve Tükenme Payları

751- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabı
751.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
751.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

752- Araştırma ve Geliştirme Giderleri Farkları Hesabı

76- PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ

760- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Hesabı
760.01 İşçi Ücret ve Giderleri
760.02 Memur Ücret ve Giderleri

760.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
760.04 Çeşitli Giderler
760.05 Vergi, Resim ve Harçlar
760.06 Amortisman ve Tükenme Payları

761- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabı
761.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
761.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

762- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Gider Farkları Hesabı

77- GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

770- Genel Yönetim Giderleri Hesabı
770.01 İşçi Ücret ve Giderleri
770.02 Memur Ücret ve Giderleri
770.03 Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
770.04 Çeşitli Giderler
770.05 Vergi, Resim ve Harçlar
770.06 Amortisman ve Tükenme Payları

771- Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı
771.01 Ocak Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı
771.02 Şubat Ayı Giderleri Yansıtma Hesabı

772- Genel Yönetim Gider Farkları Hesabı

9- NAZIM HESAPLARI

90- TEMİNAT ALINAN DEĞERLER

900- Alınan Teminatlar Hesabı
900.01 Banka Teminat Mektupları
900.02 Hazine Bonosu
900.03 Devlet Tahvili

901- Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabı
901.01 Banka Teminat Mektupları
901.02 Hazine Bonosu
901.03 Devlet Tahvili

91- TEMİNAT VERİLEN DEĞERLER

910- Verilen Teminatlar Hesabı
910.01 Banka Teminat Mektupları
910.02 Hazine Bonosu
910.03 Devlet Tahvili

911- Verilen Teminatlar Alacaklı Hesabı

911.01 Banka Teminat Mektupları
911.02 Hazine Bonosu
911.03 Devlet Tahvili

92- KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER

920- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Hesabı
920.01 Merkez Masraf Hissesi
920.02 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı

921- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler Alacaklı Hesabı
921.01 Merkez Masraf Hissesi
921.02 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı

93- VERGİ DIŞI GELİRLER

930- Vergi Dışı Gelirler Hesabı
931- Vergi Dışı Gelirler Alacaklı Hesabı

94-DEMİRBAŞ GİDERLERİ

940- Demirbaş Giderleri Hesabı
941- Demirbaş Giderleri Alacaklı Hesabı

EK-2

TAHAKKUK MÜZEKKERESİ VE VERİLE EMRİ

Saymanlık Kodu	Daire Kodu	Birim Kodu	Hesap Dönemi	Yevmiye Tarihi	Yevmiye Nosu	Belge Düzenleme Nedeni	İlgilinin Adı.Soyadı
B 347110	1500		2002	15.05.2002	146	3 KALEM HAAMDDE ALIMI	ÇETİN TİCARET

Hesabın Kodu	TUTAR BORÇ	TUTAR ALACAK	GİDER-GELİR-KESİN VEYA AYRINTININ ÇEŞİDİ
150.01	4.550.780.000		Hammadde
191.01	819.140.400		Mal ve Hiz.Al.İnd.KDV
360.03		34.130.000	Damga Vergisi
103.02		5.335.790.400	Gönderme Emirleri
	5.369.920.400	5.369.920.400	

Yukarıda yazılı 5.369.920.400 TL.tahakkuk ettirilmiştir.
Ödenmesi mahsubu gerekir. ../...../.....

Tahakkuk Memuru
Görev Unvanı
Adı, Soyadı
İmza

Tahakkuk Eden	Kesinti Toplamı	Ödenmesi Gereken	Kasa No.	Çek No	Gönderme Emri No.
5.369.920.400	34.130.000	5.335.790.400		71296	

TETKİK EDEN			ADRES-AÇIKLAMA VE EKLER:
MEMUR	ŞEF	MD.YRD.	
			1 Adet Onay Belgesi 1 Adet Satın Alma Kararı 1 Adet Fatura 1 Adet Ayniyat Alındısı
Uygundur ...../...../2000.. İta Amiri	Ödeyiniz/Mahsup Ediniz ...../...../2001 Sayman		

Yalnız : 5.335.790.400 TL. Çek aldım.

Alanın

Adı Soyadı

EK-3

SAYMANLIK İŞLEM FİŞİ

Saymanlık Kodu	Daire Kodu	Birim Kodu	Hesap Dönemi	Yevmiye Tarihi	Yevmiye Nosu	Belge Düzenleme Nedeni	İlgilinin Adı,Soyadı
B 347110			2002	31.07.2002	245	Temmuz 2002 ayı KDV Tahakkuku	

Hesap Kodu	TUTAR BORÇ	TUTAR ALACAK	GELİR-KESİNTİ-AYRINTI VEYA İŞLEMİN ÇEŞİDİ
391.01	2.476.530.000		Mal ve Hiz.Tes.Hes.KDV
191.01		1.285.260.000	Mal ve Hiz.Al.Öd.KDV
360.02		1.191.270.000	Katma Değer Vergisi
TOPLAM	2.476.530.000	2.476.530.000	

TAHSİLAT VE ÖDEMELERDE

Kasa No	Vezne Alındı No	Menk.Kıy. Alındı No	Çek No	Gönderme Emri No

BORÇLARIN İADESİNDE

Hesaba Alındığı Tarih	Yevmiye Numarası	Kimin Adına Kayıtlı Olduğu	ADRES-AÇIKLAMA VE EKLER

AVANS VE KREDİLER

İade Edilen Avansın		Kimin Adına Kayıtlı Olduğu
Veriliş Tarihi	Yevmiye Numarası	

Düzenlenmiştir. Tahakkuk Ettirilmiştir. ...../...../2001 D.Amiri /Say.Mem.Tahk.Mem. Adı,Soyadı	Ödenmesi Uygundur. ..15../02./2001 İta Amiri Adı,Soyadı	Kayıt ve Vize Edilmiştir. ..... /.... / 2001 Sayman Adı,Soyadı	Tahsil Edilmiştir. ..... / .... / 2001 Veznedar Adı Soyadı

Yalnız.....TL.aldım. İmza.....

EK-4

YEVMİYE DEFTERİ

YEVMİYE		HESABIN		AÇIKLAMA	BORÇ	ALACAK
TARİHİ	NO	KODU	ADI			
				DEVREDEN TOPLAM	**12.346.785.000**	**12.346.785.000**
03.04.2002	93	108	DİĞER HAZIR DEĞERLER	Kasa ihtiyacı için	500.000.000	
		108.01.001	Kasa İçin Verilen Çekler	çek tanzim edildi		
		103	VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM.			500.000.000
		103.01.001	T.C.Ziraat Bankası			
03.04.2002	94	100	KASA HESABI	Tahsil edilen çek	500.000.000	
		100.01.001	Merkez Kasa (TL)	kasaya yatırıldı		
		108	DİĞER HAZIR DEĞERLER			
		108.01.001	Kasa İçin Verilen Çekler			500.000.000
03.04.2002	95	103	VERİLEN ÇEK VE GÖND.EM.	Kasa için verilen çek	500.000.000	
		103.01.001	T.C.Ziraat Bankası	banka hesabımızdan		
				düşüldü		
		102	BANKALAR HESABI			500.000.000
		102.01.001	T.C.Ziraat Bankası			
				DEVREDEN TOPLAM	**13.846.785.000**	**13.846.785.000**

EK-5

DEFTERİ KEBİR

Hesabın Adı : 100 KASA HESABI

BORÇ

YEVMİYE		AÇIKLAMA	TUTAR
TARİHİ	NO		
01.01.2002	1	2002 Mali Yılı Açılış Kaydı	126.781.290
03.01.2002	4	Kasa ihtiyacı için para çekildi	500.000.000
24.01.2002	20	Teminat alındı.	276.550.000

ALACAK

YEVMİYE		AÇIKLAMA	TUTAR
TARİHİ	NO		
04.01.2002	6	Kırtasiye Alındı	125.600.000
14.01.2002	13	Bilgisayar onarımı yaptırıldı	176.760.000
26.01.2002	24	Teminat iade edildi.	276.550.000

EK-6

GÜNLÜK KASA DEFTERİ

BORÇ

SIRA NO	VEZNE ALINDISININ TARİHİ	VEZNE ALINDISININ NUMARASI	TAHSİL EDİLEN PARALARIN TUTARI	TAHSİL EDİLEN PARALARIN GÜNLÜK TOPLAMI	AÇIKLAMA
				126.781.290	DEVREDEN TOPLAM
1	04.01.2002	45	500.000.000	626.781.290	Kasaya yatan
				626.781.290	Günlük Toplam
				125.600.000	Alacak Toplamı
				501.181.290	**Kasa Mevcudu**

ALACAK

ÖDEME SIRA NO	ÖDEME TARİHİ	KİME ÖDENDİĞİ	ÖDENEN PARALARIN TUTARI	ÖDENEN PARALARIN GÜNLÜK TOPLAMI
1	04.01.2002	Ece Kırtasiye	125.600.000	125.600.000
		Toplam		125.600.000

298

EK-7

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2001 MALİ YILI ENVANTER VE BİLANÇO DEFTERİ

AKTİF VARLIKLAR	
1- DÖNEN VARLIKLAR	
A- Hazır Değerler	99.861.638.527
1- Kasa	291.365.809
2- Alınan Çekler	
3- Bankalar	99.570.272.718
B- Menkul Kıymetler	
C- Ticari Alacaklar	
D- Diğer Alacaklar	
E- Stoklar	
F- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	
G- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tah.	
H- Diğer Dönen Varlıklar	14.759.690
1- Devreden KDV	14.759.690
2- İndirilecek KDV	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	99.876.398.217

II.DURAN VARLIKLAR	
A- Ticari Alacaklar	
B- Diğer Alacaklar	
C- Mali Duran Varlıklar	
D- Maddi Duran Varlıklar	
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	
G- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tah.	
H- Diğer Duran Varlıklar	
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	

AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	99.876.398.217

PASİF (KAYNAKLAR)	
1-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
A- Ticari Borçlar	
B- Diğer Borçlar	1.528.360.000
1- Personele Borçlar	1.528.360.000
C-Alınan Avanslar	91.514.387.160
1- Alınan Sipariş Avansları	91.514.387.160
D- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	
E- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	4.177.718.802
1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	626.810.000
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.083.880.000
3- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri	2.467.028.802
F- Borç ve Gider Karşılıkları	(900.460.000)
1- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yas.Yük.Karşılıkları	933.260.000
2- Dönem Karının Peşin Ödenen Ver.ve Diğ.Yük. (-)	(1.833.720.000)
G- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Karş.	
H- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	96.320.005.962
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	
III-ÖZKAYNAKLAR	
A- Ödenmiş Sermaye	1.300.000.000
1- Sermaye	1.300.000.000
F- Dönem Net Karı (Zararı)	2.256.392.255
1- Dönem Net Karı	2.256.392.255
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	3.556.392.255
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	99.876.398.217

EK-8

GÖNDERME EMRİ

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : A
Sıra No : 097605
Özel No : 24

Gönderilen Tutar (TL)	1.276.430.000
Gönderilen Saymanlığın Adı	..... Döner sermaye saymanlığı
Gönderilecek Banka	T.C.Ziraat Bankası Kartal Şubesi
Nereye Gönderildiği veya Aktarıldığı	Kartal Vergi Dairesi Md.lüğünün 12345 nolu hesabına

Yukarıda yazılı yalnız BirmilyarikiyüzyemişaltımilyondörtyüzotuzbinTL.'yi
112233 no'lu hesabımıza borç yazarak gönderiniz / aktarınız.

...../...../.....
Sayman
Adı-Soyadı
İmza-Mühür

1. Banka (Bu nüsha bankada kalacak)

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : A
Sıra No : 097605
Özel No : 24

Gönderilen Tutar (TL)	1.276.430.000
Gönderilen Saymanlığın Adı	..... Döner sermaye saymanlığı
Gönderilecek Banka	T.C.Ziraat Bankası Kartal Şubesi
Nereye Gönderildiği veya Aktarıldığı	Kartal Vergi Dairesi Md.lüğünün 12345 nolu hesabına

Yukarıda yazılı yalnız BirmilyarikiyüzyemişaltımilyondörtyüzotuzbinTL.'
saymanlığınız adına borç yazılarak gönderilmiştir / aktarılmıştır.

...../...../.....
T.C.Ziraat Bankası
Kartal Şubesi
İmza-Mühür

2. Saymanlık (Bu nüsha saymanlığa geri gönderilecek)

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : A
Sıra No : 097605
Özel No : 24

Gönderilen Tutar (TL)	1.276.430.000
Gönderilen Saymanlığın Adı	..... Döner sermaye saymanlığı
Gönderilecek Banka	T.C.Ziraat Bankası Kartal Şubesi
Nereye Gönderildiği veya Aktarıldığı	Kartal Vergi Dairesi Md.lüğünün 12345 nolu hesabına

Yukarıda yazılı yalnız BirmilyarikiyüzyemişaltımilyondörtyüzotuzbinTL.'yi
112233 no'lu hesabımıza borç yazarak gönderiniz / aktarınız.

...../...../.....
Sayman
Adı-Soyadı
İmza-Mühür

3. Dipkoçan

EK-9

KREDİ ÖDEME EMRİ

DİPKOÇANI

CİLT A 01 YAPRAK 25

TARİH : 22.05.2002

Ödenmesi LİRA
Bildirilen 2.876.920.000
Tutar

Alacaklının
Adı, Soyadı ve Adresi
DMO İstanbul Bölge Md.lüğü
.....
.....
.....
Ne İçin Verildiği ..... Kırtasiye Alımı.....
.....

Kredi Ödeme Emrini Aldım.

24.05.2002

Alacaklı
Adı Soyadı
İmza

SENET

CİLT A 01 YAPRAK 25

LİRA
2.876.920.000

Kırtasiye..... bedeli
olan yukarıda yazılı İkimilyarsekizyüzyetmiş
altımilyondokuzyüzyirmibin.....
.....
.....T.L.'yi kredi
mutemedi Mesut BERK.....den
aldım.

Alacaklı
Adı Soyadı
İmza

KREDİ ÖDEME EMRİ

CİLT A 01 YAPRAK 25

..... Döner Sermaye Saymanlığına

LİRA

2.876.920.000

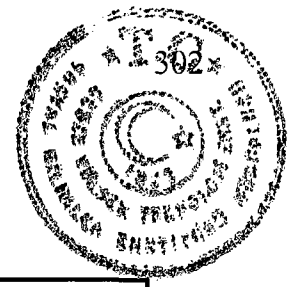
Bankanız nezdinde adıma açılmış olan
Saymanlığımız

krediden yalnız İkimilyarsekizyüzyetmişaltımilyon
dokuzyüzyirmibin.....T.L.'yi ödeyiniz.

22.05.2002

Hesap Numarası
123456

..... Dairesi
Kredi Mutemedi
Adı Soyadı
İmza

EK-10

VEZNE ALINDISI

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : B
Sıra No : 075671
Özel No : 34

Teslim Edenin Adı Soyadı : Metin Ticaret Ltd.Şti.
Adresi : Bağdat Cad. No:291 Maltepe/İstanbul
Teslim Ettiren :..... DönerSermaye Saymanlığı

Ne İçin Teslim Edildiği	Lira
3 Kalem hammadde alımı için geçici teminat	295.750.000
Toplam	295.750.000

.....Döner Sermaye Saymanlığınca İkiyüzdoksanbeşmilyonyediyüzellibinTL Lira alınmıştır. 04/ 02/ 2002

Düzenleyen	Sayman	Veznedar
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
İmza	İmza	İmza

1. Mükellef

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : B
Sıra No : 075671
Özel No : 34

Teslim Edenin Adı Soyadı : Metin Ticaret Ltd.Şti.
Adresi : Bağdat Cad. No:291 Maltepe/İstanbul
Teslim Ettiren :..... DönerSermaye Saymanlığı

Ne İçin Teslim Edildiği	Lira
3 Kalem hammadde alımı için geçici teminat	295.750.000
Toplam	295.750.000

.....Döner Sermaye Saymanlığınca İkiyüzdoksanbeşmilyonyediyüzellibin TL Lira alınmıştır. 04/ 02/ 2002

Düzenleyen	Sayman	Veznedar
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
İmza	İmza	İmza

2. Dipkoçan

Mutemet
Adı Soyadı
İmza

1. Mükellef

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : C
Sıra No : 038976
Özel No : 52

Tahsilatı Yapan Mutemedin Adı : Ahmet GENÇ
Teslim Edenin Adı Soyadı : Fahri GÜRBÜZ
Ne İçin Teslim Edildiği : ..... Semt Polikliniği Hasılatı

ÇEŞİDİ	Lira
NAKİT	1.378.940.000
Toplam	

.....Döner Sermaye Saymanlığı adına Birmilyarüçyüzyetmişsekizmilyondokuzyüzkırkbin Lira tahsil edilmiştir. 03/ 06 / 2002

Mutemet
Adı Soyadı
İmza

2. Mutemetlik

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : C
Sıra No : 038976
Özel No : 52

Tahsilatı Yapan Mutemedin Adı : Ahmet GENÇ
Teslim Edenin Adı Soyadı : Fahri GÜRBÜZ
Ne İçin Teslim Edildiği : ..... Semt Polikliniği Hasılatı

ÇEŞİDİ	Lira
NAKİT	1.378.940.000
Toplam	

.....Döner Sermaye Saymanlığı adına Birmilyarüçyüzyetmişsekizmilyondokuzyüzkırkbin Lira tahsil edilmiştir. 03/ 06 / 2002

Mutemet
Adı Soyadı
İmza

EK-12

BANKA KREDİ KARTI ALINDISI

T.C.
..... SAYMANLIĞI

Seri : A 01
Sıra No : 012456
Özel No : 24

Kart Sahibinin Adı Soyadı : Hasan KAYA.....
Adına Tahsilat Yapılan Kişinin : Hakkı KAYA.....
Adı Soyadı ve Adresi : Altmışevler Akan Sok. No: 20/4 Maltepe / İSTANBUL

Ne için alındığı	Lira
Ameliyat masrafı avansı	450.000.000
Toplam	450.000.000

..... Döner Sermaye Saymanlığı adına Dörtyüzellimilyon..... Lira Banka Kredi Kartı ile tahsil edilmiştir. 06 / 05 / 2002.

Düzenleyen	Sayman	Veznedar
Adı Soyadı	Adı Soyadı	(Sayman Mutemedi)
İmza	İmza	Adı Soyadı
		İmza

1. Kart Hamili

T.C.
..... SAYMANLIĞI

Seri : A 01
Sıra No : 012456
Özel No : 24

Kart Sahibinin Adı Soyadı : Hasan KAYA.....
Adına Tahsilat Yapılan Kişinin : Hakkı KAYA.....
Adı Soyadı ve Adresi : Altmışevler Akan Sok. No: 20/4 Maltepe / İSTANBUL

Ne için alındığı	Lira
Ameliyat masrafı avansı	450.000.000
Toplam	450.000.000

..... Döner Sermaye Saymanlığı adına Dörtyüzellimilyon..... Lira Banka Kredi Kartı ile tahsil edilmiştir. 06 / 05 / 2002.

Düzenleyen	Sayman	Veznedar
Adı Soyadı	Adı Soyadı	(Sayman Mutemedi)
İmza	İmza	Adı Soyadı
		İmza

2. Muhasebe

T.C.
..... SAYMANLIĞI

Seri : A 01
Sıra No : 012456
Özel No : 24

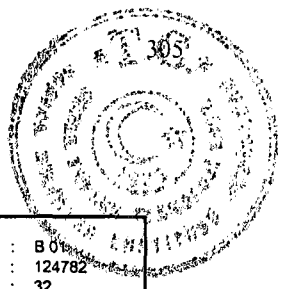
Kart Sahibinin Adı Soyadı : Hasan KAYA.....
Adına Tahsilat Yapılan Kişinin : Hakkı KAYA.....
Adı Soyadı ve Adresi : Altmışevler Akan Sok. No: 20/4 Maltepe / İSTANBUL

Ne için alındığı	Lira
Ameliyat masrafı avansı	450.000.000
Toplam	450.000.000

..... Döner Sermaye Saymanlığı adına Dörtyüzellimilyon..... Lira Banka Kredi Kartı ile tahsil edilmiştir. 06 / 05 / 2002.

Düzenleyen	Sayman	Veznedar
Adı Soyadı	Adı Soyadı	(Sayman Mutemedi)
İmza	İmza	Adı Soyadı
		İmza

3. Dipkoçan

EK-13

MAHSUP ALINDISI

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... MÜDÜRLÜĞÜ

Seri : B 01
Sıra No : 124782
Özel No : 32

Ne İçin Mahsup Edildiği : Damga Vergisi Kesintisi.....
Borcun Türü : Malzeme bedeli ödemesi.....
Alacağın Türü : Damga Vergisi.....

Dayanağı Belgenin		Hesabın Adı	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)
Tarihi	10.04.2002	Stoklar	2.570.000.000	
		İnd.KDV	462.600.000	
Numarası	4681	Öd.Verg. ve Fon.		19.270.000
		Ver.Çek ve Gön.Em.		3.013.330.000
Düzenlediği Yer	Kartal			
		TOPLAM	3.032.600.000	3.032.600.000

Karalar Ticaret'in ..Ondokuzmilyonikiyüzyetmişbin.... Lira borcu yukarıdaki hesaplara kaydedilmek suretiyle mahsuben tahsil edilmiştir. 17/ 06 / 2002.

Düzenleyen
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

1. Mükellef

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... MÜDÜRLÜĞÜ

Seri : B 01
Sıra No : 124782
Özel No : 32

Ne İçin Mahsup Edildiği : Damga Vergisi Kesintisi.....
Borcun Türü : Malzeme bedeli ödemesi.....
Alacağın Türü : Damga Vergisi.....

Dayanağı Belgenin		Hesabın Adı	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)
Tarihi	10.04.2002	Stoklar	2.570.000.000	
		İnd.KDV	462.600.000	
Numarası	4681	Öd.Verg. ve Fon.		19.270.000
		Ver.Çek ve Gön.Em.		3.013.330.000
Düzenlediği Yer	Kartal			
		TOPLAM	3.032.600.000	3.032.600.000

Karalar Ticaret'in ..Ondokuzmilyonikiyüzyetmişbin.... Lira borcu yukarıdaki hesaplara kaydedilmek suretiyle mahsuben tahsil edilmiştir. 17/ 06 / 2002.

Düzenleyen
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

2. Muhasebe

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... MÜDÜRLÜĞÜ

Seri : B 01
Sıra No : 124782
Özel No : 32

Ne İçin Mahsup Edildiği : Damga Vergisi Kesintisi.....
Borcun Türü : Malzeme bedeli ödemesi.....
Alacağın Türü : Damga Vergisi.....

Dayanağı Belgenin		Hesabın Adı	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)
Tarihi	10.04.2002	Stoklar	2.570.000.000	
		İnd.KDV	462.600.000	
Numarası	4681	Öd.Verg. ve Fon.		19.270.000
		Ver.Çek ve Gön.Em.		3.013.330.000
Düzenlediği Yer	Kartal			
		TOPLAM	3.032.600.000	3.032.600.000

Karalar Ticaret'in ..Ondokuzmilyonikiyüzyetmişbin.... Lira borcu yukarıdaki hesaplara kaydedilmek suretiyle mahsuben tahsil edilmiştir. 17/ 06 / 2002.

Düzenleyen
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

3. Dipkoçan

EK-14

MENKUL KIYMET ALINDISI

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri .. : A 01
Sıra No : 007841
Özel No : 12

Teslim Edenin Adı Soyadı : Çetin Ticaret.....
Ne İçin Teslim Edildiği : Geçici Teminat.....
Teslim Ettiren : .....Döner Sermaye Saymanlığı.....
İlgili Belgenin Tarihi : 21 / 03 / 2002 No : 204

Teslim Edilenin Cinsi	Adedi	Özellikleri	TUTARI
Banka Teminat Mektubu	1	20.03.2002 tarih ve	1.480.000.000
Garanti Bankası Kartal Şubesi		1589 nolu teminat	
		mektubu	

Yukarıda cinsi,adedi, özellikleri ve tutarı yazılı menkul kıymetler alınmıştır. 21/ 03 / 2002

Sayman
Adı Soyadı
İmza

Veznedar
Adı Soyadı
İmza

1. Mükellef

MENKUL KIYMET ALINDISI

T.C.
..... BAKANLIĞI
..... SAYMANLIĞI

Seri : A 01
Sıra No : 007841
Özel No : 12

Teslim Edenin Adı Soyadı : Çetin Ticaret.....
Ne İçin Teslim Edildiği : Geçici Teminat.....
Teslim Ettiren : .....Döner Sermaye Saymanlığı.....
İlgili Belgenin Tarihi : 21 / 03 / 2002 No : 204

Teslim Edilenin Cinsi	Adedi	Özellikleri	TUTARI
Banka Teminat Mektubu	1	20.03.2002 tarih ve	1.480.000.000
Garanti Bankası Kartal Şubesi		1589 nolu teminat	
		mektubu	

Yukarıda cinsi,adedi, özellikleri ve tutarı yazılı menkul kıymetler alınmıştır. 21/ 03 / 2002

Sayman
Adı Soyadı
İmza

Veznedar
Adı Soyadı
İmza

2. Dipkoçan

EK-15

AYNİYAT ALINDISI

Cilt : A 01
Yaprak : 10

Miktarı	Cinsi	Kimden Alındığı (Açık Adres)	Faturanın		Fiyatı	Tutarı
			Tarihi	No	LİRA	LİRA
50 TOP	Fotokopi Kağıdı	DMO İst.Bölge Md.lüğü	18.04.2002	76204	4.200.000	210.000.000
50 TOP	Teksir Kağıdı	Göztepe/ İSTANBUL	18.04.2002	76204	2.700.000	135.000.000
2000 Ad.	Sürekli Form 2 Nüs.		18.04.2002	76204	22.000	44.000.000
					TOPLAM	389.000.000

Yukarıda yazılı ..3 (üç).. kalem ve ..Üçyüzseksendokuzmilyon ..... TL. tutarında madde ve malzeme teslim alınmıştır. 18 / 04 / 2002

Ambar Memuru
Adı Soyadı
İmza

EK-16

AMBAR STOK ÇIKIŞ FİŞİ

Sıra No : 23
Tarihi : 10.03.2002

Çıkışı Yapılacak Stokun Stok Hareketleri Defteri Kayıt		İhtiyaç Pusulasının		Stokun Cinsi	Ölçüsü	Nereye ve Hangi Amaçla Verildiği	İstenen Miktar	Verilen Stokun		
Tarihi	No	Tarihi	No					Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı
12.02.2002	2	10.03.2002	3	Steril Enjektör	Adet	Acil Servis Muayene ve Tedavi için	250	250	250.000	62.500.000

Yukarıda yazılı yalnız .1 (Bir) .....kalem Altmışikimilyonbeşyüzbin..... TL tutarındaki stok üretim yerine/ satış yerine / idareye / ..... verilmek üzere ambardan alınmıştır. 10 / 03 / 2002

Ambar Memuru
Adı Soyadı
İmza

Stok Teslim Alan
Birim Yetkilisinin
Adı Soyadı
İmza

Sayman 10 / 03 / 2002.
Adı Soyadı
İmza-Mühür

1. Muhasebe

AMBAR STOK ÇIKIŞ FİŞİ

Sıra No : 23
Tarihi : 10.03.2002

Çıkışı Yapılacak Stokun Stok Hareketleri Defteri Kayıt		İhtiyaç Pusulasının		Stokun Cinsi	Ölçüsü	Nereye ve Hangi Amaçla Verildiği	İstenen Miktar	Verilen Stokun		
Tarihi	No	Tarihi	No					Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı
12.02.2002	2	10.03.2002	3	Steril Enjektör	Adet	Acil Servis Muayene ve Tedavi için	250	250	250.000	62.500.000

Yukarıda yazılı yalnız .1 (Bir) .....kalem Altmışikimilyonbeşyüzbin..... TL tutarındaki stok üretim yerine/ satış yerine / idareye / ..... verilmek üzere ambardan alınmıştır. 10 / 03 / 2002

Ambar Memuru
Adı Soyadı
İmza

Stok Teslim Alan
Birim Yetkilisinin
Adı Soyadı
İmza

Sayman 10 / 03 / 2002.
Adı Soyadı
İmza-Mühür

2. Servise

AMBAR STOK ÇIKIŞ FİŞİ

Sıra No : 23
Tarihi : 10.03.2002

Çıkışı Yapılacak Stokun Stok Hareketleri Defteri Kayıt		İhtiyaç Pusulasının		Stokun Cinsi	Ölçüsü	Nereye ve Hangi Amaçla Verildiği	İstenen Miktar	Verilen Stokun		
Tarihi	No	Tarihi	No					Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı
12.02.2002	2	10.03.2002	3	Steril Enjektör	Adet	Acil Servis Muayene ve Tedavi için	250	250	250.000	62.500.000

Yukarıda yazılı yalnız .1 (Bir) .....kalem Altmışikimilyonbeşyüzbin..... TL tutarındaki stok üretim yerine/ satış yerine / idareye / ..... verilmek üzere ambardan alınmıştır. 10 / 03 / 2002

Ambar Memuru
Adı Soyadı
İmza

Stok Teslim Alan
Birim Yetkilisinin
Adı Soyadı
İmza

Sayman 10 / 03 / 2002.
Adı Soyadı
İmza-Mühür

3. Dipkoçan

EK-17

STOK HAREKETLERİ DEFTERİ

Stok Adı : Enjektör
Stok Kodu : 150.02.021

SIRA NO	AYNİYAT ALINDISININ		GİREN			SIRA NO	AMBAR STOK ÇIKIŞ FİŞİNİN		ÇIKAN			KALAN		
	TARİHİ	NUMARASI	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TUTARI		TARİHİ	NUMARASI	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TUTARI	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TUTARI
1	11.02.2002	3	10.000	250.000	2.500.000.000	1	11.03.2002	17	250	250.000	62.500.000	9.750	250.000	2.437.500.000

EK-18

DURAN VARLIKLAR AMORTİSMAN VE YENİDEN DEĞERLEME DEFTERİ

2001 YILI

AMORTİSMANA TABİ KIYMETİN

CİNSİ VE NEVİ	MİKTARI	EDİNME TARİHİ	SATIŞ VEYA TERKİN TARİHİ	İKTİSAP DEĞERİ	AMORTİSMAN ORANI %	AMORTİSMAN YÖNTEMİ N/AB	YENİDEN DEĞER % ORANI	YENİDEN DEĞ. ÖNCESİ MAL BEDELİ (Bir önceki yıl Y.S.M.B.-E) C	YENİDEN DEĞ. ÖNCESİ BİRİKMİŞ AMORTİSMAN Y.D.Ö.B.A. (Bir önceki BAM) D	YENİDEN DEĞ. SONRASI MAL BEDELİ Y.D.S.M.B. E	YENİDEN DEĞ. SONRASI BİRİKMİŞ AMORTİSMAN Y.D.S.B.A. F	AMORTİSMAN GİDERİ (HİSSESİ) G	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN BAM H=F+G	YENİDEN DEĞERLEME FONU I = (E-F)-(C-D)	NET DEĞER J=E-H	BİRİKMİŞ YEN.DEĞ.FONU BYDF Bir önceki yıl BYDF+1
Fotokopi Makinesi	1	2000	-	3.600.000.000	%20	N	%50	3.600.000.000	720.000.000	5.400.000.000	1.080.000.000	1.080.000.000	2.160.000.000	1.440.000.000	3.240.000.000	1

EK-19

İHTİYAÇ PUSULASI

Sıra No : 3
Tarihi : 12.04.2002

Malzemeyi Talep Eden Yer : Talaşsız İmalat

Sıra No	Malzemenin Cinsi	Ölçüsü	İstenilen Miktar	Verilen Miktar	Birim Fiyatı LİRA	Tutarı LİRA
1	Saç E-6114 1*1500*2400	kg	1.520	1.520	1.600.000	2.432.000.000
2	Saç E-6114 3*1200*2400	kg	400	400	1.600.000	640.000.000
3	Saç E-6114 4,5*1200*2400	kg	425	425	1.600.000	680.000.000
					Toplam	3.752.000.000

Görevi	Ambar Memuru	Sayman
Adı Soyadı		
Sicil No		
İmzası		

EK-20

MALİYET PUSULASI

Tarih: 21 / 05 / 200 No : 1

Kullanılan İlk Madde ve Yapılan Masraflar		Miktarı	Birim Fiyatı	Toplam
İlk Maddenin Cinsi			LİRA	LİRA
Saç E-6114 1*1500*2400	Direkt	1520 kg	1.600.000	2.432.000.000
Saç E-6114 3*1200*2400	Direkt	400 kg	1.600.000	640.000.000
Saç E-6114 4,5*1200*2400	Direkt	425 kg	1.600.000	680.000.000
	Direkt			
	Direkt			
	Direkt			
	Direkt			
	Direkt			
	Direkt			
Toplam				**3.752.000.000**
İşçilik	Direkt			**8.780.000.000**
Genel Üretim Giderleri				**1.257.000.000**
Maliyet Toplamı				**13.789.000.000**

İmal edilen eşyanın herbiri Onyedimilyonikiyüzotuzaltıbinikiyüzelli TL üzerinden maliyet tutarı Onüçmilyaryediyüzseksendokuzmilyon..... TL'dir.

21.05.2002
Üretim Yeri Şefi
Adı Soyadı
İmza

Yukarıda yazılı eşya teslim alınmıştır.

21.05.2002
Ambar Memuru
Adı Soyadı
İmza

Gereği Yapılamak Üzere Muhasebeye
21.05.2002
Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-21

SİPARİŞ PUSULASI

Sipariş Verenin
Adı Soyadı : .....
Mercedes Benz T.A.Ş
.....

Alınan Siparişin				Teslim Yeri ve Şartları	Ödeme Şekli Peşin Veya Taksit
Cinsi	Adedi	Ölçüsü	Nitelikleri		
Çanta Bidon	800	Adet	20 lt	Fabrika Teslimi	Peşin olarak siparişin
					kabulünde

Maliyet hesap edilmek üzere atelye şefliğine

10.04.2002
Sayman
Adı Soyadı
İmza

Sarf Edilecek İlk Madde ve diğer Unsurlar				
Malzemenin Cinsi	Miktarı	Ölçüsü	Fiyatı LİRA	Tutarı LİRA
Saç E-6114 1*1500*2400	1520	kg	1.600.000	2.432.000.000
Saç E-6114 3*1200*2400	400	kg	1.600.000	640.000.000
Saç E-6114 4,5*1200*2400	425	kg	1.600.000	680.000.000
İşçilik	1400	saat	4.750.000	6.650.000.000
Toplam				10.402.000.000
Genel Üretim Giderlerinin % 20				12.482.400.000
Kar % 25'den				15.603.000.000

Hesap edilen maliyet ve sipariş bedeli yukarıda gösterilmiştir. 11.04.2002
Atelye Şefi
Adı Soyadı
İmza

Kabulümdür. 12.04.2002.
Müşteri
Adı Soyadı
İmza

Yukarıda yazılı siparişin 15.603.000.000 TL. bedelle ve % 100 peşin alınmak şartıyla yapılması uygundur. 14.04.2002

Yönetim Kurulu Başkanı Adı Soyadı İmza	Sayman Adı Soyadı İmza	Üye Adı Soyadı İmza	Üye Adı Soyadı İmza

EK-22

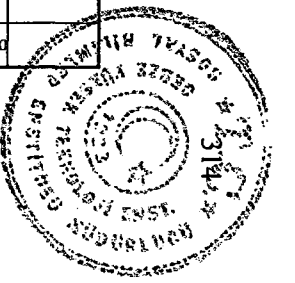
İMALAT DEFTERİ

GİREN

SIRA NO	İHTİYAÇ PUSULASININ		İLK MADDE VE MALZEMENİN				AÇIKLAMA
	TARİHİ	NUMARASI	CİNSİ	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TOPLAM	
1	12.04.2002	3	SAÇ E-6114 1*1500*2400	1520	1.600.000	2.432.000.000	
			SAÇ E-6114 1*1500*2400	400	1.600.000	640.000.000	
			SAÇ E-6114 1*1500*2400	425	1.600.000	680.000.000	
TOPLAM						3.752.000.000	

ÇIKAN

SIRA NO	MAMULÜN			MALİYET PUSULASININ		MALİYET UNSURLARI				AÇIKLAMA
	CİNSİ	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TARİHİ	NUMARASI	İLKMADDE MALZEME	İŞÇİLİK	GENEL ÜRETİM	TOPLAM	
1	Çanta Bidon	800	17.236.250	21.05.2002	1	3.752.000.000	8.780.000.000	1.257.000.000	13.789.000.000	
TOPLAM									13.789.000.000	

EK-23

KADRO DEFTERİ

Saymanlığın Adı :.....
.....

Sayfa No : 1
Hesap Dönemi : 2002

Kadronun Gönderildiğine veya Tenkisin Yapılmasına İlişkin Yazının		Yapılan Kadronun	Yapılan Tenkisin	Dosya Numarası	KADRONUN VEYA TENKİSİN AYRINTISI												Açıklama
		Başlangıç Tarihi	Başlangıç Tarihi		1	2	3-4	5-8	9-15		1-7	8-14	15-21	22-29	30-38	39-45	
Tarihi	No				Adet	Adet	Adet	Adet	Adet		Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	
03.01.2002	125	01.01.2002	-		2	2	4	4	6								2002 yılına ait memur kadrosudur.
TOPLAM					2	2	4	4	6								

315

EK-24

KADRO VE AYLIK KARTI

Daire : ..... Döner Sermaye Saymanlığı
Birim : Döner Sermaye Saymanlığı
Kadro-Ünvanı : Sayman

Kurum Sicil No : 11245
Sicil No : 66-547-896
Öğrenim Durumu : Üniversite

Kart Sıra No : 1

Memurun		Fiilen Aldığı Aylığın							Emekli Sandığı Kesintisi	Tayin ve Terfiler Hakkında Gelen Yazının				Ayrılış Hakkında Gelen Yazının			
Adı Soyadı	Medeni Durumu	Kadro	Derece Kademe	Ek Göstergesi	Kıdem Ayl Göstergesi	Göstergesi			Derece Kademe	Gösterge	Makamı	Tarihi ve Sayısı	Tayin ve Terfi Tarihi	İşe Başlama Tarihi	Gelduği Makam	Tarih ve Sayısı	Ayrılış Tarihi	Nereye Gittiği
Nedim PINAR	Evli	1 / 3	1 / 3	2 200	20				1 / 3	2 200	Mly Bak	02 01 2002	02 01 2002	10 01 2002	İstanbul	09 01 2002	09 01 2002	Döner
												266			Defterdarlığı			Sermaye
																		Saymanlığı

Yıl İçindeki Katsayı 30 300 Yıl İçindeki Katsayı Değişikliği 31 060 32 650 Yıl 2002

Ocak				Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
Tahakkuk	Tutarı	Kesintiler	Tutarı	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler
Brut Aylık	110 280 000	Gelir Vergisi	31 590 000							113 050 000	32 390 000	113 050 000	32 390 000	116 840 000	34 050 000	116 840 000	34 050 000								
Kıdem Aylık	12 110 000	Damga Vergisi	6 410 000							12 420 000	6 580 000	12 420 000	6 580 000	13 060 000	6 920 000	13 060 000	6 920 000								
Taban Aylık	187 940 000	Emekli Sand Karş	104 370 000							202 910 000	106 990 000	202 910 000	106 990 000	213 300 000	112 470 000	213 300 000	112 470 000								
Emekli Sand Karş	104 370 000	Emekli Sand Kes	76 270 000							106 990 000	60 240 000	106 990 000	60 240 000	112 470 000	64 350 000	112 470 000	64 350 000								
Aile Yardımı	3 020 000	Loyman Kirası	82 160 000							3 100 000	82 160 000	3 100 000	82 160 000	3 260 000	82 160 000	3 260 000	82 160 000								
Öz Hiz Tazminatı	602 230 000									514 630 000		514 630 000		541 190 000		541 190 000									
Yan Ödeme	49 890 000									49 890 000		49 890 000		52 450 000		52 450 000									
Tah Toplam	976 610 000	Kesinti Top	302 820 000							1 003 190 000	308 380 000	1 003 190 000	308 380 000	1 054 570 000	319 970 000	1 054 570 000	319 970 000								
Ödenen	675 790 000									694 810 000		694 810 000		734 600 000		734 600 000									

Yıl İçindeki Katsayı Yıl İçindeki Katsayı Değişikliği

Ocak				Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
Tahakkuk	Tutarı	Kesintiler	Tutarı	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler
Tah Toplam		Kesinti Top.																							
Ödenen																									

Yıl İçindeki Katsayı Yıl İçindeki Katsayı Değişikliği

Ocak				Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
Tahakkuk	Tutarı	Kesintiler	Tutarı	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler
Tah Toplam		Kesinti Top.																							
Ödenen																									

Yıl İçindeki Katsayı Yıl İçindeki Katsayı Değişikliği

Ocak				Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
Tahakkuk	Tutarı	Kesintiler	Tutarı	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler	Tah Tutarı	Kesintiler
Tah Toplam		Kesinti Top.																							
Ödenen																									

EK-25

DAVA DEFTERİ

DAVANIN İSMİ	DAVALININ İSMİ	ÜÇÜNCÜ ŞAHISLAR	DAVANIN GÖRÜLDÜĞÜ MAHKEMENİN İSMİ	DAVANIN TARİHİ	DAVANIN ESASI VE KONUSU	DAVANIN ERTELENMESİ		MAHKEMENİN KARAR ÖZETİ	KOVUŞTURMALAR VE YÜRÜTMELER
						TARİHİ	SEBEPLERİ		
Gecikme Cezası istemi	Sosyal Sigortalar Kurumu	Yoktur	İstanbul İş Mahkemesi	27.05.2002	Döner semaye işletmesinin SSK'na verdiği ek bildirge için gecikme cezası istenmektedir.	12.09.2002	Delillerin toplanması		

EK-26

ALINDI KAYIT DEFTERİ

Çeşidi : Sayman Mutemedi Alındısı

GELEN VEYA TESLİM ALINAN										VERİLEN VEYA GÖNDERİLEN							
SIRA NO	GELDİĞİ TARİH	Gelen Yazının		Nereden Geldiği Veya Kim Tarafından Teslim Edildiği	Cilt	Yaprak	Numaralar		Açıklama	Verildiği Veya Gönderildiği Tarih	Kime Veya Nereye Gönderildiği	Alanın İmzası Veya Gönderme Yazısının veya Posta		Geri Alınan			Açıklama
		Tarihi	Numarası				Başlangıç	Bitiş				Tarihi	Numarası / İmza	Alınma Tarihi	Kullanılmış Yapraklar	Kullanılmamış Yapraklar	
1	01.02.2002	27.01.2002	425	İstanbul Defterdarlığı	5	250	789501	789750		04.06.2002	Say.Mut.Ali Kara	07.06.2002		08.08.2002	24	26	

EK-27

ARŞİV DEFTERİ

SIRA NUMARASI	KALDIRILAN BELGENİN ÇEŞİDİ VE NUMARASI	DİPKOÇANLI BELGENİN		AÇIKLAMA
		CİLT ADEDİ	NUMARALARI	
1	Vezne Alındısı	1	256401-256450	
2	Sayman Mutemedi Alındısı	1	351451-351500	
3	Mahsup Alındısı	1	458501-458550	
4	T.C.Ziraat Bankası Çek Koçanı	1	077701-077750	
5	Sayman Mutemedi Alındısı	1	412501-412550	

EK-28

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER DÖNEM SONU FAALİYET RAPORU

I. GİRİŞ

a) Raporun Dönemi : 01.01.2001-31.12.2001
b) Döner Sermaye İşletmesinin Adı :
c) Bağlı Olunan İdarenin Adı :
d) Saymanlık Kodu :

II. YÖNETİM DÖNEMİ CETVELİ

GÖREV ÜNVANI	ADI SOYADI	GÖREV SÜRESİ BAŞLANGIÇ TARİHİ ...../...../.....	BİTİŞ TARİHİ ...../...../.....
SAYMAN	Mahmut KARA	01.01.2001	18.07.2001
	Mehmet KARTAL	19.07.2001	28.07.2001
	Mahmut KARA	29.07.2001	31.12.2001
TAHAKKUK MEMURU	Mehmet KARTAL	01.01.2001	18.07.2001
	Fatih MERT	19.07.2001	08.08.2001
	Mehmet KARTAL	09.08.2001	31.12.2001
İTA AMİRİ	Nihat ARSLAN	01.01.2001	30.06.2001
	Melih KARAKAŞ	01.07.2001	20.07.2001
	Nihat ARSLAN	21.07.2001	31.12.2001

III. DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERDE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER VE FAALİYET ALANI HAKKINDA BİLGİLER

a) Döner sermayeli işletmelerin yönetmeliğinde dönem içinde değişiklik yapılmış ise, bu değişikliklerin neler olduğu :

Herhangi bir değişiklik olmamıştır.

b) Döner sermayeli işletmenin dönem içerisinde sermayesinde meydana gelen artış ve eksilişlerin nedeni

Sermayede artış ve eksiliş olmamıştır.

c) Döner sermayeli işletmenin faaliyet gösterdiği alan hakkında bilgiler

Hastane döner sermaye işletmesi, her türlü muayene ve tedavi hizmetlerini yürütmektedir.

IV. FAALİYETLER

A. YATIRIM

1) Yatırımlardaki Gelişmeler

2001 yılında başlayan acil servis inşaatı 2002 yılında bitirilecektir.

2) Teşvik tedbirlerinden yararlanma durumu, yararlanılmış ise ne ölçüde gerçekleştirildiği,

Teşviklerden yararlanılmamıştır.

B. MAL VE HİZMET ÜRETİMİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1) Faaliyet konusu mal ve hizmet üretimindeki gelişmeler, miktar,kalite,sürüm ve fiyatların geçmiş dönem rakamlarıyla karşılaştırılmasını içeren açıklamalar,

Tedavi Yardımı Bütçe Uygulama Talimatı hükümlerine göre hareket edilmektedir.

C. İDARİ FAALİYETLER

1) Döner sermayelerden maaş alan

a) Memur sayısı	: 5	Döner sermayeden ödenen ücret toplamı 47.579.230.000
b) İşçi sayısı	:	Döner sermayeden ödenen ücret toplamı .....
c) Geçici İşçi sayısı	:	Döner sermayeden ödenen ücret toplamı .....
d) Sözleşmeli işçi sayısı	:	Döner sermayeden ödenen ücret toplamı .....

2) Personel ve işçi hareketleri

Döner sermaye personelinde değişiklik olmamıştır.

3) Toplu sözleşme uygulamaları :

17nci Dönem Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre hareket edilmekte olup; 2002 yılında yenilenecektir.

4) Kıdem tazminatları yükümlülükleri :

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yoktur.

5) Karşılaşılan başlıca sorunlar ve çözüm önerileri :

Yoktur.

EK-29

..... DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU

	Önceki Dönem 2000	Cari Dönem 2001
AKTİF VARLIKLAR	**104.583.008.730**	**166.473.962.730**
1- DÖNEN VARLIKLAR	**44.545.732.930**	**64.291.849.930**
A- Hazır Değerler	**14.883.830.290**	**22.746.345.970**
1- Kasa	98.562.470	158.695.740
2- Alınan Çekler		
3- Bankalar	14.785.267.820	22.587.650.230
4- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)		
5- Diğer Hazır Değerler		
B- Menkul Kıymetler	**0**	**0**
1- Hisse Senetleri		
2- Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları		
3- Diğer Menkul Kıymetler		
4- Menkul Kıymet Değ.Düş.Karşılığı (-)		
C- Ticari Alacaklar	**14.752.014.000**	**22.569.871.560**
1- Alıcılar	14.752.014.000	22.569.871.560
2- Alacak Senetleri		
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)		
4- Verilen Depozito ve Teminatlar		
5- Şüpheli Diğer Alacaklar		
6- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		
D- Diğer Alacaklar	**120.365.000**	**0**
1- Personelden Alacaklar	120.365.000	
2- Diğer Çeşitli Alacaklar		
3- Şüpheli Diğer Alacaklar		
4- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		
E- Stoklar	**14.789.523.640**	**18.975.632.400**
1- İlk Madde ve Malzeme	14.789.523.640	18.975.632.400
2- Yarı Mamüller		
3- Mamüller		
4- Ticari Mallar		
5- Diğer Stoklar		
6- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)		
7- Verilen Sipariş Avansları		
F- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	**0**	**0**
1- Yıllara Yaygın İnsaat ve Onarımı Maliyetleri		
2- Taşeronlara Verilen Avanslar		
G- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	**0**	**0**
1- Gelecek Aylara Ait Giderler		
2- Gelir Tahakkukları		
H- Diğer Dönen Varlıklar	**0**	**0**
1- Devreden KDV		
2- İndirilecek KDV		
3- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar		
4- İş Avansları		
5- Personel Avanslar		
6- Sayım ve Tesellüm Noksanları		
7- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar		
8- Diğer Duran Varlıklar Karşılığı (-)		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	**44.545.732.930**	**64.291.849.930**
II.DURAN VARLIKLAR	**60.037.275.800**	**102.182.112.800**
A- Ticari Alacaklar	**0**	**0**
1- Alıcılar		
2- Alcak Senetleri		
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)		
4- Verilen Depozito ve Teminatlar		
5- Diğer Ticari Alacaklar		
6- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)		
B- Diğer Alacaklar	**0**	**0**
1- Personelden Alacaklar		
2- Diğer Çeşitli Alacaklar		
3- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		
C- Mali Duran Varlıklar	**0**	**0**
1- Diğer Mali Duran Varlıklar		
2- Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)		

II.DURAN VARLIKLAR	Onceki Dönem 2000	Cari Dönem 2001
D- Maddi Duran Varlıklar	**60.037.275.800**	**102.182.112.800**
1- Arazi ve Arsalar		
2- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri		
3- Binalar		
4- Tesis, Makine ve Cihazlar	57.896.420.000	89.785.234.000
5- Taşıtlar		
6- Demirbaşlar	14.598.752.000	34.986.520.000
7- Diğer Maddi Duran Varlıklar		
8- Birikmiş Amortismanlar (-)	-12.457.896.200	-22.589.641.200
9- Yapılmakta Olan Yatırımlar		
10- Verilen Avanslar		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	**0**	**0**
1- Haklar		
2- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		
3- Birikmiş Amortismanlar (-)		
4- Verilen Avanslar		
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	**0**	**0**
1- Arama Giderleri		
2- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri		
3- Birikmiş Tükenme Payları		
4- Verilen Avanslar		
G- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	**0**	**0**
1- Gelecek Yıllara Ait Giderler		
2- Gelir Tahakkukları		
H- Diğer Duran Varlıklar	**0**	**0**
1- Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV		
2- Gelecek Yıllar ihtiyacı Stoklar		
3- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar		
4- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlarx		
5- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar		
6- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)		
7- Birikmiş Amortismanlar (-)		
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	**60.037.275.800**	**102.182.112.800**
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	**104.583.008.730**	**166.473.962.730**
PASİF (KAYNAKLAR)	**104.583.008.730**	**166.473.962.730**
1- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**34.336.421.530**	**53.995.402.730**
A- Ticari Borçlar	**5.772.119.530**	**3.186.512.730**
1- Satıcılar	5.772.119.530	3.186.512.730
2- Alınan Depozito ve Teminatlar		
3- Diğer Ticari Borçlar		
B- Diğer Borçlar	**1.425.678.000**	**2.356.987.000**
1- Personele Borçlar	1.425.678.000	2.356.987.000
2- Diğer Çeşitli Borçlar		
C- Alınan Avanlar	**0**	**0**
1- Alınan Sipariş Avansları		
2- Alınan Diğer Avanslar		
D- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	**0**	**0**
1- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri		
E- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	**27.138.624.000**	**48.451.903.000**
1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	14.568.750.000	18.265.780.000
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.113.085.000	3.598.700.000
3- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri	11.456.789.000	26.587.423.000
4- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları		
5- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Tak.Vergi ve Diğ.Yük.		
6- Ödenecek Diğer YÜkümlülükler		
F- Borç ve Gider Karşılıkları	**0**	**0**
1- Dönem Karı vergi ve Diğer Yas. Yük.Karş.		
2- Dönem Karının Peşin Ödenen Ver. ve Diğ. Yük. (-)		
3- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
4- Maliyet giderleri Karşılığı		
5- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
G- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	**0**	**0**
1- Gelecek Aylara Ait Giderler		
2- Gider Tahakkukları		

H- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	**0**	**0**
1- Hesaplanan KDV		
2- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı		
3- Sayım ve Tesellüm Fazlaları		
4- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar		
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	**34.336.421.530**	**53.995.402.730**
II. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**0**	**0**
A- Ticari Borçlar	**0**	**0**
1- Satıcılar		
2- Alınan Depozito ve Teminatlar		
3- Diğer Ticari Borçlar		
B- Diğer Borçlar	**0**	**0**
1- Diğer Çeşitli Borçlar		
2- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar		
C- Alınan Avanlar	**0**	**0**
1- Alınan Sipariş Avanları		
2- Alınan Diğer Avanslar		
D- Borç ve Gider Karşılıkları	**0**	**0**
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
E- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Giderler Tahakkukları	**0**	**0**
1- Gelecek Yıllara Ait Gelirler		
2- Gider Tahakkukları		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	**0**	**0**
III-ÖZKAYNAKLAR	**70.246.587.200**	**112.478.560.000**
A- Ödenmiş Sermaye	**55.000.000.000**	**80.000.000.000**
1- Sermaye	55.000.000.000	80.000.000.000
2- Ödenmemiş Sermaye (-)		
B- Sermaye Yedekleri	**0**	**0**
1- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları		
C- Kar Yedekleri	**0**	**0**
1- Özel Fonlar		
D- Geçmiş Yıllar Karları		
E- Geçmiş Yıllar Zararları		
F- Dönem Net Karı (Zararı)	**15.246.587.200**	**32.478.560.000**
1- Dönem Net Karı	15.246.587.200	32.478.560.000
2- Dönem Net Zararı (-)		
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	**70.246.587.200**	**112.478.560.000**
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	**104.583.008.730**	**166.473.962.730**

DİPNOTLAR :

1. .....
2. .....

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-30

GELIR TABLOSU

	CARİ DÖNEM (2001 YILI)	
A- BRÜT SATIŞLAR		145.789.632.000
1- Yurtiçi Satışlar	145.789.632.000	
2- Yurtdışı Satışlar		
3- Diğer Gelirler		
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		0
1- Satıştan İadeler (-)		
2- Satış İskontoları		
3- Diğer İndirimler		
C- NET SATIŞLAR		145.789.632.000
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		101.457.866.000
1- Satılan Mamuller Maliyeti (-)		
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)		
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	101.457.866.000	
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)		
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		44.331.766.000
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		32.459.785.220
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)		
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)		
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	32.459.785.220	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		11.871.980.780
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR		1.503.857.100
1- İştiraklerden Temettü Gelirleri		
2- Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri		
3- Faiz Gelirleri	1.248.961.100	
4- Komisyon Gelirleri		
5- Konusu Kalmayan Karşılıklar	254.896.000	
6- Faaliyetle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar		
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)		336.856.140
1- Reeskont Faiz Giderleri (-)		
2- Komisyon Giderleri (-)		
3- Karşılık Giderleri (-)		
4- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	336.856.140	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		0
1- Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)		
2- Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		13.038.981.740
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		569.875.200
1-Önceki Dönem Gelir ve Karları		
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	569.875.200	
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		235.784.100
1-Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)		
2- Önceki Dönem Gider ve Zararlar (-)		
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	235.784.100	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		13.373.072.840
K- DÖNEM KARI VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)		4.413.110.000
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		8.959.962.840

DİPNOTLAR

1. ..... :
2. .....

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-31

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU

	Önceki Dönem 2000		Cari Dönem 2001	
ÜRETİM MALİYETİ		**68.949.763.400**		**99.762.832.000**
A- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri	5.687.001.400		12.459.630.000	
B- Direkt İşçilik Giderleri	24.587.522.000		38.645.250.000	
C- Genel Üretim Giderleri	38.675.240.000		48.657.952.000	
D- Yarı Mamul Kullanımı				
1- Dönem Başı Stok (+)				
2- Dönem Sonu Stok (-)				
ÜRETİLEN MAMUL MALİYETİ		1.101.874.000		-2.341.884.100
E- Mamul Stoklarında Değişim	1.101.874.000		-2.341.884.100	
1- Dönem Başı Stok (+)	2.358.744.000		1.256.870.000	
2- Dönem Sonu Stok (-)	-1.256.870.000		-3.598.754.100	
I- SATILAN MAMUL MALİYETİ		**70.051.637.400**		**97.420.947.900**
TİCARİ FAALİYET	0		0	
A- Dönem Başı Ticari Mallar Stoku (+)				
B- Dönem İçi Alışlar (+)				
C- Dönem Sonu Ticari Mallar (-)				
II- SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ		0		0
III- SATILAN HİZMET MALİYETİ		**25.687.214.400**		**3.569.871.100**
SATIŞLARIN MALİYETİ (I+II+III)		**95.738.851.800**		**100.990.819.000**

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-32

SERMAYE HAREKETLERİ TABLOSU

İşletmeye Tahsis Edilen Nominal Sermaye :				50.000.000.000		
SERMAYE OLARAK VERİLEN						
Bütçeden	Hazineden	Döner Sermayeli Başka Bir Kuruluştan Devir		Çeşitli Kaynaklardan Sağlanan	Kardan Eklenen	Toplam
Nakit Olarak	Mal Olarak	Nakit Olarak	Mal Olarak			
25.000.000.000		10.000.000.000			20.000.000.000	55.000.000.000

SERMAYEDEN GERİ ALINAN

Hazine'ye		Döner Sermayeli Başka Bir Kuruluştan Devir		Çeşitli Nedenlerle Düşülen		Düşülen Tutarlar Toplamı
Nakit Olarak	Mal Olarak	Nakit Olarak	Mal Olarak	Nakit Olarak	Mal Olarak	
		5.000.000.000				5.000.000.000

Geçen Yıldan Devreden Sermaye :	55.000.000.000	
Yıl İçinde Eklenen Sermaye :		İşletme Müdürü / Sayman
TOPLAM :	55.000.000.000	Adı Soyadı / Adı Soyadı
Yıl İçinde Düşülen Sermaye :	5.000.000.000	İmza / İmza
Mevcut Sermaye :	50.000.000.000	

EK-33

FON AKIM TABLOSU

	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM
	2000	2001
A-FON KAYNAKLARI	**12.970.843.343**	**104.474.769.044**
1) Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar	9.828.633.215	10.255.060.221
a) Olağan Kar	1.708.336.215	3.112.243.221
b) Amortismanlar (+)		
c) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)	8.115.297.000	7.142.817.000
d) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)		
2) Olağandışı Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar		-8.337
a) Olağandışı Kar		9.034
b) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)		
c) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)		-17.371
3) Dönen Varlıklar Tutarındaki Azalışlar		
4) Duran Varlıklar Tutarındaki Azalışlar		
5) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar	1.847.210.128	92.919.717.160
(Borç ve Gider Karşılıklarını Kapsamaz)		
6) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar		
(Borç ve Gider Karşılıklarını Kapsamaz)		
7) Sermaye Artırımı	1.300.000.000	1.300.000.000
(Nakit Karşılığı veya Dışarıdan Getirilen Diğer Varlıklar)		
B- FON KULLANIMLARI	**21.785.531.523**	**109.360.776.880**
1) Faaliyetlerele İlgili Kullanımlar	972.480.000	7.142.817.000
a) Olağan Zarar		
b) Amortismanlar (+)		
c) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)	972.480.000	7.142.817.000
d) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)		
2) Olağandışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar		-8.337
a) Olağandışı Zarar		-8.337
b) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)		
c) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)		
3) Ödenen Vergi ve Benzerleri	300.796.000	2.341.570.000
(Bir Önceki Dönem Karından Ödenen)		
4) Dönen Varlıklar Tutarındaki Artışlar	20.512.255.523	
5) Duran Varlıklar Tutarındaki Artışlar		99.876.398.217
(Yeniden Değerlemeyi Kapsamaz)		
6) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar		
7) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Azalışlar		
8) Sermayedeki Azalışlar		

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

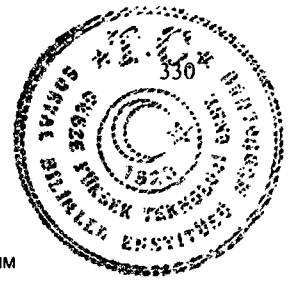
EK-34

NAKİT AKIM TABLOSU

	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM
A- DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU	**2.569.874.122**	**19.788.144.337**
B- DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ	**19.757.057.601**	**28.454.251.015**
1) Satışlardan Elde Edilen Nakit	18.457.057.601	27.514.251.015
a) Net Satışlar	18.320.000.000	26.460.415.250
b) Ticari Alacaklardaki Azalışlar		
c) Ticari Alacaklardaki Artışlar (-)		
2) Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlardan Dolayı Sağlanan Nakit	137.057.601	693.835.765
3) Olağandışı Gelir ve Karlardan Sağlanan Nakit		
4) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit		
(Alımlarla İlgili Olmayan)		
5) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit		
(Alımlarla İlgili Olmayan)		
6) Sermaye Artışlarından Sağlanan Nakit	1.300.000.000	1.300.000.000
7) Diğer Nakit Girişleri		
C- DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI	**2.538.787.386**	**24.072.558.220**
1) Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	3.194.463.000	12.393.700.000
a) Satışların Maliyeti	10.510.400.000	14.074.580.000
c) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Azalışlar		
d) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Artışlar (-)		
e) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Giderler (-)	-7.315.937.000	-1.680.880.000
f) Stoklardaki Azalışlar (-)		
2) Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları Olağandışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar	6.238.321.386	9.830.370.193
a) Araştırma ve Geliştirme Giderleri		
b) Pazarlama,Satış ve Dağıtım Giderleri		
c) Genel Yönetim Giderleri	6.238.321.386	9.830.370.193
d) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (-)		
3) Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlara İlişkin Nakit Çıkışları		
a) Diğer Faaliyetlerle İlgili Olağan Gider ve Zararlar		
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Gider ve Zararlar (-)		
4) Finansman Giderlerinden Dolayı Nakit Çıkışları	-7.142.817.000	
5) Olağandışı Gider ve Zararlardan Dolayı Nakit Çıkışı		8.337
a) Olağandışı Gider ve Zararlar		8.337
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Gider ve Zararlar (-)		
6) Duran Varlık Yatırımlarına İlişkin Nakit Çıkışları		
7) Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)		
8) Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)		
9) Ödenen Vergi ve Benzerleri	248.820.000	1.833.720.000
10) Diğer Nakit Çıkışları		14.759.690
D- DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU (A+B-C)	**19.788.144.337**	**24.169.837.132**
E- NAKİT ARTIŞ VEYA AZALIŞI (B-C)	**17.218.270.215**	**4.381.692.795**

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-35

GENEL GEÇİCİ MİZAN

.....

Döner Sermaye İşletmesi

Hesap Dönemi : 2001
Ait Olduğu Ay : KASIM
Saymanlık Kodu : 34201

HESAP KODU	HESABIN ADI	BORÇ	ALACAK	BORÇ KALANI	ALACAK KALANI
100	KASA	20.537.338.129	20.245.972.320	291.365.809	0
102	BANKA	143.262.890.319	43.692.617.601	99.570.272.718	0
103	VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ	43.555.560.000	43.555.560.000	0	0
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER	19.868.160.000	19.868.160.000	0	0
120	ALICILAR	4.298.272.000	4.298.272.000	0	0
150	İLKMADDE VE MALZEME ALIMLARI	1.723.720.000	1.723.720.000	0	0
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	14.759.690		14.759.690	0
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	323.002.777	323.002.777	0	0
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR	900.460.000	1.833.720.000	0	933.260.000
255	DEMİRBAŞLAR	11.700.000.000		11.700.000.000	0
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR			0	0
335	PERSONELE OLAN BORÇLAR	4.434.840.000	5.963.200.000	0	1.528.360.000
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	26.866.260.000	118.380.647.160	0	91.514.387.160
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	7.954.556.791	8.581.366.791	0	626.810.000
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	257.250.000	1.341.130.000	0	1.083.880.000
362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	20.622.896.243	22.234.065.045	0	1.611.168.802
368	TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİLER			0	0
370	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜM.KARŞ.	841.223.000	841.223.000	0	0
371	DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	2.341.570.000	507.850.000	1.833.720.000	0
379	DİĞER GİDER KARŞILIKLARI			0	0
381	GİDER TAHAKKUKLARI	7.142.817.000	7.142.817.000	0	0
391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ	4.749.074.750	4.749.074.750	0	0
479	DİĞER GİDER KARŞILIKLARI			0	0
500	SERMAYE		13.000.000.000	0	13.000.000.000
501	ÖDENMEMİŞ SERMAYE			0	0
549	KURUM FONU	127.350.180	127.350.180	0	0
570	GEÇMİŞ YILLAR KARLARI	228.917.243	228.917.243	0	0
590	DÖNEM NET KARI	228.917.243	228.917.243	0	0
600	YURT İÇİ SATIŞLAR	0	26.460.415.250	0	26.460.415.250
602	DİĞER GELİRLER			0	0
620	SATILAN MAMUL MALİYETİ	3.488.180.000	0	3.488.180.000	0
622	SATILAN HİZMET MALİYETİ	10.586.400.000	0	10.586.400.000	0
632	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	9.830.370.193	0	9.830.370.193	0
642	FAİZ GELİRLERİ	0	693.835.765	0	693.835.765
644	KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR			0	0
659	DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	137.057.601	0	137.057.601	0
679	DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	0	17.371	0	17.371
689	DİĞER OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR	8.337	0	8.337	0
690	DÖNEM KAR VEYA ZARARI			0	0
691	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ	0	0	0	0
692	DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	0	0	0	0
710	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	1.723.720.000	0	1.723.720.000	0
711	DİREKT İLK MADDE VE MLZ.GİD.YANS.HES.	0	1.723.720.000	0	1.723.720.000
720	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ HESABI	1.764.460.000	0	1.764.460.000	0
721	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANSITMA HESABI	0	1.764.460.000	0	1.764.460.000
740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ HESABI	10.586.400.000	0	10.586.400.000	0
741	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ YANSITMA HESABI	0	10.586.400.000	0	10.586.400.000
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI	9.830.370.193	0	9.830.370.193	0
771	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI	0	9.830.370.193	0	9.830.370.193
TOPLAM		369.926.801.689	369.926.801.689	161.357.084.541	161.357.084.541

Kayıtlara Uygunluğu onaylanır.

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-36

KESİN MİZAN

.....
Döner Sermaye İşletmesi

Hesap Dönemi : 2001
Saymanlık Kodu : 34201

HESAP KODU	HESABIN ADI	BORÇ	ALACAK	BORÇ KALANI	ALACAK KALANI
100	KASA	20.537.338.129	20.245.972.320	291.365.809	0
102	BANKA	143.262.890.319	43.692.617.601	99.570.272.718	0
103	VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ	43.555.560.000	43.555.560.000	0	0
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER	19.868.160.000	19.868.160.000	0	0
120	ALICILAR	4.298.272.000	4.298.272.000	0	0
150	İLKMADDE VE MALZEME ALIMLARI	1.723.720.000	1.723.720.000	0	0
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	14.759.690		14.759.690	0
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	323.002.777	323.002.777	0	0
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR	1.833.720.000	1.833.720.000	0	0
255	DEMİRBAŞLAR	11.700.000.000		11.700.000.000	0
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR			0	0
335	PERSONELE OLAN BORÇLAR	4.434.840.000	5.963.200.000	0	1.528.360.000
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	26.866.260.000	118.380.647.160	0	91.514.387.160
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	7.954.556.791	8.581.366.791	0	626.810.000
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	257.250.000	1.341.130.000	0	1.083.880.000
362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	19.767.036.243	22.234.065.045	0	2.467.028.802
368	TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİLER			0	0
370	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜM.KARŞ.	841.223.000	1.774.483.000	0	933.260.000
371	DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	2.341.570.000	507.850.000	1.833.720.000	0
379	DİĞER GİDER KARŞILIKLARI			0	0
381	GİDER TAHAKKUKLARI	7.142.817.000	7.142.817.000	0	0
391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ	4.749.074.750	4.749.074.750	0	0
479	DİĞER GİDER KARŞILIKLARI			0	0
500	SERMAYE		13.000.000.000	0	13.000.000.000
501	ÖDENMEMİŞ SERMAYE			0	0
549	KURUM FONU	127.350.180	127.350.180	0	0
570	GEÇMİŞ YILLAR KARLARI	228.917.243	228.917.243	0	0
590	DÖNEM NET KARI	1.144.586.215	3.400.978.470	0	2.256.392.255
600	YURT İÇİ SATIŞLAR	26.460.415.250	26.460.415.250	0	0
602	DİĞER GELİRLER			0	0
620	SATILAN MAMUL MALİYETİ	3.488.180.000	3.488.180.000	0	0
622	SATILAN HİZMET MALİYETİ	10.586.400.000	10.586.400.000	0	0
632	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	9.830.370.193	9.830.370.193	0	0
642	FAİZ GELİRLERİ	693.835.765	693.835.765	0	0
644	KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR			0	0
659	DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	137.057.601	137.057.601	0	0
679	DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	17.371	17.371	0	0
689	DİĞER OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR	8.337	8.337	0	0
690	DÖNEM KAR VEYA ZARARI			0	0
691	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ	855.860.000	855.860.000	0	0
692	DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	2.256.392.255	2.256.392.255	0	0
710	DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	1.723.720.000	1.723.720.000	0	0
711	DİREKT İLK MADDE VE MLZ.GİD.YANS.HES.	1.723.720.000	1.723.720.000	0	0
720	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ HESABI	1.764.460.000	1.764.460.000	0	0
721	DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANSITMA HESABI	1.764.460.000	1.764.460.000	0	0
740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ HESABI	10.586.400.000	10.586.400.000	0	0
741	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ YANSITMA HESABI	10.586.400.000	10.586.400.000	0	0
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI	9.830.370.193	9.830.370.193	0	0
771	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI	9.830.370.193	9.830.370.193	0	0
TOPLAM		425.091.341.495	425.091.341.495	113.410.118.217	113.410.118.217

Kayıtlara uygunluğu onaylanır.

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-37

.....
Döner Sermaye İşletmesi

KASA SAYIM TUTANAĞI

Günlük Kasa Defteri Borç Sayfası Genel Toplamı	:	128.965.741.236
Günlük Kasa Defteri Alacak Sayfası Genel Toplamı	:	128.876.598.142
Kayıtlara Göre Kasada Bulunması Gereken Tutar	:	89.143.094

31 / 12 / 2001 Tarihinde .....Döner Sermaye Saymanlığı kasasında yapılan sayımda toplam Seksendokuzmilyonyüzkırküçbindoksandört TL. bulunduğu, sayım sonunda bulunan miktarın kayıtlara göre tamam / 0 (sıfır)..... Lira noksan .....0 (sıfır)..... Lira fazla olduğu tespit edilmiştir.

Durumu gösteren bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiştir. 31 / 12 / 2001

Başkan	Üye	Üye
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Unvanı-İmza	Unvanı-İmza	Unvanı-İmza

EK-38

.....
Döner Sermaye İşletmesi

BANKA MEVCUDU TESPİT TUTANAĞI

Banka Hesabı Defter-i Kebir Borç Sayfası Genel Toplamı	:	178.598.741.265
Banka Hesabı Defter-i Kebir Alacak Sayfası Genel Toplamı:		137.895.427.156
Kayıtlara Göre Bankada Bulunması Gereken Tutar	:	40.703.314.109

Saymanlığın 31 / 12 / 2001 tarihi itibariyle kayıtlara göre banka hesabının 40.703.314.109 Lira borç kalanının ekli banka mutabakat yazısına uygun bulunan miktarın kayıtlara göre tamam olarak 0 (sıfır) Lira noksan, 0 (sıfır) lira fazla olduğu tespit edilmiştir.

Durumu gösteren bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiştir. 31 / 12 / 2001

Başkan	Üye	Üye
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Unvanı-İmza	Unvanı-İmza	Unvanı-İmza

Eki: 1 (bir) adet Banka Mutabakat Yazısı

EK-39

.....
Döner Sermaye İşletmesi

MENKUL KIYMETLER / TEMİNAT MEKTUPLARI SAYIM TUTANAĞI

SAYIM SONUCUNDA BULUNAN DEĞERLERİN

Kime Ait Olduğu	Cinsi	Adedi	Tutarı	Sayımda Bulunan Miktar		Noksan		Fazla	
				Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar
Özlem Tic.	Tem.Mek.	1	1.458.960.000	1	1.458.960.000				
Karalar Tic.	Tem.Mek.	1	2.578.960.000	1	2.578.960.000				
Mkahraman Tic.	Tem.Mek.	1	3.497.820.000	1	3.497.820.000				
TOPLAM		3	7.535.740.000	3	7.535.740.000	0	0	0	

31 / 12 / 2001 Tarihinde .....Döner Sermaye Saymanlığının veznesinde yapılan sayımda yukarıda dökümü gösterilen.....7.535.740000.....TL.tutarında değerin kayıtlara göre tamam / ..0 (sıfır).....Lira noksan .....0 (sıfır).....Lira fazla olduğu tespit edilmiştir.

Durumu gösteren bu tutanak üç nüsha olarak düzenlenmiştir. 31/ 12 / 2001

Başkan	Üye	Üye
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Unvanı-İmza	Unvanı-İmza	Unvanı-İmza

NOT: Bu tutanak Menkul Kıymetler ve Teminat Mektupları için ayrı ayrı düzenlenir.

EK-40

.....
Döner Sermaye İşletmesi

GELİRLER DÖKÜM CETVELİ

Madde No:	GELİRLERİN ÇEŞİDİ	TUTARI	TOPLAM
1	**BRÜT SATIŞLAR**		
	a) 600 YURT İÇİ SATIŞLAR	152.623.891.000	
	b) 601 YURT DIŞI SATIŞLAR		
	c) 602 DİĞER GİDERLER	1.568.741.200	
	d)		154.192.632.200
2	**DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR**		
	a) 642 FAİZ GELİRLERİ	1.468.964.522	
	b)		
	c)		1.468.964.522
3	**OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR**		
	a) 671 ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI		
	b) 679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	245.698.710	
	c)		245.698.710
	BRÜT GELİRLER TOPLAMI	155.907.295.432	155.907.295.432
4	**BRÜT GELİRLERDEN İNDİRİLECEK TUTARLAR**		
	a) 610 SATIŞTAN İADELER (-)	2.647.896.500	
	b) 611 SATIŞ İSKONTOLARI (-)		
	c) 612 DİĞER İNDİRİMLER (-)		2.647.896.500
	BRÜT GELİRLERDEN İNDİRİLECEK TUTARLAR TOPLAMI	2.647.896.500	2.647.896.500
	KALAN TOPLAM TUTAR	153.259.398.932	153.259.398.932

Kayıtlara uygunluğu tasdik Olunur. 31 / 12 / 2001

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-41

.....

Döner Sermaye İşletmesi

GİDERLER DÖKÜM CETVELİ

Madde No:	GELİRLERİN ÇEŞİDİ	TUTARI	TOPLAM
1	**SATIŞLARIN MALİYETİ**		
	a) 620 SATILAN MAMÜLLER MALİYETİ	45.789.630.010	
	b) 621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ		
	c) 622 SATILAN HİZMET MALİYETİ	76.523.741.000	
	d) 623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ		
			122.313.371.010
2	**FAALİYET GİDERLERİ**		
	a) 630 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ		
	b) 631 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ	2.569.864.100	
	c) 632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	25.697.411.000	
			28.267.275.100
3	**DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR**		
	a) 654 KARŞILIK GİDERLERİ		
	b) 655 MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARLARI		
	c) 659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	1.245.894.000	
	c)		1.245.894.000
4	**OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR**		
	a) 680 ÇALIŞMAYAN KISIM GİDER VE ZARARLARI		
	b) 681 ÖNCEKİ DÖNEM GİDER VE ZARARLARI		
	c) 689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR	486.323.100	486.323.100
	GENEL TOPLAM	**152.312.863.210**	**152.312.863.210**

Kayıtlara uygunluğu tasdik olunur. 31 / 12 / 2001

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür - İmza

EK-42

.....
Döner Sermaye İşletmesi

Hesabın Adı : Tesis, Makine ve Cihazlar

MADDİ DURAN VARLIK SAYIM TUTANAĞI VE AMORTİSMAN CETVELİ

MADDİ DURAN VARLIK DÖKÜM CETVELİ						AMORTİSMAN DÖKÜM CETVELİ			
KAYIT NO	Cinsi	Alınış Tarihi	Miktarı	Fiyatı	Toplam Tutar	Amortisman Oranı %	Birikmiş Amortisman	2001 Yılı Amortismanı	Amortisman Toplamı
1	Röntgen Cihazı	12.03.1999	1	12.450.000.000	12.450.000.000	10	1.245.000.000	1.245.000.000	2.490.000.000
2	Fotokopi Makinası	23.04.1999	1	2.890.170.000	2.890.170.000	20	578.034.000	578.034.000	1.156.068.000
3	Ultrason Cihazı	06.07.2000	1	18.000.000.000	18.000.000.000	10	0	1.800.000.000	1.800.000.000
4	Bilgisayar	18.10.2001	1	3.489.700.000	3.489.700.000	20	0	0	0
TOPLAM			4	36.829.870.000	36.829.870.000		1.823.034.000	3.623.034.000	5.446.068.000

Kayıtlara Uygunluğu Tasdik Olunur. 31 / 12 / 2002

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

AYNİYAT MEMURU
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-43

BORÇLAR DÖKÜM CETVELİ

.....
Döner Sermaye İşletmesi

Yevmiye No:	Borcun Doğuş Tarihi	ALACAKLININ ADI SOYADI VE UNVANI	BORCUN NİTELİĞİ	BORÇ MİKTARI	AÇIKLAMALAR
265	14.12.2001	Çetin Ticaret	Malzeme Alımı	4.580.070.000	
329	27.12.2001	Karalar Ticaret	Malzeme Alımı	2.978.410.000	
	TOPLAM			7.558.480.000	

Kayıtlara uygunluğu tasdik olunur. 31/ 12 ./ 2001

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-44

ALACAKLAR DÖKÜM CETVELİ

.....
Döner Sermaye İşletmesi

Yevmiye No:	Alacağın Doğuş Tarihi	BORÇLUNUN ADI SOYADI VE UNVANI	ALACAĞIN NİTELİĞİ	ALACAK MİKTARI	AÇIKLAMALAR
324	15.12.2001	Emekli Sandığı	Tedavi Gideri	1.245.789.000	
332	18.12.2001	Bağ-Kur	Tedavi Gideri	2.478.965.000	
	TOPLAM			3.724.754.000	

Kayıtlara uygunluğu tasdik olunur. 31 / 12 /2001

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-45

.....
Döner Sermaye İşletmesi

STOK SAYIM TUTANAĞI

Stok Hareketleri Defteri Sıra Numarası	MADDE VE MALZEMENİN CİNSİ	STOK KAYITLARINDAKİ			SAYIM SIRASINDAKİ		
		Miktarı	Birim Fiyatı	Toplam Tutar	Miktarı	Birim Fiyatı	Toplam Tutar
1	Enjektör	9.750	250.000	2.437.500.000	9.750	250.000	2.437.500.000
2	Alkol	350	2.100.000	735.000.000	350	2.100.000	735.000.000
3	Steril Eldiven	12.000	175.000	2.100.000.000	12.000	175.000	2.100.000.000
4	Galoş	11.000	52.000	572.000.000	11.000	52.000	572.000.000
	TOPLAM			5.844.500.000			5.844.500.000

Döner Sermaye İşletmesine ait olup yukarıda cinsi ve miktarı yazılı madde ve malzemenin 31 / 12 / 2001 tarihinde yapılan sayım sonucunda mevcut bulunduğu görülerek bu tutanak düzenlenmiştir.

BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Unvanı-İmza	Unvanı-İmza	Unvanı-İmza

EK-46

.....
Döner Sermaye İşletmesi

ATÖLYE SAYIM TUTANAĞI

DEFTER NUMARASI	MADDE VE MALZEMENİN CİNSİ	STOK KAYITLARINDAKİ			SAYIM SIRASINDAKİ		
		MİKTARI	BİRİM FİYATI	TOPLAM TUTAR	MİKTARI	BİRİM FİYATI	TOPLAM TUTAR
45	Alüminyum	145 kg	3.245.000	470.525.000	145 kg	3.245.000	470.525.000
52	Çelik	237 kg	2.483.750	588.648.750	237 kg	2.483.750	588.648.750
	TOPLAM			1.059.173.750			1.059.173.750

Döner Sermaye İşletmesine ait olup yukarıda cinsi ve miktarı yazılı madde ve malzemenin 31/ 12 / 2001 tarihinde yapılan sayım sonucunda mevcut bulunduğu görülerek bu tutanak düzenlenmiştir.

BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Unvanı-İmza	Unvanı-İmza	Unvanı-İmza

EK-47

.....
Döner Sermaye İşletmesi

ZAYİAT DÖKÜM CETVELİ

YEVMİYE NUMARASI	CİNSİ	MİKTARI	FİYATI	TUTARI	AÇIKLAMALAR
145	Enjektör	2000 Adet	250.000	500.000.000	Depoda yangın çıkması neticesinde kullanılmaz hale gelmiştir.
145	Pamuk	125 kg	2.100.000	262.500.000	
145	Steril Eldiven	2500 Adet	175.000	437.500.000	
145	Galoş	1300 çift	52.000	67.600.000	
	TOPLAM			1.267.600.000	

Kayıtlara uygunluğu tasdik olunur. 31 / 12 / 2001

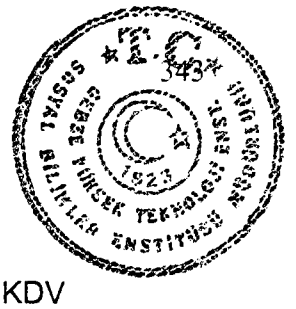
İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-48

.....

Döner Sermaye İşletmesi

AMORTİSMANA TABİ KIYMETLERLE İLGİLİ İNDİRİLECEK KDV HESABINA AİT DÖKÜM CETVELİ

MADDE NUMARASI	Alım Tarihi	CİNSİ	TUTAR	Amortisman Konusu Kıymetle İlgili İndirilecek KDV Toplamı	İndirime Tabi Tutulan Toplam Tutar	Gelecek Yıl / Yıllarda İndirilecek Tutar
1	12.03.1999	Röntgen Cihazı	12.450.000.000	2.241.000.000	1.494.000.000	747.000.000
2	23.04.1999	Fotokopi Makinası	2.890.170.000	520.230.600	346.820.400	173.410.200
3	06.07.2000	Ultrason Cihazı	18.000.000.000	3.240.000.000	1.080.000.000	2.160.000.000
4	18.10.2001	Bilgisayar	3.489.700.000	628.146.000	0	628.146.000
	TOPLAM		36.829.870.000	6.629.376.600	2.920.820.400	3.708.556.200

Kayıtlara uygunluğu tasdik olunur. 31 / 12 / 2001

İŞLETME MÜDÜRÜ
Adı Soyadı
Mühür-İmza

SAYMAN
Adı Soyadı
Mühür-İmza

EK-49

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BÜTÇE ÖZETİ

GELİR				
Sıra No	Bölüm	Bölüm Toplamı	Geçen Yıl Tahsis Edilen Para	Bu Yıl Tahmin Edilen Para
1	600	158.700.000.000	120.000.000.000	160.000.000.000
2	601			
3	602			
4	642	20.000.000.000	12.000.000.000	20.000.000.000
5	644	2.000.000.000		2.000.000.000
6	647			
7	649	3.000.000.000	2.000.000.000	3.000.000.000
8	671	1.500.000.000	1.000.000.000	1.500.000.000
9	679	3.000.000.000	2.000.000.000	3.000.000.000
Genel Toplam		188.200.000.000	137.000.000.000	189.500.000.000

Sıra No	Bölüm	Bölüm Toplamı	Kurumun İstediği Lira	Bakanlığın Kabulü Lira
1	740	75.000.000.000	75.000.000.000	
2	770	70.000.000.000	70.000.000.000	
Toplam				
3	253	30.000.000.000	30.000.000.000	
4	255	14.500.000.000	14.500.000.000	
5	256			
Toplam				
6	681			
Toplam				
Genel Toplam		189.500.000.000	189.500.000.000	

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza

EK-50

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER YILLIK GAYRİ SAFİ HASILAT VE KAR BİLDİRİMİ

HESAP DÖNEMİ	2001
SAYMANLIK KODU	342701

HESAP NO	2
BAYANNAME TARİHİ	
GELİŞ NO	

İŞLETMİNİN ADI	..... DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
BAĞLI OLDUĞU İDARE	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
ADRES	KARTAL/İSTANBUL

AYLAR	BİLDİRİLEN GAYRİ SAFİ HASILAT	HAZİNEYE YATIRILAN MİKTAR	ALINDININ	
			TARİHİ	NO'SU
OCAK	1.245.862.000	124.580.000	12.02.2001	646125
ŞUBAT				
MART	2.589.642.000	258.960.000	19.04.2001	646358
NİSAN				
MAYIS	960.000.000	96.000.000	20.06.2001	646484
HAZİRAN	3.456.987.120	345.690.000	10.07.2001	646681
TEMMUZ				
AĞUSTOS				
EYLÜL	2.987.450.000	298.740.000	18.10.2001	647102
EKİM	568.974.100	56.890.000	19.11.2001	647359
KASIM	4.698.741.200	469.870.000	14.12.2001	647541
ARALIK	2.345.896.100	234.580.000	17.01.2002	647675
TOPLAM	18.853.552.520	1.885.310.000		

Bidirilen Safi Gelir (Kar)		3.278.964.120
Karın Yatırılmasına İlişkin Alındının	Tarihi	25.02.2002
	No'su	648.024

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
Mühür-İmza

Sayman
Adı Soyadı
Mühür-İmza

Not: Bu bildirimin iki nüshası Muhasebe Müdürlüğüne / Mal Müdürlüğüne verilir bir nüshası da Maliye Bakanlığına gönderilir.

EK-51

SAYIŞTAY İLAMLARI CETVELİ

Saymanlığın Adı : .....DÖNER SERMAYE SAYMANLIĞI
Kodu : 34101
Hesap Dönemi : 2000

Sayıstay İlamının		Alacağın İlgili Olduğu Kişi veya Kuruluşun Adı Soyadı veya Ünvanı	Alacak Miktarı	İlamın Kesinleştiği Yıl	Yapılan Tahsilat	Silinen, Düşülen veya Terkin Edilen	Kalan	Açıklama
Yıl	Numarası		LİRA		LİRA	LİRA	LİRA	
2000	134	Döner sermaye işletmesi	14.567.258.963	2001	-	14.567.258.963	-	134 sayılı Sayıştay
		sayman ve tahakkuk memuru						ilamı ile beraat
								ettiği bildirilmiştir.

Kayıtlara Uygundur. 31 / 12 / 2001

Müdür Yardımcısı veya Şefi
Adı Soyadı
İmza

Sayman
Adı Soyadı
İmza Nühür

EK-52

DÖNER SERMAYE MALİYET PUSULASI

(800 adet Çanta Bidon)

1	YEMEK	1.545.442
2	SSK TAVANI	1.637.916.450
3	İŞÇİLİK SAATİ	1.250
4	SAAT ÜCRETİ (27.DRC)	4.851.868
5	NORMAL ÜCRET	6.064.835.000
6	VERİMLİLİK TEŞVİK (%15)	909.725.250
7	SSK İŞVEREN (% 20,3)	1.415.835.730
8	İŞSİZLİK İŞVEREN (% 2)	139.491.205
9	YEMEK	227.179.974
10	TOPLAM İŞÇİLİK	8.757.067.159
11	MALZEME (KDV HARİÇ)%18	8.833.000.000
12	İLK MALİYET (10 + 11)	17.590.067.159
13	MERKEZ TEŞKİLAT (%2)	351.801.343
14	GENEL YÖNETİM GİDERİ	351.801.343
15	ARA MALİYET (12+13+14)	18.293.669.845
	SATIŞ FİYATI(MALİYETİ)	28.000.515.069
16	BİNA GİDERLERİNE KATILMA PAYI(%5)	1.400.025.753
17	AMORTİSMAN (%2)	560.010.301
18	HAZİNE HİSSESİ(%10)	2.800.051.507
19	ÇOCUK ESİRGEME KURUMU PAYI (%1)	280.005.151
	TOPLAM ENDİREK MALİYET	5.040.092.712
	ESAS MALİYET	23.333.762.557
21	KAR (%)	20
		4.666.752.511
	SATIŞ FİYATI (KDV HARİÇ)	28.000.515.069
	KDV TUTARI(%18)	5.040.092.712
	KDV Lİ SATIŞ FİYATI	33.040.607.781

FORMÜL = (AraM * (1+(100/KO)) / ((82/KO)-(18/100)

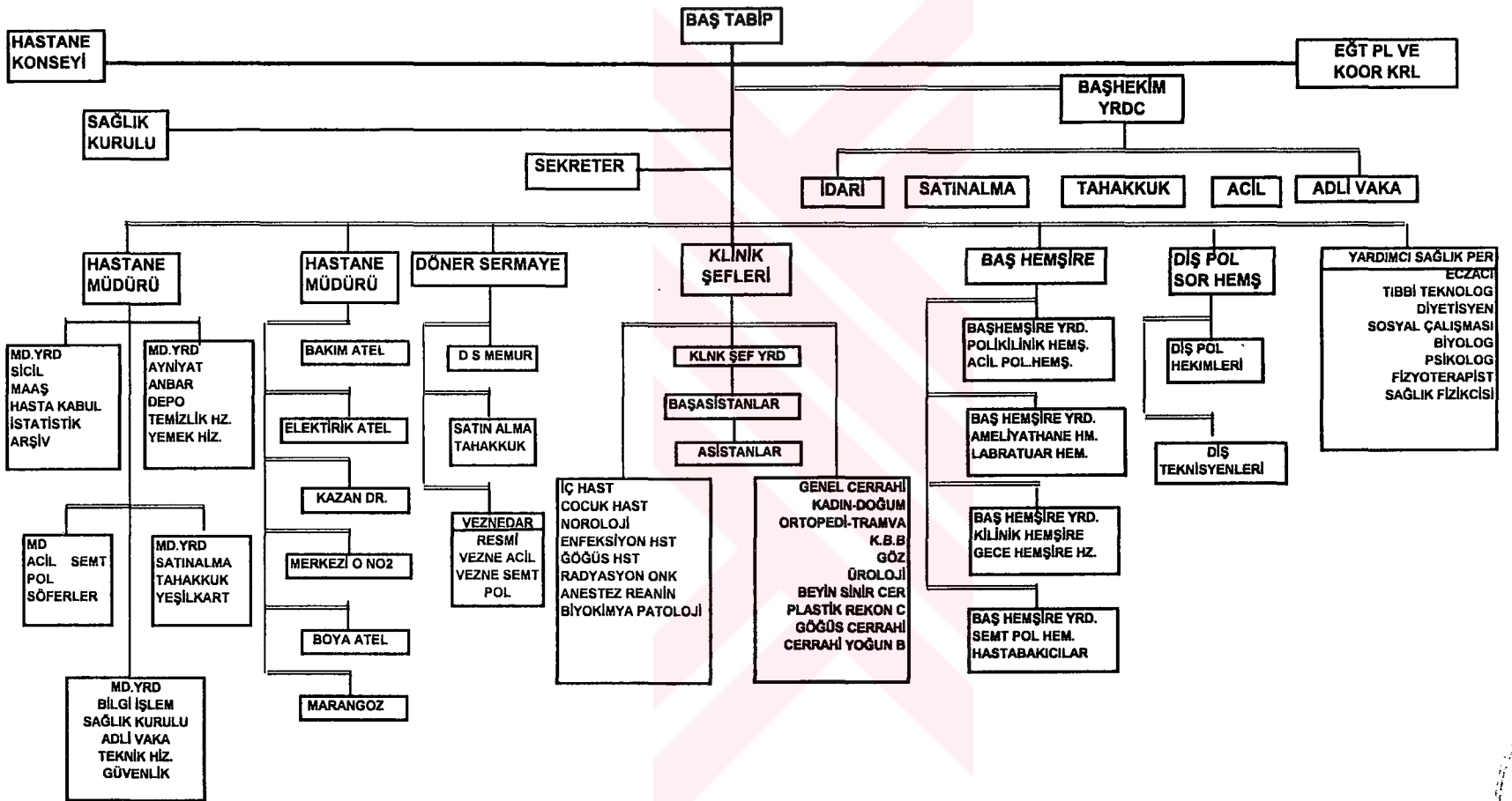
AraM : Ara Maliyet

KO : Kar Oranı

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

EK-53

KARTAL EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ TEŞKİLAT ŞEMASI

EK-54

PERFORMANS DEĞERLEME FORMU

PERSONELİN
Adı Soyadı : Meryem ATEŞ
Ünvanı : Hizmetli
Bölümü : Dahiliye Polikliniği

	I . DÖNEM (Ocak, Şubat, Mart)				II . DÖNEM (Nisan, Mayıs, Haziran)				III . DÖNEM (Temmuz, Ağustos, Eylül)				IV . DÖNEM (Oekim, Kasım, Aralık)			
	Birim Sorumlusu	Birim Amiri	Kurum Amiri	Ortalama	Birim Sorumlusu	Birim Amiri	Kurum Amiri	Ortalama	Birim Sorumlusu	Birim Amiri	Kurum Amiri	Ortalama	Birim Sorumlusu	Birim Amiri	Kurum Amiri	Ortalama
İş Bilgisi	10		10	10	10		10									
Yeteneği	10		10	10	10		10									
İşi Zamanında Yerine Getirmesi	10		10	10	10		10									
Verimliliği	10		10	10	10		10									
İşe Devamı	10		10	10	10		10									
Hasta ve Vatandaşa Karşı Tutumu	9		9	9	10		10									
Düzen ve Tertipliliği	9		9	9	10		10									
Kendini Yenileme ve İlerleme Kapasitesi	10		10	10	10		10									
Çalışanlar ve Üstlerle İlişkisi	9		9	9	10		10									
Kendine Güveni	10		10	10	10		10									
İş Güçlüğü	10		10	10	10		10									
İş Riski	10		10	10	10		10									
Yaptığı İşin Kalitesi	9		9	9	10		10									
Hizmet İçi Performansı	9		9	9	10		10									
Döner Sermayeye Katkısı	9		9	9	10		10									
TOPLAM	144		144	144	150		150									
Formu Dolduranın Adı, Soyadı, İmzası																

NOT : Her soru 10 puan üzerinden doldurulur. Ortalama notun ilk 50 puanı personelin normal performansını, bunun üzerindeki puanlar ise ek ödemeye esas puanını gösterir.

EK-55

2002 YILI 2 NCİ DÖNEM EK ÖDEME BORDROSU

SIRA NO	ÜNVANI	ADI VE SOYADI	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	EK ÖDEME MATRAHI	TAVAN PUAN	PERFORMANS PUANI	TOPLAM ÖDEME TUTARI	ÇALIŞILAN GÜN SAYISI	TOPLAM İŞ GÜNÜ GÜN SAYISI	NET ÖDEME TUTARI	GELİR VERGİSİ	DAMGA VERGİSİ	TOPLAM KESİNTİ TUTARI	ELE GEÇEN
1	HİZMETLİ	YÜKSEL DEBRELİ	159.650	163.650	165.050	488.350	80	100	390.680	91	91	390.680	58.610	2.350	60.960	329.720
2	MEMUR	ŞERİF PAK	208.260	208.820	208.820	625.900	100	100	625.900	91	91	625.900	93.890	3.760	97.650	528.250
3	AŞÇI	EMİN BAYIK	152.230	156.040	156.040	464.310	80	100	371.448	91	91	371.450	55.720	2.230	57.950	313.500
4	YÜKSEK HEMŞ.	NAZLI YENER	382.370	393.670	393.670	1.169.710	100	100	1.169.710	91	91	1.169.710	175.460	7.020	182.480	987.230
5	DİŞ TABİBİ	NEHİRE YÜCE	444.340	455.480	455.480	1.355.300	100	100	1.355.300	81	91	1.206.370	180.960	7.240	188.200	1.018.170
6	ECZACI	SERVET DOST	486.280	498.470	500.330	1.485.080	100	100	1.485.080	91	91	1.485.080	222.770	8.920	231.690	1.253.390
7	EBE	MÜZEYYEN RODOP	296.240	303.660	303.660	903.560	100	100	903.560	91	91	903.560	135.540	5.430	140.970	762.590
8	HAST.MD.YARD.	HAVVA AKAR	486.460	498.650	498.650	1.483.760	100	100	1.483.760	91	91	1.483.760	222.570	8.910	231.480	1.252.280
		ARA TOPLAM										**7.636.510**	**1.145.520**	**45.860**	**1.191.380**	**6.445.130**

